

ҚИСМИ I. ҚИСМИ УМУМӢ

ФАСЛИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ

Моддаи 1. Муносибатҳое, ки Кодекси мазкур танзим менамояд

1. Кодекси мазкур муносибатҳои омионаро оид ба муқаррар намудан, тағиیر додан, бекор кардан, ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳо, инчунин муносибатҳои байни давлат ва андозсупорандаро (агенти андозро) вобаста ба иҷроӣ ўҳдадориҳои андоз (минбаъд – муносибатҳои андозӣ) танзим менамояд.

2. Муносибатҳои вобаста ба ситонидани боҷҳои гумрукӣ, андозҳо аз молҳо ва воситаҳои нақлиёти тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқолёбанда бо Кодекси мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешаванд.

3. Муносибатҳои вобаста ба ситонидани боҷи давлатӣ ва дигар пардоҳтҳои ҳатмӣ ба буҷет бо қонунҳои даҳлдор ва Кодекси мазкур ба танзим дароварда мешаванд.

Моддаи 2. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва амали он

1. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Кодекси мазкур, санадҳои меъёрии ҳуқуқии мутобиқи он қабулшуда ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки муносибатҳои андозиро ба танзим медароранд, иборат мебошад.

2. Мағҳумҳо ва истилоҳоти қонунгузории гражданиӣ, оилавӣ ва соҳаҳои дигари қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Кодекси мазкур истифода шудаанд, бо ҳамон маънное татбиқ мегарданд, ки дар ҳамин соҳаҳои қонунгузорӣ истифода мешаванд, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

3. Дар ҳолати мухолифат байни муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо мақсадҳои андозбандӣ муқаррароти Кодекси мазкур истифода бурда мешаванд. Санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки масъалаҳои андозбандиро дар бар мегиранд, бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд.

4. Ба қонунгузории гайриандозӣ ворид намудани муқаррарот оид ба муносибатҳои андозӣ манъ аст, ба истиснои:

- муқаррарот дар бораи ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ, ки бо қонунгузорӣ оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба ҷиноятҳои соҳаи андоз, ки бо қонунгузории ҷиноятӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба афзалияти ўҳдадориҳои андоз, ки бо қонунгузорӣ оид ба муфлисшавӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррарот оид ба андоз, ки бо қонунгузории гумruk пешбинӣ шудаанд;

- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ оид ба боҷи давлатӣ пешбинӣ шудаанд;

- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ дар бораи буҷети давлатӣ барои соли тақвимии даҳлдор пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба андозҳое, ки бо созишномаҳои сармоягузорӣ, консессионӣ ва қарзӣ (грантӣ), инчунин бо дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбiniшуда, ки аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудаанд;

5. Барои давлату ҳукumatҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатию консулгарии давлату ҳукumatҳои хориҷӣ ва кормандони дипломатию консулии онҳо, инчунин намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ, кормандони онҳо ва аъзои оилаи шахсони дар боло номбаршуда озод намудан аз андозҳо ва истифодаи дигар имтиёзҳои мутобики Кодекси мазкур пешниҳодшаванд ё санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон пешбiniшуда, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин карда мешаванд.

6. Имтиёзҳои пешбинinамудаи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ дар бораи пешгирии андозбандии дукаратা нисбат ба резиденти давлати хориҷӣ татбиқ намегарданд, агар ин резидентро дигар шахсе, ки резиденти чунин давлат нест, барои ба даст овардани имтиёзҳо истифода барад.

Моддаи 3. Тартиби муқаррар намудан, тағиیر додан ва бекор кардани андозҳо

1. Муқаррар намудани андозҳои нав, тағиир додан ва ё бекор кардани андозҳои муқарраркардашуда танҳо бо роҳи ворид намудани тағииру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва (ё) ба қонунгузории дар қисми 4 моддаи 2 Кодекси мазкур муқарраршуда дар асоси ҳуқуқи ташабbusи қонунгузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

2. Ҳангоми муқаррар намудани андозҳо бояд ҳамаи унсурҳои андозбандӣ муайян карда шаванд.

3. Лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба ворид намудани тағииру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ вобаста ба масъалаҳои андозбандӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва дигар мақомоти давлатии даҳлдор тибқи тартиби муқарраргардида пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 4. Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмӯи муносибатҳои андозии дар Кодекси мазкур пешbiniшуда ва андешидани тадбирҳои таъмини пардохти андозҳо, инчунин соҳтори ташкилии мақомоти андоз ва шаклҳои ташкилии онҳо, ҳуқуқу ўҳдадориҳои онҳо, шаклу усулҳои назорати андоз ва ҷавобгарӣ барои вайрон кардани қонунгузории андозро дар бар мегирад.

Моддаи 5. Принципои системаи андоз

1. Шахсони воқеӣ ва ҳукуқӣ ӯҳдадоранд ҳамаи намуди андозҳоро, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст ва мутобики Кодекси мазкур нисбат ба онҳо андозсупоранда мебошанд, супоранд.

2. Ба зиммаи шахс гузоштани ӯҳдадорӣ оид ба пардоҳт намудани андозҳои дар Кодекси мазкур пешбининашуда манъ аст.

3. Андозе, ки мутобики Кодекси мазкур ҳисоб карда шудааст, аз ӯҳдадории пулӣ дар назди давлат иборат буда, бояд ба буҷети давлатӣ пардоҳт карда шавад.

4. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳуқуқ доранд танҳо андозҳои маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкуро тоҷиҳатӣ намоянд.

Моддаи 6. Андозҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозҳои умумидавлатӣ ва андозҳои маҳаллий муқаррар карда мешаванд. Дар ҳолатҳои даҳлдор тибқи тартибе, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, андозсупорандагон низоми андозбандии маҳсус ё имтиёznокро истифода мебаранд.

2. Ба андозҳои умумидавлатӣ инҳо доҳил мешаванд:

- андоз аз даромад;
- андоз аз фоида;
- андоз аз арзиши иловашуда;
- аксизҳо;
- андози иҷтимоӣ;
- андозҳо барои захираҳои табиӣ;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз фурӯши нахи пахта ва алюминийи аввалия.

3. Ба андозҳои маҳаллие, ки бо Кодекси мазкур муқаррар шуда, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳо мавриди амал қарор дода мешаванд, инҳо доҳил мешаванд:

- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул.

4. Дар фасли XVI Кодекси мазкур низомҳои маҳсуси андозбандӣ муқаррар карда шудаанд, ки тибқи онҳо категорияҳои алоҳидаи андозсупорандагон ӯҳдадоранд баъзе андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда нишондодашударо тибқи тартиби соддакардашуда супоранд.

5. Ба низомҳои маҳсуси андозбандӣ инҳо доҳил мешаванд:

- низоми андозбандии шахсони воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро тибқи патент ё шаҳодатнома амалӣ менамоянд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (андози ягона);
- низоми маҳсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ.

6. Дар фасли XVII Кодекси мазкур низомҳои имтиёзноки андозбанӣ муқаррар карда шудаанд, ки барои сармоягузорӣ ба соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёт додани имтиёзҳои андозии иловагиро пешбинӣ менамоянд.

7. Бочи давлатӣ, бочи гумрукӣ ва дигар пардохтҳои гумрукӣ, дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, ки тибқи қонунгузории даҳлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, дар ҳаҷм ва бо тартибе пардохт карда мешаванд, ки қонунгузории зикргардида ва Кодекси мазкур муқаррар намудаанд. Расмиёти маъмурӣ оид ба назорати андоз аз ҷониби мақомоти даҳлдори ваколатдор ва мақомоти андоз ҷиҳати дуруст ҳисоб ва пардохт намудани онҳо тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории даҳлдор амалӣ карда мешавад.

8. Маблағҳо аз андозҳои умунидавлатӣ тибқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон байни буҷети ҷумҳурияйӣ ва буҷетҳои маҳаллӣ тақсим карда мешаванд. Пардохтҳо аз рӯи андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои даҳлдори маҳаллӣ ворид мешаванд.

9. Ҷамъоварии андозҳои дар қисми маҳсуси Кодекси мазкур муқарраргардида аз ҷониби мақомоти андоз таъмин карда мешавад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

БОБИ 2. МАФҲУМҲОИ АСОСӢ

Моддаи 7. Андоз

1. Андоз пардохти ҳатмии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба буҷет ба ҳисоб рафта, ба андозаи муайян амалӣ гардида, хусусияти ҳатмии бебозгашт ва беподош дорад.

2. Андозҳо бо воҳиди пули ҳисоб карда шуда, бо пули миллӣ пардохт мешаванд, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 8. Фаъолияти соҳибкорӣ ва ғайрисоҳибкорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбанӣ ҳамчун фаъолияти соҳибкорӣ фаъолияти мустақиле дониста мешавад, ки таҳти таваккали худи шахсоне, ки мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ бояд ба ҳамин сифат ба қайди давлатӣ гирифта шаванд, амалӣ карда мешавад ва барои ба даст овардани фоидай (даромади, ҷуброни) мунтазам аз истифодаи молу мулк, фурӯши молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ равона гардидааст.

2. Намудҳои зерини фаъолият ба сифати фаъолияти соҳибкорӣ ҳътироф карда намешаванд:

- фаъолияти тамоми зинаҳои мақомоти ҳокимиюти давлатӣ, мақомоти худидоракуни шаҳрак ва деҳот, ки мустақиман бо амалӣ намудани ваколатҳои ба онҳо voguzorkarдашудаи давлатӣ алоқаманд мебошанд;

- фаъолияти эҳсонкорӣ;
- фаъолияти динӣ;

- фаъолияти ташкилотҳои чамъиятӣ;
- фаъолияти муассисаҳое, ки аз ҳисоби муассис маблағгузорӣ карда мешаванд;

- аз ҷониби шахсони воқеӣ ичро гардидани кори кироя.

3. Барои мақсадҳои андозбанӣ амалӣ намудани намудҳои зерини фаъолият аз ҷониби шахси воқеӣ, муассисаи аз ҳисоби муассис маблағгузоришаванда ва (ё) ташкилоти ғайритиҷоратӣ фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, ба шарте ки ин фаъолият барои шахси онро амаликунанда фаъолияти асосӣ набошад:

- ҷойгир намудани маблағҳои пулӣ дар ташкилотҳои қарзӣ;
- ба ичора додани молу мулки манқул ва (ё) ғайриманқул;
- додани молу мулк ба идоракуни бозътимод;
- ҳаридан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани ҳисса дар сармояи оинномавии шахси ҳуқуқӣ ё қофазҳои қиматноки он;
- ҳаридан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани вомбаргҳо ё ҳама гуна векселҳои дигар;
- ҳаридан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани саҳм дар фонди ҳиссавии сармоягузорӣ ва (ё) ҳуқуқи муаллифӣ ва ҳама гуна ҳуқуқҳои шабехи ба фурӯшандагӣ тааллук дошта;
- кори кирояи дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) хусусияти гражданини ҳуқуқидошта ё ин ки бе шартномаҳо (қарордодҳо) амалишаванда.

4. Дар он қисме, ки шахсони анҷомдиҳандай фаъолияти дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, фаъолияти соҳибкории чунин шахсон бояд андозбанӣ гардад, дороихо ва фаъолияти онҳо, ки бевосита ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманданд, бояд дар алоҳидагӣ (чудо аз фаъолияти асосӣ) ба ҳисоб гирифта шаванд.

5. Фаъолияти муассисаҳои давлатӣ, ки қисми маблағҳои маҳсусашон дар ҳаҷм ва бо тартиби муайяннамудаи қонунгузорӣ ба буҷет ситонида мешавад, фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, агар қонунгузорӣ тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 9. Кори кироя

1. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур мағҳуми «кори кироя» маънизи зеринро дорад:

- аз ҷониби шахси воқеӣ ичро шудани ӯҳдадориҳо дар доираи муносибатҳои тибқи қонунгузории гражданини Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат ё дар соҳаи хизмати давлатӣ танзимшаванда;

- аз ҷониби шахси воқеӣ ичро шудани ӯҳдадориҳое, ки бевосита ба хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва (ё) мақомоти (муассисаҳои) ба онҳо баробаркардашуда алоқаманданд;

- кори шахси воқеӣ дар мансаби роҳбарикунандаи корхона ё ташкилот.

2. Шахси воқеиे, ки кори кирояро ичро карда буд, ичро карда истодааст ё минбаъд ичро мекунад, дар Кодекси мазкур «корманд» номида мешавад. Шахсе, ки ҳаққи хизматрасонии чунин шахсро мепардозад «корфармо» ва чунин пардохт «музди меҳнат» номида мешавад.

3. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҷои кори асосии корманд ҷои коре ҳисобида мешавад, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат корфармо ӯҳдадор аст аз рӯи он дафтарчаи меҳнатии кормандро пеш барад.

Моддаи 10. Фаъолияти эҳсонкорӣ

1. Фаъолияти эҳсонкорӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти эҳсонкорӣ» амалӣ карда мешавад.

2. Барои мақсадҳои андозбанӣ расонидани кӯмак (дастгирӣ) ба шахсон фаъолияти эҳсонкорӣ ба ҳисоб намеравад, агар яке аз шартҳои зерин ҷой дошта бошад:

- шахси қабулкунандаи чунин кӯмак (дастгирӣ) дар назди шахси кӯмакрасон ӯҳдадории дорои хусусияти молумулӣ ё ғайримолумулкиро қабул кунад (ба истиснои ӯҳдадориҳои истифодаи мақсадноки маблағ ё молу мулки гирифташуда);

- шахси кӯмакгиранда (дастгириёбанда) ва шахси кӯмакрасон (дастгириқунанда) шахсони мутақобилан вобаста ҳисобида шаванд;

- агар чунин кӯмак (дастгирӣ) ба ҳар шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ барои иштирок дар ҳама гуна маъракаҳои интихоботӣ расонида шавад.

Моддаи 11. Шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайрирезидентҳо

1. Шахси воқеие, ки дар давоми ҳар давраи 12-моҳаи пай дар пай гузаранда, ки дар ҳамин соли тақвими ҷорӣ ба охир мерасад, дар ҳақиқат дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бештар аз 182 рӯз қарор дошта бошад, аз рӯзи 183-юм барои соли ҷории тақвими резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд -резидент) ба ҳисоб меравад. Агар чунин шахси воқеӣ дар соли гузаштаи тақвими резидент ба ҳисоб рафта бошад, пас он аз 1 январи соли ҷорӣ низ резидент ба ҳисоб меравад.

2. Шахси воқеие, ки дар давоми ҳамин соли тақвими ҷорӣ дар хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, дар ҳамин соли тақвими ҷорӣ, новобаста ба давомнокии чунин хизмат, резидент ба ҳисоб меравад.

3. Шахсони воқеие, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, шахсони воқеие, ки барои қабул шудан ба шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар бораи гирифтани иҷозат барои истиқомати доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе қабули шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ариза додаанд, сарфи назар аз мӯҳлати дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон буданашон ва дигар омилҳои муайяннамудаи ҳамин модда, ҳамчун шахсони воқеӣ-резидентон эътироф мешаванд, аз ҷумла:

- аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷа ба сафари хизматӣ фиристодашуда, аз ҷумла кормандони дипломатию консулий ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, намояндагиҳои тиҷоратии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташкилотҳои байналмилалӣ ё байниҳукуматӣ, инҷунин аъзои оилаи шахсони воқеи зикргардида;

- аъзои экипажҳои воситаҳои нақлиётии ба шахсони ҳуқуқӣ ё шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллукдошта, ки ҳамлу нақли байналмилалиро анҷом медиҳанд;

- хизматчиёни ҳарбӣ ва кормандони гайринизомии пойгоҳҳои ҳарбӣ, қисмҳои ҳарбӣ, гурӯҳҳо, қисмҳо ва ҷузъу томҳои ҳарбие, ки берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир шудаанд;

- шахсоне, ки дар объектҳои воқеъ берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки моликияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ё резидентҳо ё субъектҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд (аз ҷумла дар асоси шартномаҳои консессионӣ), кор мекунанд;

- хонандагон, донишҷӯён, коромӯзон ва таҷрибаомӯzon, ки бо мақсади таҳсил ва коромӯзӣ дар давоми тамоми мӯҳлати таълим ва коромӯзӣ берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд;

- муаллимон ва кормандони илмӣ, ки бо мақсади таълимдиҳӣ, машварат ё иҷрои корҳои илмӣ дар давоми тамоми мӯҳлати таълим ё иҷрои корҳои номбаршуда берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд.

4. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда вақте, ки дар давоми он шахси воқеи хориҷӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошт, вақти воқеи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштан ба ҳисоб намеравад, агар чунин шаҳс:

- ба сифати шахси дорои мақоми дипломатӣ ё консулий (ё узви оилаи чунин шаҳс) қарор дошта бошад;

- ба сифати корманди ташкилоти байналмилалӣ ё ба сифати шахсе, ки дар хизмати давлатии кишвари хориҷӣ кор мекунад (ё аъзои оилаи чунин шаҳс) қарор дошта бошад;

- танҳо барои гузаштан аз як давлати хориҷӣ ба давлати хориҷии дигар тавассути қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошад.

5. Ҳар рӯзе, ки дар давоми он шахси воқеӣ ҳақиқатан дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошт, сарфи назар аз давомнокии қарор доштанаш, рӯзи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштан ҳисобида мешавад.

6. Шахси воқеие, ки мутобиқи ҳамин модда резидент намебошад, гайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

7. Шахси воқеӣ дар давраи аз рӯзи охирини ҳамин соли тақвимӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон буданаш то охири ҳамин соли тақвимӣ гайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - гайрирезидент) ба ҳисоб меравад, агар чунин шаҳс бевосита дар соли минбаъдаи тақвимӣ гайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад.

8. Мақоми резидент ва ғайрирезидент нисбат ба шахси воқеӣ барои ҳар соли тақвимӣ муайян карда мешавад.

9. Шахси воқеие, ки ғайрирезидент эътироф мешавад, ӯхдадор аст, ки ба агенти андоз ё мақомоти андози маҳалли будубош (истиқомат) на дертар аз рӯзи гирифтани даромад ё лаҳзаи пешниҳод кардани ҳисботи андоз ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намояд:

- ҳуҷҷати тасдиқунандаи резидентӣ ё шахси бешаҳрванд дар давлати хориҷӣ будани ин шахс;
- тарҷумай ба таври нотариалий тасдиқшудаи ҳуҷҷати муайянунандаи шахсият (шиноснома) ба забони давлатӣ.

Моддаи 12. Муассисаи доимии ғайрирезидент (корхонаи хориҷӣ ё шахси воқеии ғайрирезидент)

1. Таҳти мағҳуми муассисаи доимии ғайрирезидент (корхонаи хориҷӣ ё шахси воқеии ғайрирезидент) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - муассисаи доимӣ), агар ҳамин модда тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, маҳалли доимие фаҳмида мешавад, ки тавассути он ғайрирезидент фаъолияти соҳибкорӣ, аз ҷумла фаъолияти тавассути шахси ваколатдор иҷрошавандаро пурра ё қисман анҷом медиҳад.

2. Муассисаҳои доимӣ, аз ҷумла инҳо ба ҳисоб мераванд:

- ҳар маҳалли амалӣ намудани фаъолияти марбут ба истеҳсол, коркард, ҷамъу такмил (комплекткунӣ), баставандӣ (фасовка), борбандӣ ва таҳвили мол, новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;
- ҳар маҳалли идоракуни ғайрирезидент (аз ҷумла филиал, шӯъба, намояндагӣ, буру, идора, офис, ҳуҷраи корӣ, агентӣ, фабрика, устоҳона, сех, лаборатория, мағоза, анбор), новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;
- ҳар маҳалли фаъолият, аз ҷумла дастгоҳ ё майдонча, таҷҳизоти пармакунӣ ё дигар таҷҳизоти барои ҷустуҷӯи захираҳои табии истифодашаванда, кон, ҷоҳи нафт ва (ё) газ, карер, манораҳои рӯизамини ё рӯиобӣ ва (ё) ҷоҳҳо, новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли фаъолияти (аз ҷумла фаъолияти назоратию нозиротӣ ё мушоҳидакунӣ) вобаста ба қубургузорҳо, қубурҳои газу нафт, ҷустуҷӯи ва (ё) коркарди захираҳои табии, насл, ҷамъқунӣ, танзим, баистифодадиҳӣ ва (ё) хизматрасонии таҷҳизот, новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли дигари фаъолияти вобаста ба истифодай автоматҳои бозӣ (аз ҷумла воситаҳои иловагии онҳо), шабакаҳои компьютерӣ ва алоқа, атtrakсионҳо, инфрасоҳтори нақлиётӣ ва гайра, новобаста ба давомнокии истифодабарии онҳо;

- пойгоҳи доимие, ки шахси воқеии ғайрирезидент барои иҷрои фаъолияти соҳибкорӣ истифода мебарад.

3. Майдончай (объекти) соҳтмонӣ, объекти васл ё ҷамъқунӣ, иҷрои фаъолияти назоратӣ вобаста ба чунин объектҳо, гузаронидани корҳои

лоиҳакаши, новобаста ба давомнокии ичрои ин корҳо, муассисаи доимиро ташкил мекунанд. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мафҳуми майдончаи (объекти) соҳтмонӣ, аз ҷумла маҳалли фаъолият оид ба бунёд ва (ё) таҷдиди объектҳои ғайриманқул, аз ҷумла соҳтмони биноҳо, иншоот ва (ё) ичрои корҳои васлкунӣ, соҳтмон ва (ё) таҷдиди пулҳо, роҳҳо, каналҳо, гузоштани қубурҳо, васли таҷҳизоти барқӣ, технологӣ ё дигар таҷӯзот ва (ё) ичрои корҳои дигари шабеҳ дар назар дошта мешавад. Майдончаи (объекти) соҳтмонӣ аз рӯзи дуюми баъд аз рӯзи имзо шудани санади қабули давлатии объект барои истифодабарӣ (ҳаҷми корҳои ичрошуда) ва пардохти пурраи арзиши соҳтмон қатъгардида эътироф мешавад.

4. Файрирезидент ҳамчунин дорои муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобида мешавад, агар:

- тавассути агенти ваколатдор ҷамъоварии подоши сугуртавӣ ва (ё) сугуртакунӣ ё аз нав сугуртакуни таваккалро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дихад;

- тавассути кормандон ё ҳайати кормандони барои ин мақсадҳо кирояшуда зиёда аз 90 рӯзи тақвимӣ дар тамоми давраи муттасили дувоздаҳмоҳае, ки дар ҳамин давраи андоз хотима меёбад, дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон пайваста хизмат расонад;

- иштирокҳои шартномаи фаъолияти якҷоя (ширкати oddī) бошад, ки мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфта, дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад;

- дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намоишгоҳҳои пулакӣ гузаронад ва (ё) дар ин намоишгоҳҳо таҳвили (furӯши) молро анҷом дихад;

- дар асоси муносибатҳои шартномавӣ ба резидент ё файрирезидент ҳуқуқи манфиатҳои худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намояндагӣ кардан, аз номи ӯ амал намудан ва ё қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) бастанро дихад.

5. Танаффусҳои мувакқатӣ ё мавсими ҳангоми ичрои фаъолияти дар ҳамин модда пешбинишуда боиси барҳам додани муассисаи доимӣ намегарданд.

6. Файрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти соҳибкориро тавассути миёнарави мустақиле (брокер ва (ё) дигар агенти мустақиле, ки дар асоси шартномаи супориш, комиссия, консигнатсия ё дигар шартномаи шабеҳ амал мекунад) анҷом дода, барои аз номи ин файрирезидент имзо намудани шартномаҳо (қарордодҳо) ваколат надорад, муассисаи доимӣ ба ҳисоб намеравад. Таҳти мафҳуми миёнарави мустақил шахсе фаҳмида мешавад, ки дар доираи фаъолияти муқаррарии (асосии) худ вазифаи миёнаравиро бо мақсади ҳамкории тарафҳо амалий намуда, аз нигоҳи ҳам ҳуқуқӣ ва ҳам иқтисодӣ ба файрирезидент вобаста намебошад.

7. Корхонаи фаръии шахси ҳуқуқӣ – файрирезидент, ки мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтааст, ҳамчун муассисаи доимии корхонаи асосӣ - файрирезидент баррасӣ намешавад, агар байнӣ

корхонаҳои фаръӣ ва асосӣ муносибатҳое ба миён наоянд, ки ҷавобгӯи муқаррароти сарҳати панҷуми қисми 4 ҳамин модда мебошанд.

8. Маҳалле, ки барои мақсадҳои зерин истифода бурда мешавад (новобаста ба он, ки онро қадом шаҳс истифода мебарад), муассисаи доимии корхонаи хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намеравад:

- нигоҳ доштани мол ё маҳсулоти ба корхонаи хориҷӣ тааллуқдошта (то лаҳзай фурӯши онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон);
- ҳаридани мол ё маҳсулот, ҷамъоварии маълумот барои корхонаи хориҷӣ;
- иҷрои ҳар фаъолияти дигари дорои ҳусусияти омодасозӣ ё ёрирасон ба манфиатҳои корхонаи хориҷӣ;
- иҷрои ҳама гуна шаклҳои фаъолияте, ки дар сарҳатҳои якум, дуюм ва сеюми ҳамин қисм пешбинӣ шудаанд.

9. Намояндагӣ ва (ё) филиали корхонаи хориҷии ба қайд гирифташуда, муассисаи доимии корхонаи хориҷӣ ба ҳисоб меравад.

10. Фаъолияти гайрирезидент мутобиқи муқаррароти ҳамин модда, сарфи назар аз он ки он дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шудааст ё не, маънои таъсиси муассисаи доимиро дорад.

Моддаи 13. Агенти андоз

1. Ташкилот ё соҳибкори инфиродие, ки мутобиқи Кодекси мазкур ба зиммаашон вазифаи ҳисоб намудани андоз, аз андозсупоранда ё аз манбаи пардоҳт нигоҳ доштан ва ба буҷети даҳлдор гузаронидани он ғузошта шудааст, агенти андоз мебошад.

2. Агенти андоз дорои ҳамон ҳуқуқу ӯҳдадориҳое мебошад, ки андозсупоранда дорад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад.

3. Агенти андоз вазифадор аст:

- андозҳои мутобиқи Кодекси мазкур аз андозсупоранда ё аз манбаи пардоҳт нигоҳдошташавандаро дуруст ва сари вақт ҳисоб намояд, нигоҳ дорад ва ба буҷет гузаронад;
- даромадҳои ба андозсупорандагон пардоҳтшуда, андозҳои аз андозсупорандагон (ё аз манбаи пардоҳт) нигоҳдошташуда ва ба буҷети даҳлдор гузаронидашударо ба ҳисоб гирад, аз ҷумла оид ба ҳар як андозсупорандагон ҳисоби ҷудогона барад;
- ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисботи андоз пешниҳод намояд;
- дигар вазифаҳоеро, ки қонунгузории андоз пешбинӣ намудааст, иҷро намояд.

Моддаи 14. Шаҳсони мутақобилан вобаста

1. Шаҳсони мутақобилан вобаста шаҳсоне мебошанд, ки муносибатҳои байни онҳо метавонанд ба шароит ва натиҷаи иқтисодии

фаъолияти байни онҳо ё фаъолияти шахсоне, ки онҳоро намояндагӣ менамоянд, таъсир расонанд, аз ҷумла дар ҳолатҳое, ки:

- шахсон муассисони (иштирокчиёни) ҳамон як корхона бошанд, агар ҳиссаи ҳар яки онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил намояд;
- як шахс мустақим ва (ё) гайримустақим дар шахси дигар иштирок намояд ва ҳиссаи умумии чунин иштирок зиёда аз 20 фоизро ташкил дихад;
- як шахс ба шахси дигар мувофиқи вазъи вазифавӣ тобеъ бошад ё як шахс таҳти назорати (мустақим ё гайримустақими) шахси дигар қарор гирифта бошад;
- шахсон таҳти назорати мустақим ё гайримустақими шахси сеюм қарор дошта бошанд;
- шахсон мустақиман ё гайримустақиман шахси сеюмро назорат кунанд, агар ҳуқуқи овози ҳар қадоми онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил дихад;
- шахсон бо ҳамдигар дар қайди никоҳ бошанд ё муносибатҳои хешовандӣ дошта бошанд.

2. Суд метавонад бо дигар асосҳое, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, шахсонро мутақобилан вобаста эътироф намояд, агар муносибатҳои миёни ин шахсон ба натиҷаҳои аҳдҳо оид ба таҳвали (furӯши) молҳо (ичрои корҳо, хизматрасонӣ) таъсир расонида тавонанд.

Моддаи 15. Ичораи молиявӣ (лизинг)

1. Ба шахси дигар додани молу мулки моддии истеҳлокшаванда, аз ҷумла ҳавопаймоҳо (ба истиснои молу мулки гайриманқул, мебел, мосинҳои сабукрав) дар асоси шартномаи ичораи молиявӣ (лизинг), ки мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ичораи молиявӣ (лизинг)» баста шудааст, ичораи молиявӣ мебошад, агар он ба яке аз шартҳои зерин ҷавобгӯ бошад:

- ба моликияти ичорагир интиқол дода шудани молу мулк ва (ё) ба ичорагир додани ҳуқуқи ҳариди молу мулк бо нархи устувор дар шартномаи лизинг муайян шуда бошад;
- мутобиқи шартномаи ичораи молиявии молу мулк мӯҳлати ичора нисбат ба мӯҳлати хизмати муфиди молу мулки ичорагирифташуда 75 фоиз бештар бошад;
- арзиши ҷории таҳифшудаи пардоҳти ҳадди ақал дар тамоми давраи мӯҳлати ичора аз 90 фоизи арзиши бозории молу мулки мутобиқи ичораи молиявӣ ба ичора додашаванда бештар бошад;
- арзиши бокимондаи баҳододашудаи молу мулк баъди ба охир расидани мӯҳлати ичора камтар аз 20 фоизи нархи бозории онро то оғози ичора ташкил дихад;
- молу мулки ба ичораи молиявӣ додашаванда тибқи фармоиш барои ичорагир таҳия шуда, баъди ба охир расидани мӯҳлати ичора ба ҷуз ичорагир наметавонад аз тарафи шахси дигар истифода шавад.

2. Сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда нисбат ба ичораи молиявие, ки оғози он ба 25 фоизи охирини мӯҳлати хизмати молу мулк рост меояд, татбиқ намегардад.

3. Барои мақсадҳои ҳамин модда меъёри баҳисобгирие, ки барои муайян намудани арзиши ҷории таҳифшудаи пардохтҳои ичора истифода мегардад, ба меъёри фоизи барои сари вақт напардохтани андозҳо баробар аст.

4. Барои мақсадҳои ҳамин модда мӯҳлати ичора мӯҳлати иловагиеро дар бар мегирад, ки ичорагир ҳуқуқ дорад ба он ичораро мутобики шартномаи ичора аз нав оғоз намояд.

Моддаи 16. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон – лоиҳаҳое, ки дар заминаи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) онҳо байни Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва давлатҳои хориҷӣ (ҳукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои ватанӣ, хориҷӣ ва байналмилалии молиявӣ амалишаванде, ки дар доираи Барномаи давлатии сармоягузорӣ, грантҳо ва соҳтмони асосии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқшаванд татбиқ карда мешаванд.

2. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо истифодаи имтиёзҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур татбиқ мешаванд.

3. Созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки додани имтиёзҳои иловагии андозро пешбинӣ менамоянд, аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд. Чунин созишномаҳо наметавонанд муқаррароти аз андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ озод намудани шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гиранд.

4. Дар ҳолати бад шудани шартҳои андозбанӣ барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, то анҷом ёфтани чунин лоиҳаҳо нисбат ба онҳо шартҳои андозбандии дар лаҳзаи баймзорасонии созишномаҳои даҳлдор амалкунанда истифода мешаванд.

Моддаи 17. Мағҳумҳои асосии дигаре, ки дар Кодекси мазкур истифода мешаванд

Дар Кодекси мазкур инчунин мағҳумҳои асосии дигари зерин истифода мешаванд:

1) Унсурҳои андозбанӣ - маълумотҳое, ки мавҷудияти онҳо дар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳангоми муқаррар намудани андозҳо ҳатмӣ мебошад, аз ҷумла андозсупоранда, объекти андозбанӣ, манбаи андоз, меъёри андоз, давраи андоз, тартиби ҳисоб кардани андоз, тартиб ва

мӯҳлати пардохти андоз, имтиёзҳои андоз, агар онҳо муқаррар гардида бошанд.

2) Андозсупоранда (супорандаи андоз) - шахсе, ки мутобики Кодекси мазкур ба зиммааш ўҳдадории пардохти андозҳо гузашта шудааст. Аз чумла, шахси воқеӣ андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар чунин шахс резидент бошад. Инчунин шахси воқеӣ (ташкилот) андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар ин шахс:

а) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолиятеро амалӣ намояд, ки даромад медиҳад ё аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад;

б) молики (истифодабарандай) молу мулке бошад, ки бояд андозбандӣ шавад;

в) дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаракатҳо ё амалиёти андозбандишавандаро иҷро намояд.

3) Объекти андозбандӣ (объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд аст) - ҳолатҳо, ҳуқуқҳо ва (ё) ҳаракатҳои аз рӯи ҳар як намуди андоз муайяншаванда, ки аз мавҷудияти онҳо ўҳдадории андоз ба миён меояд.

4) Манбаи андоз – баҳои арзишӣ, ҷисмонӣ ё тавсифи дигари объекти андозбандӣ (объекти бо андозбандӣ алоқаманд), ки дар асоси он маблағи андоз ҳисоб карда мешавад.

5) Меъёри андоз – микдори андози ситонидашаванда, бузургии ҳисоб кардани андозҳо ба воҳиди ченаки манбаи андоз, ки нисбат ба воҳиди ченаки манбаи андоз бо фоиз ё маблағи мутлақ муқаррар карда мешавад.

6) Давраи андоз – мӯҳлате, ки дар давоми (бо ба охир расидани (анҷом ёфтани) он манбаи андоз муайян ва маблағи андоз ҳисоб карда мешавад. Давраи андоз метавонад ба якчанд давраҳои ҳисботӣ тақсим карда шавад, ки аз рӯи натиҷаи онҳо ўҳдадории пешниҳод намудани ҳисобҳо ва пардохти маблағи зарурии андоз ба вучуд меояд.

7) Тартиби ҳисоб кардани андоз – қоидаҳои ҳисоб кардани маблағи андоз барои давраи андоз бо дарназардошти манбаъ, меъёр, инчунин имтиёзҳои андоз.

8) Тартиб ва мӯҳлатҳои пардохти андоз – қоидаҳое, ки мӯҳлат ва тартиби пардохти андозҳо ба буҷетро (буҷетҳоро) муайян менамоянд. Мӯҳлати пардохти андоз санаи тақвимие мебошад, ки мутобики Кодекси мазкур муайян шуда, то ин мӯҳлат ё дар лаҳзаи фарорасии он маблағи ҳисобшудаи андоз бояд ба буҷет пардохт шавад, яъне ўҳдадории андоз бояд иҷро гардад.

9) Имтиёзҳои андоз – афзалиятҳое, ки мутобики Кодекси мазкур ё санадҳои ҳуқуқии байнамилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон ба андозсупорандагон дода мешаванд, аз чумла додани имконияти напардохтан ё дар ҳаҷми камтар ё дар мӯҳлати нисбатан дертар супоридани андоз.

10) Иштирокчиёни муносибатҳои андозӣ – андозсупорандагон, агентҳои андоз, мақоми ваколатдори давлатӣ ва дигар мақомоти андоз,

мақомоти гумрук, дигар мақомот, ки ваколатдоранд андозҳоро ҳисоб ва (ё) чамъоварӣ намоянд.

11) Ташкилотҳо – шахсони ҳуқуқӣ, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудаанд (минбаъд - ташкилотҳои резидентӣ), шахсони ҳуқуқии хориҷӣ, ки тибқи қонунгузории давлатҳои ҳориҷӣ таъсис дода шудаанд, ташкилотҳои байналмилалӣ, аз ҷумла тавассути филиалҳо ва намояндагиҳои амалкунандае, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудаанд (минбаъд – ташкилотҳои хориҷӣ).

12) Маъмурикунонии андоз – маҷмӯи чораҳои аз ҷониби мақомоти андоз амалишавандай назорати андоз, маҷбуран ситонидани андоз нисбат ба ӯҳдадории андози дар мӯҳлаташ иҷронашуда, инчунин хизматрасониҳо ба андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва мақомоти ваколатдор.

13) Корхона (ташкилоти соҳибкорӣ) – ташкилоте, ки фаъолияти соҳибкориро анҷом медиҳад ё барои иҷрои чунин фаъолият таъсис дода шудааст.

14) Низоми маҳсуси андозбанӣ – тартиби маҳсуси андозбанӣ, ки барои ғурӯҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон муқаррар карда шуда, тарзу усули соддакардашудаи ҳисоб кардан ва пардохтани намудҳои алоҳидаи андозҳо, пешниҳоди ҳисботи андозро пешбинӣ менамояд.

15) Низоми имтиёznоки андозбанӣ – тартиби маҳсуси андозбанӣ, ки барои татбиқи сиёсати давлатӣ мутобиқи Кодекси мазкур додани афзалиятҳои иловагиро пешбинӣ менамояд.

16) Низоми умумии андозбанӣ – тартиби ҳисоб кардан ва пардохти андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, ба истиснои низомҳои маҳсус ва имтиёznоки андозбанӣ.

17) Соҳибкори инфириодӣ – шахси воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ тибқи патент ё шаҳодатнома амалӣ менамояд.

18) Ҳарочоти тасдиқгардида – ҳарочоти бо ҳуҷҷатҳо тасдиқгардидае, ки имконият медиҳанд сана, маблағ, ҳусусияти амалиёт муайян ва иштирокчиёни он мушаххас карда шаванд.

19) Дороиҳо – молу мулк, дороиҳои молију моддии дигар, фондҳои пулӣ ё ҳуқуқҳои молумулкие, ки маблағи умумии воситаҳои (фондҳои) асосӣ ва муомилотии шаҳсрӯ ташкил медиҳанд; ҳар сарвати ба шаҳс тааллуқдошта; категорияи ҳисобие, ки арзиши молу мулки шаҳсии субъект, инчунин восита ва захираҳоеро дар бар мегирад, ки барои пардохти (пӯшонидани) қарзҳо (ӯҳдадориҳо) пешбинӣ шудаанд.

20) Бақияпулӣ - маблағҳои андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳое, ки барои пардохтан ба буҷет ҳисоб карда шуда, дар мӯҳлати муқарраргардида, аз ҷумла дар мӯҳлати тағйирдодашуда, пардохт нашудаанд.

21) Бурдҳо - ҳар намуди даромадҳо, подошҳо ва манфиатҳои дар шакли аслӣ ё пулӣ, ки андозсупорандагон дар озмунҳо, мусобиқаҳо (олимпиадаҳо), фестивалҳо, бо лотереяҳо, дар бозиҳои пулӣ, аз ҷумла

бозихо тавассути пасандозҳо ва қоғазҳои қиматноки қарзӣ дастрас менамоянд.

22) Воситаҳои асосӣ – дороиҳое, ки ҳамзамон ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошанд:

- а) мӯҳлати хизмати онҳо зиёда аз як сол мебошад;
- б) ҳангоми истеҳсоли молҳо (ичрои корҳо, хизматрасонихо) ё барои эҳтиёҷоти идоравӣ ба сифати воситаҳои меҳнат истифода мешаванд;
- в) чун қоида, арзиши ҳар як воҳиди чунин дороиҳо аз ҳадҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ барои ба воситаҳои дар гардишбуда мансуб донистани дороиҳои моддӣ зиёд мебошад;
- г) онҳо истеҳлокшаванда мебошанд.

23) Грант – воситаҳои пулӣ ва (ё) молу мулки дигари ройгон ва бебозгашти барои ноил шудан ба мақсадҳои (вазифаҳои) муайян аз ҷониби шахсони зерин додашаванда (супоридашаванда):

а) давлатҳои хориҷӣ (хукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои байналмилалӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки бо мақсади бартараф намудани оқибатҳои оғатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ иншооти заруриро бунёд намуда, ба таври ройгон ба моликияти мақомоти даҳлдори давлатӣ месупоранд;

в) ташкилотҳои зерине, ки фаъолияти онҳо ҳусусияти эҳсонкорӣ ва (ё) байналмилалӣ дошта, хилофи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ;
- ташкилотҳо ва фондҳои хориҷии ғайриҳукуматии ҷамъиятий.

24) Даромад аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон – ҳар воридот, манфиат дар шакли пул, моддӣ ё ғайримоддӣ ё (бе тарҳ намудан аз онҳо) аз ҳама намудҳои фаъолият, молу мулк (ҳуқуқҳои молумулкӣ) ва асосҳои дигар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба маҳалли пардоҳти даромад, аз ҷумла:

- а) даромад аз кори кироя дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- б) даромад аз таҳвили молҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолнамудаи истеҳсолкунанда, инчунин даромад аз ичрои кор ва хизматрасонихо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- в) даромад аз фаъолияти соҳибкорие, ки метавонад ба муассисаи доими ғайрирезиденти дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта мансуб дониста шавад, аз ҷумла:

- даромаде, ки метавонад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фурӯши ҳамон навъи молҳо ё навъи шабеҳи молҳои тавассути чунин муассисаи доимӣ таҳвилшаванда (фурӯхташаванда) мансуб дониста шавад;

- даромад аз фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дорои ҳамон ҳусусият ё ҳусусияти шабеҳе мебошад, ки фаъолияти

тавассути чунин муассисай доимӣ анҷомшаванда дорад;

г) даромади вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисай доимӣ, аз ҷумла аз ҳисоб баровардани қарзҳои беътиими даранд ҷониби қарзиҳандагон, аз фурӯши воситаҳои асосии мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур ба даромад дохилшуда, аз ҷуброни ҳароҷот мутобиқи моддаи 151 Кодекси мазкур;

д) даромади дар шакли дивидендҳои аз шахси ҳуқуқии резидентӣ гирифташуда, инчунин даромаде, ки аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин шахси ҳуқуқӣ ба даст омадааст;

е) даромади дар шакли фоизҳо аз резидентон бадастомада;

ё) даромади дар шакли фоизҳо аз шахси гайрирезиденти дорон муассисай доимӣ ё молу мулк дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст омадааст, агар қарзи чунин шахс бо ҳамин муассисай доимӣ ё молу мулк алоқаманд бошад;

ж) нафақа, агар онро резидент пардоҳт намояд;

з) даромад дар шакли роялти, ки барои молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ё истифодашаванда ба даст оварда мешавад, ё даромад аз фурӯш ё ба дигар шахс додани молу мулки дар банди 41 ҳамин модда пешбинигардидае, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад ё истифода мешавад;

и) даромаде, ки аз ҳисоби ба иҷора додани молу мулки манқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда ба даст оварда мешавад;

к) даромаде, ки аз ҳисоби молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ба даст оварда мешавад, аз ҷумла даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин молу мулк;

л) даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани саҳмияҳо ё ҳиссаи иштирок дар корхонае, ки арзиши дороиҳои он мустақиман ё ғайримустақим бештар аз ҳисоби арзиши молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта иборат аст;

м) дигар даромадҳо аз фурӯш ё ба шахси дигар додани молу мулк аз ҷониби резидент, ки ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест;

н) даромаде, ки аз хизматрасониҳои идоракунӣ, молиявӣ ё сугуртавӣ, аз ҷумла хизматрасониҳои азnavсуғуртакунӣ ба даст оварда шудааст, агар он аз тарафи корхонаи резидентӣ ё муассисай доими ғайрирезидентии дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта пардоҳт шавад ё агар он дар асоси шартнома бо чунин корхона ё муассисай доимӣ ба даст оварда шуда бошад;

о) даромаде, ки дар шакли подоши сугуртавӣ аз рӯи шартнома дар бораи сугурта ё азnavсуғуртакунии тавакkal дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешавад;

п) даромад аз хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми амалӣ намудани алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои дигар;

р) даромад аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ё шартномаҳои дигари дорои хусусияти гражданини ҳуқуқӣ;

с) подошироҳбарон ва (ё) пардохтҳои дигаре, ки аъзои мақоми олии идорақунии (шӯрои директорон, идора ё мақоми дигари шабехӣ) шахси ҳуқуқӣ-резидент, сарфи назар аз маҳалли воқеии ичрои вазифаҳои ба зиммаи чунин шахсон гузошташуда мегиранд;

т) иловапулиҳое, ки бинобар истиқомат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд;

у) даромаде, ки шахсони воқеӣ-ғайрирезидентони дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коркунанда дар шакли ҷубронпулии ба онҳо аз тарафи (аз ҳисоби) корфармоён ё кирокунандагон барои ҳарочоти ин шахсони воқеӣ-ғайрирезидентон барои неъматҳои моддӣ, иҷтимоӣ ва неъматҳои дигари моддӣ, аз ҷумла ҳарочот барои озуқа, будубош, таҳсили қӯдакон дар муассисаҳои таълимӣ, ҳарочоти марбут ба истироҳат, аз ҷумла рафтӯ омади аъзои оилаи онҳо ҳангоми рӯхсатӣ гирифтаанд;

ф) пардохтҳои нафақавие, ки фондҳои нафақаи андӯхтшавандай резидентӣ амалий менамоянд;

х) даромадҳое, ки ба ҳунармандони театр ва кино, кормандони радио ва телевизион, мусиқинавозон, рассомон ва варзишгарон бинобар фаъолияти онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд, сарфи назар аз он, ки чунин даромадҳо ба кӣ пардоҳт мешаванд;

ҷ) бурдҳое, ки аз тарафи резидентон пардоҳт мешаванд;

ш) даромадҳое, ки аз хизматрасониҳои мустақили шахсӣ (касбӣ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда мешаванд;

э) фарқияти мусбии қурби асъори ҳориҷӣ, аз ҷумла аз ҳарид ва фурӯши асъори ҳориҷӣ;

ю) даромадҳо аз ройгон гирифтани молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, аз ҷумла даромад аз чунин молу мулк;

я) дигар даромадҳое, ки дар ҳамин банд пешбинӣ нашудаанд.

25) Имзои электронии андозсупоранд – воситаи маҳсуси криптографии таъмини ҳаққоният, пуррагӣ ва муаллифии ҳучҷатҳои электронӣ.

26) Андозсупорандай электронӣ – андозсупоранде, ки бо мақомоти андоз бо тарикӣ электронӣ дар асоси созишномаи бо онҳо басташуда оид ба истифода ва эътироғи имзои электронии рақами ҳангоми мубодилаи ҳучҷатҳои электронӣ ҳамкорӣ менамояд.

27) Кор - фаъолиятест, ки натиҷаҳои он ифодаи моддӣ дорад, аз ҷумла корҳои соҳтмонӣ, васл ва таъмир, таҳқиқоти илмӣ, корҳои таҷрибавию конструкторӣ ва лоиҳакашӣ.

28) Суди саҳмияҳо (дивидендҳо) - ҳама гуна тақсимоти восита ё молу мулки шахси ҳуқуқӣ байни иштирокчиёни (саҳмдорони) он, ба истиносӣ даромади дар шакли саҳмияҳои худро дар байни саҳмдорон тақсим намудани шахси ҳуқуқӣ-эмитент бадастовардаи иштирокӣ (саҳмдор), ки он (тақсимот) таносуби фоизии (ҳиссаи) саҳмияҳои

саҳмдоронро дар сармояи оинномавии (шарикии) шахси ҳуқуқӣ-эмитент тағиیر намедиҳад, аз ҷумла:

а) даромаде, ки саҳмдор (иштирокҷӣ) аз шахси ҳуқуқӣ - эмитент ҳангоми тақсимоти фоидаи ҳарсолаи баъди андозбандӣ боқимонда мутаносибан ба миқдори (ҳиссаҳои) саҳмияҳои саҳмдор дар сармояи оинномавии (шарикии) ин шахси ҳуқуқӣ гирифтааст;

б) суди саҳмияе (дивиденде), ки саҳмдор (иштирокҷӣ) таҳти дигар пардохтҳои пардапӯшшуда гирифтааст;

в) даромаде, ки саҳмдор (иштирокҷӣ) аз тақсими маблағ ва молу мулк тибқи тартиби аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ - эмитент ҳаридани саҳмияҳои худ гирифтааст ва даромаде, ки саҳмдор (иштирокҷӣ) аз тақсими молу мулки шахси ҳуқуқӣ ҳангоми барҳамдихӣ гирифтааст, бо тарҳи (дар ҳарду маврид) арзиши молу мулке (саҳмияҳое), ки муассис дар шакли саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ) гузаронидааст.

29) Кӯмаки башардӯстона (гуманитарӣ) - молҳо (корҳо, ҳизматрасониҳо), ки ройгон ба Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кишварҳои ҳориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ барои беҳбуди шароити зисту маишии аҳолӣ, инчунин пешгирий ва рафъи оқибатҳои ҳодисаҳои фавқулоддаи дори ҳусусияти ҳарбӣ, экологӣ, табиӣ, техногенӣ ва ғайра фиристода шудааст ва он мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсим мешавад.

30) Қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ - ин заминҳои таъиноти кишоварзӣ, аз ҷумла майдони замин барои соҳтмон ва ҳавлӣ, ки тибқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеӣ ҷудо гардидаанд. Қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ қитъаҳои заминеро, ки тибқи тартиби муқарраршуда барои ташкили ҳоҷагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) ҷудо гардидаанд, инчунин қитъаҳои заминеро, ки ба шахсони воқеӣ ба иҷора дода шудаанд, дар бар намегиранд.

31) Манбаи пардохти даромади андозсупоранда - ташкилот ё шахси воқеие, ки аз он (аз ҳисоби он) андозсупоранда даромад мегирад.

32) Қарзи беътиҳод (шубҳанок) – маблағест, ки бояд ба андозсупоранда пардохт шавад, вале бо сабаби ғайри қобили пардоҳт будан ё барҳам дода шудани қарздор, андозсупоранда онро пурра гирифта наметавонад ё имконияти гирифтани он аз шахси қарздор ё шахси сеюм аз эҳтимол дур аст. Дар ҳар ҳолат қарзи беътиҳод (шубҳанок) қарзе мебошад, ки ба суратҳисоби пардохти он дар давоми се сол аз лаҳзае, ки чунин пардоҳт бояд анҷом дода мешуд, ягон пардоҳт сурат нагирифтааст.

33) Мақоми ваколатдори давлатӣ - мақоми иҷроияи марказии ҳокимиияти давлатӣ, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян шуда, назорати андозиро оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз дар назди давлат таъмин мекунад.

34) Мақомоти ваколатдор - мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои мақомоти андоз, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳисоб ва (ё) ҷамъоварӣ намудани андозҳои

алоҳида ва (ё) ичро намудани дигар вазифаҳои вобаста ба андозбандӣ ваколатдор шудаанд.

35) Воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - воҳиди он (филиал, намояндагӣ ё дигар), новобаста ба дарҷ намудани он дар ҳуччатҳои таъсисдихӣ ва (ё) дигар ҳуччатҳои шахси ҳуқуқӣ, ки дар маҷмӯъ ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошад:

- а) фаъолияти соҳибкорӣ ё гайрисоҳибкориро амалӣ менамояд;
- б) дорои ҷудоияти минтақавӣ ва (ё) молумулкӣ аз шахси ҳуқуқӣ мебошад;

в) дорои ҷойҳои кории ба мӯҳлати зиёда аз як моҳи тақвимӣ ташкилшуда ва (ё) ҳайати кормандоне мебошад, ки бо ташкилот ё ҳамин воҳид бо муносибатҳои бо Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон танзимшаванда алоқаманданд.

36) Маҳалли ҷойгиршавии воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - маҳалле, ки шахси ҳуқуқӣ тавассути воҳиди алоҳидаи худ фаъолиятро анҷом медиҳад (маҳалли дар асл воқеъбудаи воҳиди алоҳида).

37) Маҳсулоти кишоварзӣ - натиҷаи ибтидоии (маҳсули) парвариши растаниҳои кишоварзӣ, ҷорво ва дороиҷои дигари биологӣ, ки таҳти коркарди минбаъда қарор нағирифтааст.

38) Мол - ҳама гуна молу мулки моддӣ, аз ҷумла қувваи барқ ё қувваи гармӣ, газ ва об. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда молҳо воситаҳои пулӣ ва заминро дар бар намегиранд.

39) Ташкилотҳои қарзӣ – шахсони ҳуқуқие (бонкҳо, ташкилотҳои қарзии гайрибонкӣ, аз ҷумла ташкилотҳои маблағгузории хурд), ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳама ё баъзе аз амалиётҳои бонкии дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо ичро менамоянд.

40) Номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ - системаи рамзҳои таснифи молҳо, ки мутобиқи Системаи ҳамоҳангсоҳташудаи тасвир ва рамзгузории молҳо қабул шудааст.

- 41) Роялти – пардоҳти маблағ барои:
 - а) ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ дар ҷараёни истихроҷи маъданҳои фоиданок ва (ё) коркарди зуҳуроти техногенӣ;
 - б) истифодаи ҳуқуқҳои муаллифӣ, таъминоти барномавӣ, патентҳо, нақшаҳо, тамсилаҳо, тамғаҳои савдо ё дигар моликияти зеҳнӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;
 - в) истифодаи таҷҳизоти саноатӣ, тиҷоратӣ ё илмию таҳқиқотӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;
 - г) ба кор бурдани ноу-хау;
 - д) истифодаи кинофилмҳо, видеофилмҳо, сабтҳои овоз ё дигар шаклҳои сабт ё додани ҳуқуқҳои истифодаи онҳо ба дигар шахсон;
 - е) расонидани кӯмаки техникии вобаста ба ҳуқуқҳои дар ҳамин банд пешбинишуда ё даст қашидан аз истифодаи ин ҳуқуқҳо.

42) Ҳарочоти намояндагӣ - ҳарочоти марбут ба қабул ва хизматрасонии ҳама гуна шахсон, аз ҷумла ҳарочоте, ки барои мақсадҳои муқаррарсозӣ ё дастгирии ҳамкориҳои мутақобила, инчунин

барои иштирокчиёни ба маҷлиси шӯрои директорон, комиссияи тафтишотӣ, маҷлиси саҳмдорон ташрифоварда сурат гирифтааст. Ба ҳарочоти намояндагӣ ҳарочоти вобаста ба қабули расмии шахсони зикргардида, хизматрасонии буфетӣ (фуршетӣ) ҳангоми гуфтушунид дохил мешавад.

43) Хизматрасонӣ - ҳама гуна фаъолият бар ивази подош, ки таҳвили мол ё ичрои кор намебошад, аз ҷумла, фаъолияти савдо, хизматрасонии молиявӣ, ба ичора додани молу мулки моддӣ, додани молу мулки гайримоддӣ.

44) Хизматрасониҳои молиявӣ (барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда) – хизматрасониҳои зерини ташкилоти қарзӣ ва ташкилотҳои дигар:

а) додан, фурӯш ё гузаронидани қарзҳо, кафолатҳои қарзӣ ва ҳама гуна дигар таъминоти кафолатии амалиёти пулӣ-қарзӣ, аз ҷумла идоракуни қарзҳо ва кафолатҳои қарзӣ аз ҷониби шахсе, ки қарз ё кафолат медиҳад;

б) додан, фурӯш ё гузаронидани қарзҳо (аз ҷумла қарзҳои хурд), кафолати қарзҳо (қарзҳои хурд) ва ҳама гуна дигар таъминоти кафолатии чунин амалиёти пулӣ-қарзӣ, аз ҷумла идоракуни қарзҳо (қарзҳои хурд) ва кафолатҳои қарзҳо (қарзҳои хурд) аз ҷониби шахсе, ки чунин қарзҳо (қарзҳои хурд) ё кафолат медиҳад;

в) амалиёте, ки ба идоракуни пасандозҳо ва суратҳисобҳо, пардохтҳо, пулгузарониҳо, ӯҳдадориҳои қарзӣ, маблағҳои пардохт ва воситаҳои мизочон вобаста аст;

г) амалиёти вобаста ба муомилоти асъор, воситаҳои пулӣ ва пулҳои коғазие (банкнотҳо), ки воситаҳои қонуни пардохт мебошанд (ба истиснои ашёҳои нумизматӣ);

д) амалиёти вобаста ба муомилоти саҳмияҳо, вомбаргҳо, сертификатҳо, векселҳо, чекҳо ва дигар коғазҳои қиматнок (ба истиснои хизматрасонии нигоҳдории онҳо);

е) амалиётҳои вобаста ба аҳдҳое, ки ба воситаҳои молиявии ҳосилшуда, қарордодҳои форвардӣ, опсион ва созишномаҳои шабеҳ алоқаманд мебошанд;

ё) хизматрасониҳои вобаста ба идоракуни фондҳои инвеститсионӣ;

ж) амалиёти сугуртакунӣ ва азnavсугуртакунӣ;

з) иchorai молиявӣ (лизинг).

45) Ҳучҷати электронии андозсупоранда – ҳучҷати мутобики шакли муқарраршудаи электронӣ тартиб, пешниҳод, рамзгузорӣ ва бо имзои электронӣ тасдиқ кардашуда, ки пас аз қабул ва тасдиқ шудани дурустии он қувваи эътибори ҳисботӣ дорад.

46) Пардохти сугуртавӣ (ҷуброни сугуртавӣ, маблағи сугуртавӣ) – маблағе, ки ташкилоти сугуртакунанда ба шахси сугурташуда тибқи сугуртаи молу мулк ва сугуртаи масъулият ҷиҳати пӯшонидани зарари дар натиҷаи сар задани ҳодисаҳои сугуртавӣ расида мепардозад.

47) Молу мулки моддии истеҳлокшаванда барои мақсадҳои ичораи молиявӣ (лизинг) - ҳамаи намудҳои воситаҳои асосии истеҳлокшаванда (аз ҷумла, ҳавопаймоҳо), ба истиснои молу мулки ғайриманқул, мебел ва мошинҳои сабукрав, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, ба мӯҳлати на камтар аз 12 моҳи пурраи муттасил ба ичораи молиявӣ (лизинг) дода мешаванд.

48) Фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо – фаъолияти соҳибкорие, ки даромад аз он асосан аз истеҳсол ва фурӯши молҳои (молу мулки моддии) аз ҷониби худи соҳибкор истеҳсолшуда ба даст омадааст.

49) Қарзи андози аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда - маблағи ӯҳдадориҳои андози пардохтнашуда, ки дар шакли зерин муайян (ҳисоб) карда шудааст:

- а) аз ҷониби андозсупоранда дар ҳисботи андозии худ;
- б) дар қарор оид ба таъхир гузошта шудани пардохти андозҳо;

в) дар қарори мақомоти андоз оид ба санади санчишӣ ё назорати камералӣ, ки андозсупоранда гирифтааст ва мавриди баҳс қарор надодааст;

г) бо қарори суд, ки ба эътибори қонунӣ пайдо кардааст.

50) Кашфи тиҷоратӣ – захираҳои намудҳои алоҳидаи маъданҳои фоиданок, ки дар доираи худуди қарордод қашф шуда, мувофиқи тартиби муқарраршуда аз ҷониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба захираҳои маъданҳои фоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истиҳроҷ самаранок мебошанд.

51) Андозсупорандай бемасъулият – андозсупорандае, ки барои мақсадҳои назорати андоз бо амали (беамалии) худ боиси баланд шудани эҳтимолияти (ҳатари) сари вақт ва (ё) пурра пардохт нашудани андозҳои муқарраршуда мегардад, аз ҷумла:

а) дар давоми зиёда аз 3 моҳи пай дар пай аз лаҳзаи ба миён омадани ӯҳдадорӣ сари вақт ва дар ҳаҷми пурра пешниҳод намудани ҳисботи андоз ва (ё) пардохти маблағи андоз (андозҳо) ва (ё) пардохти қарзи эътирофшудаи андозро таъмин накардааст;

б) ҳисбнома-фактураи андоз аз арзиши иловашударо бе амалан анҷом додани амалиёти андозбандишаванда ё ҳисбнома-фактураи қалбакиро пешниҳод намудааст;

в) дигар амалҳоро (беамалиро) анҷом дода бошад, ки номгӯи онҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдор дар соҳаи дастгирии соҳибкорӣ муқаррар карда мешавад.

52) Андози ғайримустақим – андозе (андоз аз арзиши иловашуда ва аксизе), ки дар намуди иловапулӣ ба нархи молҳои воридотӣ ва (ё) таҳвилишуда, корҳои иҷрошуда ва (ё) хизматрасониҳои анҷомдодашуда ва аз ҷониби истеъмолкунанда ҳангоми ҳаридани молҳо, корҳои иҷрошуда ва (ё) хизматрасониҳои анҷомдодашуда бо нархи ба маблағи ҳамин андоз замшуда пардохт мешавад. Ӯҳдадорӣ оид ба пардохти андози ғайримустақим ба буҷет ба зиммаи молрасон, иҷроқунандаи кор ё (ва) хизматрасоне гузошта мешавад, ки барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҳамчун андозсупоранда ном бурда мешаванд.

53) Таҳвили мол — додани ҳуқуқи моликият ба молҳо, аз чумла фурӯш, мубодила ё тақдим, интиқоли ройгон ё қисман пардоҳт намудани он, додани музди меҳнат дар шакли аслӣ (натуралӣ) ва пардоҳтҳои дигар дар шакли аслӣ, инчунин ба гаравгиранда додани ҳуқуқи моликият ба моли ба гарав мондашуда.

БОБИ 3. ҲУҚУҚУ ӮҲДАДОРИҲОИ АНДОЗСУПОРАНДА (АГЕНТИ АНДОЗ)

Моддаи 18. Ҳуқуқҳои андозсупоранда (агенти андоз)

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ҳуқуқ дорад:
 - аз мақомоти андоз доир ба андозҳои амалкунанда ва тағиирот дар қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот, инчунин оид ба тартиби ҳисоб кардан ва пардоҳтани андозҳо ва пур кардани шаклҳои ҳисботи андоз шарҳу эзоҳ гирад;
 - манфиатҳои худро оид ба масъалаҳои муносибатҳои андоз шахсан ё тавассути намояндаи худ муҳофизат намояд;
 - дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур натиҷаҳои назорати андозро гирад;
 - оид ба санчиши ҳуҷҷатии дарпешистода огоҳинома гирад, ҳангоми гузаронидани назорати андоз иштирок намояд;
 - агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, аз мақомоти андоз намунаҳои (бланкаҳои) аризаҳои андоз ва шаклҳои ҳисботро гирад, тибқи тартиби муқарраршуда ҳисботи андозро дар шакли электронӣ пешниҳод намояд;
 - ба мақомоти андоз оид ба ҳисоб кардан ва пардоҳт намудани андозҳо аз рӯи натиҷаҳои назорати андоз шарҳу эзоҳ диҳад;
 - на дертар аз 5 рӯзи корӣ аз лаҳзай аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризai ҳаттӣ оид ба ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет доир ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз аз варақаҳои ҳисоббаробаркуни шахсиаш иқтибос гирад;
 - дар давоми 5 рӯзи корӣ дар асоси аризai ҳаттӣ маълумоти зеринро гирад, аз чумла дар бораи мавҷуд будан ё набудани қарзи андоз, дар бораи маблағҳои даромаде, ки гайрирезидент аз манбаъҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст ва дар бораи андозҳои боздошташуда (пардоҳтшуда);
 - маълумоте, ки барои пур намудани ҳуҷҷати пардоҳт бо мақсади ичрои ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардоҳти андозҳо зарур аст, инчунин маълумотро оид ба усули пардоҳти андозҳо дар давоми 1 рӯзи корӣ аз лаҳзай муроҷиат ба мақомоти андоз гирад;
 - мувоғиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба санадҳои санчиши андоз, огоҳиномаҳо оид ба санадҳои санчиши андоз, амали (беамалии) шахсони мансабдори мақомоти андоз шикоят намояд;
 - ба риояи сирри андоз;

- иттилоот ва ҳүччатҳоеро, ки ба андозбанӣ дахл надоранд, пешниҳод намояд;

- мӯҳлати пардоҳти андозҳоро тибқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур тамдид намояд (ба таъхир гузорад);

- ба баҳисобигирӣ ё баргардонидани саривақтии маблағҳои андозҳои барзиёд супоридааш ё аз ӯ ситонидашуда (андозҳои ба буҷет барзиёд дохилшуда);

- аз шахсони мансабдори мақомоти андоз ҳангоми амалӣ намудани ҳаракатҳояшон нисбат ба андозсупорандагон риояи қонунгузории андозро талаб намояд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ аз мақомоти андоз товони зарари дар натиҷаи қабули қарор ва амалҳои (беамалии) гайриқонуни шахсони мансабдори он расонидашударо талаб қунад.

2. Андозсупоранда (агенти андоз) дорои дигар ҳуқуқҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур мебошад.

3. Ба андозсупорандагон ҳифзи судии ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуниашон кафолат дода мешавад. Тартиби ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуни андозсупорандагонро қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

4. Ҳуқуқҳои андозсупорандагон тавассути ӯҳдадориҳои даҳлдори шахсони мансабдори мақомоти андоз таъмин карда мешаванд.

5. Ичро накардан ё ичрои номатлуби ӯҳдадориҳо оид ба таъмини ҳуқуқҳои андозсупорандагон боиси ҷавобгарии муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 19. Ӯҳдадориҳои андозсупоранда (агенти андоз)

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ӯҳдадор аст:

- ӯҳдадориҳои андозро мутобики Кодекси мазкур сари вақт ва дар ҳаҷми пурра ичро намояд;

- талаботи қонуни кормандони мақомоти андозро дар хусуси бартараф намудани вайронқуниҳои ошкоршудаи қонунгузории андоз ичро намуда, инчунин ба фаъолияти қонуни онҳо ҳангоми ичрои вазифаҳои хизматиашон монеъ нашавад;

- дар асоси амрнома ба шахсони мансабдори мақомоти андоз барои азназаргузоронии молу мулке, ки объекти андозбанӣ ва (ё) объекти бо андозбанӣ алоқаманд мебошад, иҷозат диҳад;

- ба мақомоти даҳлдори андоз ӯзмомияҳои андоз, дигар ҳисботи андоз ва ҳүччатҳоро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод намояд;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида мошинаҳои назоратию ҳазинавиро истифода барад;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида баҳисобигирии даромадҳои (хароҷоти) ҳуд, объектҳои андозбанӣ ва (ё) объектҳои бо андозбанӣ алоқамандро мутобики қонунгузории андоз ба ҳисоб гирад;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида сари вақт ба сифати андозсупоранда дар баҳисобгирий гузошта шавад ва ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда аз қайд гузарад;

- маълумоти баҳисобгирии муҳосибӣ, баҳисобгирии дигар ва дигар хучҷатҳои заруриро барои ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳо, инчунин хучҷатҳои тасдиқунандай даромадҳои гирифташуда, ҳароҷот ва андозҳои пардоҳтшударо (нигоҳ дошташударо) дар давоми мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур нигоҳ дорад;

- ҳар сол барӯйхатгирии (инвентаризатсияи) молу мулк ва ӯҳдадориҳои худро мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ гузаронад;

- дар давоми 5 рӯзи корӣ ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ иттилооти зеринро пешниҳод намояд, аз ҷумла, дар бораи таъсис додан ё қатъ намудани фаъолияти воҳидҳои алоҳидаи худ, дар бораи қабули қарор оид ба азнаташкилдихӣ, барҳамдихӣ (қатъ гардидани фаъолият) ё муфлисшавӣ, дар бораи тағйир ёфтани низоми истифодашавандай андозбандӣ, тартиби баҳисобгирий, маҳалли фаъолият (ҷойи истиқомат), иттилоот бараи алоқа бо ӯ.

2. Андозсупоранда (агенти андоз) дигар ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро амалӣ менамояд.

3. Шахси воқеӣ ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи қисми 1 ҳамин моддаро дар қисми марбут ба ӯҳдадориҳои андози ӯ ичро менамояд.

Моддаи 20. Ҳуқуқ ба намояндагӣ дар муносибатҳое, ки қонунгузории андоз танзим менамояд

1. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар муносибатҳои андозӣ намоянда дошта бошад.

2. Ваколати намоянда дар асоси ваколатнома, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

ФАСЛИ II. МУҚАРРАОТИ УМУМИИ МАЪМУРИЙ БОБИ 4. НАЗОРАТИ ПАРДОХТИ АНДОЗХО

Моддаи 21. Тартиби татбиқи муқаррароти маъмурӣ

1. Муқаррароти маъмурӣ, ки дар ҳамин фасл ва дигар фаслҳои қисми умумии Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад, нисбат ба ҳамаи намудҳои андозҳо, инчунин бочи гумруқӣ, бочи давлатӣ ва дигар пардоҳтҳои ҳатмӣ ба буҷет татбиқ карда мешаванд.

2. Муқаррароти маъмурие ки дар қисми умумии Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, нисбат ба андозсупорандагон ва агентҳои андоз татбиқ мешаванд.

Моддаи 22. Назорати андоз аз рӯи ба буҷет ворид шудани андозҳо

1. Назорати андоз шакли назорати давлатӣ буда, аз ҷониби мақомоти андоз ҷиҳати ичрои меъёрҳои қонунгузории андози Ҷумҳурии

Тоҷикистон, дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати ичрои онҳо ба зиммаи мақомоти андоз вогузор шудааст, амалӣ карда мешавад.

2. Мақомоти андоз барои ичрои назорати андоз нисбат ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, санчиши дуруст ҳисоб кардан ва саривақт пардохтани андозҳо ва дигар ҷанбаҳои андозбандӣ масъулияти пурра ва истиснӣ доранд, ба ғайр аз ҳолатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, ки тибқи онҳо чунин масъулият ба зиммаи дигар мақомот вогузор шудааст.

3. Назорати андоз аз ҷониби мақомоти андоз дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- баҳисобгирии андозсупорандагон, баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ алоқаманд, баҳисобгирии ўҳдадориҳои андозӣ ва рафти ичрои онҳо;
- бақайдгирии супорандагони андоз аз арзиши иловашуда;
- санчишҳои андоз;
- назорати камералӣ;
- муоинаи хронометражӣ;
- назорати қоидаҳои истифодаи мошинаҳои назоратию ҳазинавии дори хотираи фискалӣ;
- назорати андозии истеҳсол ва гардиши молҳои зераксизӣ, дурустии тамғагузории намудҳои алоҳидай молҳои зераксизӣ ва ташкили дидбонгоҳҳои аксизӣ;
- татбиқи нарҳҳои бозорӣ бо мақсадҳои андозбандӣ;
- назорат аз болои мақоми ваколатдор оид ба дуруст ҳисоб кардан ва (ё) ба буҷет супоридани андозҳо.

4. Мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумrukӣ назорати андозро дар доираи салоҳияти худ бинобар аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол гардидани молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобиқи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад.

Моддаи 23. Чораҳои мубориза бар зидди саркашӣ аз пардохти андозҳо ва усулҳои алтернативии андозбандӣ

1. Ҳама гуна маблағе, ки ба манфиати ягон шахс истифода мегардад, барои мақсадҳои андозбандӣ маблағи ба он шахс пардохтшуда ба ҳисоб меравад.

2. Даромади (фоидай) гирифташуда, новобаста ба асосҳои ба даст омадани он, бояд мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ гардад. Агар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ муайян карда шавад, ки ягон даромад ё ҷузъи (қисми) он ғайриқонунӣ ба даст оварда шудаасту бояд ба моликияти давлат гузаронида шавад, дар ин ҳолат маблағи андозҳои қаблан аз ин даромади ғайриқонунии ба буҷети давлатӣ нигоҳдошташуда (пардохтшуда) ба ҳисоб гирифта мешавад.

3. Барои дуруст муайян намудани ўҳдадориҳои андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд:

- амалиётеро (аҳдҳоеро), ки барои андозсупоранда моҳияти назарраси иқтисодӣ надоранд (ба истиснои моҳият барои ӯҳдадориҳои андоз), ба эътибор нагиранд;

- агар шакли амалиёт (аҳд) ба мазмунаш мутобиқат накунад, мувофиқи вазъи воқеӣ онро тағиیر диханд (аз нав муайян кунанд);

- маблағи андозро дар асоси ҳолатҳои воқеии ошкоршуда ва моҳияти амалиёти (аҳдҳои) содиршавандай барои мақсадҳои андозбанди аҳмиятдошта ҳисоб намоянд, агар шакли ҳуқуқии амалиёт (аҳд) ё пайдарҳамии аҳдҳо ба саркашӣ (канорагири) намудан аз пардохти андозҳо оварда расонад.

4. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд маблағи андози даҳлдорро бо истифода аз усули арзёбии мустақим ё гайримустақим (дар асоси дороиҳо, муомилот, харочоти истеҳсолӣ, усули муқоиса бо андозсупорандагони шабех, муоинаи хронометражӣ ва гайра) дар ҳолатҳои зерин муқаррар (ҳисоб) кунанд:

- андозсупоранда баҳисобигирии муҳосибиро (андозиро) анҷом надиҳад ва (ё) талаботи онро вайрон намояд;

- ҳучҷатҳои ҳисоб, ки барои муайян намудани ӯҳдадориҳои андоз заруранд, гум ё нобуд карда шуда бошанд;

- ҳисботи андоз пешниҳод нашуда бошад;

- андозсупоранда шахсони мансабдори мақомоти андозро барои азназаргузаронии (муоинаи) бино ва ҳудуди истеҳсолӣ, анборҳо, биноҳои тиҷоратӣ, ки андозсупоранда барои ба даст овардани даромад истифода мебарад ё онҳо ба нигоҳдории объекти андозбанӣ вобастаанд, иҷозат надиҳад;

- дар мӯҳлатҳои муқарраршуда маълумот ва ҳучҷатҳои зарурӣ ҷиҳати ҳисоби андоз ба мақомоти андоз пешниҳод нашуда бошанд;

- андозсупоранда бемасъулият эълон шуда бошад.

5. Агар дар ҷараёни санчиши андоз мавҷуд набудани баҳисобигирии объектҳои андоз ошкор карда шавад ё аз ҷониби андозсупоранда доир ба онҳо иттилоот пешниҳод карда нашавад, мақомоти андоз ҳуқуқ доранд дар асоси иттилооти дар ихтиёр доштаашон, дар ҳолатҳои даҳлдор бо истифода аз арзёбӣ кардани арзиши фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), арзиши молу мулк, сатҳи миёнаи музди меҳнат ва ҳисоби даромаднокӣ дар ҳаҷми 25 фоиз маблағи ҳисобкардашудаи андозро ҳисоб намоянд.

6. Маблағи андоз метавонад инчунин дар асоси натиҷаҳои муоинаҳои хронометражӣ, нишондодҳои иқтисодии қиёсшавандай фаъолияти дигар андозсупорандагон, ки намудҳои шабехи фаъолиятро амалӣ менамоянд, муқаррар карда шавад.

7. Ҳангоми дар оянда аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод шудани ҳисбот ва ҳисобҳои андоз, дар ҳолатҳои зарурӣ бошад – иттилооти даҳлдори баҳисобигирии андози объектҳои андозбандишаванда, мақомоти андоз маблағи ҳисобкардашудаи андозро тасҳҳ (ислоҳ) менамоянд.

8. Дар мавриди ҳама гуна андозҳо амалиёти моливазқунӣ ва (ё) амалиёти дигар, аз ҷумла гирифтани даромадҳо ва ҳарочот кардан дар шакли аслиро мақомоти андоз ҳамчун фурӯши мол (натиҷаи кор, хизмат) бо нарҳи бозорӣ баррасӣ менамоянд.

9. Бо мақсади андешидани ҷораҳои иловагии мубориза бар зидди саркашӣ аз пардохти андозҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби татбиқи усулҳои алтернативии андозбандиро тасдиқ менамояд.

Моддаи 24. Нарҳҳои бозорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбандӣ ба сифати нарҳи мол (кор, хизматрасонӣ) нарҳи воқеие қабул карда мешавад, ки тарафҳои аҳд (бо ҳуҷҷатҳои аслӣ тасдиқшуда) нишон додаанд, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад. Дар ҳолате, ки агар нарҳи нишондодашудаи мол (кор, хизматрасонӣ) аз нарҳи бозорӣ фарқ кунад ва аз ҷониби андозсупоранда оид ба фарқи нарҳҳо асосҳои кофӣ пешниҳод нашуда бошад, ҳангоми андозбандӣ нарҳи бозорӣ истифода бурда мешавад.

2. Нарҳи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) нархе эътироф мешавад, ки дар натиҷаи таъсири мутақобилаи дарҳосту пешниҳод дар бозори молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (ва дар ҳолати мавҷуд набудани он – якхела) ва дар асоси аҳдҳое ба вучуд омадааст, ки дар бозори даҳлдор миёни шаҳсоне баста шудаанд, ки шаҳсони мутақобилан вобаста намебошанд. Аҳди миёни шаҳсони мутақобилан вобаста танҳо ба шарте ба назар гирифта мешавад, ки агар вобастагии мутақобилаи онҳо ба натиҷаҳои чунин аҳд таъсир нарасонад.

3. Нарҳи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар асоси иттилоот дар бораи аҳдҳои дар бозори даҳлдор дар лаҳзай таҳвили ин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) басташуда, дар сурати мавҷуд набудани чунин ҳолат нарҳи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар рӯзи ба лаҳзай фурӯш наздик, ки то ё байд аз лаҳзай фурӯши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) фаро расидааст, аз ҷумла иттилоот дар бораи нарҳҳои муайянкардаи нарҳгузорон, нарҳҳои событи бирҷаҳои байналмилаӣ ва дигар бирҷаҳо муайян карда мешавад.

4. Бо мақсадҳои андозбандӣ ҳангоми фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тибқи нарҳҳои (тарифҳои) аз ҷониби давлат танзимшуда, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, нарҳҳои (тарифҳои) зикршуда истифода мешаванд.

5. Бозори мол (кор, хизматрасонӣ) доираи муомилоти чунин мол (кор, хизматрасонӣ) эътироф мешавад, ки вобаста ба имкониятҳои фурӯшанд (ҳаридор) бе ҳарочоти начандон қалон дар қаламрави ба фурӯшанд (ҳаридор) наздиктарини Ҷумҳурии Тоҷикистон ё берун аз он фурӯхтани (ҳаридани) мол (кор, хизматрасонӣ) муайян карда мешавад.

6. Дар сурати мавҷуд набудани аҳдҳо аз рӯи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар бозори мол (кор, хизматрасонӣ) ё таҳвил нагардидани чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба ин бозор, нарҳи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) бо нарҳҳое, ки дар асоси бастани

аҳдҳо нисбат ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабех (якхела) дар санаи ба лаҳзаи таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) наздиктарин, вале на зиёда аз 30 рӯзи тақвимӣ то ё баъд аз лаҳзаи таҳвили чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ё баъди он ташаккул ёфтаанд ва ё бо нарҳҳои аҳди охирин муайян карда мешавад.

7. Дар сурати ғайриимкон будани татбиқи қисмҳои 1-5 ҳамин модда, нарҳи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бо усули нарҳи фурӯши минбаъда, усули ҳисоби ҳароҷот, усули муайян намудани фоидайи чашмдошт ё дигар усулҳо муайян карда мешавад.

8. Ҳангоми муайян намудани нарҳи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) манбаъҳои расмии маълумот оид ба нарҳҳои бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), махзани иттилоотии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии даҳлдор, иттилооте, ки аз ҷониби андозсупорандагон, нарҳгузорон, эксперտҳо ба мақомоти андоз пешкаш мешавад, инчунин дигар маълумоти дақиқ истифода бурда мешаванд.

9. Мақомоти андоз нарҳҳои бозориро метавонанд татбиқ намоянд, агар:

- аҳд байни шахсони мутақобилан вобаста содир шуда бошад;
- мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба вучуд омада бошад;
- ҳангоми иҷрои шартномаи (қарордоди) савдои ҳориҷӣ яке аз тарафҳои аҳд тибқи моддаи 131 Кодекси мазкур резиденти кишвари дорои андозбандии имтиёзнома бошад;
- яке аз тарафҳои аҳд аз имтиёзҳои андоз ё низоми андозбандии имтиёзнома истифода барад;
- нархе, ки иштирокчиёни аҳд пешниҳод намудаанд, аз нарҳҳои аҳдҳои вобаста ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабех (якхела) зиёда аз 30 фоиз фарқ кунад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин модда мағҳумҳои зерин истифода мешаванд:

- молҳои шабех – молҳои гуногуне, ки ҳусусиятҳо, аз ҷумла, ҳусусияти ҷисмонӣ, сифат, ҳайсият дар бозор, кишвари баромад ва истеҳсоли якхела доранд;
- молҳои якхела – молҳое, ки шабех набуда, аломатҳои ба ҳам монанд доранд ва аз унсурҳои монанд иборат мебошанд, ки ба онҳо имконият медиҳад вазифаи якхеларо иҷро кунанд ва дар тиҷорат яқдигарро ивазкунанда бошанд.

11. Тартиби муайянкунӣ ва истифодабарии нарҳҳои бозорӣ барои мақсадҳои андозбандӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 25. Баҳисобигирии андозсупорандагон

1. Бо мақсадҳои таъмини назорати андоз ҳамаи андозсупорандагон бояд дар мақомоти андоз ба баҳисобигирӣ (ба қайди андозӣ) гузошта шаванд.

2. Андозсупорандагон, агентҳои андоз, аз ҷумла воҳидҳои алоҳидай таъсиснамудаи онҳо (филиалҳо, намояндагиҳо, муассисаҳои доимӣ ва ғайра), инчунин шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба

синни 16-солагӣ расидаанд, бояд дар мақомоти андоз ба ҳисоб гирифта шаванд.

3. Баҳисобгирий тибқи асосҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- аризай хаттии андозсупоранда ё намояндаи ваколатдори (қонунии) вай;

- иттилооти мақоми ваколатдор ва (ё) дигар мақомот;

- иттилооти ташкилоти қарзӣ;

- иттилооти мақомоти ҳудудии андоз.

4. Баҳисобгирий дар мақомоти андоз инҳоро пешбинӣ менамояд:

- баҳисобгирии шахси воқеӣ;

- баҳисобгирии шахси ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи он;

- баҳисобгирии филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, инчунин муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ;

- баҳисобгирии намояндагиҳои дипломатӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд;

- қайди андозсупорандагон ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда мувоғиқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур;

- баҳисобгирии андозсупоранда ба сифати андозсупорандаи электронӣ;

- баҳисобгирии андозсупоранда дар маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбандӣ ва (ё) объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд аст.

5. Дар асоси иттилооти баҳисобгирий мақоми ваколатдори давлатӣ Феҳристи ягонаи давлатии андозсупорандагонро (минбаъд – Феҳрист) пеш мебарад.

6. Пеш бурдани Феҳрист инҳоро дар бар мегирад:

- ворид намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон;

- тағиیر додан ва (ё) илова намудани маълумоти баҳисобгирии андозсупорандагон;

- хориҷ намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон.

7. Ҳуччате, ки ба ҳисоб гузоштани андозсупорандаро дар мақомоти андоз тасдиқ менамояд, Шаҳодатнома дар бораи гузоштани рақами мушаххаси андозсупоранда мебошад.

8. Ба ҳисоб гузоштан ва аз ҳисоб баровардан дар мақомоти андоз ройгон амалӣ карда мешавад.

9. Баҳисобгирий дар мақомоти андоз чунин амалӣ карда мешавад:

1) Дар маҳалли истиқомати (бақайдгирии) шахси воқеӣ дар асоси аризай шахси воқеӣ, ки ба мақомоти андоз дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст ва (ё) дар асоси иттилооте, ки аз ҷониби мақомоти даҳлдори давлатӣ пешниҳод шудааст.

2) Дар маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқӣ, дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳидаи он, инчунин дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул ва воситаи нақлиёти ба ӯ тааллукдошта, ки бояд андозбандӣ шаванд.

3) Шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, ки фаъолияташро тавассути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, дар маҳалле, ки ҳангоми ба ҳисоб гузоштан ариза додааст:

а) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранд, ки ваколатҳои намояндагии доимии ин ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

б) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранд, ки ваколатҳои агенти андозро оид ба пардохт намудани андозҳо аз манбаи пардохти даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

4) Шахси воқеӣ – ғайрирезидент (аз ҷумла шахси бешаҳрванд) дар маҳалли истиқомати (будубоши) муваққатиаш дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар варакаи муҳоҷирati ҳамин шахси воқеӣ нишон дода шудааст. Агар тибқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ мавҷудияти варакаи муҳоҷiratӣ пешбинӣ нашуда бошад, пас маҳалли будубоши шахси воқеӣ – ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳалле эътироф мешавад, ки дар ариза ба мақомоти андоз пешниҳодшуда нишон дода шудааст.

5) Шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, аз ҷумла ғайрирезиденте, ки фаъолияташ мутобиқи сарҳати панҷуми қисми 4 моддаи 12 Кодекси мазкур ҳамчун муассисаи доимии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент баррасӣ карда мешавад, ӯҳдадор аст дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз санаи ба имзо расонидани созишинома (шартнома, қарордод) бо шарики худ ё дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз санаи амалан оғоз намудани чунин фаъолият бо мақсади ба шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент додани рақами мушаххаси андозсупоранд ба мақомоти андоз дар бораи ба ҳисоб гузоштани шарикаш-шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент ариза пешниҳод намояд.

6) Санаи оғози амалӣ намудани фаъолияти ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз рӯзҳои зерин эътироф мешавад:

а) рӯзи бастани қарордод (шартнома, созишинома);
- барои иҷрои корҳо (хизматрасониҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- барои додани ваколати аз номи вай (ғайрирезидент) амал намудан дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои ба даст овардани молҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таҳвили минбаъдаи онҳо;

- барои амалӣ намудани фаъолияти якҷоя (иштирок намудан дар ширкати оддӣ);

- барои ба даст овардани корҳо (хизматрасониҳо) бо мақсади амалӣ намудани фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) санаи бастани шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ё дигар шартномаи дорои ҳусусияти граждани ҳуқуқӣ бо шахси воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) санаи бастани шартнома (шартномаи ҳариду фурӯш, шартнома дар бораи иҷораи молу мулк), ки ба кушодани идора (офис) ишора мекунад;

г) дар холати мавҷуд будани якчанд шарти ҳамин қисм, рӯзи оғози фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯзи аз қарордодҳои (шартномаҳои,

созишинаш) пешбинашуда бастани якуминаш (аз ҳама аввалинаш) ба ҳисоб меравад.

7) Намояндагиҳои дипломатӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд, дар маҳалли ҷойгиршавии намояндагиҳои дипломатӣ ва ба онҳо баробаркардашуда дар асоси ариза ва (ё) иттилооти аз Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифташуда.

10. Ба ҳисоб гузоштани шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ – ғайрирезидентҳо, ки фаъолияташонро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамоянд, асос барои аз ҷониби онҳо мустақилона пардоҳт намудани андозҳо шуда наметавонад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

11. Мақомоти андоз ба Феҳрист маълумоти зеринро ворид менамоянд:

- дар бораи шахси воқеӣ, аз ҷумла шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд - дар маҳалли истиқомат ва (ё) будубоши муваққатии ӯ;

- дар бораи шахси ҳуқуқӣ – резидент, филиал ва намояндагии он, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент – дар маҳалли ҷойгиршавии он;

- дар бораи шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таввасути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамояд - дар маҳалли агенти вобаста – шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ – ғайрирезиденте, ки коғазҳои қиматнок, ҳиссаи иштирок, молу мулки ғайриманқулро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон меҳарад (мефурӯшад) – дар маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк ва (ё) резиденте, ки ваколати пешбарандаи Феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнок ва (ё) ҳиссаи иштироки зикргардидаи резидентро, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон молу мулки ғайриманқулро меҳарад (мефурӯшад);

- дар бораи намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашудаи давлати хориҷӣ, ташкилоти байналмилалии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсияшуда - дар маҳалли ҷойгиршавии намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашуда, ташкилоти байналмилалӣ;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки фаъолияташро бе таъсис додани филиал, намояндагӣ таввасути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд - дар маҳалли бақайдгирии шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки дар ташкилотҳои қарзӣ - резидентон ҳисоб мекушояд - дар маҳалли ҷойгиршавии ташкилоти қарзӣ - резидент (агенти андоз);

- дар бораи воситаҳои нақлиёти ҳавоӣ ва дигар воситаҳои нақлиёт - дар маҳалли ҷойгиршавии молики онҳо;

- дар бораи молу мулки ғайриманқул, қитъаҳои замин - дар маҳалли амалан воқеии онҳо.

12. Ба Фехрист маълумот дар бораи шахси воқеӣ ҳангоми ба синни 16-солагӣ расиданаш дар асоси аризai ин шахс ворид карда мешавад. Дар ҳолати ба вучуд омадани ўҳдадории андозии шахси воқеии ба синни 16-солагӣ нарасида, ба Фехристи андозсупорандагон, инчунин маълумот дар бораи агенти андози (намояндаи қонунӣ ё ваколатдори) ин шахс низ ворид карда мешавад.

13. Ба Фехрист ворид намудани маълумот дар бораи шахсоне, ки мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» аз қайди давлатӣ гузаштаанд, тибқи тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- маълумоти ибтидойӣ – дар ҷараёни бақайдгирии давлатӣ;
- маълумоти бақайдгирий (маълумот дар бораи оинномаи шахси ҳуқуқӣ, низомномаи филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – резидент ё гайрирезидент) – дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз санаи бақайдгирии давлатӣ дар асоси иттилооти андозсупоранда;
- дигар маълумоти барои назорати андоз зарур – дар давоми 5 рӯзи корӣ пас аз ба вучуд омадани ҳолатҳои даҳлдор (кушодани ҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ, гирифтани иҷозатнома ё консессия, фаъолият дар минтақаи озоди иқтисодӣ ва дигар иттилоот тибқи Кодекси мазкур) дар асоси иттилооти андозсупоранда.

14. Аризai дигар шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, дар бораи ба ҳисоб гузоштани онҳо ба сифати андозсупорандагон ва (ё) объекти андозбандӣ ва (ё) объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд мебошад, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз гузаронидани бақайдгирии давлатӣ (пас аз оғози фаъолияти гайрирезидент) пешниҳод карда мешавад.

15. Ариза дар бораи тағиیر додани маълумот дар бораи бақайдгирии шахсоне, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии онҳо дар давоми 10 рӯзи тақвими пешниҳод карда мешавад.

16. Дар ҳолати барҳамдиҳии (қатъ гардидани фаъолият, азнаташкилдиҳии) шахсоне, ки дар қисми 13 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, фавт ё маҳдуд кардани қобилияти амали шахси воқеӣ, аз баҳисобигирии андозӣ барвардан аз ҷониби мақомоти даҳлдори андоз дар асоси маълумоти воридшуда анҷом дода мешавад.

17. Ариза дар бораи баҳисобгирии молу мулки гайриманқул, воситаҳои нақлиёт ва дигар объектҳои андозбанӣ ё объектҳои бо андозбанӣ алоқаманд дар маҳалли чойгиршавиашон аз ҷониби андозсупоранда дар давоми 10 рӯзи пас аз ба вучуд омадани ҳолатҳои дахлдор пешниҳод карда мешавад.

18. Дар ҳолати барои андозсупоранда ба вучуд омадани мушкилиҳои вобаста ба муайян намудани маҳалли ба ҳисоб гузоштан, дар асоси иттилооти пешниҳоднамудаи ӯ мақомоти андози маҳалли истиқомати шахси воқеӣ ё маҳалли чойгиршавии андозсупоранда – шахси ҳуқуқӣ қарори дахлдор қабул менамоянд.

19. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд дар асоси далелҳо ва маълумоти дар ихтиёрдоштаашон, ки аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ ба онҳо пешниҳод шудаанд, инчунин иттилооти ба онҳо дастрасшуда, ки барои мақсадҳои баҳисобгирий зарур ва кифоя мебошад, мустақилона (то лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани ариза) ба баҳисобгирий гузоштани андозсупорандагонро дар мақомоти андоз таъмин намоянд.

20. Баҳисобгирии андозсупоранда дар давоми 3 рӯзи корӣ амалӣ карда мешавад.

21. Фаъолият бидуни баҳисобгирий ба сифати андозсупоранда дар мақомоти андоз метавонад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба ҷавобгарӣ қашидан асос шавад.

Моддаи 26. Рақами мушаҳҳаси андозсупоранда

1. Ҳангоми баҳисобгирий дар мақомоти андоз ба сифати андозсупоранда, ба ҳар як андозсупоранда – шахси воқеӣ ва (ё) ҳуқуқӣ, филиал ва (ё) намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ рақами мушаҳҳаси андозсупоранда ба тариқи ройгон дода мешавад.

2. Рақами мушаҳҳаси ба андозсупоранда додашуда дар ҳеч ҳолат, ба истиснои ҳолатҳои дар Кодекси мазкур пешбинигардида, тағиیر дода намешавад ва наметавонад ба андозсупорандай дигар (ҳама гуна шахси дигари воқеӣ ё ҳуқуқӣ), ҳатто ҳангоми барҳамхӯрии ҳамин андозсупоранда – шахси ҳуқуқӣ (воҳиди алоҳидаи он), катъ гардидани фаъолияти филиали (намояндагии) шахси ҳуқуқии хориҷӣ ё вафоти андозсупоранда – шахси воқеӣ дода шавад.

3. Рақами мушаҳҳаси андозсупоранда метавонад дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати пурра аз нав баҳисобгирии тамоми андозсупорандагон ё гурӯҳи муайяни онҳо ё ин ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар сурати роҳ додани иштибоҳ ҳангоми додани рақами мушаҳҳаси андозсупоранда (нодуруст додани рақами мушаҳҳаси андозсупоранда ба андозсупорандагони гуногун ё додани зиёда аз як рақами мушаҳҳаси андозсупоранда ба ҳамон як андозсупоранда) тағиир дода шавад.

4. Мақомоти дахлдори андоз ба шахсони воқеӣ, шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупоранд мединад. Дар ҳолати мавҷуд будани воҳидҳои алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ, дигар объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд мувофиқи тартиб ва шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба шахсони зикргардида, инчунин рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан муқаррар карда мешаванд. Ин гуна рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин ба муассисаи доимии ғайрирезиденте, ки фаъолияти худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе филиал (намояндагӣ) ё агентҳои ваколатдорнамудаи худ анҷом медиҳад, муқаррар карда мешаванд.

5. Ба шахсоне, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» аз қайди давлатӣ гузаштаанд, Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупоранд ҳамзамон бо ҳуччати тасдиқунандай бақайдгирии давлатӣ дода мешавад. Ба шахсони воқеии ба синни 16-солагӣ расида, инчунин дигар шахсони ҳуқуқие, ки дар ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд, Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупоранд дар асоси аризаҳо ба мақомоти дахлдори андоз дар мӯҳлатҳои муқарарнамудаи Кодекси мазкур дода мешавад.

6. Мақомоти давлатӣ ва дигар шахсоне, ки ваколатдоранд бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ (нисбат ва ба манфиати чунин шахсон) амалҳои (амалиёт, аҳдҳои) зеринро, аз ҷумла тавассути мубодилаи электронии ҳуччатҳо анҷом медиҳанд, ӯҳдадоранд аз ин шахсон талаб кунанд, ки ба онҳо дода шудани рақами мушаххаси андозсупорандаро тасдиқ намоянд:

- амалҳои нотариалий, аз ҷумла амалиёт бо молу мулки ғайриманқул ва воситаҳои нақлиёт, ки барои онҳо ситонидани бочи давлатӣ пешбинӣ шудааст;

- додани иҷозатномаҳо, иҷозатҳо ва сертификатҳо барои ҳукуқи истифодаи замин;

- ба кор қабул намудан дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ, дар корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо;

- барасмиятдарории амалиёти иқтисодии хориҷӣ;

- маблағгузаронӣ берун аз ҳудуд ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- насия додани молҳо (бо пардоҳти арзиши онҳо аз рӯи мӯҳлатҳо), додани қарз аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ, ба истиснои амалиёти воридот ва харочот аз рӯи ҳисобҳои амонатии (пасандозии) шахсони воқеӣ.

7. Андозсупорандагон вазифадоранд рақами мушаххаси худро дар ҳисботи андозӣ, мукотибот бо мақомоти андоз, гумрук ё молия, дар муносибатҳои мутақобила бо дигар мақоми ваколатдор, дар эъломияҳои гумrukӣ, ҳуччатҳои пардоҳтӣ, харҷномаҳо, чекҳои мошинаҳои назоратӣ-ҳазинавӣ, инчунин дар ҳуччатҳои корӣ (қарордодҳо, шартномаҳо) зикр намоянд.

8. Рақами мушаххаси андозсупоранд, ки ба шахси воқеӣ – шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст, дар шиносномаи ин шахси воқеӣ бо роҳи задани мӯҳр ва дар он сабт намудани рақами мушаххаси андозсупоранд нишон дода мешавад. Рақами мушаххаси андозсупоранд бояд дар варақаҳо ва мӯҳрҳои шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ сабт гардад.

9. Қоидаҳои баҳисобгирий, додани рақамҳои мушаххаси андозсупорандагон, муқаррар намудани рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин қоидаҳои тайёр намудани мӯҳрҳо, гузоштани мӯҳрҳо ва ба расмият даровардани сабти рақами мушаххаси андозсупоранд дар шиноснома аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 27. Ӯҳдадориҳои мақомоти давлатӣ ҳангоми ҳамкорӣ бо мақомоти андоз

1. Мақомоте, ки бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷиро, ба истиснои шахсони мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» ба қайд гирифташуда, амалӣ менамоянд, ӯҳдадоранд то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон оид ба шахсони ҳуқуқии ба қайд гирифташуда, аз нав ба қайд гирифташуда, азnavташкildодашуда ё барҳамхӯрда хабар диханд.

2. Мақомоте, ки ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ иҷозатнома, иҷозат, шаҳодатнома ё дигар ҳуҷҷатҳои шабеҳ медиҳанд, ӯҳдадоранд ба мақомоти даҳлдори андози маҳалли ҷойгиршавиашон оид ба шахсоне, ки барояшон чунин ҳуҷҷатҳо дода шудааст, инчунин шахсоне, ки аз онҳо ҳуҷҷатҳои мазкур бозхонда шудааст, гирифта шудааст ё мӯҳлати амалашон ба охир расидааст, то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, хабар диханд.

3. Мақомоти корҳои доҳилӣ вазифадоранд дар бораи аз ҷониби онҳо ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон додани шиносномаҳои умумишаҳрвандӣ, хориҷӣ, аз ҷумла ба ивази шиносномаҳои гумшуда ё ин ки мӯҳлати амалашон баохиррасида, инчунин бекоркардашуда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, хабар диханд.

4. Мақомоте, ки бақайдгирии (азнавбақайдгирии) ҳуқуқ ба молу мулки ғайриманқул ва (ё) воситаҳои нақлиёти объекти андозбандибуدارо амалӣ менамоянд, ӯҳдадоранд дар бораи дар ҳудуди таҳти назораташон қарордошта ҷойгир будани молу мулки ғайриманқул ё воситаҳои нақлиёти дар ин мақомот ба қайд гирифташуда ва соҳибони онҳо ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, маълумот диханд.

5. Мақомоте, ки баҳисобгирий ва (ё) бақайдгирии истифодабарандагони захираҳои табииӣ, аз ҷумла бақайдгирии давлатии

хуқуқи истифодаи заминро амалӣ менамоянд, инчунин ба фаъолияти вобаста ба истифодаи ин захираҳои табиӣ иҷозатнома медиҳанд, ўҳдадоранд дар бораи додани ҳуқуқ барои чунин истифодабарӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, хабар диҳанд.

6. Мақомоти гумruk вазифадоранд мунтазам бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои иҷрои қонунгузории андоз зарурии дар ихтиёрашон бударо пешниҳод намоянд.

7. Ба мақомоти андоз пешниҳод намудани маълумоте, ки дар қисмҳои 1-6 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, бо мувофиқаи тарафҳо метавонад дар шакли электронӣ анҷом дода шавад.

8. Пешниҳод накардан ё сари вақт пешниҳод накардани маълумоти дар қисмҳои 1-6 ҳамин модда пешбиншуда дар бораи объектҳои андозбандишаванда ва (ё) объектҳое, ки бо андозбанӣ алоқаманд мебошанд, мутобики Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ қашида шудани шахсони мансабдори мақомоти даҳлдори давлатӣ мешавад.

БОБИ 5. САНЧИШҲОИ АНДОЗ ВА ДИГАР ШАКЛҲОИ НАЗОРАТИ АНДОЗ

Моддаи 28. Муқаррароти умумӣ

1. Санчиши андоз – санчиши аз ҷониби мақомоти андоз амалишаванда оид ба иҷрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати иҷрои он ба зиммаи мақомоти андоз вогузор шудааст.

2. Санчишҳои андоз танҳо аз ҷониби мақомоти андоз гузаронида мешаванд. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои кофӣ тибқи дарҳости ҳаттии мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти андоз санчиши андозро мутобики Кодекси мазкур якҷоя бо ин мақомот мегузаронанд.

3. Санчишҳои андоз ба намудҳои зерин тақсим мешаванд:

- санчиши ҳуҷҷатӣ;
- санчиши амалиётӣ.

4. Санчишҳои ҳуҷҷатӣ ба намудҳои зерин тақсим мешаванд:

1) Санчиши маҷмӯй – санчиши иҷрои ўҳдадории андоз аз рӯи ҳамаи намудҳои андоз, аз ҷумла ҳангоми барҳамдиҳӣ (қатъ гардидани фаъолият) ва (ё) азнавташкилдиҳии андозсупоранд (минбаъд – санчиши андози барҳамдиҳӣ).

2) Санчиши мавзӯй – санчише, ки нисбат ба андозсупоранда (агенти андоз) аз рӯи як ё якчанд масъалаҳои зерин гузаронида мешавад:

а) иҷрои ўҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо, инчунин андозҳои бо онҳо алоқаманд. Андоз дар ҳолате бо андози дигар алоқаманд ҳисобида мешавад, ки агар тағиیر додани маблағи ҳисобкардашуда мутаносибан ба тағиир ёфтани маблағи дигар андоз оварда расонад;

б) ҳолати ичрои қарор оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо аз андозсупоранда ва (ё) ташкилотҳои қарзӣ;

в) тасдиқи дурустии маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод шудаанд.

3) Санчиши мутақобила - санчише, ки нисбат ба шахси дигар гузаронида мешавад, агар ҳангоми гузаронидани санчишҳои андоз ба мақомоти андоз зарурат пайдо шавад, ки оид ба дурустии дар баҳисобирии андоз зикр намудани амалиёти гузаронидаи андозсупоранда маълумоти иловагӣ ба даст оранд.

5. Санчиши амалиётиро мақомоти андоз доир ба масъалаҳои риояи талаботи зерини қонунгузории андоз мегузаронанд:

- ба сифати андозсупоранда ба ҳисоб гузоштан дар мақомоти андоз, дурустии маълумот дар бораи маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда;

- аз ҷониби корфармо барои ичрои ягон кор (хизматрасонӣ) ҷалб намудани кормандони кироя;

- истифодаи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалий;

- риоя намудани қоидаҳои рехтан (печондан), гузоштани тамғаҳои аксизӣ, нигаҳдорӣ, фурӯши молҳои зераксизӣ ва амалӣ кардани намудҳои алоҳидаи фаъолияти зераксизӣ.

6. Санчишҳои маҷмӯии андозро мақомоти андоз тибқи муроҷиати хаттии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ танҳо нисбат ба ҳамон андозсупорандагон мегузаронанд, ки нисбат ба онҳо тасдиқи хаттӣ дар бораи оғоз гардидан парвандаи ҷиноятӣ бо нишонаҳои ҷиноятҳои бо андозбандӣ алоқаманд ворид шуда бошад. Санчишҳои мутақобилаи андоз нисбат ба дигар шахсони бо андозсупорандагони зикршуда алоқаманд, ки дар муроҷиатҳои хаттии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ муайян шудаанд, дар ҳолатҳои пешниҳоди қарори даҳлдор гузаронида мешаванд.

7. Гузаронидани санчиши андоз, ба истиснои ҳолатҳое, ки соҳибкори инфириодӣ бе ҷалб намудани коргари кироя кор мекунад ва иштироки ў дар ҷараёни санчиш ҳатмӣ мебошад, набояд фаъолияти андозсупорандаро боздорад.

8. Дастурамал оид ба гузаронидани санчишҳои андозро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

Моддаи 29. Даврияти гузаронидани санчишҳои андоз

1. Санчишҳои ҳуччатии андоз ба навъҳои зерин тақсим мешаванд:

- нақшавӣ - санчишҳои маҷмӯии ҳуччатии андоз, ки тибқи нақшай гузаронидани санчишҳои аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқшуда гузаронида мешаванд. Нақшай санчишҳои андоз дар асоси баҳодиҳии ҳавфи вайрон кардани қонунгузории андоз, таҳлили маълумотҳои дар ҳисботҳои аз ҷониби андозсупоранда пешниҳодшуда, иттилооти мақомоти ваколатдор, инчуни дигар ҳуччатҳо ва иттилоот дар бораи фаъолияти андозсупоранда тартиб дода мешавад;

- гайринақшавӣ – санчишҳои маҷмӯии ҳуччатии андозе, ки дар сарҳати якуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд.

2. Санчишҳои нақшавии ҳуччатии андозсупорандагоне, ки даромади умумии онҳо (ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда, аксизҳо, андоз аз фурӯши нахи пахта ва алюминийи аввалия) дар давраи соли тақвимии гузашта бештар аз 15 миллион сомонӣ мебошад, на зиёда аз як маротиба дар як сол гузаронида мешаванд.

3. Санчишҳои нақшавии ҳуччатии андозсупорандагоне, ки даромади умуниашон дар соли тақвимии гузашта аз 15 миллион сомонӣ кам мебошад, на зиёда аз як маротиба дар ду сол гузаронида мешаванд.

4. Санчиши нақшавии ҳуччатии аввалини фаъолияти субъекти соҳибкории хурд, ки супорандай андози низоми соддакардашуда мебошад, танҳо пас аз сипарӣ шудани 24 моҳи пурраи тақвимӣ аз рӯзи бақайдгирӣ давлатии он амалӣ мегардад.

5. Агар субъектҳои соҳибкории хурди дар қисми 4 ҳамин модда пешбинишуда то гузаштани мӯҳлати пешбинигардида ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда шаванд, аз нав ташкил карда шаванд ё барҳам дода шаванд, фаъолияти онҳо бояд мавриди санчиши маҷмӯии ҳуччатии гайринақшавӣ қарор дода шавад.

6. Санчишҳои амалиётӣ бо қарори роҳбарони мақомоти андоз аз рӯи зарурат гузаронида мешаванд.

7. Санчишҳои ҳуччатии андоз аз рӯи давраҳои баохиррасидай андозӣ гузаронида мешаванд, ба истиснои санчишҳои андози барҳамдихӣ, ки ба барҳам додани шахси ҳуқуқӣ, қатъ гардидани фаъолияти муассисаи доимии гайрирезидент ё қатъ гардидани фаъолияти соҳибкори инфиродӣ вобаста мебошанд. Агар нисбат ба давраи барои гузаронидани санчиши банақшагирифташуда санчиши маҷмӯии андози андозсупорандагони гузаронида шуда бошад, пас дар ин ҳолат санчиши мавзӯии ин давра гузаронида намешавад.

8. Санчиши гайринақшавии маҷмӯӣ ё мавзӯӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми қатъ гардидани фаъолияти соҳибкори инфиродӣ – супорандай андоз аз арзиши иловашуда;

- ҳангоми азнаташкилдихӣ ё барҳамдихии шахси ҳуқуқӣ, қатъ гардидани фаъолияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситай филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд;

- ҳангоми қатъ гардидани амали имтиёзҳо барои шахсони ҳуқуқии дар фасли XVII Кодекси мазкур пешбинишуда;

- бинобар ба охир расидани мӯҳлати амали қарордоди истифодаи сарватҳои зери заминӣ;

- бо мақсади тасдиқ намудани дурустии маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод шудааст;

- тибқи асосҳое, ки дар қисми 6 моддаи 28 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд;

- ба охир расидани лоиҳаи сармоягузорӣ.

9. Санчишҳои ғайринақшавии маҷмӯй ё мавзӯй, инчунин дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешаванд:

- дар ҳолати ба миён омадани зарурат барои гузаронидани санчишҳои мутақобила;
- дар асоси қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ;
- дар асоси дархостҳои мақомоти андози давлатҳои дигар;
- нисбат ба шахсоне, ки андозсупорандай бемасъулият эътироф шудаанд;
- қатъ гардидани фаъолияти соҳибкори инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда;
- дар асоси муроҷиати худи андозсупоранда.

10. Аз ҷониби мақомоти андоз гузаронидани санчишҳои такрории маҷмӯй барои давраи санцидашудаи андоз манъ аст, ба истиснои ҳолатҳои зерине, ки чунин санчишҳо дар доираи мӯҳлати даъвои бо Кодекси мазкур муқарраршуда гузаронида мешаванд:

- дар асоси аризай ҳаттии худи андозсупоранда;
- тибқи асосҳои пешбининамудаи қисми 6 моддаи 28 Кодекси мазкур;
- бо қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ тибқи пешниҳодҳои асосноки роҳбари мақоми даҳлдори андоз;
- бо қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби назорат аз болои фаъолияти мақоми андозе, ки санчиши ҳуҷҷатии андозро гузаронидааст. Чунин санчиш танҳо нисбат ба даврае гузаронида мешавад, ки санчиши ҳуҷҷатии андози охирон гузаронидашударо дар бар мегирад.

Моддаи 30. Давомнокӣ ва вақти гузаронидани санчишҳои андоз

1. Мӯҳлати гузаронидани санчишҳои андози дар амрномаи додашуда зикршаванда набояд аз лаҳзаи пешниҳоди амрнома аз 30 рӯзи корӣ зиёд бошад, агар дар ҳамин модда тартиби дигар муқаррар нашуда бошад.

2. Мӯҳлати гузаронидани санчиши ҳуҷҷатии андоз барои шахсони ҳуқуқӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд ва ғайрирезидентҳое, ки фаъолияташонро ба воситаи муассисаҳои доимӣ амалий менамоянд, дар сурати мавҷуд будани зиёда аз як маҳалли ҷойгиршавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин барои андозсупорандагоне, ки дар баҳисобгирии нозироти андози андозсупорандагони калон қарор доранд, аз 60 рӯзи корӣ зиёд буда наметавонад. Мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад мӯҳлати санчиши ҳуҷҷатии андозро ба мӯҳлати то 30 рӯзи корӣ дароз намояд.

3. Мӯҳлати гузаронидани санчиши ҳуҷҷатии андози андозсупорандае, ки субъекти соҳибкории хурд мебошад, набояд аз 10 рӯзи корӣ зиёд бошад.

4. Мӯҳлати гузаронидани санчиши амалиётӣ наметавонад аз 15 рӯзи корӣ зиёд бошад. Санчиши амалиётӣ нисбат ба андозсупорандай алоҳида набояд аз чор соати корӣ зиёд давом кунад.

5. Җараёни мӯҳлати гузаронидани санчиши андоз дар фосилаи байни лаҳзаҳои ба андозсупоранд аз ҷониби андозсупоранд ҳангоми гузаронидани санчиши хуччатҳо, инчунин дар фосилаи қабули маълумот ва хуччатҳо аз шахсони сеюм бо дархости мақоми андоз боздошта мешавад. Боздоштан ва барқарор намудани ҷараёни мӯҳлати гузаронидани санчиши андоз дар Дафтари бақайдгирӣ санчишҳои субъектҳои ҳочагидор ва дар амрнома барои гузаронидани санчиш қайд карда мешавад. Мӯҳлати боздоштан ба мӯҳлати санчиши андоз доҳил карда намешавад.

6. Санчиши андоз метавонад танҳо дар вақти корӣ ва рӯзҳои кории муқарраршуда гузаронида шавад. Дар ҳолати амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ (истехсол ва (ё) фурӯши молҳо, корҳо, хизматрасонӣ) дар вақти дигар, санчиши андоз инчунин метавонад дар ин вақт гузаронида шавад. Агар вақти кории мақомоти андоз ва андозсупоранд мувофиқ набошад, санчиши андоз метавонад дар вақти кории андозсупоранд гузаронида шавад.

7. Мақомоти андоз дар субъектҳои ҳочагидоре, ки фаъолияти онҳо хусусияти мавсими дорад, дар ҷунин ҳолатҳо санчишҳои нақшавии хуччатии андозро гузаронида наметавонанд:

- дар ҳочагиҳои истехсолкунандай маҳсулоти кишоварзӣ дар мавсими киштукор аз 1-уми апрел то 1-уми июн ва дар мавсими ҷамъоварии ҳосил аз 1-уми август то 1-уми ноябр соли тақвимӣ;
- дар корхонаҳои коркарди маҳсулоти кишоварзӣ (маҳсулоти зудвайроншавандай меваю сабзавот) аз 20-уми июн то 20-уми октябри соли тақвимӣ.

Моддаи 31. Огоҳинома дар бораи санчиши дарпешистодаи андоз

1. Мақомоти андоз на дертар аз 10 рӯзи корӣ пеш аз оғози санчиши хуччатии андоз ба андозсупоранд дар хусуси гузаронидани санчиши андоз огоҳинома мефиристанд ё месупоранд, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

2. Дар бораи санчиши дарпешистодаи ғайринақшавии андоз андозсупоранд на дертар аз 24 соат то лаҳзаи оғозшавии санчиши андоз хаттӣ огоҳ карда мешавад.

3. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд санчиши хуччатии ғайринақшавии андозро бе огоҳ намудани андозсупоранд дар бораи оғози санчиш дар ҳолатҳое шурӯъ намоянд, ки агар ҳавфи асоснокшуда дар мавриди он ки андозсупоранд метавонад ҳуччатҳои марбут ба андозбандии барои гузаронидани санчиш зарурро, пинҳон намояд ё нобуд созад ё ин ки дигар ҳолатҳое мавҷуд бошанд, ки гузаронидани санчишро ғайриимкон месозад ё барои дар ҳаҷми пурра гузаронидани он имконият намедиҳанд. Мақомоти андоз ҷунин санчиши андозро дар асоси иҷозати хаттии мақомоти болоии андоз бе огоҳ намудани андозсупоранд амалӣ менамоянд.

4. Андозсупорандае, ки дар хусуси санчиши дарпешистодаи андоз огоҳинома гирифтааст, ўҳдадор аст иштироки худ (иштироки намояндаи худ) ва ҳуччатҳои заруриро барои санчиш дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин намояд.

5. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранда бо сабабҳои узрнок оғози санчиши ҳуччатиро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин карда натавонад, вай ўҳдадор аст мақомоти андози санчишкунандаро дар ин хусус то оғози санчиши андоз, vale на дертар аз 5 рӯзи корӣ аз рӯзи гирифтани огоҳиномаи мақоми андози санчишкунанда, ба таври хаттӣ огоҳ намояд ва ба мақомоти андози санчишкунанда сана ва вақти барои тарафҳо мувофиқи санчиши андозро пешниҳод намояд.

6. Сабабҳои узрнок, ки вобаста ба онҳо андозсупоранда наметавонад оғози санчишро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбининамуда таъмин намояд, метавонанд нагирифтани огоҳинома, бемории бо ҳуччатҳо тасдиқшуда ё дар сафари хизматӣ будани шахси мансабдори масъул, ки ўҳдадор аст оғози санчишро таъмин намояд, фавтиданни хешовандони наздики он, оғатҳои табиӣ бошанд.

7. Дар ҳар ҳолат мақомоти андоз ҳуқуқ доранд санчиши андозро, ки дар огоҳинома пешбинӣ шудааст, пас аз гузаштани 10 рӯзи корӣ аз мӯҳлати дар огоҳинома зикршуда оғоз кунанд, андозсупоранда бошад, ўҳдадор аст шароит муҳайё сохта, ҳуччатҳои заруриро барои гузаронидани санчиши андоз пешниҳод намояд.

8. Санчишҳои мутақобила ва амалиётӣ бе пешакӣ додани (ирсол намудани) огоҳинома анҷом дода мешаванд.

Моддаи 32. Асос барои гузаронидани санчиши андоз

1. Асос барои гузаронидани санчиши андоз амрнома мебошад, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Дар асоси як амрнома танҳо як санчиши андоз гузаронида мешавад, ба истиснои санчиши амалиётӣ.

Моддаи 33. Оғози санчиши андоз

1. Оғози санчиши андоз лаҳзаи ба андозсупоранда (агенти андоз) супоридани амрнома ба ҳисоб меравад.

2. Кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд, вазифадоранд ба андозсупоранда шаҳодатномаи хизматии худро нишон диҳанд ва тибқи тартиби муқарраршуда дар Дафтари бақайдгирии санчишҳои субъектҳои хочагидорӣ қайди дахлдор кунанд.

3. Кормандони мақомоти андозе, ки санчиши ҳуччатии андозро мегузаронанд, ба андозсупоранда амрномаи аслро месупоранд. Дар нусхай амрнома андозсупоранда дар хусуси он ки бо амрнома шинос шуда, онро гирифт, имзо менамояд.

4. Ҳангоми гузаронидани санчишҳои амалиётӣ ба андозсупорандა ё корманди вай, ки фурӯши мол ё хизматрасониро амалӣ менамояд, барои шиносоӣ амрномаи асл нишон дода шуда, нусхааш супорида мешавад. Дар амрномаи асл аз ҷониби андозсупорандა ё корманди вай, ки фурӯши мол ё хизматрасониро амалӣ менамояд, оид ба шинос шудан бо амрнома ва гирифтани нусхаи он, имзо бо нишондоди сана ва вақти гирифтани гузошта мешавад.

5. Рад кардани гирифтани амрнома аз ҷониби андозсупорандა барои бекор кардани санчиши андоз асос шуда наметавонад.

Моддаи 34. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳудуд ё бино барои гузаронидани санчиши андоз

1. Андозсупоранда ўҳдадор аст, ки барои ворид шудани кормандони мақомоти андози санчиши андозро гузаронанда ҷиҳати муоина ба ҳудуд ё бинои (ба истиснои манзилҳои истиқоматӣ) барои гирифтани даромад истифодашаванда ё ба объекти андозбандӣ ва объекти бо андозбандӣ алоқаманд, иҷозат дихад.

2. Дар сурати монеъ шудан ба ворид шудани кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд, ба ҳудуди номбаршуда ё ба объекти андозбандӣ ё объекти бо андозбандӣ алоқаманд ё ба дигар биноҳо (ба истиснои манзилҳои истиқоматӣ) протокол тартиб дода мешавад.

3. Протоколро кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд ва андозсупоранда (агенти андоз) имзо менамоянд. Агар андозсупоранда (агенти андоз) аз имзо кардани протоколи мазкур даст қашад, санчишгар дар протокол оид ба даст қашидани андозсупоранда аз имзо қайд мегузорад.

4. Кормандони мақомоти андоз бояд бо ҳуд иҷозати маҳсус дошта бошанд, агар мутобики санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ворид шудан ба ҳудуд ва (ё) бинои андозсупоранда он зарур бошад.

5. Андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин ҳуқуқ дорад ба ворид шудани кормандони мақомоти андоз ба ҳудуд ё бино барои гузаронидани санчиши андоз иҷозат надиҳад, агар:

- талаботи моддаҳои 31 ва 33 Кодекси мазкур риоя карда нашаванд;
- мӯҳлатҳои санчиши дар амрнома нишондода шуда фаро нарасида бошанд ё гузашта бошанд;
- ҳамин шахсон дар амрнома зикр нашуда бошанд;
- кормандони мақомоти андоз иҷозати даҳлдори маҳсуси маҳфиятро, ки барои даромадан ба ҳудуд ё бинои андозсупоранда тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон заруранд, ҳамроҳи ҳуд надошта бошанд.

Моддаи 35. Ба охир расидани санчиши андоз

1. Баъди ба охир расидани санчиши андоз кормандони мақомоти андоз санади санчиши андозро тартиб медиҳанд, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Андозсупоранде, ки дар давраи санчиши андоз бо талаби санчишкунанда ҳуччатҳои барои муайян намудани объектҳои андозбанӣ ва (ё) объектҳои ба андозбанӣ алоқаманд зарурро пешниҳод накардааст, ӯҳдадор аст сабабҳои пешниҳод накардани ин ҳуччатҳоро ба таври хаттӣ шарҳ диҳад.

3. Ба охир расидани санчиши ҳуччатии андоз рӯзи ба андозсупоранда супоридани санади санчиши андоз ё дар ҳолати даст кашидани андозсупоранда аз қабули санади санчиши андоз, санаи ба ӯ фиристодани санади санчиши андоз бо мактуби фармоишии дори огоҳинома ба ҳисоб меравад.

4. Агар баъди ба охир расидани санчиши андоз вайронкунии қонунгузории андоз муқаррар нашавад, дар санади санчиши андоз дар ин хусус қайди даҳлдор гузошта мешавад.

5. Ба санади санчиши андоз нусхаи ҳуччатҳои зарурӣ, ҳисобҳои анҷомдодаи корманди мақомоти андоз ва дигар маводи дар рафти санчиши андоз гирифташуда замима мегарданд.

6. Санади санчиши андоз ба микдори на камтар аз ду нусха тартиб дода шуда, онро кормандони мақоми андоз, ки санчиши андозро гузаронидаанд ва андозсупоранда имзо менамоянд. Як нусхаи санади санчиши андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) дода мешавад.

7. Ҳангоми гирифтани санади санчиши андоз андозсупоранда (агенти андоз) ӯҳдадор аст дар нусхаи дигари санад дар хусуси гирифтани он қайд кунад ва имзои худро гузорад. Ҳамзамон имзои андозсупоранда маъни онро надорад, ки ӯ бо санади санчиш розӣ аст, ва ҳуқуқи андозсупорандаро ба шикоят кардан аз болои қарорҳо ва амалҳои (беамалии) ин корманди мақомоти андоз маҳдуд намекунад. Дар ҳолати даст кашидани андозсупоранда (агенти андоз) аз қабул ва (ё) имзои санади санчиши андоз, дар ин хусус дар худи санад қайд карда мешавад. Дар ин ҳолат санади санчиши андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) бо мактуби фармоишии дори огоҳинома фиристода мешавад.

Моддаи 36. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз

1. Баъди ба охир расидани санчиши ҳуччатии андоз дар ҳолати ошкор гардиданӣ вайронкуниҳо мақомоти андоз қарор (огоҳинома) дар бораи натиҷаҳои санчиши ҳуччатии андоз (минбаъд - огоҳинома) дар шакли муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон кабул мекунад, ки он дар давоми 15 рӯзи кории баъди санаи ба охир расидани санчиши ҳуччатии андоз ба андозсупоранда фиристода мешавад.

2. Дар ҳолати мавҷуд набудани маълумот оид ба маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда, мӯҳлати иҷрои огоҳинома оид ба

натицаҳои санчиши ҳуччатии андоз то лаҳзаи ба андозсупорандай мазкур супоридани огоҳинома боздошта мешавад.

3. Баъди ба охир расидани санчиши амалиётии андоз дар ҳолати ошкор гардидани ҳуқуқвайронкуниҳо аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи боби 13 Кодекси мазкур истеҳсолот оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз амалӣ карда мешавад.

4. Бақайдгирии огоҳинома (дар ҳолати ошкор гардидани вайронкуниӣ) ва санади санчиши ҳуччатии андозро мақоми андоз таҳти як рақам анҷом медиҳад.

5. Андозсупорандае, ки дар бораи маблағҳои ҳисобшудаи андоз, ҷарима ва фоизҳо огоҳинома гирифтааст, агар оид ба натицаҳои санчиши андоз шикоят накарда бошад, ӯҳдадор аст дар мӯҳлатҳои дар огоҳинома зикршуда онро иҷро намояд. Зимнан мӯҳлати иҷрои огоҳинома бояд на дертар аз 10 рӯзи корӣ пас аз супоридани огоҳинома муқаррар карда шавад.

6. Дар ҳолате, ки агар баъди анҷом ёфтани санчиши андоз вайронкуни қонунгузории андоз муқаррар нашуда бошад, огоҳинома қабул карда намешавад.

7. Дар огоҳинома аз рӯи натицаҳои санчиши андоз, ки ба талаботи сарҳати бисту дуюми қисми 1 моддаи 90 Кодекси мазкур ҷавобгӯ мебошанд, бояд қайд гардад, ки дар давоми 10 рӯзи корӣ пас аз тартиб додани огоҳинома маводи санчиши андоз тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти даҳлдори ҳифзи ҳуқуқ барои баррасӣ дода мешаванд.

Моддаи 37. Назорати камералӣ

1. Назорати камералӣ шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси омӯзиш ва таҳлили ҳисботи андози пешниҳоднамудаи андозсупоранда, маълумоти мақоми ваколатдор ва дигар ҳуччатҳо дар маҳалли ҷойгиршавии мақомоти андоз анҷом дода мешавад. Назорати камералӣ қисми таркибии низоми идоракуни хавфҳо мебошад.

2. Назорати камералӣ аз ҷониби кормандони ваколатдори мақомоти андоз тибқи вазифаҳои хизматии онҳо бе ягон қарори маҳсуси (амрномаи) роҳбари мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

3. Дар ҳолате, ки агар дар ҷараёни назорати камералӣ вайронкуниҳои эҳтимолии қонунгузории андоз ошкор шаванд, ба андозсупоранда огоҳинома бо талаби дар мӯҳлати 5 рӯзи корӣ пешниҳод кардани тавзеҳот, ҳуччатҳо ва (ё) иҷро намудани дигар ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур фиристода мешавад.

4. Агар ҳуқуқвайронкуниҳое, ки дар натиҷаи назорати камералӣ ошкор шудаанд, боиси тағиیر ёфтани маблағи ӯҳдадории андози андозсупоранда шаванд, корманди мақомоти андоз, ки назорати камералиро амалӣ намудааст, ӯҳдадор аст санади назорати камералӣ тартиб дихад. Тартиб додани санади назорати камералӣ ва қабули қарори мақомоти андоз аз рӯи натицаҳои он бо шакли муайяннамудаи

Кодекси мазкур барои санчишҳои ҳуччатии андоз амалӣ карда мешаванд.

5. Назорати камералӣ аз ҷумла оид ба масъалаҳои зерин анҷом дода мешавад:

- мутобиқат байни маълумоту ҳуччатҳои пешниҳоднамудаи андозсупоранда ва маълумоту ҳуччатҳое, ки дар мақомоти андоз мавҷуданд;
- бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда;
- қонунӣ будани истифодаи низомҳои андоз;
- қонунӣ будани истифодаи имтиёзҳои андоз.

Моддаи 38. Истифодаи мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ

1. Дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ ҳангоми фурӯши мол, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо бо пули нақд, кортҳои пардохти бонкӣ, чекҳо бо истифодаи ҳатмии мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва додани чеки назоратӣ анҷом дода мешаванд.

2. Муқаррароти ҳамин модда ба ҳисоббаробаркуниҳои пулии шахсони зерин татбиқ намегарданд:

1) Соҳибкорони инфиродӣ (ба истиснои фурӯшандагони молҳои зераксизӣ), ки:

а) тибқи патент фаъолият меқунанд;

б) агар аз лаҳзаи бақайдгирӣ давлатии андозсупоранда ба сифати соҳибкори инфиродӣ (ба истиснои онҳое, ки тибқи патент фаъолият меқунанд) се моҳ нагузашта бошад.

2) Андозсупорандагон дар қисми хизматрасониҳо ба аҳолӣ бо додани расидҳо (квитансияҳо), чиптаҳо, талонҳо, тамғаҳои пардохти почтавӣ ва дигар ҳуччатҳои ба чекҳо баробаркардашудаи ҳисботи қатъӣ тибқи шаклҳои тасдиқнамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3) Шахсони воқеие, ки маҳсулоти кишоварзии истеҳсоли ҳудашонро дар бозор ва дигар ҷойҳои маҳсус ҷудошуда, берун аз биноҳо мефурӯшанд.

4) Супорандагони андози ягона ҳангоми фурӯши маҳсулоти истеҳсоли ҳудашон дар маҳалли истеҳсол берун аз биноҳо.

3. Тартиби истифодаи мошинҳои назоратӣ–ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ (аз ҷумла ҳангоми муомилот бо кортҳои пардохтӣ ва штриҳкодҳо), талаботи техникӣ ба мошинҳои назоратӣ–ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ (назоратӣ), инчунин талабот нисбат ба системаи компьютерӣ оид ба назорати хизматрасониҳои алоқаи мобилий ва хизматрасониҳои электрониро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

4. Мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ – ин таҷҳизоти электронӣ бо блоки хотираи фискалӣ ва (ё) системаҳои компьютерие мебошанд, ки барои сабти ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ

ҳангоми фурӯши мол ва хизматрасонӣ истифода бурда шуда, қайди тасҳеҳнашавандай ҳарбастӣ ва нигоҳдории дарозмуддати маълумотро, новобаста ба мавҷудияти қувваи барқ, таъмин менамоянд. Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти даҳлдори дигар Феҳристи давлатии мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалиро, ки барои истифодаи онҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шудааст, тасдиқ менамоянд.

5. Дар ҳолатҳои аз ҷиҳати техниқӣ корношоям шудани мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий, набудани қувваи барқ ё амали шартҳои зербанди б) банди 1) қисми 2 ҳамин модда барои истифода ва додани чекҳои молӣ ба ҳаридорон бо тартиби пешбининамудаи банди 2) қисми 2 ҳамин модда муваққатан иҷозат дода мешавад. Барои чунин андозсупорандагон пешбурди Дафтари сабти қайди маблағҳои пулии нақӣ, ки шакли онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, ҳатмист.

6. Ҳангоми истифодаи мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий риояи талаботи зерин ҳатмӣ мебошад:

- то оғози фаъолият мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий дар мақомоти андози маҳалли амалӣ намудани фаъолият ба қайд гирифта мешаванд;
- додани чеки мошини назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий амалӣ карда мешавад;
- дастрасии мақомоти андоз ба мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий таъмин карда мешавад.

Моддаи 39. Назорати андоз оид ба риояи тартиби татбиқ ва истифодаи мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий

1. Мақомоти андоз:

- назорати риояи тартиби истифодаи мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий, инчунин истифодаи Дафтари сабти қайди маблағҳои пулии нақӣ ва Дафтари сабти расидҳо (квитансияҳо) ва дигар ҳучҷатҳои ҳисоботи қатъиро, ки шаклҳои онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, амалӣ менамоянд;
- ҳангоми гузаронидани назорати андоз нишондиҳандаҳои дар блоки хотираи мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалий мавҷудбуدارо истифода мебаранд;
- пешниҳоди нишондиҳандаҳои мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалиро дар баробари пешниҳоди эъломияҳои андоз ва дигар шакли ҳисоботи андоз талаб менамоянд;
- феҳристи ҷойгиршавӣ ва истифодаи мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалиро барои ҳар шаҳр (ноҳия) пеш мебаранд.

2. Андозсупорандагон ўҳдадоранд дар ҷойи барои ҳаридор (муштарӣ) дастрас низоми (вақти) корӣ ва нархномаҳоро барои молҳои

фурӯхташаванда (корҳои ичрошаванда ва хизматрасониҳо) бо пули миллӣ оvezанд.

3. Хариди назоратӣ аз ҷониби мақомоти андоз бе маҳдудияти даврияти он танҳо барои назорати истифодабарии мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ ва ба ҳаридорон додани чекҳо анҷом дода мешавад. Тартиби гузаронидани ҳариди назоратиро мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

Моддаи 40. Муоинаи хронометражӣ

1. Муоинаи хронометражӣ – шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз бо мақсади муқаррар намудани даромади воқеии андозсупоранда ва ҳарочоти воқеии вобаста ба фаъолияти барои гирифтани даромад равонашуда дар даврае, ки мавриди муоина қарор мегирад, гузаронида мешавад.

2. Дар ҷараёни гузаронидани муоинаи хронометражӣ мақомоти андоз масъалаҳои вобаста ба муоинаи объекти андозбандӣ ва (ё) объекти ба андозбандӣ алоқамандро мустақилона муайян менамоянд. Ҳамзамон инҳо бояд ҳатман мавриди муоина қарор гиранд:

- объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд;
- мавҷудияти пул, ҳучҷатҳои пулӣ, дафтарҳои муҳосибӣ, ҳисоботҳо, сметаҳо, коғазҳои қиматнок, ҳисобҳо, эъломияҳо ва дигар ҳучҷатҳое, ки бо объекти муоинашавандаи андозбандӣ ва (ё) объекти ба андозбандӣ алоқаманд вобастаанд;
- ҳисботи фискалии мошини назоратӣ - хазинавӣ;
- шумораи кормандони кирояи воқеан истифодашаванда.

3. Муоинаи хронометражӣ тибқи тартиби муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ на зиёда аз як маротиба дар як сол ба мӯҳлати то 3 рӯзи корӣ гузаронида мешавад.

4. Агар андозсупорандаи муоинашаванда фаъолияташро дар рӯзҳои истироҳат ва ид амалӣ намояд, муоинаи хронометражӣ метавонад дар рӯзҳои зикршуда гузаронида шавад. Муоинаи хронометражӣ метавонад мутобики низоми кории андозсупоранда, новобаста ба вақти шабонарӯзӣ, гузаронида шавад.

5. Асос барои гузаронидани муоинаи хронометражӣ амрномае мебошад, ки мутобики талабот барои гузаронидани санчишҳои андоз бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур қабул гардидааст.

6. Натиҷаҳои муоинаи хронометражии андозсупорандагон ҳангоми гузаронидани ҳисобҳои маблағҳои андозҳо аз рӯи натиҷаҳои санчиши ҳучҷатӣ, инчунин барои таҳлили дурустии ҳисботи пешниҳодшудаи андоз, бо дарназардошти мавсимӣ будани фаъолияти хочагидорӣ, ба назар гирифта мешаванд.

Моддаи 41. Назорати иловагии молҳои зераксизӣ ва фаъолияти дигар

1. Ба молҳои алоҳидаи зераксизӣ бояд тамғаҳои аксизӣ гузошта шаванд.

2. Истехсолкунандагон ва воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ масъул мебошанд.

3. Мақомоти андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ назорати аз ҷониби истехсолкунандагон риоя гардидани қоидаҳои тамғагузории намудҳои алоҳидаи молҳои зераксизиро амалӣ менамоянд.

4. Назорати тамғагузории молҳои зераксизие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо низоми гумрукии иҷозат ба муомилоти озод ворид карда мешаванд, инчунин дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи низоми дигари гумруқӣ ба фурӯш бароварда мешаванд, аз ҷониби мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

5. Бо мақсади пурра ба ҳисоб гирифтани гардиши молҳо, аз ҷумла молҳои зераксизӣ ва маблағҳои пулиӣ, мақоми ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қаламрави (маҳалли ҷойгиршавии) андозсупоранда дидбонгоҳҳои андоз гузорад.

6. Дидбонгоҳи андоз дар қаламрави (маҳалли ҷойгиршавии) андозсупорандагони зерин метавонад гузашта шавад, ки:

- молҳои зераксизӣ истехсол менамоянд;
- қарзи андоз доранд;
- ҳисботи андозро мунтазам бо нишондоди ба сифр баробар пешниҳод менамоянд;
- маъданҳои фоиданок истихроҷ менамоянд.

Моддаи 42. Назорат аз болои мақомоти ваколатдор

Мақоми ваколатдори давлатӣ аз болои мақомоти ваколатдор доир ба масъалаҳои ҳисоби дуруст, пурра ситонидан ва сари вақт гузаронидани андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, ба истиснои мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумруқӣ, назорат менамоянд.

БОБИ 6. СИСТЕМАИ ИДОРАКУНИИ ХАВФХО

Моддаи 43. Муқаррапоти умумӣ

1. Системаи идоракунии хавфҳо ба баҳо додани хавфҳо асос ёфта, ҷораҳоеро дар бар мегирад, ки мақомоти андоз бо мақсади ошкор ва пешгирий намудани хавфи вайронкунии қонугузории андоз таҳия ва (ё) татбиқ менамоянд. Дар асоси натиҷаҳои баҳодиҳии хавфҳо мақомоти андоз метавонанд шаклҳои мухталифи назорати андозро истифода баранд.

2. Хавф – эҳтимолияти аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) иҷро накардан ва (ё) ба пуррагӣ иҷро накардани ӯҳдадориҳои андоз, ки метавонистанд ва (ё) метавонанд ба давлат зарар расонанд.

3. Мақсадҳои аз ҷониби мақомоти андоз татбиқ гардидани системаи идоракунии хавфҳо инҳо мебошанд:

- чалб намудани диққат ба соҳаҳои дори хавфи баланд ва таъмини истифодаи нисбатан самараноки захираҳои дар ихтиёр дошта;

- зиёд намудани имкониятҳои вобаста ба ошкор намудани хукуқвайронқуниҳо дар соҳаи андозбандӣ.

4. Системаи идоракуни хавфҳо ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз, аз ҷумла бо мақсади интихоби андозсупорандагон (агентҳои андоз) барои гузаронидани санчишҳои андоз истифода мешавад.

5. Системаи идоракуни хавфҳо метавонад бо истифода аз системаи иттилоотии идоракуни хавфҳо амалӣ карда шавад.

Моддаи 44. Амалҳои мақомоти андоз оид ба баҳодихӣ ва идоракуни хавфҳо

1. Мақомоти андоз маълумоти ҳисботи андози пешниҳоднамудаи андозсупоранд (агенти андоз), маълумоти аз мақоми ваколатдор гирифташуда, инчунин дигар ҳуччатҳо ва (ё) маълумотро дар бораи фаъолияти андозсупоранд таҳлил менамоянд.

2. Натиҷаҳои ҷунин таҳлилро мақомоти андоз барои муайян намудани дараҷаи хавф, ошкор намудани номгӯи андозсупорандагони бемасъулият, пурзӯр намудани назорат аз болои андозсупорандагони бемасъулият ва ҳавасмандгардонии андозсупорандагони бомасъулият истифода мебаранд.

3. Номгӯи андозсупорандагони бемасъулият аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тартиб дода шуда, дар сомонаи электронии он ҷойгир карда мешавад. Номи (номгӯи) андозсупорандай бемасъулият аз ин номгӯ пас аз ислоҳи вайронқуни роҳдодааш ва (ё) пешниҳод шудани далелҳои асоснок ҳориҷ карда мешавад.

4. Шахсоне, ки ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда нашудаанд, андозсупорандагони бомасъулият ҳисобида мешаванд.

БОБИ 7. ОГОХОНӢ ВА ФАҲМОНДАДИҲӢ ОИД БА ИЧРОИ ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 45. Огоҳиномаи мақомоти андоз

1. Огоҳинома хабари аз ҷониби мақомоти андоз ба андозсупоранд (агенти андоз) дар ҳомили коғазӣ ё бо розигии хаттии вай бо усули электронӣ фиристодашуда дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур эътироф карда мешавад.

2. Огоҳиномаҳо ба андозсупоранд (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти андоз бо асосҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур фиристода мешаванд, аз ҷумла:

- дар бораи маблағи ҳисобкардаи мақомоти андоз;
- дар бораи натиҷаҳои санчиши андоз;
- дар бораи пешниҳод нагардидани ҳисботи андоз;
- дар бораи пардоҳт намудани қарзи андоз;
- дар бораи бартараф намудани хукуқвайронқуниҳои дигар, ки мақомоти андоз ошкор намудаанд;

- дар бораи ба номгӯи андозсупорандагони bemasъулият дохил намудани он бо ишораи асосҳо ва талаби бартараф намудани хуқуқвайронкунии чойдошта.

3. Дар огоҳинома бояд инҳо нишон дода шаванд:

- рақами мушаххаси андозсупоранда;
- насаб, ном, номи падар (ҳангоми мавҷуд будани он) ё номи пурраи андозсупоранда;
- номи мақомоти андоз;
- санаи огоҳкунӣ;
- асос барои фиристодани огоҳинома;
- мундариҷаи огоҳинома;
- талаботи оид ба иҷрои талаботи қонунгузории андоз;
- тартиби шикоят кардан.

4. Огоҳинома бояд ба андозсупоранда (агенти андоз) шахсан бо гирифтани имзояш ё дигар тарзи тасдиқкунандаи далели фиристодан ва гирифтани он супорида шавад.

5. Дар ҳолати аз ҷониби мақомоти андоз фиристода шудани огоҳинома, талаботи қонунгузории андоз, ки дар огоҳинома қайд шудааст, бояд аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) дар мӯҳлатҳои дар огоҳинома муқарраргардида иҷро шаванд.

Моддаи 46. Тавзеҳот оид ба иҷрои ӯҳдадории андоз

1. Тавзеҳоти хаттӣ оид ба иҷрои ӯҳдадории андоз ба андозсупорандаи мушаххас тибқи дастурамалҳо ва дигар санадҳои меъёрии хуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷиҳати иҷрои Кодекси мазкур қабул шудаанд, аз ҷониби роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод карда мешаванд.

2. Тавзеҳоти хаттии мақоми ваколатдори давлатӣ ба дарҳости хаттии андозсупоранда, ки хусусияти тамоми ҷанбаҳои амалиёти (аҳди) ҳоҷагидории вобаста ба андозбандӣ, унсурҳои андозро, ки бояд ба андозсупоранда ба таври иловагӣ тавзеҳ дода шаванд, пурра ва дуруст инъикос менамояд, асос меёбанд.

ФАСЛИ ІІІ. БАҲИСОБГИРӢ ВА ҲИСОБОТ

БОБИ 8. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ ВА ҲИСОБОТИ АНДОЗ

Моддаи 47. Тартибдихӣ ва нигоҳдории ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириӣ

1. Баҳисобгирии андоз – ҷараёни аз ҷониби шахс пеш бурдани ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириӣ тибқи талаботи Кодекси мазкур бо мақсадҳои ҷамъбаст ва мураттаб кардани маълумот дар бораи объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд, инчунин ҳисоб кардани андозҳо ва тартиб додани ҳисоботи андоз мебошад.

2. Ҳар шахс ӯҳдадор аст ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириро пеш барад, агар онҳо:

- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои андозии ин шахс шаванд;

- боиси ба миён омадани ўҳдадориҳои ин шахс оид ба нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардоҳт шаванд;

- боиси ба миён омадани ўҳдадориҳои ин шахс оид ба пешниҳоди маълумоти вобаста ба андозбандӣ шаванд.

3. Ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий аз ҳуҷҷатҳои ибтидой, регистрҳои ҳисботи муҳосибавӣ ва дигар ҳуҷҷатҳое иборатанд, ки барои муайянсозии объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ алоқаманд асос мебошанд, инчунин барои ҳисобкуни ўҳдадориҳои андоз ҳамчун асос истифода бурда мешаванд.

4. Андозсупорандагон ўҳдадоранд ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро мутобики санадҳои меъёрии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳангоми зарурат бошад, Бонки миллии Тоҷикистон ва дигар мақомоти ваколатдор мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш баранд.

5. Ҳар ҳуҷҷати аввалияи баҳисобгирий, ба истиснои ҳуҷҷати шакли электронӣ, бояд ба миқдори на камтар аз ду нусхай якхела тартиб дода шавад, ки якеаш дар ихтиёри шахсе мемонад, ки онро тартиб дода, пешниҳод намудааст, дигараш ба шахсе супорида мешавад, ки ин ҳуҷҷат барояш пешбинӣ шудааст ва аз ҷониби вай нигоҳдорӣ мешавад.

6. Агар ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии андозсупоранд ба забони хориҷӣ тартиб дода шаванд, бо талаби корманди мақомоти андоз, ки санчиш мегузаронад ё мақомоти андоз аз ҷониби андозсупорандча чунин ҳуҷҷатҳо бояд ба забони давлатӣ тарҷума карда шаванд. Ҳангоми тартиб додани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий дар шакли электронӣ андозсупорандагон ўҳдадор аст дар ҷараёни санчиши андоз бо талаби мақомоти андоз нусхай коғазии чунин ҳуҷҷатҳоро пешниҳод намояд.

7. Ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий аз инҳо иборат мебошанд:

- ҳуҷҷатҳои муҳосибавӣ – барои шахсоне, ки ба онҳо мутобики қонунгузорӣ дар бораи ҳисботи муҳосибавӣ ўҳдадории оид ба пешбуруди он voguzor шудааст;

- ҳисботи андоз;

- дигар ҳуҷҷатҳое, ки барои муайян намудани объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд, инчунин барои ҳисоб кардани ўҳдадории андоз асос мебошанд.

8. Андозсупорандагон ўҳдадоранд ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давоми на камтар аз мӯҳлати даъво, ки моддаи 66 Кодекси мазкур муқаррар намудааст, нигоҳ доранд.

9. Файрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, ўҳдадор аст ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро дар маҳалли ҷойгиршавии (дар идораи) худ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ин ки дар ҳолати надоштани идора – дар идораи агенти ҳамин ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дорад.

10. Ҳангоми азnavtaшkildixии шахси ҳуқуқӣ ўҳдадорӣ оид ба нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии шахси ҳуқуқии азnavtaшkilшуда ба вориси он voguzor карда мешавад.

11. Ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ҳучҷатҳои баҳисобгирий ба бойгонии давлатӣ супорида мешаванд.

Моддаи 48. Қоидаҳои умумии баҳисобгирии андоз

1. Андозсупоранда ўҳдадор аст баҳисобгирии даромаду ҳарочотро дар асоси маълумоти бо ҳучҷатҳо асоснокшуда дақиқ ва сари вақт пеш барад ва даромаду ҳарочотро ба давраҳои ҳисботии дахлдоре, ки дар давраи онҳо гирифта ё пардоҳт шудаанд, вобаста ба усули баҳисобгирии тибқи моддаҳои 140-154 Кодекси мазкур истифодашаванда ҷиҳати дуруст нишон додани даромади (фоидай) андозбандишаванда ва амалиёти анҷомдодашаванда ба роҳ монад. Таҳти усули баҳисобгирий, ки андозсупоранда истифода мебарад, ҳамаи омилҳои вақт ва тартиби баҳисобгирии маблағҳои воридшуда ва ҳарочот, ба монанди истифодаи усули баҳисобгирий дар асоси кассавӣ ё дар асоси ҳисобу замкунӣ, усули баҳисобгирии ҳарочоти истеҳсолӣ ва дигар ҳарочоти сармоя фаҳмида мешавад.

2. Андозсупоранда ўҳдадор аст баҳисобгирии ҳамаи амалиёти марбут ба фаъолияташро, ки барои муайян кардани оғоз, ҷараён ва ба охиррасии он имконият медиҳанд, таъмин намояд.

3. Андозсупоранда баҳисобгирии андозро тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки ба он мухолифат намекунанд, бо усули кассавӣ ё усули ҳисобу замкунӣ амалӣ менамояд.

4. Андозсупоранда бояд баҳисобгириро бо усули ҳисобу замкунӣ дар соли тақвимӣ пеш барад, агар вай:

- тибқи низоми умумии андоз андозбанӣ карда шавад;
- мутобики санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ барои пешбурди баҳисобгирии мӯҳосибавӣ тибқи усули қайди дугона вазифадор бошад.

5. Амалиёти моливазкунӣ, пардоҳт тавассути додани молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо, ба гаравгир додани ашёи гарав дар ҳолати ичро накардани ўҳдадории бо гарав таъминшуда ҳангоми фурӯши он ба мақсадҳои андозбанӣ ҳамчун фурӯши молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо эътироф мешаванд.

6. Ҳама гуна амалиёт бо асьори хориҷӣ барои мақсади андозбанӣ ба пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи қурби ҳисобкуни расмии Бонки миллии Тоҷикистон дар рӯзи анҷом додани амалиёт аз нав ҳисоб карда мешавад.

7. Асьори хориҷие, ки нисбат ба он қурби ҳисобкуни расмии Бонки миллии Тоҷикистон вучуд надорад, аз рӯи қурби ҳисобкуни асьори дигар, дар асоси қурби асьорҳои марбута нисбат ба доллари Иёлоти Муттаҳидаи Америка (минбаъд- ИМА) муайян ва аз нав ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 49. Баҳисобгирии чудогона ва қоидаҳои пешбурди он

1. Андозсупорандагоне, ки намудҳои фаъолиятеро ичро менамоянд, ки барои онҳо Кодекси мазкур шартҳои (низомҳои) гуногуни андозбандиро пешбинӣ намудааст, вазифадоранд баҳисобгирии чудогонаи объектҳои андозбанӣ ва объектҳои бо андозбанӣ алоқамандро, ки бо ин намудҳои фаъолият вобастаанд, пеш баранд.

2. Баҳисобгирии чудогонаро андозсупорандагон ба воситаи ҳисобҳо дар асоси нишондиҳандаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ, бо дарназардошти муқаррароти Кодекси мазкур амалӣ менамоянд. Чунин ҳисобкуниҳо аз рӯи ҳар намуди фаъолият алоҳида анҷом дода мешаванд.

3. Тамоми даромаду ҳарочоте, ки ба намуди муайяни фаъолият мансуб дониста шудаанд, бояд бо ҳуҷҷатҳои даҳлдори баҳисобгирий тасдиқ карда шаванд.

Моддаи 50. Ҳисботи андоз

1. Ҳисботи андоз - ҳуҷҷатҳое мебошанд, ки ба онҳо ариза, ҳисобҳо ва эъломияҳо оид ба низомҳои андозбанӣ, ҳар як намуди андоз ё оид ба даромадҳои пардохтшуда, инчуни замимаҳо ба ҳисобҳо ва эъломияҳои андозҳо, ки тибқи тартиби муқарраршуда тартиб дода шудаанд, дохил мешаванд.

2. Ҳисботи андоз аз инҳо иборат аст:

- эъломияҳои андоз, ҳисобкуниҳо, маълумоте, ки бояд андозсупоранда доир ба ҳар як намуди андоз тартиб дихад;
- аризаҳо дар бораи баҳисобгирии андоз ё гузаштан ба дигар низоми андозбанӣ;
- аризаҳо дар бораи бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда;
- аризаҳо дар бораи баргардонидани андозе, ки аз рӯи он ба пардохи маблағи барзиёд роҳ дода шудааст ё ин ки андози саҳван пардохтшуда ё барои баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда;
- аризаҳо дар бораи татбиқи шартномаҳо дар бораи пешгирии андозбандии дукарата ва дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ вобаста ба масъалаҳои андозбанӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст;
- ҳисботи муҳосибии солона, маводи санчишҳои гузаронидашудаи аудитории андозсупоранда, ки бо стандартҳои аудит пешбинӣ шудааст;
- оинномаи шахси ҳуқуқӣ, низомномаи филиал ё намояндагии шахси ҳуқуқӣ, аз ҷумла қарор дар бораи тағийирдиҳии онҳо;
- маълумот оид ба воҳидҳои алоҳида;
- нусхаи қарор оид ба барҳамдиҳӣ ё азnavtashkilidihӣ ва ё муфлишавии шахси ҳуқуқӣ;
- маълумот оид ба кушодани суратҳисобҳо дар ташкилоти қарзӣ;
- маълумот оид ба фаъолияти иқтисодии хориҷӣ (садирот ва воридот);
- маълумот оид ба гирифтани иҷозатнома барои анҷом додани баъзе намудҳои фаъолият;

- маълумот оид ба гирифтани Сертификати ҳуқуқи истифодаи замин ва (ё) дигар ҳуччате, ки барои истифодабарии замин ҳуқуқ медиҳад;

- дигар ҳуччатхое, ки бояд мувофиқи муқаррароти Кодекси мазкур таҳия ва ба мақомоти андоз пешниҳод карда шаванд.

Моддаи 51. Тартиби таҳия ва пешниҳоди ҳисботи андоз

1. Ҳисботи андозро андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи он дар шакли коғазӣ ё электронӣ бо забони давлатӣ тибқи тартиб ва шаклҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, тартиб медиҳад.

2. Бо Кодекси мазкур ҳолатхое пешбинӣ мешаванд, ки тартиб додани ҳисботи андоз ба зиммаи агенти андоз, мақомоти андоз ва (ё) дигар мақомоти ваколатдор, ки дар муносибатҳои андозӣ иштирок менамоянд, voguzor карда мешавад.

3. Тартиби пешниҳоди ҳисботи андоз дар шакли электронӣ (бо ё бе пешниҳод намудани ҳисботи мазкур дар шакли коғазӣ) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

4. Ҳисботи андоз, ки дар шакли коғазӣ тартиб дода шудааст, бояд аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай имзо карда шавад, инчунин бо мӯҳри андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай, ки дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дори мӯҳр бо номи худаш мебошад, тасдиқ карда шавад.

5. Ҳисботи андози дар шакли электронӣ тартибдодашуда бояд бо имзои электронии андозсупоранда (агенти андоз) тасдиқ карда шавад.

6. Намояндаи андозсупоранда ё агенти андоз, ки оид ба таҳияи ҳисботи андоз дар шакли коғазӣ хизмат мерасонад, ӯҳдадор аст онро имзо карда, мӯҳр гузорад ва рақами мушаххаси андозсупорандаи худро дарҷ намояд. Агар ҳисботи андозро беш аз як нафар намояндаи андозсупоранда тартиб диханд, онро танҳо намояндаи асосӣ имзо менамояд.

7. Ҳангоми тартиб додани ҳисботи андоз аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай, ҷавобгарӣ барои дурустии маълумоти дар ҳисботи андоз зикрёфта ба зиммаи андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай гузошта мешавад.

8. Ҳисботи андоз ба мақомоти даҳлдори андоз тибқи тартиб ва мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

9. Ҳисботи андоз ба намудҳои зерин тақсим мешавад:

- ҳисботи аввалия – ҳисботи андозе мебошад, ки аз ҷониби шахс барои давраи ба ҳисоб гузошта шудани андозсупоранда ва (ё) аввалин маротиба ба миён омадани ӯҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андоз, ки шахси мазкур андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад, пешниҳод карда мешавад;

- ҳисботи навбатӣ – ҳисботе мебошад, ки аз ҷониби шахс барои давраҳои андозе, ки баъд аз давраи андозе фаро мерасад, ки дар он андозсупоранда ба ҳисоб гузошта шудааст ва (ё) аввалин маротиба ӯҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андоз, инчунин аз рӯи

натицаҳои давраи андоз – дар ҳолати хориҷ шудани объектҳои андозбандӣ ба миён омадааст, пешниҳод карда мешавад;

- ҳисботи иловагӣ – ҳисботе мебошад, ки аз ҷониби шахс ҳангоми ворид намудани тағйирот ва (ё) иловаҳо ба ҳисботи андози қаблан пешниҳодкардааш барои давраи андозе пешниҳод карда мешавад, ки ин тағйирот ва (ё) иловаҳо аз рӯи намудҳои андозҳое, ки шахси мазкур андозсупоранда (агенти андоз) мебошад, ба он даҳл дорад;

- ҳисботи барҳамдихӣ – ҳисботе мебошад, ки аз ҷониби шахс ҳангоми барҳамдихӣ ё аз навташкандии фаъолияти андозсупоранда аз рӯи намудҳои андозе, ки шахси мазкур андозсупоранда (агенти андоз) мебошад, инчунин ҳангоми бекор кардани бақайдигирӣ барои андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод карда мешавад.

10. Дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур андозсупорандагоне, ки намудҳои фаъолиятеро амалӣ менамоянд, ки барои онҳо шартҳои гуногуни андозбандӣ муқаррар шудааст, ҳисботи андозро барои ҳар намуди фаъолияташон алоҳида тартиб медиҳанд.

11. Ҳангоми нисбат ба андозсупоранда татбиқ гардидан низомҳои гуногуни андозбандӣ, ҳисботи андоз дар шакл ва мӯҳлатҳое пешниҳод карда мешавад, ки барои ҳамин низомҳои андозбандӣ муқаррар шудаанд.

12. Андозсупорандагон (агентҳои андоз) ҳукуқ доранд ҳисботи андозро бо интихоби худ ба тариқи зайл пешниҳод намоянд:

- бо тартиби шахсан ҳозир шудан ё ба воситаи намоянда;
- тавассути почта бо фиристодани мактуби фармоишӣ бо огоҳинома;
- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ, ки барои коркарди компьютерии маълумот имконият медиҳад.

13. Муқаррапоти сарҳати дуюми қисми 12 ҳамин модда нисбат ба шахсони зерин татбиқ намешаванд:

- андозсупорандагоне, ки назорати фаъолияти онҳоро нозироти андози андозсупорандагони калон амалӣ менамояд;
- соҳибкорони инфириodie, ки тибқи патент фаъолият менамоянд.

14. Дар ҳолати бо тартиби шахсан ҳозир шудан ва дар шакли коғазӣ пешниҳод намудани ҳисботи андоз, он дар ду нусха пешниҳод карда мешавад. Як нусхай ҳисботи андоз бо қайди мақомоти андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) баргардонида мешавад.

15. Агар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси ҳукуқӣ барҳам дода нашуда бошад ё соҳибкори инфириодӣ (воҳиди алоҳидай шахси ҳукуқӣ) фаъолияти соҳибкориро қатъ накарда бошад, дар ин ҳолат шахсони дар боло зикргардида ба мақомоти андоз мутобиқи талаботи Кодекси мазкур, новобаста ба фаъолияти анҷомдодашаванда, эъломияҳои андозро пешниҳод менамоянд.

16. Ҳисботи андоз бе назорати пешакии камералӣ қабул карда мешавад.

Моддаи 52. Мұхлати нигоҳдории ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андозро андозсупорандагон (агентҳои андоз) дар давоми на камтар аз мұхлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, нигоҳ медоранд.

2. Ҳангоми азnavташкілшавии андозсупоранда (агенти андоз) – шахси ҳуқуқтің үхдадориҳо оид ба нигоҳдории ҳисоботи андоз ба зиммаи вориси ҳуқуқии он гузошта мешавад.

Моддаи 53. Пешниҳод намудани ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андоз аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андоз дар мұхлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

2. Ҳисоботи андоз ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии андозсупоранда пешниҳод карда мешавад. Ҳисоботи андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо низ дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар маҳалли баҳисобигирии объектҳои андозбандй пешниҳод карда мешавад.

3. Шахсони воқеие, ки соҳибкори инфириодӣ намебошанд, эъломияи андозро ба мақомоти андози маҳалли истиқоматашон пешниҳод менамоянд.

4. Ҳисоботи андоз ба мақомоти андоз пешниҳодшуда ҳисобида намешавад, агар дар он рақами мушахаси андозсупоранда, давраи андоз, намуд ва маблағи андоз, ва (ё) санаи пешниҳоди ҳисоботи андоз нишон дода нашуда бошанд ё нодуруст нишон дода шуда бошанд.

5. Ворид намудани тағириу иловаҳо ба ҳисоботи андоз дар доираи мұхлати даъво бо роҳи пешниҳоди ҳисоботи иловагӣ барои давраи андозе, ки ин тағириу иловаҳо ба он тааллук доранд, иҷозат дода мешавад.

6. Ҳангоми пешниҳод намудани ҳисоботи андоз бо тағириу иловаҳо ба мақомоти андоз то лаҳзае, ки андозсупоранда дар бораи таъин намудани санчиши ҳуччатии андоз огоҳ шуд ё бояд огоҳ мешуд, андозсупоранда аз ҷавобгарии бо қонунгузорӣ муқарраргардида барои ҳуқуқвайронкунии содиркардааш озод карда мешавад. Зимнан фоизҳо барои дар вақташ напардохтани андозҳо тибқи тартиби муқарраршуда ҳисоб ва пардоҳт карда мешавад.

7. Барои андозсупорандагони алоҳидае, ки назорати фаъолияти онҳо аз ҷониби нозироти андози андозсупорандагони калон амалӣ карда мешавад, дар ҳолатҳои зарурӣ мұхлатҳои пешниҳоди эъломияҳо ва пардоҳти андозҳо метавонанд аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шаванд.

Моддаи 54. Пешниҳоди иттилоот оид ба пардоҳтҳо ё амалиёти дигар

Шахси ҳуқуқті, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, муассисай доимии гайрирезидент ва соҳибкори инфириодӣ, ки дар давоми соли тақвимӣ ба манфиати дигар шахсон пардоҳтҳо анҷом медиҳанд,

ӯҳдадоранд иттилооти дахлдорро оид ба пардохтҳо тибқи тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд.

Моддаи 55. Тамдид кардани мӯҳлати пешниҳоди эъломияҳои андоз

1. Барои андозсупорандай бомасъулияте, ки то ба охир расидани мӯҳлати пешниҳоди эъломия бо хоҳиши тамдид кардани мӯҳлати эъломияи андоз аз даромад ё андоз аз фоида муроҷиат намуда, ҳамзамон маблағи арзёбишудаи андози ҳисобкардашударо супоридааст, мӯҳлати пешниҳоди эъломия ба мӯҳлати ду моҳ дароз карда мешавад.

2. Тамдиҳи мӯҳлати пешниҳоди эъломия мувофиқи ҳамин модда мӯҳлати пардохти андозро тағиیر намедиҳад ва боиси боздоштани ҳисобкуни фоизҳо барои сари вақт напардохтани андозҳо намегардад.

Моддаи 56. Суратҳисобҳои бонкӣ

Ташкилотҳои қарзӣ ӯҳдадоранд:

- суратҳисобҳои бонкии шахсони воқеӣ ва ҳукуқиро (ба истиснои суратҳисобҳои пасандозии шахсони воқеӣ) танҳо бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳое, ки аз ҷониби мақомоти андоз додани рақами мушаххаси андозсупорандаро тасдиқ менамоянд, кушода, дар мӯҳлати 5 рӯз ба воситаи шабакаҳои алоқаи электронӣ ё дар шакли коғазӣ мақомоти андозро дар ҳусуси аз ҷониби андозсупорандаро кушодани суратҳисобҳои номбурда оғоҳ намоянд ва бе зикри рақами мушаххаси андозсупорандаро дар ҳуҷҷатҳои бонкӣ бо суратҳисобҳо амалиёт анҷом надиҳанд;

- пардохти андозҳоро аз рӯи навбати муқаррарнамудаи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пардохти маблағҳо аз суратҳисобҳои бонкӣ, аз ҷумла аз суратҳисобҳои асъории андозсупорандагон анҷом диҳанд;

- бо супориши андозсупорандаро ба суратҳисоби Ҳазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андозҳоро дар мӯҳлати на дертар аз рӯзи дигари бъди гузаронидани амалиёт ҷиҳати аз ҳисоб баровардани маблағҳо аз суратҳисоби бонкии андозсупорандаро ба даромадҳои буҷети даҳлдор дохил намоянд (гузаронанд);

- бо дарҳости ҳаттии мақомоти андоз дар мӯҳлати 5 рӯз иттилоотро дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳо дар ин суратҳисобҳои андозсупорандаро санчишшавандаро ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд;

- ҳангоми қабули ҳуҷҷатҳои вобаста ба пардохти андозҳо зикр намудани рақами мушаххаси андозсупорандаро, намудҳои андозҳои пардохтшавандаро (рамзҳои андозҳоро) талаб намоянд, инчунин дурустии нишон додани маълумотҳои (реквизитҳои) бонкии гирандаи пардохтро назорат қунанд;

- тибқи дарҳости ҳаттии мақомоти андоз дар мӯҳлати 5 рӯз дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳо дар ин

суратхисобҳои андозсупорандахое, ки нисбат ба онҳо қарор дар бораи ба таври ғайрисудӣ рӯёнидани қарзҳои эътирофшудаи андоз ва (ё) дар бораи андозсупорандагони бемасъулият қабул гардида, дар бораи онҳо дар сомонаи электронии мақоми ваколатдори давлатӣ иттилоот ҷойгир карда шудааст, ба мақомоти андоз маълумот пешниҳод намоянд.

Моддаи 57. Пешниҳоди маълумот ба мақомоти андоз

1. Ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд бо роҳи фиристодани огоҳиномаи хаттӣ аз ҳар шахс талаб намоянд, ки дар мӯҳлати 10 рӯз:

- маълумоти зеринро пешниҳод намояд, аз ҷумла, дар бораи даромад ва ҳарочоти андозсупоранда барои давраи муайяни андоз, дар бораи даромадҳое, ки аз андозсупорандаи дар огоҳинома зикршуда гирифтааст, дар бораи ҳарочоте, ки бинобар муносибатҳои мутақобила бо андозсупорандаи дар огоҳинома зикршуда анҷом додааст;

- ба маҳал ва дар мӯҳлати дар огоҳинома зикршуда барои аниқ намудани маълумоте, ки мақомоти андоз дар ихтиёр дорад ё барои пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ё дигар маълумоти вобаста ба андозбандии ҳамин ва дигар андозсупоранда ҳозир шавад.

2. Корманди ваколатдори мақомоти андоз дар ҷараёни санчиши андоз бо мақсади ҷамъоварии маълумот тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад:

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба андозбандиро нусхабардорӣ намояд;

- тибқи тартиби муқарраргардида дар асоси санад оид ба гирифтани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуҷҷатҳоеро, ки ба ҳамин санчиши андоз алоқаманданд, гирад;

- ҳисобкунакҳо гузорад (тибқи тартиби муқарраргардида аз андозсупоранда талаб намояд, ки ҳисобкунакҳо гузорад) ва (ё) нишондиҳандаҳои онҳоро гирад;

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий ва дигар ҳуҷҷатҳоро мӯҳр гузошта, истифодаи онҳоро манъ намояд.

3. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз мутобиқи қисми 2 ҳамин модда таҷхизот ва маводи андозсупорандаро барои гирифтани иқтибосҳо аз ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуҷҷатҳо ё нусха аз онҳо истифода барад, мақомоти андоз ӯҳдадоранд ҳарочоти ин андозсупорандаро пардоҳт намоянд.

4. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуҷҷатҳоро дар асоси ваколатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда гирад, мақомоти андоз бояд ҳуҷҷатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуҷҷатҳоро нусхабардорӣ намоянд ва нусхаҳои аслии онҳоро дар мӯҳлати на дертар аз 10 рӯзи корӣ аз санаи гирифтани баргардонанд.

5. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳуҷҷатҳо ва дигар обьектҳои дорои ин ё он сирри маҳфӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

ФАСЛИ IV. ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ ВА ИЧРОИ ОН БОБИ 9. ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 58. Ӯҳдадории андоз

1. Ӯҳдадории андоз ин Ӯҳдадории андозсупоранда дар назди давлат мебошад, ки мутобики қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён омада, тибқи он андозсупоранда Ӯҳдадор аст ба буҷет андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳоро супорад.

2. Давлат дар шахси мақомоти андоз ҳуқуқ дорад аз андозсупоранда ичрои Ӯҳдадории андозиашро дар ҳаҷми пурра талаб намояд ва дар ҳолати ичро накардан ё ба таври даҳлдор ичро накардани Ӯҳдадориҳои андоз, тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур ҷораҳои назорати андоз ва (ё) ситонидани маҷбурии андозҳоро татбиқ намояд.

3. Асосҳо барои ба миён омадан, тағйир ёфтани ё қатъ гардидани Ӯҳдадориҳои андоз, инчунин тартиб ва шартҳои ичрои Ӯҳдадории андозро Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамоянд.

4. Ӯҳдадории андоз аз лаҳзай пайдо шудани ҳолатҳое, ки пардоҳти андоз, ҷаримаҳои ҳисобшуда ва фоизҳоро мутобики талаботи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамоянд, ба зиммаи андозсупоранда voguzor карда мешавад.

Моддаи 59. Ичрои Ӯҳдадориҳои андоз

1. Ичрои Ӯҳдадориҳои андоз, новобаста ба мавҷудияти маблағҳои пулӣ дар суратҳисобҳои бонкӣ ва дигар молу мулки андозсупоранда ҳатмӣ буда, аз пардоҳти маблағи андозҳои пардохтшаванд, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда дар мӯҳлатҳои муқарраргардида иборат мебошад.

2. Ичрои Ӯҳдадории андоз аз ҷониби андозсупоранда мустақилона амалӣ карда мешавад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Дар ҳолатҳои муайяннамудаи қонунгузории андоз ичрои Ӯҳдадории андоз метавонад ба зиммаи агенти андоз ё дигар шахси Ӯҳдадор гузошта шавад. Бо қарори мақомоти даҳлдори давлатӣ воҳидҳои соҳтории он метавонанд Ӯҳдадории пардоҳти андозҳоро мустақилона ичро намоянд. Дар ҳолате, ки дар шаҳр (нохия) ду ва зиёда воҳидҳои алоҳидаи як шахси ҳуқуқӣ мавҷуд бошанд, ичрои Ӯҳдадориҳои андоз пас аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ огоҳ соҳтани мақомоти андоз аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ метавонад ба яке аз онҳо voguzor карда шавад.

3. Ӯҳдадории андоз бояд аз ҷониби андозсупоранда тибқи тартиб ва дар мӯҳлатҳое, ки қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, ба ичро расонида шавад.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад Ӯҳдадории андозро пеш аз мӯҳлат ичро намояд.

5. Ҳангоми пардоҳти андозҳо дар хуччатҳои пардохтӣ аз ҷониби пулфиристананда насад, ном, ва номи падар (дар ҳолати мавҷуд будан) ё

номи андозсупоранда, рақами мушаххаси вай, номгӯи андози пардохтшаванда ва давраи андоз нишон дода мешаванд.

6. Ӯҳдадории андозсупоранда оид ба пардохти андоз, ки агенти андоз ичро менамояд, аз рӯзи нигоҳ доштан ва ба буҷет пардохт намудани андоз ичрошуда ҳисобида мешавад.

7. Ӯҳдадории андоз оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва (ё) фоизҳо метавонад бо роҳи баҳисобигирии андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 69 Кодекси мазкур ичро карда шавад. Дар ҳолати напардохтан ё пардохти нопурраи андозҳо дар мӯҳлатҳои муқарраршуда ситонидани андоз бо тартиби пешбининамудаи Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

8. Дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ӯҳдадорӣ оид ба ҳисоб кардани маблағи намудҳои алоҳидаи андозҳо метавонад ба мақомоти андоз ва мақомоти ваколатдор voguzor карда шавад.

9. Мӯҳлатҳои ичрои ӯҳдадории андоз бо Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд. Ҳамзамон ҷараёни мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур аз рӯзи минбаъдаи баъд аз фаро расидани ҳодисаи воқеӣ ё амали ҳуқуқӣ, ки оғози мӯҳлати ичрои ӯҳдадории андоз бо он муайян шудааст, оғоз мешавад. Мӯҳлат дар лаҳзаи ба итмомрасии рӯзи охирини давраи муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба охир мерасад. Агар рӯзи охирини мӯҳлат ба рӯзи гайрикорӣ рост ояд, пас мӯҳлат дар лаҳзаи ба итмомрасии рӯзи минбаъдаи корӣ ба охир мерасад.

10. Ӯҳдадории андози шаҳси ҳуқуқӣ дар ҳолатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур бояд аз ҷониби воҳиди алоҳидаи вай ичро карда шавад.

11. Ичрои ӯҳдадориҳои андоз дар ҳолати муфлишавии андозсупоранда мутобики қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунгузорӣ дар бораи муфлишавӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 60. Ичрои ӯҳдадории андоз ҳангоми барҳамдиҳии шаҳси ҳуқуқӣ

1. Муассиси (муассисони) шаҳси ҳуқуқӣ – резидент, мақомоти ваколатдори он ё суд дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи барҳамдиҳӣ ба таври хаттӣ дар ин ҳусус ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш хабар медиҳанд.

2. Шаҳси ҳуқуқии барҳамдодашаванда дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқ намудани тавозуни фосилавии барҳамдиҳиаш ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш дар як вақт ариза дар бораи гузаронидани санчиши маҷмӯии андоз ва ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ пешниҳод мекунад.

3. Ҳисботи андози барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳои тартиб дода мешавад, ки шаҳси ҳуқуқии барҳамдодашаванда андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад.

4. Шаҳси ҳуқуқии барҳамдодашаванда андозҳоеро, ки дар ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ шудаанд, на дертар аз 10 рӯзи

тақвимӣ аз рӯзи ба мақомоти андоз пешниҳод шудани ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ пардоҳт менамояд.

5. Санчиши маҷмӯи андоз бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда оғоз гардад.

6. Қарзи андози шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда аз ҳисоби маблағҳои пулии вай, аз ҷумла маблағҳои аз фурӯши молу мулки вай бадастомада, бо навбати муқаррарнамудаи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт карда мешавад.

7. Шахсоне, ки замини шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда – корхонаи кишоварзӣ ба онҳо дода мешавад, аз рӯи маблаги боқимондаи қарзи андози ҳамин шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда масъулияти иловагӣ доранд.

8. Агар молу мулки шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда барои пардоҳти пурраи қарзҳои андозаш кифоя набошад, қисми боқимондаи қарзи андоз аз ҷониби муассисони (иштирокчиёни) шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда пардоҳт мешавад, агар мутобики қонун, оиннома ё ҳуҷҷатҳои дигари таъсисии онҳо доир ба ӯҳдадориҳои корхона (ташкилот) ҷавобгарии муштаракро ба зимма дошта бошанд.

9. Пас аз хотимаи санчиши маҷмӯи андоз ва пурра пардоҳтани қарзи андоз шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда ҳамзамон ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш тавозуни барҳамдиҳӣ пешниҳод менамояд.

10. Мақомоти андоз вазифадоранд тибқи тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба андозсупоранда оид ба қарздор набуданаш маълумотнома диханд.

11. Ичрои ӯҳдадории андози филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташонро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ менамояд тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда анҷом дода мешавад.

Моддаи 61. Ичрои ӯҳдадориҳои андоз ҳангоми азnavtaškiliҳии шахси ҳуқуқӣ

1. Ичрои ӯҳдадории андози шахси ҳуқуқии азnavtaškiliшуда ба зиммаи вориси (ворисони) ҳуқуқии он гузошта мешавад.

2. Муқаррар намудани вориси (ворисони) ҳуқуқӣ, инчунин ҳиссаи иштироки вориси (ворисони) ҳуқуқӣ дар пардоҳт намудани қарзи андози шахси ҳуқуқии азnavtaškiliшуда тибқи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

3. Шахси ҳуқуқӣ дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи азnavtaškiliҳӣ бо роҳи муттаҳид, ҳамроҳ, чудо ё тақсим кардан дар ин хусус ба таври хаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш ҳабар медиҳад.

4. Дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқи санади супоридан ё тавозуни тақсимкунӣ шахси ҳуқуқии азnavtaškiliшаванда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш дар як вақт ариза дар бораи

гузаронидани санчиши андоз ва ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ пешниҳод менамояд.

5. Ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳое тартиб дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии азnavташкилшаванда андозсупорандай (агенти андози) онҳо мебошад.

6. Азnavташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ барои тағиیر додани мӯҳлатҳои ичрои ӯҳдадории андозии вай оид ба пардохти андозҳо аз ҷониби вориси (ворисони) ҳуқуқии ҳамин шахси ҳуқуқӣ асос намебошад.

7. Санчиши андоз бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризай шахси ҳуқуқии азnavташкилшаванда оғоз гардад.

8. Ҳангоми муттаҳидшавии (якҷояшавии) якчанд шахси ҳуқуқӣ вориси ҳуқуқии онҳо оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқии навтаъсис эътироф мегардад. Парвандҳои шахсии андозии шахсони ҳуқуқие, ки ба ҳайати шахси ҳуқуқии навтаъсис ҳамроҳ шудаанд, дар асоси санади супоридан ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқии навтаъсис супорида мешаванд.

9. Ҳангоми ҳамроҳшавии як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқие эътироф мешавад, ки шахси ҳуқуқии мазкур ба он ҳамроҳ шудааст. Парвандай шахсии андозии шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда дар асоси санади супоридан ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқие дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии мазкур ба он ҳамроҳ шудааст.

10. Ҳангоми тақсим шудани шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин тақсимшавӣ ба вучуд омадаанд, дар қисмати ичрои ӯҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилшуда эътироф мешаванд.

11. Ҳангоми ҷудошавӣ аз шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин ҷудошавӣ ба вучуд омадаанд, инчунин шахси ҳуқуқии мазкур оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилшуда эътироф мешаванд, агар санади супоридан тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

12. Агар тавозуни тақсимотӣ ё санади супоридан имконият надиҳад, ки ҳиссаи иштироки ҳар вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилшуда оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз муайян карда шавад ё аз ҷониби ин ё он вориси ҳуқуқӣ пурра ичро гардидан ӯҳдадориҳои андозро истисно намояд, пас шахсони ҳуқуқии навтаъсис оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андози шахси ҳуқуқии азnavташкилёфта ё қисми даҳлдори ӯҳдадориҳои андози номбаршуда ӯҳдадории муштарақ доранд.

13. Ҳангоми табдил додани як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар бо роҳи тағиир додани шакли ташкилию ҳуқуқӣ вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилёфта оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқии навтаъсис ба ҳисоб меравад.

14. Шахсони ҳуқуқии дар натиҷаи чудошавии шахси ҳуқуқӣ ташкилёфта ӯҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии азnavташкилёфтаи мазкурро муштарақ ичро менамоянд.

Моддаи 62. Ичрои ӯҳдадории андози соҳибкори инфириodie, ки фаъолияташро қатъ менамояд

1. Соҳибкори инфириodie дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи қатъ намудани фаъолияташ ба таври хаттӣ дар ин хусус ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш хабар медиҳад.

2. Ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳое тартиб дода мешавад, ки соҳибкори инфириodie фаъолияташро қатъкунанда андозсупорандай (агенти андози) онҳо мебошад.

3. Андозҳое, ки дар ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ гардидаанд, аз ҷониби соҳибкори инфириodie фаъолияташро қатъкунанда ҳамзамон бо пешниҳоди ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ ба мақомоти андоз пардохт мешаванд.

4. Санчиши андоз бояд на дертар аз 3 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризai соҳибкори инфириodie фаъолияташро қатъкунанда оғоз гардад.

5. Нисбат ба соҳибкори инфириodie тибқи патент амалкунанда ба ҷои санчиши андоз аз ҷониби мақомоти андози даҳлдор муқоисаи маблағҳои пардохтшудаи андоз анҷом дода мешавад.

Моддаи 63. Ичрои ӯҳдадориҳои андози шахсони воқеии фавтида, ғайри қобили амал эътирофшуда, бедарак ғоib ё шахсоне, ки аз ҷониби суд фавтида эълон шудаанд

1. Ӯҳдадориҳои андози шахси воқеии фавтида ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, вориси (ворисони) он дар доираи арзиши молу мулки ба мерос гирифтааш (он) ва мутаносибан ба ҳиссаи молу мулки ба мерос гирифтааш (он) дар санаи гирифтани ичро менамоянд.

2. Дар ҳолати набудани ворисон ё аз мерос даст кашидан ҳамаи ворисон, ӯҳдадориҳои андози шахси воқеии фавтида ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, қатъ мегарданд ва тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътиими迪 андоз аз ҳисоб бароварда мешаванд.

3. Ӯҳдадориҳои андози шахси воқеиро, ки суд бедарак ғоib ё ғайри қобили амал эътироф кардааст, шахсе ки молу мулки шахси мазкурро соҳибӣ менамояд, аз ҳисоби ҳамин молу мулк ичро мекунад.

4. Агар молу мулки шахси тибқи тартиби муқарраргардида бедарак ғоib ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, барои ичрои ӯҳдадориҳои андози ин шахси воқеӣ, аз ҷумла ҷаримаю фоизҳои ҳисобшуда нокифоя бошад, пас қисми иҷронашудаи ӯҳдадориҳои андоз, аз ҷумла ҷаримаю фоизҳои шахси воқеии бедарак ғоib ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътиими迪 андоз аз ҳисоб бароварда мешаванд.

5. Ҳангоми тибқи тартиби муқарраргардида қабул шудани қарор дар бораи беэътибор донистани эътирофи шахси воқеӣ ҳамчун бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё дар бораи бекор кардани қарори дахлдори суд дар бораи фавтида эълон кардани шахси воқеӣ амали ӯҳдадориҳои андоз, ки қаблан мувофиқи қисмҳои 2 ва 4 ҳамин модда аз ҳисоб бароварда шуда буданд, барқарор карда мешаванд, аммо фоизҳо ва ҷаримаҳо аз давраи қабули қарор дар хусуси бедарак ғоиб, ғайри қобили амал эътироф намудан ё фавтида эълон кардани шаҳрванд (шахси воқеӣ) то лаҳзаи қабул шудани қарори дахлдор ҳисоб карда намешаванд.

Моддаи 64. Қатъ гардидани ӯҳдадории андоз

Дар ҳолатҳои зерин ӯҳдадории андоз қатъгардида ва қарзи андоз пардохтшуда ҳисобида мешаванд:

- ба таври дахлдор ичро гардидани ӯҳдадории андоз ва пардохти андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳо;
- гузаштани мӯҳлати даъво аз рӯи ӯҳдадории андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст;
- муфлис эътироф шудани андозсупоранда дар ҳолати нокифоя будани молу мулки он, агар бо қарори суд тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад;
- фавти шахси воқеӣ дар ҳолати мавҷуд набудани вориси ҳуқуқӣ ё меросхӯр;
- фавтида эълон шудан, бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътироф шудани шахси воқеӣ ҳангоми мавҷуд набудан ё нокифоя будани молу мулки вай;
- аз ҳисоб баровардани ӯҳдадории андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур.

БОБИ 10. БАҲИСОБГИРИИ ИЧРОИ ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 65. Асосҳои баҳисобгирии ичрои ӯҳдадории андоз

1. Баҳисобгирии ичрои ӯҳдадории андоз аз ҷониби мақомоти андоз бо роҳи пеш бурдани ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) амалӣ карда мешавад.

2. Аз ҷониби мақомоти андоз пеш бурдани ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) инҳоро дар бар мегирад:

- кушодани ҳисобномаи шахсӣ барои ҳар намуди андоз;
- минбаъд дар ҳисобномаи шахсӣ дарҷ намудани маблағҳои ҳисобкардашуда, иловагӣ ҳисобшуда, пардохтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашуда андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо;
- бастани ҳисобномаи шахсӣ.

3. Маблағи ҳисобкардашудаи андоз маблағи андозе мебошад, ки аз ҷониби шахсони зерин ҳисоб карда шудаааст:

- андозсупоранда (агенти андоз) дар ҳисоботи андоз;

- мақомоти андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо аз шахсони воқеӣ, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст;

- мақомоти ваколатдор – тибқи асосҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур.

4. Дар Кодекси мазкур таҳти мағҳуми маблағи андози (ӯҳдадории андози) иловагӣ ҳисобшуда ва аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳисобномаҳои шахсии андозсупоранда дохилкардашуда маблағи ҳисобшавандай андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо барои давраи андози муайянӣ андозсупоранда фаҳмида мешавад. Иловагӣ ҳисоб намудани маблағи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо, аз ҷумла зиёд ё кам кардани ӯҳдадорӣ, аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳолатҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз ва ҳама гуна дигар маълумоти ба мақомоти андоз маълумшуда;

- тибқи маълумоти мақомоти дигар, натиҷаҳои назорати камералӣ, муоинай хронометражӣ ё шаклҳои дигари назорати андоз;

- аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупоранда (агенти андоз) аз болои огоҳинома дар бораи натиҷаҳои санчиши андоз ва (ё) қарори мақомоти болоии андоз, ки аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупоранда (агенти андоз) қабул шудааст.

5. Баҳисобгирии андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои пардохтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашуда дар ҳисобномаҳои шахсии андозсупоранда (агенти андоз) дар асоси ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои зерин пеш бурда мешавад:

- оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо, фоизҳо;

- дар бораи баҳисобгириҳои гузаронидашуда, баргардонидани маблағҳои изофапулии андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо;

- дар бораи баҳисобгириҳои гузаронидашуда, баргардонидани маблағи барзиёди андоз аз арзиши иловашуда, ки баҳисобгирифташуда ҳисобида шудаанд, нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз;

- дар бораи баҳисобгириҳои гузаронидашуда ва (ё) баргардонидани маблағҳои саҳван пардохтшудаи андозҳо;

- оид ба маблағҳои рӯёнидашудаи қарзҳои андоз, ҷаримаҳо, фоизҳо.

6. Ҳангоми тағиیر ёфтани мӯҳлати иҷрои ӯҳдадории андоз оид ба пардохт намудани андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дар ҳисобномаи шахсии андозсупоранда маблағи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки мӯҳлати иҷрои ӯҳдадориҳои андоз барои онҳо тағиир дода шудааст, бо дарназардошти мӯҳлати иҷрои он инъикос карда мешавад. Дар давраи тағиирёбии мӯҳлати пардохти андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо аз ҷониби мақомоти андоз нисбат ба андозсупоранда ҷораҳои ҷавобгарӣ ва ҷораҳои маҷбуран ситонидан татбиқ карда намешаванд.

7. Маблағи фоизҳои дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур иловагӣ ҳисобшуда дар ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) бо нишон додани даврае, ки онҳо иловагӣ ҳисоб шудаанд, инъикос карда мешавад.

8. Роҳбари мақомоти андоз ҳуқук дорад маблағи андозро ҳисоб карда, пардохти фаврии онро то санае, ки маъмулан андоз супорида мешавад, талаб намояд, агар ин чорабинӣ барои таъмини ситонидани андоз зарур бошад ва иттилооти мушаххас мавҷуд бошад, ки агар пардохти фаврии андоз сурат нагирад, андозсупоранда бо роҳи фирор аз худуди кишвар, супоридани дороиҳо ба шахси дигар ё андешидани дигар чораҳое, ки ба ситонидани андоз монеъ мешаванд, аз андозбанӣ канорагири менамояд.

Моддаи 66. Мӯҳлати даъво

1. Мақомоти андоз метавонанд маблағи андози андозсупорандаро ҳисоб намоянд (иловагӣ ҳисоб намоянд), аз нав баррасӣ намоянд (ислоҳ намоянд) ва (ё) маблағи андози ҳисобшударо (иловагӣ ҳисобшударо, ислоҳшударо) дар давоми 5 соли баъди ба охир расидани соли тақвимӣ, ки давраи андози даҳлдорро дар бар мегирад, ситонанд.

2. Андозсупоранда ҳуқук дорад баргардонидан ё ба ҳисоб гирифтани маблағи андозро дар давоми 5 соли баъди ба охир расидани соли тақвимӣ талаб намояд.

3. Нисбат ба андозсупорандагоне, ки тибқи фасли XVII Кодекси мазкур низоми андозбандии имтиёznокро истифода мебаранд, мӯҳлати даъво ба мӯҳлати андозбандии имтиёznоки мутобики санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайянгардида дароз карда мешавад.

4. Ҷараёни мӯҳлати даъво дар давраи амали мораторияи санчиши андозҳо ва мӯҳлати батаъхиргузории пардохти андозҳо боздошта мешавад.

БОБИ 11. ПАРДОХТ, ҶАМЬОВАРӢ ВА БАРГАРДОНИДАНИ АНДОЗҲО

Моддаи 67. Шаклҳо ва мӯҳлатҳои пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо

1. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои тибқи Кодекси мазкур ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар мӯҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ба суратҳисобҳои бучети даҳлдор пардохт шаванд.

2. Дар дехот ҷамъоварии андозҳо аз молу мулки гайриманқули шахсони воқеӣ метавонад дар шакли нақд аз ҷониби корманди ваколатдоршудаи мақомоти андоз бо мусоидати кормандони мақомоти ҳудидоракунии дехот амалӣ карда шавад.

3. Ҳангоми бо пули нақд гирифтани андозҳо аз молу мулки гайриманқул аз шахсони воқеӣ дар ду нусхай шабех ҳучҷати дорои ҳисботи қатъӣ дар бораи пардохти андоз, ки шакл ва тартиби истифодабарии онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, пур карда мешавад.

Моддаи 68. Маҳалли пардохти андозҳо ва буҷетҳое, ки андозҳо ба онҳо гузаронида мешаванд

1. Андозҳои умумидавлатӣ ба буҷети ҷумҳурияйӣ ва андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои маҳаллӣ пардохт мешаванд.

2. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар маҳалҳои зерин пардохт шаванд:

- дар маҳалле, ки дар оғоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкуни (иловагӣ ҳисоб намудани) андоз ва талабот оид ба пардохти андоз зикр шудааст;

- агар оғоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкуни (иловагӣ ҳисоб намудани) андоз зарур набошад, дар маҳалле, ки дар санади даҳлдори қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр шудааст;

- агар дар санади даҳлдори қонунгузории андоз маҳал зикр нашуда бошад, - дар маҳалли зисти андозсупоранда - шахси воқеӣ, дар маҳалли фаъолияти соҳибкори инфириодӣ ё дар маҳалли бақайдгирии давлатии шахси ҳуқуқӣ (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ), ё дар маҳалли ҷойгиршавии агенти андоз (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – резидент).

3. Қонунгузории буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли тақвимии даҳлдор метавонад пардохти андозҳои умумидавлатиро (ё қисми онҳоро) ба буҷети ҷумҳурияйӣ ва (ё) буҷети маҳаллӣ муқаррар намояд.

4. Андозсупоранда ҳар сол дар мақомоти андози маҳалли баҳисобгириаш маълумотеро (суратҳисобҳои бонкӣ ва хазинадориеро), ки ба онҳо бояд ин ё он намуди андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба ин ё он буҷет супорида шаванд, аниқ менамояд.

5. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1- 3 ҳамин модда, андози даромад ва андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеие, ки дар воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ кор мекунанд, бояд ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида бо дарназардошти тақсими маблағҳои ин андозҳо байни буҷетҳои ҷумҳурияйӣ ва маҳаллӣ мутобиқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида шаванд.

Моддаи 69. Ба ҳисоб гирифтани ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохтшуда

1. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо барои давраи андоз, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи моддаи 191 Кодекси мазкур, ин фарқи мусбии байни маблағҳои ба буҷет пардохтшуда ва маблағҳои ҳисобшудаи, иловагӣ ҳисобшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба буҷет барои ҳамин давраи андоз мебошад.

2. Ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои андозсупоранда бо пули миллӣ аз ҷониби мақомоти андозе гузаронида мешавад, ки тибқи ҳисобномаи шахсии андозсупоранда маблағи барзиёд пардохтшуда дар он мавҷуд мебошад.

3. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо бояд ҳатман бо тартиби зайл ба ҳисоб гирифта шавад:

- бе аризай андозсупоранда – ба ҳисоби пардохти фоизҳо ва ҷаримаҳо аз рӯи ҳамин намуди андозҳо ва (ё) қарзҳои андозсупоранда аз рӯи дигар андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки ба ҳамон буҷет ворид мешаванд;

- тибқи аризай андозсупоранда барои баҳисобгирий, ки ҷавобан ба муроҷиати мақомоти андоз гирифта шудааст – бақияи баъди иҷрои амалҳои дар сарҳати якуми ҳамин қисм номбаршуда бавучудомадаро ба ҳисоби ӯҳдадориҳо оид ба пардохтҳои минбаъдаи ҳамон андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба буҷете, ки бояд бақияи бавучудомада низ ворид шавад, мегузаронанд.

4. Баъди иҷрои амалҳои пешбининамудаи сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 3 ҳамин модда, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, мақомоти андоз якҷоя бо мақомоти даҳлдори молия маблағи зиёдатиро (бақияро) ба андозсупоранда дар мӯҳлати 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи пешниҳоди аризай хаттии андозсупоранда ба мақомоти андози баҳисобгириаш бармегардонанд.

5. Агар маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо мутобиқи қисмҳои 3 ва 6 ҳамин модда ба ҳисоби ӯҳдадориҳои дигар андозҳо гузаронида шаванд, мақомоти андоз бояд дар ин маврид андозсупорандаро дар мӯҳлати 3 рӯз аз санаи гузаронидани баҳисобгирии дар боло пешбинишуда огоҳ намоянд.

6. Агар ҳангоми гузаштани (барои гузаштани) молҳо ва воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеан ҳам маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо барзиёд пардохт шуда бошанд, мақомоти андоз ҳангоми гирифтани тасдиқномаи пардохти барзиёд аз мақомоти гумруки даҳлдор, мутобиқи ариза дар бораи баҳисобгирий амали дар қисми 3 ҳамин модда пешбинишударо анҷом медиҳанд ва дар мӯҳлати 3 рӯз андозсупоранда ва мақомоти гумруки даҳлдорро дар бораи амалҳои ҳуд огоҳ менамоянд.

7. Дар асоси аризай андозсупоранда баҳисобгирий тибқи қисми 3 ҳамин модда метавонад бо мувофиқаи байни мақомоти даҳлдори андоз ва гумрук, инчунин ба ҳисоби пардохт намудани қарзи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки бояд ҳангоми гузаштани молҳо ва воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шаванд, гузаронида шавад. Баҳисобгирий дар ҳолате роҳ дода мешавад, ки агар бақияи андози барзиёд пардохтшуда ва қарз ба ҳамон як буҷет алоқаманд бошанд.

8. Бар ивази баргардонидани маблағи барзиёд пардохтшудаи аксиз барои молҳои зераксизӣ, он аз ҳисоби дигар андозҳо, ба истиснои ҳолатҳои қатъ намудани фаъолияти андозсупорандай истеҳсолкунандай чунин молҳо, ба ҳисоб гирифта мешавад.

9. Агар маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба як буҷет барзиёд пардохт шуда, вале ӯҳдадории андоз ба буҷети дигар тааллуқ дошта бошанд, баҳисобгирий ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Даствурамал дар бораи анҷом додани баҳисобгирий ё

баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо, ки мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул менамояд, бо дарназардошти ӯҳдадориҳои андози андозсупоранд, амалӣ гардонида мешаванд.

Моддаи 70. Тағийир додани мӯҳлати пардохти андозҳо

1. Таҳти мағҳуми тағийир додани мӯҳлати ичрои ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо дар асоси аризai хаттии андозсупоранд гузаронидани мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба мӯҳлати нисбатан дертар дониста мешавад.

2. Тағийир додани мӯҳлати ичрои ӯҳдадории андоз нисбат ба андозҳои дар манбаи пардохт ситонидашаванд ва андози иҷтимоӣ роҳ дода намешавад.

3. Ҳуқуки ичрои ӯҳдадории андоз аз рӯи мӯҳлатҳои тағийирдодашуда набояд ба шахси дигар гузашт карда шавад.

4. Батаъхиргузорӣ андозсупорандаро аз ҷавобгарӣ дар шакли ҳисоб кардани фоизҳо аз рӯи маблағҳои ба таъхир гузошташудаи маблағи андозҳо озод намекунад.

5. Дар давраи батаъхиргузорӣ ҷараёни мӯҳлатҳои даъвои ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, қатъ мегардад.

6. Маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки пардохти онҳо ба таъхир гузошта шудааст, то ба охир расидани давраи батаъхиргузорӣ ҳамчун бақияпулӣ ба ҳисоб намеравад ва нисбат ба ин маблағҳо тадбирҳои маҷбуран ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо татбиқ намегарданд.

7. Пардохти маблағи ӯҳдадориҳои андози батаъхиргузошташуда дар моҳе, ки баъд аз моҳи давраи батаъхиргузорӣ фаро мерасад, амалӣ гардонида мешавад. Пардохти маблағи ӯҳдадориҳои андози батаъхиргузошташудаи андозсупоранд ӯро аз ӯҳдадории пардохт намудани андозҳои чорӣ озод намекунад.

8. Батаъхиргузорӣ метавонад ба андозсупоранд ҳангоми мавҷуд будани яке аз асосҳои зерин пешниҳод карда шавад:

- расидани зарап ба ин андозсупоранд дар натиҷаи оғати табиӣ, садамаи техногенӣ ва дигар ҳолатҳои таъсири қувваҳои рафъонопазир;

- аз ҷониби ин андозсупоранд аңҷом додани фаъолияти ҷорикунонӣ ё инноватсионӣ, аз ҷумла ихтирои технологияҳои нав ё тақмил додани технологияҳои истифодашаванд, кор карда баромадани намудҳои нави ашё ё мавод;

- сари вақт аз буҷет маблағгузорӣ нашудани ин андозсупоранд ё сари вақт напардохтани маблағи фармоиши давлатӣ, ки аз ҷониби ин андозсупоранд ичро шудааст.

9. Батаъхиргузории такорории пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо бе пурра пӯшонидани маблағҳои андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои

қаблан батаъхиргузошташуда, ба истиснои ҳолатҳои мавҷудияти асосҳои пешбининамудаи сарҳати якуми қисми 8 ҳамин модда, манъ аст.

10. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ишора ба намуди андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки батаъхиргузорӣ нисбат ба онҳо татбиқ шудааст, маблағи онҳо, мӯҳлати пардоҳти онҳоро дар бар гирад.

11. Батаъхиргузорӣ пешниҳод карда намешавад, агар:

- нисбат ба андозсупоранда вобаста ба вайрон кардани қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз гардида бошад;

- бинобар сабаби аз ҷониби андозсупоранда содир гардидани вайронкунии қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба вай оид ба ҳуқуқвайронкунии андоз ё ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ истеҳсолоти парванда пеш бурда шуда истода бошад;

- андозсупоранда ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият доҳил карда шуда бошад;

- мавҷуд будани асоси кофие, ки дар ҳолати ҷой доштани ӯҳдадории иҷронашудаи андоз андозсупоранда аз чунин тағйирот истифода бурда, маблағҳои пулии ҳуд ва (ё) дигар молу мулкашро пинҳон менамояд.

12. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣ оид ба андозҳои умунидавлатӣ бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

13. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣ оид ба андозҳои маҳаллӣ бо пешниҳоди мақомоти даҳлдори молия ва андози шаҳр (ноҳия) аз ҷониби Маҷлиси вакiloni ҳалқи шаҳри (ноҳияи) даҳлдор қабул карда мешавад.

Моддаи 71. Тартиби пӯшонидани ӯҳдадориҳои андоз

1. Пӯшонидани ӯҳдадориҳои андоз бо тартиби зерин анҷом дода мешавад:

- фоизҳои иловагӣ ҳисобшуда;
- ҷаримаҳои иловагӣ ҳисобшуда;
- маблағи андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда).

2. Ҳамзамон аз рӯи маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои иловагӣ ҳисобшуда пардоҳтани ӯҳдадориҳои андоз тибқи пайдарҳамии зерин амалӣ карда мешавад:

- пеш аз ҳама ӯҳдадориҳои андози солҳои гузашта, аз қарзҳои андози нисбатан барвақттар (қарзҳои андози аз соли ҷорӣ дурттар) оғоз гардида, то қарзҳои андози дертар (қарзҳои андози ба соли ҷорӣ наздиктар) равона карда мешавад;

- маблағи боқимонда барои пардоҳт кардани ӯҳдадориҳои андози соли ҷорӣ пардоҳт мешаванд (агар онҳо мавҷуд бошанд).

ФАСЛИ V. МАҖБУРАН СИТОНИДАНИ АНДОЗҲО ВА ЧОРАҲОИ ҶАВОБГАРӢ

БОБИ 12. ЧОРАХОИ ТАЪМИНИ ИЧРОИ ӰҲДАДОРИИ ДАР МӰҲЛАТАШ ИЧРОНАШУДАИ АНДОЗ

Моддаи 72. Чораҳои таъмини ичрои ӯҳдадории дар мӯҳлаташ иҷронашудаи андоз

1. Мақомоти андоз ичрои ӯҳдадориҳои андози дар мӯҳлати муқарраршуда иҷронакардаи андозсупорандаро бо чораҳои зерини пешбининамудаи ҳамин боб таъмин менамоянд:

- ҳисобкуни фоизҳо ба маблағҳои дар мӯҳлаташ пардохтнашудаи андозҳо;

- боздоштани амалиёти харочоти суратҳисоби бонкии андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ;

- рӯёнидани қарзҳои андоз аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкӣ мавҷудбудаи андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай, инчунин маблағҳои пулии нақди андозсупоранда;

- рӯёнидани қарзи андоз аз ҳисоби ҳабс кардан ва фурӯши молу мулки андозсупоранда.

2. Чораҳои пешбининамудаи сарҳатҳои дуюм, сеюм ва чоруми қисми 1 ҳамин модда татбиқ карда мешаванд:

- бевосита аз ҷониби мақомоти андоз бо тартиби ғайрисудӣ нисбат ба он қарзҳои андозе, ки андозсупоранда эътироф кардааст;

- бо тартиби судӣ нисбат ба қарзҳои андозе, ки дар сарҳати якуми ҳамин қисм нишон дода нашудаанд.

3. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда дар мӯҳлатҳои муқарраршуда пардохт нагардидани андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ва ба вучуд омадани қарзи эътирофшудаи андоз, мақомоти андоз:

- андозсупорандаро оид ба зарурати пардохти қарзи андоз дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани чунин огоҳинома ва имконпазирии нисбат ба ӯ андешидани тадбирҳои пешбининамудаи сарҳатҳои дуюм, сеюм ва чоруми қисми 1 ҳамин модда огоҳ менамоянд;

- дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда дар мӯҳлати зикргардида пардохт нагардидани қарзи эътирофшудаи андоз, мақомоти андоз такроран андозсупорандаро оид ба зарурати пардохти қарзи андоз дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи гирифтани чунин огоҳинома огоҳ менамоянд;

- ҳангоми ичро нагардидани талаботи огоҳиномаҳои дар сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинишуда, нисбат ба андозсупорандае, ки қарзи андоз дорад, мақомоти андоз метавонанд ҳамзамон тамоми чораҳои пешбининамудаи қисми 1 ҳамин моддаро татбиқ намоянд.

4. Чораҳои маҷбуран рӯёнидани андозҳо вобаста ба боздоштани амалиёти харочотии суратҳисобҳои андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ, рӯёнидани қарзи андоз аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай

мавчудбуда, инчуунин маблағхой пулии нақди андозсупорандагон метавонанд ба тариқи ғайрисудай амалй карда шаванд, ба истиснои:

- суратхисобхой пасандозии шахсони воқеј, ки бо фаъолияти соҳибкорӣ машғул намебошанд;
- суратхисобхой қарзӣ ва суратхисобхой маҳсуси аз ҳисоби маблағхой ташкилотҳои байналмилалии молиявӣ кушодашуда;
- амалиёти харочотӣ аз суратхисобхой андозсупоранда оид ба пардоҳти музди меҳнат ва пардоҳтҳои ба он баробаркардашуда, пардоҳтҳо аз рӯи ӯҳдадориҳои чории андоз ва пӯшонидани қарзи андоз.

5. Дар ҳолати ба вучуд омадани қарзи эътирофшудаи андоз мақомоти андоз метавонанд қарор қабул намоянд, ки иҷрояш барои ташкилотҳои қарзӣ, бо дарназардошти маҳдудиятҳои муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда, оид ба боздоштани амалиёти харочотӣ тибқи суратхисобхой андозсупоранда дар ин ташкилотҳо ҳатмӣ мебошад. Чораи мазкур, инчуунин метавонад ҳангоми мавчуд будани ақаллан яке аз ҳолатҳои зерин низ татбиқ карда шавад:

- агар андозсупоранда дар мӯҳлати муқарраршуда эъломияи андозро пешниҳод нақунад, мақомоти андоз ӯро дар бораи зарурати пешниҳоди он огоҳ карда бошанд ва агар баъди ба охир расидани 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи чунин огоҳӣ эъломияи андоз пешниҳод нашуда бошад;

- роҳ надодани шахсони мансабдори мақомоти андоз барои гузаронидани санчиши андоз ё дигар шакли назорати андоз, пешниҳод накардани ҳуҷҷатҳои барои санчиш зарур, ба истиснои ҳолатҳои вайрон намудани тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба гузаронидани назорати андоз, агар аз рӯзи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани огоҳиномаи мақомоти андоз дар хусуси гузаронидани яке аз шаклҳои назорати андоз ва оид ба имконияти татбиқи чораҳои пешбининамудаи ҳамин модда 10 рӯзи тақвимӣ гузашта бошад.

6. Боздоштани амалиёти харочотӣ аз рӯи суратхисобхой андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ барои ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз бо дарназардошти талаботи қисмҳои 4 ва 5 ҳамин модда тибқи тартиби зерин амалй карда мешавад:

- қарори роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақомоти андоз барои иҷро ба ташкилотҳои қарзӣ, ки дар он суратхисобхой андозсупоранда кушода шудаанд ва хизмат расонида мешаванд, фиристода мешавад;

- ташкилотҳои қарзӣ ӯҳдадоранд қарори даҳлдори мақомоти андозро оид ба боздоштани амалиёти харочотӣ аз рӯи суратхисобхой андозсупоранда иҷро намоянд, инчуунин ҳуқуқ надоранд барои ӯ суратхисобхой нав кушоянд, аз суратхисобхой вай пули нақд диҳанд ва (ё) ба ӯ қарз диҳанд;

- то гирифтани огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз оид ба иҷрои пурраи қарорҳои қаблан қабулнамудаи онҳо дар бораи боздоштани амалиёти харочотӣ аз рӯи суратхисобҳо ташкилотҳои қарзӣ ӯҳдадоранд тибқи дарҳости ин мақоми андоз ҳар моҳ ба мақомоти андозе, ки

андозсупоранда дар он ба ҳисоб гирифта шудааст, оид ба амалиёти даромаду харочотй ва маблағҳои пулии воридшуда (харҷшуда) аз рӯи суратҳисобҳои амалиёташон боздошташудаи андозсупоранда маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз метавонанд дурустии ичрои талаботи муқаррарнамудаи ҳамин қисм ва (ё) саҳеҳии маълумоти пешниҳодшударо таҳти санчиш қарор диҳанд.

7. Ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз аз ҳисоби пулҳои дар суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай дар ташкилотҳои қарзӣ, инчунин воситаҳои пулии нақди андозсупоранда бо дарназардошти маҳдудиятҳои қисми 4 ҳамин модда бо тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- фармоишҳои инкассавии даҳлдори роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақомоти андоз, инчунин санадҳои муқоисавии қарзи дебиторӣ (танҳо ҳангоми ситонидани қарз аз ҳисоби дебиторҳои андозсупорандаи қарздор) барои ичро ба ташкилотҳои қарзӣ, ки дар онҳо суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он кушода шудаанд ва хизмат расонида мешаванд, ирсол мегарданд. Ҳангоми ситонидани маблағҳои дар суратҳисобҳои асьории хориҷӣ ҷойгиршуда, ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд дар давоми ду рӯзи корӣ баъд аз ворид гардидани фармоиши инкассавӣ фурӯши воситаҳои асьории андозсупорандаро амалӣ намуда, маблағҳои пулиро ба буҷети даҳлдор гузаронанд. Харочоти марбут ба фурӯши асьори хориҷӣ аз ҳисоби андозсупоранда анҷом дода мешаванд;

- ташкилотҳои қарзӣ бо дарназардошти маҳдудиятҳои пешбининамудаи қисми 4 ҳамин модда ўҳдадоранд бидуни аз мақомоти андоз талаб намудани хучҷатҳои иловагӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 71 Кодекси мазкур фармоишҳои даҳлдори инкассавии мақомоти андозро дар бораи ситонидани маблағҳои пулиӣ аз суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он барои пӯшонидани қарзи андоз ичро намоянд;

- то гирифтани огоҳиномаи хаттӣ аз мақомоти андоз оид ба ичрои пурраи қарорҳои қаблан қабулнамудаи онҳо дар бораи ситонидани қарзи андоз аз ҳисоби воситаҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) аз ҳисоби дебиторҳои он, ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд тибқи дарҳост ба мақоми андоз оид ба амалиёти даромадию харочотй ва маблағҳои пулии воридшуда (харҷшуда) аз рӯи суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай ҳар моҳ маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз метавонанд дурустии ичрои талаботи муқаррарнамудаи сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм ва (ё) саҳеҳии маълумоти пешниҳодшударо таҳти санчиш қарор диҳанд;

- барои ситонидани қарзи андоз аз ҳисоби воситаҳои пулии нақди андозсупоранда қарори даҳлдори роҳбари (муовини ваколатдори роҳбари) мақоми андоз барои ичро ба андозсупоранда ирсол карда мешавад. Пас аз гирифтани қарори даҳлдор андозсупоранда ўҳдадор аст воситаҳои пулии нақдашро танҳо барои пӯшонидани қарзи андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 71 Кодекси мазкур, ба истиснои

пардохти музди меҳнат ва пардохтҳои ба он баробаркардашуда, равон намояд.

8. Баъди бартараф намудани асосҳое, ки боиси татбиқи чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо мутобики қисмҳои 6,7 ҳамин модда шуда буданд, мақоми андоз дар асоси маълумоти хаттии ташкилотҳои қарзӣ оид ба маблағҳои пулии аз суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он ситонидашуда ва (ё) санади муқоисавии ўҳдадориҳои андозии андозсупорандаро бо мақомоти андоз дар мӯҳлати як рӯзи корӣ қарорҳои қаблан қабулшударо ичрошуда ҳисобида, ҳамзамон ба шахсони даҳлдор огоҳинома мефиристанд. Қарорҳои қаблан қабулнамудаи мақомоти андоз барои ташкилотҳои қарзии даҳлдор ва андозсупоранда аз рӯзи фиристода шудани огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз оид ба ичрои онҳо, ичрошуда ҳисобида мешаванд.

9. Барои ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз аз ҳисоби фурӯши молу мулки андозсупоранда қарори даҳлдори мақомоти андоз оид ба ҳабси молу мулки андозсупоранда ва ба фурӯш баровардани он барои пӯшонидани қарзи андоз қабул мегардад, ки аз ҷониби мақомоти андоз мутобики Ҷонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти ичро» ба ичро расонида мешавад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин боб суратҳисобҳои муассисаҳои давлатӣ, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ичрои буҷет кушода шудаанд, ба суратҳисобҳои бонкӣ ва мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ичрои буҷет бошад, ба ташкилотҳои қарзӣ баробар дониста мешаванд.

11. Дар сурате, ки агар андозсупорандае, ки нисбат ба ў чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо амалий шуда истодаанд, нақшай воқеии беҳбудии вазъи молиявиро пешниҳод намояд, мақоми андоз ва андозсупоранда метавонанд ба мӯҳлати то 6 моҳи пай дар пайи тақвимӣ оид ба тартиб ва мӯҳлатҳои пардохти қарзи андоз шартнома банданд. Роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад иловатан шартномаи зикршударо бо андозсупоранда ба мӯҳлати то 6 моҳи пай дар пайи минбаъда дароз намояд. Ҳамзамон ичрои қарорҳои қаблан қабулгардида оид ба истифодабарии тадбирҳои маҷбуран ситонидани андозҳо ба мӯҳлати амали шартнома боздошта мешавад. Мӯҳлати ичрои шартномаи мазкур ва боздошта шудани қарорҳои қаблан қабулгардидаи мақоми андоз оид ба истифодабарии чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо наметавонад дароз карда шавад.

Моддаи 73. Фоизҳо

1. Ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 5 ҳамин модда, агар маблағи андоз, аз ҷумла пардохти ҷорӣ дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт нашуда бошад ва бақияпулӣ ҷой дошта бошад, андозсупоранда (агенти андоз) ўҳдадор аст аз санаи фаро расидани мӯҳлати пардохт то санаи пардохти бақияпулиҳо фоизҳои даҳлдорро пардохт намояд.

2. Фоизҳо барои ҳар як рӯзи ичро нагардидани ӯҳдадории андоз, аз рӯзи якум байд аз фарорасии мӯҳлати пардохти андоз, бо дарназардошти рӯзи пардохт ҳисоб карда мешаванд.

3. Маблағи фоизҳо, новобаста ба татбиқи дигар чораҳои маҷбуран ситонидан, инчунин дигар чораҳои ҷавобгарӣ барои вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт карда мешаванд.

4. Пардохти фоизҳо дар шакли иловапулӣ ба маблағи бақияпулӣ анҷом дода мешавад.

5. Фоизҳо ҳисоб карда намешаванд:

- аз рӯи қарзҳои андози соҳибкорони инфириодӣ ва шахсони ҳуқуқие, ки нисбат ба онҳо қарор дар хусуси муфлишшавӣ қабул гардидааст - аз рӯзи аз ҷониби суд қабул гардидасти парванда оид ба муфлишшавӣ;

- аз рӯи маблағи қарзи андоз - аз санаи эътибори қонунӣ пайдо намудани қарори суд дар хусуси бедарак ғоиб эътироф шудани шахси воқеӣ то лаҳзаи бекор карда шудани он;

- аз рӯи фоизҳо ва маблағи ҷарима;

- аз рӯи қарзи андоз, ки бо роҳи гузаронидани баҳисобгирии маблағи барзиёд пардохтишудаи андоз пӯшонида шуд - аз санаи ҳуччати пардохт барои гузаронидани баҳисобгирий;

- аз рӯи маблағи бақияпулӣ оид ба як намуди андозҳо, агар доир ба дигар намуди андозҳо маблағи барзиёд пардохтишуда мавҷуд бошад;

- аз рӯи қарзҳои андози шахси воқеи, ки фавтидааст ва ҳуччатҳои тасдиқкунанда дар ин бораи пешниҳод шудааст.

6. Агар аз санаи аз ҷониби андозсупоранда додани ариза барои баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) маблағи андози барзиёд пардохтишуда, яъне изофапулӣ, то санаи воқеии баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) маблағи изофапулӣ беш аз 30 рӯзи тақвимӣ гузашта бошад, фоизҳо ба фоидаи андозсупоранда ба маблағи изофапулии андоз бояд аз буҷети даҳлдор аз санаи додани ариза барои баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) изофапулӣ то санаи воқеии баргардонидани он пардохт шаванд. Фоизҳо ба андозсупоранда пардохт намешаванд, агар баргардонидани маблағи изофагӣ дар мӯҳлати на бештар аз 30 рӯз аз лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда додани ариза дар мавриди баргардонидани маблағҳои зиёдатии пардохтишуда анҷом дода шавад.

7. Дар ҳолати ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтишуда ба санаи амалӣ намудани баҳисобгирий ё, агар маблағи барзиёд пардохтишуда ё бақияпулӣ ба буҷетҳои гуногун тааллук дошта бошанд, ба санаи гирифтани иҷозат ба баҳисобгирий маблағҳо баргардонида ҳисобида мешаванд.

8. Фоизҳо аз рӯзи пардохтани қарзи андоз ҳисоб карда намешаванд.

9. Фоизҳо дар ҳачми 0,08 фоизи маблағи қарзи андоз барои ҳар рӯзи тақвимии мавҷуд будани бақияпулӣ ё изофапулӣ ҳисоб карда мешаванд.

Моддаи 74. Тартиби судии маҷбуран ситонидани қарзи андоз

1. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои пешбининамудаи сархати дуюми қисми 2 моддаи 72 Кодекси мазкур, роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақоми андозе, ки дар онҳо андозсупоранда ба ҳисоб гузашта шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба суди иқтисодӣ ё ба суди маҳалли чойгиршавии андозсупоранда оид ба ситонидани қарзи андоз бо роҳи нисбат ба вай татбиқ намудани чораҳои пешбининамудаи сархатҳои дуюм, сеюм ва чоруми қисми 1 моддаи 72 Кодекси мазкур муроҷиат намуда, нусхаи аризai даъвогиро ба андозсупоранда ирсол мекунанд.

2. Суди иқтисодӣ муроҷиати мақоми андозро дар бораи ситонидани қарзи андоз аз шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ мувоғиқи Кодекси муроғиавии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби истеҳсолоти соддакардашуда баррасӣ менамояд.

3. Суди маҳалли чойгиршавии андозсупоранда муроҷиати мақоми андозро дар бораи ситонидани қарзи андози шахси воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ намебошад, дар рафти муроғиаи фармонӣ тибқи Кодекси муроғиавии граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ менамояд.

4. Ҳалномаи суд дар бораи ситонидани қарзи андоз пас аз эътибори қонунӣ пайдо карданаш аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро карда мешавад.

Моддаи 75. Ҳабси молу мулк

1. Ҳабси молу мулк аз ҷониби мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ва (ё) Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти иҷро» барои таъмини иҷрои ӯҳдадории андози дар мӯҳлаташ иҷронашуда нисбат ба қарзи андози андозсупоранда, ки дар қисми 2 моддаи 72 Кодекси мазкур муқаррар шудааст, татбиқ карда мешавад.

2. Ҳабс танҳо нисбат ба он молу мулке татбиқ карда мешавад, ки барои иҷрои ӯҳдадориҳои андоз зарур ва кифоя мебошад. Ҳабси молу мулки андозсупоранда аз ба рӯйхатгирии молу мулк, муқаррар кардани тартиби ихтиёрдорӣ кардан, соҳибӣ намудан ва истифода бурдани молу мулки ҳабсшуда, инчунин ба андозсупоранда додани молу мулки ҳабсшуда барои нигоҳдорӣ ё гирифтани он ҷиҳати минбаъд бо мақсади пӯшонидани ӯҳдадориҳои андози андозсупоранда бегона кардан (фурӯҳтан) иборат мебошад.

3. Мақомоти гумрук дар асоси огоҳиномаи хаттии мақоми андоз вобаста ба қарор дар бораи ҳабси молу мулки андозсупоранда амалиёти содиротии тамоми молу мулки ҳабсшудаи ин андозсупорандаро ба мӯҳлати дар огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз пешбинигардида бозмедоранд.

4. Нотариусҳои давлатӣ, раисони ҷамоатҳои шаҳрак ва дехот ва дигар шахсони мансабдоре, ки ваколатдоранд амалиёти нотариалиро анҷом диҳанд, инчунин мақомоте, ки ваколат доранд шартномаҳои гарави молу мулкро ба қайд гиранд, дар асоси огоҳиномаи хаттии

мақоми андоз вобаста ба қарор дар бораи ҳабси молу мулки андозсупоранда амалиёти нотариалии ҳама гуна шаклҳои бегона кардани (ба дигарон додани) тамоми молу мулки ҳабсшудаи ин андозсупоранда ва гарави онро ба мӯҳлати дар огоҳиномаи хаттии мақоми андоз пешбинигардида бозмедоранд.

5. Ҳабси дастгоҳҳо, таҷхизот, бино, иншоот ва дигар воситаҳои асосии ташкилотҳои давлатӣ манъ мебошад.

6. Баҳодиҳии арзиши молу мулки баҳабгирифташуда аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки барои анҷом додани фаъолияти нарҳгузорӣ иҷозатнома доранд, амалӣ карда мешавад. Ҳарочоти вобаста ба нарҳгузории объекти ҳабсшуда, инчунин ҳаққи хизмати нарҳгузор бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд.

Моддаи 76. Фурӯши молу мулки ҳабсшуда

1. Молу мулки ҳабсшудаи андозсупоранда мутобиқи Кодекси мазкур ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти иҷро» фурӯҳта мешавад.

2. Даромад аз бегона кардани (фурӯши) молу мулки ҳабсшуда барои пӯшонидани қарзҳои андози андозсупоранда тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти иҷро» равона карда мешавад. Бақияи маблағ дар муддати 10 рӯзи корӣ ба андозсупоранда баргардонида мешавад.

Моддаи 77. Муроҷиат ба суд дар бораи муфлис эътироф кардани андозсупоранда

Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда напардоҳтани маблағи қарзи андоз пас аз татбиқ кардани ҳамаи чораҳои пешбининамудаи моддаи 72 Кодекси мазкур ё мавҷуд набудани воситаҳои пулии андозсупоранда дар суратхисобҳои бонкӣ ва (ё) молу мулки бозоргузар ва (ё) қарзҳои дебиторӣ ҳангоми мавҷуд будани нишонаҳои муфлишшавӣ, мақомоти андоз ҳуқуқ доранд тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муфлис эътироф кардани андозсупоранда ба суд муроҷиат намояд.

Моддаи 78. Аз ҳисоб баровардани қарзҳои беэътиромод оид ба андоз

Қарзи зерини андози андозсупоранда беэътиромод эътироф гардида, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоб бароварда мешавад:

- дар ҳолатҳои пешбининамудаи сарҳатҳои дуюм - шашуми моддаи 64 Кодекси мазкур;
- дар ҳолатҳои оғатҳои табиӣ (садамаҳо), ҳодисаҳои фавқулодда.

БОБИ 13. ҶАВОБГАРӢ

Моддаи 79. Ҳукуқвайронкунии андоз

1. Ҳукуқвайронкунии андоз кирдори (амал ё беамалии) зиддиҳуқуқии андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва шахсони

mansabdori onxo, inchunin shahsoni mansabdori maqomoti vakolatdor eytirof mешаванд, ki ба ичро nagardidan ё ба tavri daxlidor ичро nagardidani talaboti Kodeksi mazkur va digar sanadxoi meyёriи хукукии Чумхурии Тоҷикистон, ki назорати onxo ба zimmai maqomoti andoz voguzor shudaast, oварда расонидаанд.

2. Az choniби andozsупорандагон (agentҳои andoz), shahsoni mansabdori onxo ва shahsoni mansabdori maqomi vаколатдор содир shudani хукуқvайронкунии andoz boisi ҷavobgarии peshbininamудai Kodeksi mazkur va digar sanadxoi meyёriи хукукии Чумхурии Тоҷикистон meгардад.

Моддаи 80. Ҳолатҳои истиснокунандаи ҷавобгарӣ барои содир намудани хукуқvайронкунии andoz

1. Ba fajr az ҳolatҳоi peshbininamудai konunguzorii Чумхурии Тоҷикистон shahsro dar ҳolatҳоi zail ба ҷavobgarӣ kashiдан mumkin nest:

- az choniби andozsупоранда (agentи andoz) ичро namudani tавзехоти хаттиi maqomoti vакolatdori давлатӣ oид ба ичрои ūxdadoriҳоi andoz;

- az choniби andozsупоранда (agentи andoz) mustaqilona bartaraф karda shudani хукуқvайronkunии andoz то laҳzaи nisbat ба vay tатbiқ namudani шаклҳоi назорати andoz, ki Kodeksi mazkur muқarrar namudaast.

2. Agar konunguzorii Чумхурии Тоҷикистон tarbiи digarerо muқarrar nакarda boшад, ҳангоми mavҷud будани ҳадди aқal яке az ҳolatҳоi zerin shahsro ба ҷavobgarӣ kashiдан mumkin nest:

- mavҷud набудани ҳodisai хукуқvайronkunии andoz;
- mavҷud набудани gunoxi shahs dar sодир shudani хукуқvайronkunии andoz;

- az choniби shahxi voқeи dар laҳzaи sодир гарidani kirdor ba sinni 16-solagӣ narasida sодир namudani kirdore, ki dар on niшонаҳоi хукуқvайronkunии andoz mavҷudанд;

- gузаштани mӯхлатi ба ҷavobgarӣ kashiдан барои sодир namudani хукуқvайronkunии andoz.

ФАСЛИ VI. ҲАЛЛИ БАҲСҲО БОБИ 14. ҲАЛЛИ БАҲСҲО

Моддаи 81. Шикоят

1. Ҳар як andozsупоранда хукуқ дорад az болои қарорҳоi, sanadxoi maqomoti andoz, amal ё beamалии kormandoni onxo shikоят namояd.

2. Shikоят az болoи sanadi maqomi andoz ҳамзамон маънои shikояt az болои қарорҳоi nisbat ба in sanadi қабулкардаi maqomi andozro dorad.

3. Shikояti andozsупоранда metavonad ба maqomi болоii andoz, maqomi vакolatdori давлатӣ va (ё) суд peshnihod karda shavad.

4. Шикоятҳои (аризаҳои даъвогии) андозсупоранд, ки ба суд пешниҳод шудаанд, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ ва ҳал карда мешаванд.

5. Шикояти хаттӣ аз болои санади санчиши андоз, маблағҳои иловагӣ ҳисобшудаи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо, инчунин дигар қарорҳои мақомоти андоз метавонад дар муддати 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи аз ҷониби андозсупоранд гирифтани қарори мақоми андоз пешниҳод карда шавад.

6. Дар сурати гузаронидани мӯҳлати пешниҳоди шикояти хаттӣ ба мақомоти андоз бо сабабҳои узрнок, ин мӯҳлат метавонад тибқи аризаи шахси шикоятнамуда аз ҷониби мақоми болоии андоз ё мақоми ваколатдори давлатӣ дар доираи мӯҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, барқарор карда шавад.

7. Шикояти андозсупоранд ба баррасӣ гардида, нисбат ба он қарор қабул карда мешавад ва мақоми андоз оид ба қарори қабулгардида шахси шикоятнамударо дар шакли хаттӣ дар мӯҳлати на бештар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз ҷониби мақоми андоз гирифтани шикоят огоҳ менамоянд, агар тағири мӯҳлат бо иҷрои муқаррароти қисми 8 ҳамин модда вобаста набошад.

8. Ҳангоми баррасии шикояти андозсупоранд мақоми андоз ҳуқуқ доранд:

- тибқи тартиби муқаррарнамуда санчиши андоз, аз ҷумла санчиши тақрории андозро таъин намоянд;
- ба андозсупоранд ва (ё) мақоми андозе, ки санчиши андозро анҷом додаанд, ҷиҳати пешниҳоди иттилооти иловагӣ ё ин ки баёнот вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда дархост фиристонанд;
- ба мақомоти даҳлдори давлатӣ, инчунин ба мақомоти ваколатдори андози давлатҳои ҳориҷӣ оид ба масъалаҳои ба ваколати ҷунун мақомот тааллуқдошта дархост фиристонанд;
- вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда бо андозсупоранд воеҳриҳо гузаронанд.

9. Тибқи натиҷаҳои баррасии моҳияти шикоят мақоми болоии андоз қарори асоснок қабул намуда, онро ба андозсупоранд ирсол менамояд ё медиҳад, нусхай онро ба мақомоти андоз нисбат ба қароре, ки ба он шикоят пешниҳод гардидааст, равон менамояд.

10. Бо ҷамъбасти баррасии шикоят мақоми болоии андоз:

- шикоятро қонеъ намекунад;
- қарори нав мебарорад.

11. Аз амали (беамалии) шахсони мансабдори мақомоти андоз бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят карда мешавад.

Моддаи 82. Оқибатҳои пешниҳоди ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкуни маблағҳои андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо

1. То ба охир расидани баррасии ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкуни маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо, инчунин дигар

қарорҳо, ки ба мақомоти андоз пешниҳод шудааст, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи боби 12 Кодекси мазкур танҳо он қисми ўҳдадориҳои андоз бояд пардоҳт ва ситонида шавад, ки аз ҷониби андозсупоранда мавриди баҳс қарор нагирифтааст.

2. Боздоштани пардоҳти маблағи ҳамаи ўҳдадориҳои андоз ё як қисми он вобаста ба баррасии шикоят андозсупорандаро аз пардоҳти фоизҳо барои сари вақт нагузаронидани маблағ ба буҷет, аз ҷумла фоизҳое, ки дар давраи аз санаи пешниҳоди шикоят то қабули қарор вобаста ба шикоят ҳисоб шудааст, озод намекунад.

ФАСЛИ VII. МАҚОМОТИ АНДОЗ БОБИ 15. МАҚОМОТИ АНДОЗ

Моддаи 83. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз

1. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз инҳо мебошанд:

- таъмини риоя намудани қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, пурра ва сари вақт ворид намудани андозҳо ба буҷет;
- дар доираи ваколатҳои худ иштирок дар таҳия ва амалӣ намудани сиёсати андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, такмили маъмурикунони андозҳо;
- дар доираи ваколатҳои худ таҳия ва амалӣ намудани сиёсати давлатӣ оид ба масъалаҳои бақайдгирии давлатии субъектҳои соҳибкорӣ;
- расонидани ёрӣ ба андозсупорандагон оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз.

2. Мақомоти андоз фаъолияти худро мутобики Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракуни шаҳрак ва дехот, инчунин мақомоти андози дигар давлатҳо амалӣ менамоянд.

Моддаи 84. Вазъи ҳуқуқӣ ва сохтори мақомоти андоз

1. Мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – мақомоти андоз) аз мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз иборат мебошанд. Низомнома, сохтори дастгоҳи марказӣ, нақшаи идоракунӣ ва номгӯи корхонаҳои (ташкилотҳои) системаи мақоми ваколатдори давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдик менамояд.

2. Ба мақомоти ҳудудии андоз раёсатҳои андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, нозироти андоз дар шаҳрҳо (ноҳияҳо), нозироти андози андозсупорандагони калон, дигар мақомоти минтақавии андоз, инчунин мақомоти минтақавии мақоми ваколатдори давлатӣ доир ба бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ тааллук доранд.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз системаи ягонаи мутамаркази мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил менамоянд.

4. Мақоми ваколатдори давлатй ба низоми мақомоти ичроияи марказии ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешавад.

5. Мақомоти худудии андоз бевосита ба таври амудӣ (вертикали) ба мақомоти даҳлдори болоии андоз ҳисботдиҳанда ва тобеъ буда, ба мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатй тобеъ нестанд.

6. Мақомоти андоз шахсони ҳукуқӣ буда, дорои тавозуни мустақил, суратхисобҳои маҳсус дар Ҳазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ё мақомоти он дар маҳалҳо, мӯҳр бо акси Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сабти номи худ ба забони давлатй мебошанд.

7. Мақомоти андоз дорои рамз мебошанд, инчунин ҷиҳати ҳавасмандгардонии кормандони ба натиҷаҳои назаррас ноилгашта аз нишони сарисинагии идоравӣ истифода мебаранд, ки тасвири онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

8. Мақомоти андоз дар масъалаҳои таъмини назорати давлатии пардоҳти пурра ва саривақтии андозҳо дорои тамоми ваколатҳо мебошанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки тибқи Кодекси мазкур ситонидани андозҳо ба дигар мақомот voguzor шудааст.

Моддаи 85. Кормандони мақомоти андоз

1. Ба вазифаҳои кормандони мақомоти андоз ҳамон шахсоне таъин мешаванд, ки ба талаботи таҳассусӣ ҷиҳати ишғоли мансабҳое, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатй» ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии дигар муқаррар кардаанд, ҷавобғӯ мебошанд. Кормандони мақомоти андоз хизматчиёни давлатй мебошанд.

2. Ба кормандони мақомоти андоз мутобики тартиби муқарраршуда рутбаи таҳассусӣ дода мешавад.

3. Рутбаҳои таҳассусии кормандони мақомоти андоз аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд. Низомнома дар бораи тартиби ба кормандони мақомоти андоз додани рутбаҳои таҳассусӣ ва иловапулиҳои вобаста ба онҳо аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

4. Ба кормандони мақомоти андоз либоси маҳсуси расмӣ ва тибқи рутбаҳояшон нишонҳои фарқунанда дода мешаванд, ки намунаҳо ва меъёрҳои додани онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

5. Ба кормандони мақомоти андоз ҷиҳати тасдиқи ваколатҳояшон шаҳодатномаи хизматй дода мешавад, ки намунаи онро мақоми ваколатдори давлатй тасдиқ менамояд.

6. Кормандони мақомоти андоз мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз атtestatsiya meгузарand.

Моддаи 86. Бахогузории фаъолияти қасбии корманди мақомоти андоз

1. Фаъолияти касбии ҳар як корманди мақомоти андоз бояд ҳар сол дар асоси нишондиҳандаҳои умумӣ ва маҳсус, ки ба қоидои баҳогузории хизматчиёни давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат менамоянд, вобаста ба намуди фаъолияти ў ба таври воқеӣ (холисона) баҳогузорӣ карда мешавад.

2. Нишондиҳандаҳои (ҳисботи) фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз тибқи натиҷаҳои соли ҳисботӣ аз ҷониби худи ў муайян карда шуда, барои омӯзиш ва баҳогузорӣ ба роҳбари бевоситааш пешниҳод мегарданд. Фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз, ки дорои сobiқai камтар аз шаш моҳи корӣ дар мақомоти андоз мебошад, баҳогузорӣ карда намешавад.

3. Баҳогузории фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз дар ҳолатҳои зерин аз ҷониби роҳбарияти болоӣ ва (ё) комиссияи аттестацонӣ тибқи тартиби муқарраршуда ба инобат гирифта мешавад:

- ҳангоми пешбарӣ ба дигар мансаб;
- ҳангоми ҷоизадиҳӣ ва мукофотонӣ;
- ҳангоми татбиқи намудани мӯҷозоти интизомӣ;
- дар дигар ҳолатҳо, ки санадҳои меъёрии хукуқии идоравӣ муайян намудаанд.

Моддаи 87. Муносибати байниҳамдигарии мақомоти андоз бо дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ

1. Мақомоти андоз фаъолияти худро новобаста ба дигар мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракуни шаҳрак ва деҳот амалий менамоянд. Қарорҳои дар доираи ваколатҳояшон қабулнамудаи мақомоти андоз барои тамоми шахсони воқеӣ ва хукуқӣ ҳатми мебошанд.

2. Мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракуни шаҳрак ва деҳот вазифадоранд ба мақомоти андоз дар ичрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини мукаммал ва саривақтии ба буҷет ворид шудани андозҳо мусоидат намоянд. Агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, даҳолати мақомоти зикргардида ба фаъолияти мақомоти андоз манъ аст.

3. Мақомоти гумruk, мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд мунтазам тибқи тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои ичрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурӣ дар ихтиёрашон бударо пешниҳод намоянд.

Моддаи 88. Ҳисбот

1. Дар ҷараёни шаш моҳи баъди анҷоми ҳар як соли тақвими мақоми ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмии худ нашри ҳисботро оид ба фаъолияти мақомоти андоз таъмин менамояд.

2. Ҳисобот оид ба соли тақвимии гузашта бояд маълумоти зайлро дар бар гирад:

- маблағҳои андозҳои банақшагирифташуда ва воқеан чамъовардашуда аз рӯи намудҳои онҳо дар вилоятҳо (шаҳрҳо ва ноҳияҳо);
- маблағҳои қарзҳои андоз аз рӯи намудҳои андозҳо дар вилоятҳо (шаҳрҳо ва ноҳияҳо);
- маълумоти оморӣ оид ба имтиёзҳои додашудаи андозҳо ва батаъхиргузории бақияпулиҳо, аз ҷумла дар давоми соли ҳисботии тақвимӣ;
- тавсифи муҳтасари комёбихо ва норасоиҳо дар фаъолияти мақомоти андоз.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмии худ рӯйхати андозсупорандагонеро, ки андозҳояшон ҳисоб (иловагӣ ҳисоб) карда шудаанду vale дар ҳаҷми зиёда аз 5000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо пардоҳт нашудаанд, бо нишон додани ҳаҷми бақияпулиҳо, ҷойгир намуда, онро мунтазам нав меқунад.

Моддаи 89. Ҳуқуқҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ҳуқуқ доранд:
 - дар доираи ваколатҳояшон санадҳои меъёрии ҳуқуқиеро, ки Кодекси мазкур пешбинӣ кардааст, мустақилона ё дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ намоянд;
 - назорати андозро амалӣ намоянд;
 - ҳамкориҳои байналмилалиро оид ба масъалаҳои андозбанӣ амалӣ намоянд;
 - аз андозсупоранда (агенти андоз) талаб намоянд, ки дастрасӣ ба муоинаи иттилооти таъмини барномавии барои автоматизатсиякунонии ҳисботи муҳосибӣ ва андоз зарур ва (ё) системаи иттилоотии дорои иттилооти ҳуҷҷатҳои аввалияи ҳисботиро оид ба объектҳои андозбанӣ ва (ё) объектҳое, ки ба андозбанӣ алоқаманданд, дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) истифода шудани чунин таъминоти барномавӣ ва (ё) системаи иттилоотӣ, таъмин намояд;
 - дар ҷараёни санчиши андоз тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуҷҷатҳои андозсупорандаро (агенти андозро), ки аз содир гардидани ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ гувоҳӣ медиҳанд, дар ҳолати вучуд доштани имконияти нобуд соҳтан, пинҳон намудан, тағиیر додан ё иваз намудани ин ҳуҷҷатҳо, гиранд;
 - мутобиқи Кодекси мазкур ҳаҷми ўҳдадории андозро (бо истифода аз усулҳои баҳодиҳии мустақим ва гайримустақим, нарҳҳои бозорӣ ё иттилооти муоинаи хронометражӣ) ҳисоб намоянд;
 - дар ҷараёни санчишҳои андоз санчиши ҳуҷҷатҳои молиявӣ, китобҳои муҳосибӣ, ҳисботҳо, сметаҳо, пулҳои нақд, коғазҳои қиматнок ва дигар сарватҳо, ҳисобҳо, эъломияҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳоро анҷом диханд, оид ба

масъалаҳои дар рафти санчишҳои зикршуда бамиёномада аз шахсони мансабдор ва дигар кормандони ташкилотҳо ва шахсони воқеӣ иттилоот, баёноти шифоҳӣ ва хаттӣ гиранд;

- дар рафти санчиши андоз молу мулкero, ки объекти андозбандӣ ва (ё) объекти ба андозбандӣ алоқаманд мебошад, новобаста ба маҳалли ҷойгиршавиаш муоина намоянд, баруйхатгирии (инвентаризатсия) молу мулки андозсупорандаро (агенти андозро) (ба истиснои биноҳои истиқоматӣ) бо тартибе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, гузаронанд;

- дар рафти санчиши андоз биноҳои истеҳсолӣ, савдо, анборҳо ва дигар биноҳои корхонаҳо ва шахсони воқеiro, новобаста ба маҳалли ҷойгиршавиашон, ки барои гирифтани даромад ё барои нигоҳдории объектҳои андозбандӣ истифода мешаванд, аз назар гузаронанд;

- ба роҳбарон ва дигар кормандони мансабдори ташкилотҳо, инчунин ба шахсони воқеӣ ҷиҳати бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳои андози ошкоршуда супоришҳо диханд, ки барои ичро ҳатмӣ мебошанд ва ичрои онҳоро назорат намоянд;

- барои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз мучозот ва ҷаримаҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намоянд, оид ба боздошти (бекор намудани) амалиёти иҷозатномаҳо барои ичрои намудҳои алоҳидаи фаъолият дарҳост намоянд;

- мутобиқи Кодекси мазкур аз андозсупорандагон, шахсони мансабдори онҳо ва шахсони воқеӣ андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ситонанд, аз ҷумла тавассути пешниҳоди даъвоҳо ба суд;

- дар ҳолати вайрон намудани қонунгузории андоз намудҳои муқарраршудаи ҷавобгариро татбиқ намоянд;

- аз андозсупоранда (агенти андоз) пешниҳод намудани ҳӯҷҷатҳои тасдиқунандай дурустии ҳисоб ва сари вақт пардоҳти (нигоҳ доштан ва гузаронидани) андозҳо ва вобаста ба ҳисботи андози тартибдодашудаи андозсупоранда (агенти андоз), инчунин ҳисботи молиявии андозсупоранда (агенти андоз), аз ҷумла бо замима намудани ҳисботи аудиторӣ дар ҳолате, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин шаҳс гузаронидани аудити ҳатмӣ муқаррар шуда бошад, баёноти хаттӣ талаб намоянд;

- тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур, қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истеҳсолоти ичро ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳоро татбиқ намоянд ва маблағҳои қарзи андозро рӯёнанд;

- ҷиҳати гузаронидани назорати андоз мутахассисон, экспертҳо ва тарҷумонҳоро ҷалб (даъват) намоянд, ки пардоҳти хизматҳои онҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои экспертизаи судӣ амалӣ карда мешавад;

- дар ҳолати ошкор намудани ҳуқуқвайронкуни маъмурии соҳаи андоз, ба сифати шоҳид шахсонеро, ки барояшон ҳолатҳои барои гузаронидани назорати андоз аҳамиятдошта маълуманд, даъват намоянд;

- тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бе кам намудани ҳаҷми умумии воридоти андозҳо дар шаҳрҳои (ноҳияҳои) алоҳида ё гурӯҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон бо тариқи озмоиш ба мӯҳлати на кам аз 12 моҳи пайи ҳам ояндаи тақвимӣ кам намудани шумораи эъломияҳои пешниҳодшаванд, пардоҳти андозҳо ба буҷет ва (ё) бо тариқи дигар тартиби пардоҳти андозҳоро содда намоянд.

2. Мақомоти болоии андоз ҳуқуқ доранд қарорҳои мақомоти поёни андозро дар ҳолати мувоғиқ набудани онҳо ба қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бекор кунанд.

3. Мақомоти андоз, инчунин дорои дигар ҳуқуқҳое мебошанд, ки Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 90. Ӯҳдадориҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз ӯҳдадоранд:

- Конститутсиияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси мазкур, қонунҳои конститутсионӣ ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси миллӣ, қарорҳои Маҷлиси намояндагон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунан ҳифзшавандай корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, инчунин шаҳрвандонро риоя намоянд;

- дуруст ҳисоб кардан, ба пуррагӣ ва сари вақт ба буҷет пардоҳт гардидан андозҳоро назорат намоянд, қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро пурра ва аниқ риоя намоянд;

- ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонуни андозсупорандагонро риоя ва ҳимоя намоянд;

- бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодиро тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» анҷом диҳанд;

- баҳисобигирии пурра ва саривақтии андозсупорандагон, аз ҷумла супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва объектҳои андозбандӣ, баҳисобигирии андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда), пардоҳтшуда ва бақияпулиҳоро таъмин намоянд;

- дар бораи ба буҷет ворид гардидан андозҳо ҳисбот тартиб диҳанд, оид ба маблағҳои имтиёзҳои додашудаи андоз аз рӯи гурӯҳҳои андозсупорандагон, намудҳои андозҳо ва имтиёзҳо, инчунин минтақаҳо баҳисобигириро ба роҳ монанд ва ҳисбот тартиб диҳанд;

- чаримаҳо ва фоизҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намоянд ва сари вакт ситонанд;
- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати андозро амалӣ намоянд;
- дастурҳои методӣ ва дастурамалҳоро доир ба масъалаҳои таҳти салоҳияташон қарордошта, инчунин маводу китобчаҳо ва овезаҳо таҳия кунанд, дар воситаҳои ахбори омма оид ба ин масъалаҳо иттилооти машваратӣ ва тавзехотӣ нашр намоянд;
- ба андозсупорандагон оид ба икрои ӯҳдадориҳои андоз тибқи мӯҳлатҳо ва ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур огоҳинома супоранд;
- тибқи аризаи андозсупоранда дар мӯҳлати панҷ рӯзи корӣ аз ҳисобномаи шахсии ў оид ба вазъи ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет дар бораи икрои ӯҳдадориҳои андозӣ иқтибос пешниҳод намоянд;
- ҷораҳои маҷбуран ситонидани қарзи андози андозсупорандаро мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ намоянд;
- нусҳаи дуюми санади санчиши андоз ва қарори даҳлдори мақомоти андозро оид ба натиҷаи санчиши андоз ба андозсупорандагон пешниҳод намоянд;
- баҳисобгирии мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалиро пеш баранд;
- тибқи тартиби муқарраршуда дарҳостҳо, аризаҳо, шикоятҳо ва пешниҳодҳоро оид ба масъалаҳои таҳти салоҳияти мақомоти андоз қарордошта баррасӣ намоянд;
- ҳар моҳ ба мақомоти молия оид ба маблағҳои андози воқеан ба буҷет доҳилшуда маълумот пешниҳод намоянд;
- оид ба вайрон гардидан қонунгузории андоз маълумот ҷамъоварӣ намоянд, таҳлил кунанд, баҳо диҳанд, ба мақомоти даҳлдори давлатӣ оид ба бартараф намудани сабабҳо ва шароите, ки боиси сар задани чунин ҳолатҳо мешаванд, тавсияҳо пешниҳод намоянд;
- мувоғики муқаррароти моддаи 69 Кодекси мазкур маблағҳои аз андозҳои ҳисобшуда барзиёд супоридаи андозсупорандагонро ба ҳисоб гиранд ва (ё) ба андозсупорандагон баргардонанд;
- маҳфияти сирри андозро риоя намоянд;
- оид ба татбиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон корҳои тавзехотиро анҷом диҳанд, бо тартиби муқарраргардида ба андозсупорандагон шаклҳои ҳисботи андозро пешниҳод кунанд ва тартиби пур кардани онҳоро фаҳмонанд, тартиби ҳисобкунӣ ва пардоҳти андозҳоро, аз ҷумла дар шакли хаттӣ шарҳ диҳанд;
- дар давоми мӯҳлати даъво нигоҳдории ҳисботи андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, аз ҷумла нусҳаҳои ба андозсупоранда додашудаи ин ҳуҷҷатҳоро (расид ва гайраро), ки далели икрои ӯҳдадориҳои андози андозсупорандагон оид ба пардоҳти андозҳо ба буҷети давлатӣ мебошанд, инчунин санадҳои санчиши андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, ки ба ин

андозсупорандаи мушаҳҳас марбутанд, таъмин намоянд. Ҳамаи ҳуҷҷатҳои дар боло пешбинигардида дар парвандаи шахсии андозсупоранда ҷамъ оварда мешаванд (парвандаи шахсии андозсупорандаро ташкил медиҳанд). Мақомоти андоз парвандаҳои шахсии андозсупорандагонро нисбат ба андозсупорандагон – шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ, инчунин шахсони воқеие, ки ўҳдадоранд мутобики Кодекси мазкур эъломияи андозро пешниҳод кунанд, мураттаб месозанд;

- ҳангоми дар рафти санчиши андоз ошкор гардидани далелҳое, ки дорои аломатҳои ҷиноятҳои вобаста ба саркашӣ аз супоридани андозҳо ва пардоҳтҳои ҳатмӣ ба буҷет мебошанд, маводро дар давоми 10 рӯзи корӣ пас аз қабули қарор аз рӯи санади санчиши андоз барои мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорҷӯй кардан ба мақомоти даҳлдори ҳифзи ҳуқуқ фиристанд;

- фаъолияти мақомоти поёни худудии андоз ва корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои тобеъро назорат намоянд;

- дастрасии андозсупорандагонро ба иттилоот оид ба масъалаҳои ба андозбандии онҳо алокаманд таъмин намоянд.

2. Мақомоти андоз инчунин дигар ўҳдадориҳои пешбининамудаи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро ичро менамоянд.

Моддаи 91. Масъулияти кормандони мақомоти андоз

1. Кормандони мақомоти андоз барои ичро накардан ё ба таври даҳлдор ичро накардани ўҳдадориҳои худ, риоя накардани сирри давлатӣ, хизматӣ, андозӣ, тиҷоратӣ ва бонкии бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда, сӯиистифода аз мансаби хизматӣ ва дигар амалҳои зиддиҳукуқӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии интизомӣ, маъмурӣ ё ҷиноятӣ кашида мешаванд.

2. Зараре, ки ба андозсупоранда дар натиҷаи амалҳои зиддиҳукуқии кормандони мақомоти андоз расонида шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 92. Барҳӯрди манфиатҳо

Ба корманди мақомоти андоз ичро намудани ўҳдадориҳои мансабӣ нисбат ба андозсупоранда манъ аст, агар:

- корманди мазкур бо андозсупоранда алоқаи хешу таборӣ дошта бошад;

- нисбат ба корманди мазкур андозсупоранда ё хеши вай манфиати мустақим ё гайримустақим дошта бошад.

Моддаи 93. Сирри маълумот (сирри андоз)

1. Мақомоти андоз, агентҳои андоз ва кормандони онҳо (дар давраи кор ё баъди аз кор озод шудан) вазифадоранд, ки сирри ҳама гуна маълумотро оид ба андозсупорандагон (ба истиснои маълумот дар бораи

рақами мушаххаси андозсупоранда ва дигар маълумоти вобаста ба баҳисобирии андозсупорандагон), ки ҳангоми ичрои ўҳдадориҳои мансабиашон дастрас намудаанд, пинҳон нигоҳ доранд.

2. Мақомоти андоз ва агентҳои андоз ҳуқуқ доранд чунин маълумотро тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ танҳо ба шахсони зерин пешниҳод намоянд:

- ба дигар кормандони мақомоти андоз бо мақсадҳои ичрои ўҳдадориҳои мансабӣ;

- ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо мақсадҳои тибқи қонун санчиш намудани шахсе, ки қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро вайрон намудааст ё чиноят содир кардааст;

- ба судҳо дар рафти баррасии парванда оид ба муайян намудани ўҳдадориҳои андози андозсупоранда ё ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз;

- ба мақомоти андози дигар давлатҳо мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътироғнамудаи Тоҷикистон;

- ба мақомоти молия дар ҳамон ҳаҷме, ки барои ичрои қонунгузорӣ оид ба буҷет зарур аст;

- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба корҳои хизмати давлатӣ нисбат ба шахсоне, ки ўҳдадоранд оид ба даромадҳояшон эъломия пешниҳод намоянд;

- ба мақомоти гумрук барои татбиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ба мақоми ваколатдоре, ки мутобиқи Кодекси мазкур барои мақсадҳои амалӣ намудани андозбандӣ дорои ҳуқуқи ситонидани андозҳо мебошад.

3. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда маълумот гирифтаанд, тибқи тартиби муқарраргардида нигоҳ доштани сирри онро таъмин менамоянд.

4. Ҳисботи андоз ва ҳама гуна дигар ҳуччатҳо, ки дар ҷараёни фаъолияти мақомоти андоз ташкил мешаванд (парвандаҳои шахсии андозсупорандагон, санадҳои санчишҳои андоз, оғоҳиномаҳо ва дигар ҳуччатҳои барои амалӣ намудани назорати андоз зарур), наметавонанд ба дигар мақомоти давлатӣ дода шаванд, ба истиснои ҳолатҳои дар сарҳати дуюми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда.

5. Ҳангоми риоя намудани талаботи қисми 1 ҳамин модда ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо тибқи дарҳости хаттии онҳо дар ҳолати мавҷуд будани парвандаи чиноятий, ки нисбат ба ҳамин андозсупоранда оғоз карда шудааст, метавонанд нусхаҳои асли ҳуччатҳое, ки дар қисми 4 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, дода шаванд.

6. Ҳамзамон нусхаҳои ҳуччатҳои ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо додашуда, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудаанд, ба таври ҳатмӣ дар мақомоти андоз нигоҳ дошта мешаванд.

7. Ҳангоми қатъ намудани парвандаҳои чиноятии оғозкардашуда бо сабаби мавҷуд набудани таркиби чиноят ё бо дигар асосҳои қонунӣ ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳукми суд, нусхаҳои аслии ҳуччатҳои

дар боло пешбинишуда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи қатъ намудани парванда ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳукми суд бояд ба мақомоти дахлдори андоз баргардонида шаванд.

Моддаи 94. Таъминоти моддӣ, ҳимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии кормандони мақомоти андоз

1. Кормандони мақомоти андоз намояндагони мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ мебошанд ва таҳти ҳимояи давлат қарор доранд. Талаботи қонунии онҳо дар доираи ваколатҳояшон барои иҷро аз ҷониби шахсони воқеӣ ва шахсони мансабдор ҳатмӣ мебошанд.

2. Монеъ шудан ба иҷрои ӯҳдадориҳои мансабии кормандони мақомоти андоз, таҳқир намудани шаъну шарафи онҳо, таҳдид, муқобилият, зӯроварӣ ва суиқасд ба ҳаёт, саломатӣ ва молу мулки онҳо вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти хизматиашон боиси ҷавобгарии пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегарданд.

3. Ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, шаъну шараф ва молу мулки аъзои оилаи кормандони мақомоти андоз бо Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ мегардад.

4. Давлат ҳифзи иҷтимоии кормандони мақомоти андозро кафолат медиҳад.

5. Таъминоти моддӣ ва иҷтимоию маишии кормандони мақомоти андоз ва аъзои оилаи онҳо тибқи шартҳо, тартиб ва ҳаҷми муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи хизмати давлатӣ анҷом дода мешавад.

6. Намудҳо ва ҳаҷми таъминоти моддӣ, аз ҷумла намуд ва андозаи маоши кормандони мақомоти андоз тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

7. Маблағгузории фаъолияти мақомоти андоз аз ҳисоби буҷети ҷумҳурияйӣ анҷом дода мешавад.

8. Тартиб ва меъёрҳои таъминоти моддию техникии мақомоти андозро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

9. Молу мулки мақомоти андоз моликияти давлатӣ мебошад ва ҳусусӣ гардонида намешавад.

ҚИСМИ II. ҚИСМИ МАҲСУС ФАСЛИ VIII. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД ВА АНДОЗ АЗ ФОИДА ЗЕРФАСЛИ 1. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД БОБИ 16. МУҚАРРАРТИ УМУМИЙ

Моддаи 95. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз даромад шахсони воқеӣ - резидентҳо ва гайрирезидентҳо мебошанд, ки объекти андозбандишаванда доранд.

2. Дар ҳолатҳое, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, ӯҳдадорӣ оид ба ситонидани андоз аз даромад дар манбаи пардоҳт аз ҷониби агенти андоз амалӣ карда мешавад.

Моддаи 96. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ даромади андозбандишаванда, аз ҷумла, ҳама гуна даромад, ки новобаста ба маҳал ва воситаи пардоҳт аз ҷониби андозсупорандагони зерин гирифта шудааст, ки барои давраи андоз ҳамчун фарқи байни даромади умумӣ ва маблағи тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин зерфасл муайян карда мешавад:

- барои шахсони воқеи, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд, аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) аз манбаъҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои шахсони воқеи, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намераванд, аз манбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷудбуда.

2. Даромади умумие, ки шахси воқеӣ мегирад, ба гурӯҳҳои зерин тақсим мешавад:

- даромадхое, ки дар манбаъҳои пардоҳт андозбандӣ карда мешаванд;

- даромадхое, ки дар манбаъҳои пардоҳт андозбандӣ карда намешаванд.

3. Агар муқаррароти Кодекси мазкур имконият надиҳанд, ки даромадҳои гирифташуда бевосита ба даромадҳое мансуб аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз манбаъҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифташуда дониста шаванд, мансуб донистани даромад ба ин ё он манбаъ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 97. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз аз даромад даромади умумие мебошад, ки шахсони воқеӣ – резидентҳо ва гайрирезидентҳо гирифтаанд, барои давраи андоз ҳамчун фарқи байни даромади умумӣ ва тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин зерфасл муайян карда мешавад.

2. Шахси воқеӣ – гайрирезидент, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ фаъолият менамояд, супорандай андоз аз даромади андозбандишавандае мебошад, ки ба муассисаи доимӣ алоқаманд аст ва ҳамчун фарқи байни даромади умумии аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут ба муассисаи доимӣ ва тарҳҳои марбут ба даромади гирифташуда, ки ҳамин зерфасл пешбинӣ намудааст, муайян карда мешавад.

3. Даромади умумии шахси воқеӣ - гайрирезидент, ки дар қисми 2 ҳамин модда зикр нашудааст, бояд аз манбаи пардоҳт бе тарҳкуни харочот андозбандӣ карда шавад, агар ин дар моддаи 128 Кодекси мазкур пешбинӣ шуда бошад.

4. Шахси воқеӣ – гайрирезидент, ки аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкие, ки ба муассисаи доимиаш дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошад, даромад мегирад, нисбат ба даромади умумии чунин намуд бо тарҳи пешбининамудаи ҳамин зерфасл ва марбут ба чунин даромад барои ҳамин давра, супорандай андоз аз даромад ба ҳисоб меравад. Агар андози даҳлдор аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои

молумулкии шахси воқей – гайрирезиденти зикршуда пардохт нашуда бошад, шахси хукуқие, ки гайрирезиденти зикршуда дар он дорои хукуқҳои молумулкӣ буд (мебошад) ё агенти андози вай, ки ба гайрирезидент даромад мепардозад, ӯҳдадоранд, ки андозро бе тарҳ нигоҳ доранд ва пардохт намоянд.

5. Ҳангоми ситонидани андоз аз даромад аз ҷониби корфармо тарҳ кардани ҳарочоти марбут ба иҷрои кори кирояи ҳамин корманди кироя аз даромади умумии шахси воқей – корманди кироя роҳ дода намешавад.

6. Барои ҳар як намуди даромадҳои шахси воқей, ки нисбат ба онҳо меъёрҳои гуногуни андоз муқаррар шудаанд, манбаи андоз алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 98. Даромади умумӣ

Ҳамаи намуди даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои шахси воқей, ки дар шакли пулӣ, моддӣ ва гайримоддӣ ба он пардохт мешаванд, ба истиснои даромадҳо, ки мувофиқи зерфасли мазкур аз андоз аз даромад озод карда шудаанд, ба даромади умумии ҳамин шахси воқей мансубанд, аз ҷумла:

- даромадҳое, ки ҳамчун музди меҳнат гирифта шудаанд;
- даромадҳо аз фаъолияте, ки меҳнати кироя ҳисоб намешавад;
- ҳама гуна даромадҳои дигар.

Моддаи 99. Даромадҳо дар шакли музди меҳнат

1. Ҳама гуна пардохтҳо, манфиатҳо ё подошҳо, аз ҷумла дар шакли моддӣ ва гайримоддӣ, ки ба шахсони воқей пардохт мешавад, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохт даромаде ҳисоб мешавад, ки дар шакли музди меҳнат гирифта шудааст, аз ҷумла:

- даромадҳо аз меҳнати кироя;
- даромадҳо аз хизматрасонӣ (иҷрои кор) мутобики шартномаи хусусияти граждании ҳукуқӣ дошта ё бе чунин шартномаҳо, аз ҷумла подошпулиҳо аз шартномаҳои муаллифӣ, ба истиснои шартномаҳо, ки мавзӯи онҳо гузариши ҳукуқи моликият ё ба дигар шахс додани ҳукуқи молумулкӣ мебошад;
- даромадҳо аз меҳнати кирояи пешина, ки дар шакли нафақа ё дигар шакл гирифта мешаванд ё даромадҳо аз меҳнати кирояи минбаъда.

2. Даромаде, ки андозсупоранд дар шакли музди меҳнат гирифтааст, шаклҳои зерини пардохти аслро (натуралиро) дар бар мегирад:

- пардохти музди меҳнат дар шакли аслӣ (натуралӣ);
- арзиши молу мулке, ки ройгон дода мешавад. Арзиши корҳои (хизматрасониҳои) ройгон иҷрошуда дар ҳаҷми ҳарочоте муайян карда мешавад, ки бинобар иҷрои чунин корҳо, хизматрасониҳо сарф шудаанд;
- аз ҷониби корфармо пардохт гардидани арзиши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки корманд аз шахсони сеюм гирифтааст.

3. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда арзиши манфиати андозсупоранд ба маблағҳои зерин бо тархи ҳама гуна пардохтҳои худи андозсупоранд ба барои гирифтани ин манфиат баробар мебошад:

- ҳангоми гирифтани қарз тибқи меъёри фоизи пасттар аз меъёри бозорӣ барои чунин намуди қарзҳо – маблағи баробар ба фоизҳое, ки бояд тибқи меъёри бозорӣ пардохт шаванд;

- ҳангоми фурӯҳтан ё ройгон додани молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо – арзиши бозории чунин молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо;

- ҳангоми гирифтани кӯмак барои таҳсили корманд ё шахсони дар таъминоти ӯ қарордошта (ба истиснои барномаҳои тайёрӣ, ки бевосита ба ичрои ӯҳдадориҳои корманд алоқаманданд) – барои кӯмакгиранда арзиши кӯмаки гирифташуда;

- дар ҳолати ба корманд ҷуброн кардани ҳарочоте, ки бевосита ба меҳнати кирояи ӯ алоқаманд нестанд – маблағи ҷуброн;

- ҳангоми баҳшидани қарз ё ӯҳдадории корманд дар назди корфармо – маблағи қарз ё ӯҳдадории баҳшидашуда;

- ҳангоми пардохти подоши сугуртавӣ тибқи шартномаҳои сугуртаи ҳаёт ва саломатӣ ва дигар маблағҳои шабеҳ аз ҷониби корфармо – арзиши чунин подоши сугуртавӣ ё маблағҳо барои корфармо;

- дар дигар ҳолатҳо – арзиши бозории манфиат.

4. Даромади умумии корманд ҷуброни ҳарочоти сафарҳои хизматиро мутобиқи меъёрҳои дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии даҳлдор муқарраршуда, инчунин ҷуброни ҳарочоти сафарҳои хизматиро аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои гайрихукуматӣ – гайрирезидент аз ҳисоби маблағҳои шахсони дар боло номбаршуда дар бар намегирад.

5. Даромади умумӣ пардохтҳои намояндагӣ ва дигар ҳарочоти шабеҳро (барои гузаронидани ҷашиҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва ғайра), ки шахси воқеӣ гирифтааст, дар бар намегирад.

6. Пардохти моддӣ (гайримоддӣ), арзиши фоидаҳо, пардохтҳо ва ҳарочоти корфармо ба фоидаи шахсони воқеӣ, ки дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда номбар шудаанд, маблағи андози аксиз, андоз аз арзиши иловашуда ва ҳама гуна дигар андозоро дар бар мегиранд, ки корфармо бояд вобаста ба аҳди арзишдошта пардохт намояд.

Моддаи 100. Даромадҳои шахси воқеӣ аз фаъолияте, ки ба меҳнати кироя мансуб нест

1. Даромадҳои зерин аз фаъолияти гайрисоҳибкории шахси воқеӣ даромади шахси воқеӣ аз фаъолияте мебошад, ки ба меҳнати кироя мансуб нест:

- даромади фоизҳо;

- суди саҳмияҳо (дивидендҳо);

- даромад аз иchorai (кирояи) молу мулк ва (ё) афзоиши арзиш аз фурӯши молу мулк;

- роялти;

- маблағи қарзи ба андозсупоранда бахшидаи қарздиҳанда.

2. Ба даромадҳои шахси воқеӣ аз фаъолияте, ки ба меҳнати кироя мансуб нест, инчунин ҳама гуна манфиате, ки аз ҷониби он гирифта шудааст ва (ё) дигар даромадҳо, ба истиснои даромад дар шакли музди меҳнат ва (ё) даромад аз фаъолияти соҳибкории инфириодӣ низ мансуб мебошанд.

Моддаи 101. Тасҳехи даромади умумии шахси воқеӣ

Даромадҳо дар шакли музди меҳнат, суди саҳмияҳо (дивидендҳо), фоизҳо, бурдҳо, роялти ва дигар даромадҳое, ки шахси воқеӣ гирифтааст ва қаблан аз манбаи пардоҳт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики Кодекси мазкур андозбандӣ шудаанд, бояд аз даромади андозбандишавандай он, ки дар давраи андозбандӣ гирифта шудааст, хориҷ карда шаванд.

Моддаи 102. Тарҳкуниҳои шахсӣ аз даромадҳои шахсони воқеӣ

1. Аз даромади шахси воқеӣ – корманди кироя дар шакли музди меҳнат барои ҳар моҳи тақвимӣ дар ҳаҷми як нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

2. Аз даромад дар шакли музди меҳнати гурӯҳҳои зерини шахсони воқеӣ – кормандони кироя барои ҳар моҳи тақвимӣ дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад:

- қаҳрамонҳои Иттиҳоди Шӯравӣ, қаҳрамонҳои меҳнати сотсиалистӣ, қаҳрамонҳои Тоҷикистон, шахсони ба иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ барои муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо, ҷангварони интернатсионалист, маъюбони гурӯҳҳои I ва II;

- шаҳрвандони беморшуда ва мубталои бемории шуоъ, ки дар натиҷаи оқибатҳои садамаҳо дар объектҳои атомӣ рух додааст, шахсони дар рафъи оқибатҳои чунин садамаҳо дар доираи минтақаи ҷудокунӣ иштирокдошта, шахсоне, ки дар давраи бартараф намудани оқибатҳои садамаҳо дар корҳои баистифодабарӣ ё дигар корҳо дар объектҳои атомӣ иштирок намудаанд.

3. Аз даромади шахси воқеӣ – корманди кироя яке аз маблағҳои нисбатан қалонтари тарҳи шахсӣ дар асоси ҳучҷатҳои тасдиқкунанда мутобики қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда иҷозат дода мешавад.

4. Дар ҳолате, ки агар шахси воқеӣ камтар аз шонздаҳ рӯзи тақвимӣ дар давоми моҳ корманди кироя бошад, пас ҳангоми муайян намудани даромади андозбандишавандай корманд тарҳи шахсӣ мутобики қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда анҷом дода намешавад.

5. Тарҳи шахсӣ аз даромади андозбандишаванда мутобики қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда тибқи даромадҳои гирифташуда танҳо дар як ҷойи кори (асосии) корманд роҳ дода мешавад. Дар ҳолате, ки шахси воқеӣ

корманди кироя ва соҳибкори инфиродӣ намебошад, тарҳи шахсӣ, ки қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муқаррар намудааст, танҳо дар як маҳалли пардохти даромад, ки дар асоси аризai пешниҳодшудаи ӯ муайян карда мешавад, роҳ дода мешавад.

6. Ҳангоми ҳисоб кардани даромади андозбандишавандай шахси воқеӣ аз даромади ӯ маблағи андози иҷтимоии барои сӯғурташудагон, ки бо меъёри 1 фоиз нигоҳ дошта шудааст, тарҳ карда мешавад.

7. Шахсе, ки даромади шахси воқеиро пардохт менамояд, барои дуруст амалӣ намудани тарҳи шахсӣ ҷавобгар мебошад. Дар ҳолати вайрон намудани талаботи муқаррарнамудаи ҳамин модда, маблағи андози бинобар нодуруст тарҳ кардан ба буҷет вориднашударо ҳамин шахс ҷуброн менамояд.

Моддаи 103. Меъёрҳои андоз аз даромад

1. Даромади андозбандишавандай ҷойи кори асосии шахси воқеӣ аз рӯи меъёрҳои зерин андозбанӣ мешавад, агар ҳамин модда талаботи дигареро муқаррар накарда бошад:

р/т	Маблағи даромади андозбандишаванда (дар як моҳ)	Маблағ ва меъёри андоз
1.	На зиёда аз тарҳи шахсӣ	Даромад андозбанӣ намешавад (аз андозбанӣ озод)
2.	Зиёда аз миқдори тарҳи шахсӣ то 140 сомони	8 фоиз аз маблағи даромади андозбандишавандай зиёда аз тарҳи шахсӣ
3.	Зиёда аз 140 сомонӣ	Маблағи андози сатри 2 ҷамъ 13 фоиз аз маблағи даромади андозбандишавандай зиёда аз 140 сомонӣ

2. Даромади андозбандишавандай шахси воқеӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ нагардидааст, бо меъёри 13 фоиз бе татбиқи тарҳҳои пешбининамудаи моддаи 102 Кодекси мазкур, ба истиснои тарҳи андози иҷтимоии пардохтшуда барои шахси сӯғурташуда, андозбанӣ карда мешавад.

3. Даромад дар шакли музди меҳнати андозбандишавандай шахси воқеӣ – ғайрирезидент бо меъёри 25 фоиз андозбанӣ карда мешавад.

Моддаи 104. Имтиёзҳои андозӣ

Аз намудҳои зерини даромадҳои шахсони воқеӣ андоз аз даромад гирифта намешавад:

1) Даромад аз фаъолияти расмии дипломатӣ (консулий) ва фаъолияти ба он баробаркардашудаи шахсе, ки шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2) Арзиши молу мулк дар шаклҳои аслӣ (натуралӣ) ва (ё) пулӣ, ки аз шахсони воқеӣ ҳамчун мерос ё тӯхфа гирифта шудаанд, ба истиснои даромадҳое, ки аз ҳисоби ин молу мулк гирифта шудаанд, аз ҷумла маблағҳое, ки ба ворисони (ворисони ҳуқуқии) муаллифони асарҳои илмӣ, адабӣ, санъат, инчуни барои қашшофиӣ, ихтироъкорӣ ва намунаҳои саноатӣ пардоҳт мешаванд.

3) Арзиши тӯхфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, инчуни ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳо гирифташуда, аз ҷумла дар шакли пулӣ, ки агар:

а) арзиши тӯхфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, ки аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест;

б) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар намоишҳо ва мусобиқаҳои байналмилалӣ гирифташуда, ки аз 500 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест;

в) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳои ҷумҳурияйӣ гирифташуда, ки аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест.

4) Нафақаҳои давлатӣ ва сугуртавӣ стипендиҳои давлатӣ, ёрдампулиҳои давлатӣ ва ҷубронпулиҳои давлатӣ.

5) Алиментҳо аз шахсоне, ки онро мегиранд, маблағҳое, ки барои супоридани хун, шири модарӣ ва дигар қӯмакҳои ба донорҳо додашаванда.

6) Пардоҳтҳои яқдафъаина ва қӯмаки моддӣ аз ҳисоби буҷет, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд, маблағҳои аз ҷониби корфармо ба шахси воқеӣ - резидент пардоҳтшавандай ҳарочоти сафарҳои хизматӣ аз рӯи меъёрҳои муқарраршуда, маблағи ҷуброни ҳарочоти сафарҳои хизматии аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ғайридавлатӣ - ғайрирезидент аз ҳисоби маблағҳои ин шахсони дар боло номбаршуда, инчуни қӯмаки башардӯстона (гуманитарӣ) ва қӯмаки эҳсонкорӣ, аз ҷумла ҳангоми оғатҳои табиӣ.

7) Афзоиши арзиш ҳангоми фурӯш ё дигар шакли бегона кардани:

а) биноҳои (хӯҷраҳои) истиқоматӣ, ки на кам аз 3 сол ҷойи зисти (истиқомати) асосии андозсупоранда то бегона кардан қарор дошта бошанд;

б) дигар объектҳои ғайриманқул, ки на кам аз 2 сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд.

8) Афзоиши арзиш ё дигар шакли бегона кардани молу мулки манқул, ба истиснои:

а) молу мулке, ки аз ҷониби андозсупоранда барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда мешавад;

б) фурӯши воситаҳои наклиёти меҳаникӣ ва ядакҳо, ки бояд ба қайди давлатӣ гирифта шаванд ва на камтар аз як сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд;

в) моликияти қиматноки таъриҳӣ (антиквариат).

9) Маблағи ҷоизаҳо ва мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

10) Пардохтҳои сугуртавие, ки тибқи шартномаҳои дорои хусусиятҳои ҷамъшавандა ва баргардонидашавандა дар доираи маблағҳои аз ҷониби шахси воқеӣ ба ҳисоби чунин шартномаҳо пардохтшуда ва пардохтҳои сугуртавие, ки дар натиҷаи фавти шахси сугурташуда гирифта шудаанд.

11) Маблағҳои маош, подошпулиҳо ва дигар маблағҳои пардохтшуда вобаста ба адои хизмат (ичрои ӯҳдадориҳои мансабӣ) ба хизматчиёни ҳарбӣ, шахсони ҳайати қаторӣ ва роҳбарикунандаи системаи вазоратҳои мудофиа, корҳои дохилӣ (ба истиснои Ҳадамоти давлатии “Муҳофиза”), мақомоти давлатии амнияти миллӣ, оид ба ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи гражданӣ, воҳидҳои ҳифзи ҳукуки мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти гумрук, Агентии назорати маводи нашъовар, Гвардияи миллӣ, системаи ичрои ҷазои ҷиноятии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

12) Бурдҳо аз вомбаргҳои давлатӣ ва лотереяҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардааст, дар ҳаҷми на зиёда аз 50 сомонӣ ба як вомбарг ё лотерея.

13) Кӯмаки иҷтимоии суроғавӣ, ёрдампулӣ ва ҷубронпулиҳо, ба истиснои пардохтҳо вобаста ба музди меҳнат, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ тибқи ҳаҷм ва тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳукуқӣ дода мешаванд.

14) Ҷуброни зарари ҷисмонӣ ё дигар намуди зарари ба саломатии корманд вобаста ба ичрои ӯҳдадориҳои меҳнатиаш ё хизматиаш расонидашуда, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

15) Арзиши либоси маҳсус ва (ё) либоси расмӣ ва пойафзол, воситаҳои ҳифзи инфиродӣ ва кӯмаки аввалияи тиббӣ, собун, воситаҳои безараркунанда, шир ё дигар маҳсулоти истеъмолии ба онҳо баробари барои истеъмоли табобатию профилактикаи додашуда тибқи меъёрҳо ва вобаста ба соҳаҳои фаъолият, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд.

16) Пардохтҳои сугуртавӣ тибқи шартномаҳои сугуртаи ҳатмии масъулияти корфармо (аз ҳисоби маблағҳои корфармо) барои расонидани (ҳангоми расонидани) зарар ба ҳаёт ва саломатии корманд ҳангоми ичрои ӯҳдадориҳои меҳнатӣ (хизматӣ).

17) Маблағи ҷуброни зарари моддӣ, ки бо қарори суд муқаррар карда шудааст.

ЗЕРФАСЛИ 2. АНДОЗ АЗ ФОИДА БОБИ 17. МУҚАРРАРОТИ УМУМИЙ

Моддаи 105. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз фоида шахсони ҳукуқӣ (ба истиснои шахсоне, ки ҷавобгӯи шартҳои низомҳои маҳсуси андозбандӣ мебошанд) ба ҳисоб мераванд.

2. Ҳама гуна субъекти ҳориҷие, ки шахси воқеӣ намебошад, барои мақсадҳои зерфасли мазкур ба сифати андозсупоранда - корхона баррасӣ

мегардад, агар исбот накунад, ки вай мутобиқи моддаи 147 Кодекси мазкур ба сифати иштирокчии соҳибии муштарак баромад меқунад.

Моддаи 106. Объекти андозбанӣ

1. Объекти андозбандии андоз аз фоида барои резидент даромади умумӣ мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур кам карда мешавад.

2. Даромади умумӣ аз даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои андозсупоранда дар шакли пулӣ ва моддӣ (ғайримоддӣ), аз ҷумла тамоми воридоте, ки боиси афзоиши дороиҳои соғи андозсупоранда мегардад, ба истиснои воридоте, ки аз андоз аз фоида озод аст, иборат мебошад.

3. Объекти андозбандии гайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд, даромади умумии он аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба муассисаи доимӣ мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур нисбат ба чунин даромад кам карда шудааст.

4. Намудҳои даромади умумии гайрирезидент, ки ба муассисаи доимии он алоқаманд нест, агар манбаи даромад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир бошад, дар манбаи даромад бе тарҳи харочот тибқи моддаи 128 Кодекси мазкур андозбанӣ мегарданд.

5. Ҳангоми аз ҷониби гайрирезидент гирифтани даромад аз фурӯш ё супурдани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкӣ, ки бо муассисаи доимии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошад, объекти андозбанӣ даромади умумии аз ин амалиёт аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур кам карда шудааст.

Моддаи 107. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз ин даромади умумӣ барои давраи андоз мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои муқарраркардаи Кодекси мазкур кам карда шудааст, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда.

2. Даромади умумии резидент аз даромадҳое иборат мебошад, ки ҳамин шахс дар давоми давраи андоз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди он гирифтааст (бояд гирад).

3. Даромади умумии гайрирезидент, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд, аз даромадҳои ба фаъолияти муассисаи доимӣ алоқаманд иборат мебошад, ки ҳамин шахс гирифтааст (бояд гирад).

4. Манбаи андози гайрирезидент аз даромади умумии аз манбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бадастовардаи ў, ки ба муассисаи доимиаш алоқаманд нест, иборат мебошад.

5. Барои мақсадҳои андоз аз фоида инҳо даромад ҳисобида намешаванд:

- арзиши молу мулке, ки ба сифати аъзоҳақии саҳмӣ ва (ё) саҳм дар сармояи оинномавии (шарикии) андозсупоранда гирифта шудааст;

- маблағи пулे, ки андозсупоранда - эмитент аз паҳнкунии саҳмияҳои баровардааш гирифтааст.

6. Барои ҳар як намуди даромадҳое, ки нисбат ба онҳо меъёрҳои гуногуни андоз муқаррар шудаанд, манбаи андоз алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 108. Тасҳехи даромад

1. Даромад аз таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо бояд дар ҳолатҳои зерин тасҳех карда шавад:

- пурра ё қисман баргардонидани молҳо, қабул нашудани корҳо ё ҳизматрасониҳо;

- тағийир ёфтани шартҳои аҳд.

2. Тасҳехи даромад ҳаҷми даромади умумии чунин давраи андозро, ки дар муддати он молҳо баргардонида шуданд ё шартҳои аҳд тағийир ёфтанд, тағийир медиҳад.

3. Мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи фасли XVI Кодекси мазкур тасҳехи даромади умумӣ метавонад, инчунин дар ҳолати ба низоми маҳсуси андозбанӣ гузаштан ва баръакс анҷом дода шавад.

Моддаи 109. Меъёрҳои андоз

1. Бо дарназардошти қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда фоидаи андозсупоранда, ки ба маблағи заари расида бо дарназардошти талаботи моддаи 124 Кодекси мазкур кам карда шудааст, бояд аз рӯи меъёрҳои зерин андозбанӣ карда шавад:

1) Барои фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо:

– аз 1-уми январи соли 2013 - 15 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2015 – 14 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2017 - 13 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ.

2) Барои дигар намудҳои фаъолият:

– аз 1-уми январи соли 2013 - 25 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2015 – 24 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2017 - 23 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ.

2. Намудҳои даромади умумии гайрирезидент, ки дар қисми 4 моддаи 106 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, аз рӯи меъёрҳои пешбининамудаи моддаи 128 Кодекси мазкур андозбанӣ мешаванд.

3. Фоидаи гайрирезидент дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 5 моддаи 106 Кодекси мазкур аз рӯи меъёри 25 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ андозбанӣ мешавад.

Моддаи 110. Имтиёзҳо

1. Аз андоз аз фоида озоданд:

1) Муассисаҳо, ташкилотҳои динӣ, эҳсонкорӣ, ташкилотҳои байниҳукуматӣ ва байнидавлатии (байналмилалии) гайритичоратӣ, ба истиснои фоидае, ки онҳо аз фаъолияти соҳибкорӣ мегиранд. Ҳамзамон чунин муассисаҳо ва ташкилотҳо бояд баҳисобигрии ҷудогонаи фаъолияти асосӣ (фаъолияте, ки аз андоз аз фоида озод аст) ва фаъолияти соҳибкориро пеш баранд.

2) Маблағгузарониҳои ройгон, молу мулки ройгон ва грантҳое, ки ташкилотҳои гайритичоратӣ мегиранд ва барои фаъолияти гайритичоратӣ истифода мебаранд, инчунин аъзоҳаққиҳо ва хайрияи ба онҳо дастрасшуда.

3) Корхонаҳо, ба истиснои корхонаҳое, ки ба фаъолияти савдо, миёнаравӣ, таъминотӣ – фурӯш ва захиракунӣ машғуланд, ки дар онҳо дар як вақт дар соли ҳисботии андоз:

а) на камтар аз 50 фоизи шумораи кормандонро маъюbon ташкил медиҳанд;

б) на камтар аз 50 фоизи маблағҳои музди меҳнат ва дигар таъминоти моддӣ, аз ҷумла натуралиӣ, барои эҳтиёҷоти маъюbon сарф карда шудааст.

4) Бонки миллии Тоҷикистон, Ҳазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ.

5) Суди саҳмияҳое (дивидендҳое), ки корхонаҳои резидентӣ аз корхонаҳои резидентӣ мегиранд.

6) Корхонаҳои нави молистехсолкунанда аз санаи бақайдгирии ибтидоии давлатӣ ҳангоми аз ҷониби муассисони онҳо дар мӯҳлати 12 моҳи тақвимии аз санаи бақайдгирии давлатӣ ба фонди оинномавии чунин корхонаҳо ворид намудани ҳаҷмҳои дар поён пешбинигардидаи сармоягузориҳо ба мӯҳлати:

а) 2 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 200 ҳазор доллари ИМА то 500 ҳазор доллари ИМА бошанд;

б) 3 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 500 ҳазор доллари ИМА то 2 миллион доллари ИМА бошанд;

в) 4 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 2 миллион то 5 миллион доллари ИМА бошанд;

г) 5 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 5 миллион доллари ИМА бошанд.

2. Озодкунӣ аз андоз аз фоида (таътили андоз) мутобиқи банди 6) қисми 1 ҳамин модда дар ҳолати аз нав ба қайд гирифтани корхона ё азnavtashkilidixii он, тағиیرёбии моликони корхона, тағиирот дар шакли ташкилию ҳукуқӣ ва дигар чунин тағиирот татбиқ карда намешаванд. Имтиёзи мазкур нисбат ба шахсоне, ки низомҳои имтиёznоки андозбандиро истифода мебаранд (ё қаблан истифода мебурданд), татбиқ намегардад.

3. Давраи имтиёzҳо, ки дар банди 6) қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, метавонад дар асоси аризаи андозсупоранда ҳангоми гузариш ба низоми маҳсуси андозбандӣ ва баръакс давом ёбад.

ЗЕРФАСЛИ 3. ТАРХХО БАРОИ МАҚСАДҲОИ АНДОЗ АЗ ФОИДА БОБИ 18. ТАРХХО АЗ ДАРОМАДИ УМУМӢ

Моддаи 111. Тарҳи харочоти вобаста ба гирифтани даромад

1. Аз даромади умумӣ тамоми харочоти тасдиқшудаи воқеан анҷомдодаи марбут ба давраи ҳисботии бо гирифтани чунин даромад алоқаманд, ки дар Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳукуқӣ пешбинӣ гардида, ба Кодекси мазкур муҳолифат намекунанд, тарҳ карда мешаванд, аз ҷумла:

- харочоти тасдиқшудаи ўҳдадориҳои андоз бо дарназардошти маҳдудиятҳои муқаррарнамудаи моддаи 123 Кодекси мазкур;

- харочоти тасдиқшудаи музди меҳнат, харочоти сафарҳои хизматии кормандон дар доираи меъёрҳои муқарраршуда;

- харочоти тасдиқшудаи вобаста ба ҳариди ашёи хом, маводҳо, энергияи воқеан дар давраи андоз истифодашуда, ба истиснои ҳарочоти вобаста ба соҳтмон, ҳаридории воситаҳои асосӣ ва васли онҳо, инчунин дигар харочоте, ки мутобики маддаи 153 Кодекси мазкур ҳусусияти асосӣ (капиталӣ) доранд ва харочоте, ки мутобики маддаи 112 Кодекси мазкур ва дигар муқаррароти ҳамин боб бояд тарҳ нашаванд.

2. Тарҳи харочот дар ҳолати мавҷуд будани ҳучҷатҳои ба таври даҳлдор ба расмият даровардашуда, ки харочоти воқеии вобаста ба гирифтани чунин даромадро тасдиқ менамоянд, иҷозат дода мешавад.

3. Агар ҳамон як харочот дар якчанд маддай харочот пешбинӣ шуда бошад, дар ин сурат ҳангоми ҳисоби фоидаи андозбандишаванда ин харочот танҳо як маротиба тарҳ карда мешаванд.

4. Ҷаримаҳо, фоизҳо (пеняҳо), ноустуворонаҳои таъиншуда ё эътирофшудаи вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ки бояд аз ҳисоби андозсупоранда пардоҳт шаванд (шудаанд), ба истиснои онҳое, ки бояд ба буҷет ворид гарданд, тарҳ карда мешаванд.

5. Андоз аз арзиши иловашуда, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифтани он иҷозат дода намешавад, дар арзиши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо ба инобат гирифта мешавад.

Моддаи 112. Харочоте, ки тарҳ карда намешавад

1. Тарҳ нисбат ба харочоте, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест, инчунин харочоти вобаста ба ҳариди мол (кор, хизматрасонӣ) аз соҳибкорони инфиродие, ки тибқи патент фаъолият менамоянд, иҷозат дода намешавад. Тарҳ нисбат ба харочоти вобаста ба соҳтмон, истифодабарӣ ва нигоҳдории объектҳо, инчунин дигар харочоте, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ (истехсолоти асосӣ) алоқаманд нест, сурат намегирад.

2. Тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин боб иҷозат дода намешавад, агар онҳо ҷавобғӯи талаботи маддаи 111 Кодекси мазкур набошанд.

3. Ҳеч гуна тарҳ нисбат ба харочоти намояндагӣ ва дигар харочоти шабех (гузаронидани ҷашиҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва гайра) зиёда аз

меъёри муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад.

4. Қисми 3 ҳамин модда нисбат ба андозсупоранде, ки фаъолияти соҳибкориаш дорои хусусияти фароғатӣ мебошад, татбиқ намегардад, агар ҳароҷот дар доираи чунин фаъолият анҷом дода шавад.

5. Тарҳи нисбат ба ҳиссаҷудокуниҳо ба фондҳои захиравӣ танҳо мувофиқи муқаррароти моддаҳои 115 ва 116 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

6. Аз даромади умумии корфармо ҳароҷот аз ҳисоби корманди кироя вобаста ба фаъолияти меҳнатиаш тарҳ карда намешавад.

7. Тарҳ нисбат ба арзиши молу мулки ройгон (ҳайрия) додашуда, корҳо ва хизматрасониҳои ройгон (эҳсонкорона), ба истиснои ҳолати пешбининамудаи моддаи 113 Кодекси мазкур, анҷом дода намешавад.

8. Тарҳ нисбат ба ҳароҷоти марбут ба мошинҳои сабукрав, ки дар ҳама давра дар ҷараёни давраи андоз дар ихтиёри кормандон ё саҳмдорон (иштирокчиёни андозсупоранд) барои истифодаи шахсӣ қарор дошт, аз ҷумла истифодаи он барои қашондани кормандон ба ҷои кор ва баръакс, анҷом дода намешавад.

9. Тарҳ инчунинроҳ дода намешавад нисбати:

- саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ), аъзоҳаққии саҳмӣ, пардоҳтҳо барои аз меъёр зиёд ба ҳаво партофтани моддаҳои ифлоскунанда, ҳақҳо барои суғуртаи ихтиёри, аъзоҳаққиҳои ихтиёри ба ташкилотҳои ҷамъиятӣ, мукофотҳо ва тӯҳфаҳо дар вақти гузаронидани маъракаҳои рекламавӣ;

- маблағҳои пулиӣ, молу мулк, корҳо, хизматрасониҳое, ки ҳамчун пешпардоҳт дода шудаанд, молу мулки ба сифати гарав, байъона додашуда;

- тарҳи ҳароҷоти аз меъёрҳои дар ҳамин боб муқарраршуда барзиёд.

Моддаи 113. Тарҳ барои пардоҳтҳои эҳсонкорӣ

1. Тарҳи пардоҳтҳо барои ташкилотҳои эҳсонкорӣ ва иҷрои фаъолияти эҳсонкорӣ дар ҳаҷми воқеии маблағҳои пардоҳтшуда, аммо на бештар аз 10 фоизи фоидай андозбандишаванде, ки бе дарназардошти маблағҳои мутобики ин модда тарҳшуда, муайяншаванд иҷозат дода мешавад.

2. Ҳангоми анҷом додани пардоҳтҳои эҳсонкорӣ дар шакли молу мулк маблағи воқеии пардоҳтҳои эҳсонкорӣ, хурдтарини яке аз ин ду бузургихо – арзиши бозории молу мулк ё арзиши аслии он ба ҳисоб меравад.

Моддаи 114. Маҳдудияти тарҳҳо нисбат ба фоизҳо

1. Агар дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳаҷми дар асл пардоҳтшудаи фоизҳо барои ҳар як қарз тарҳ карда мешавад, аммо ба андозаи на бештар аз маблағи секаратаи фоизҳои бо истифодаи меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон ҳисобшуда (бояд ҳисоб карда шавад), ки дар давраи андоз амал меқунад.

Ҳамин муқаррарот нисбат ба фоизҳои супоридашаванд тибқи шартномаҳои ичораи молиявӣ (лизинг) низ татбиқ мегардад.

2. Фоизҳои қарзҳое, ки бинобар харидорӣ намудан ва (ё) сохтани воситаҳои асосии истеҳлоқшаванд пардоҳт мешаванд ё ба ҳароҷоте вобастаанд, ки ба тағйирёбии арзиши то ба истифода додани онҳо таъсир мерасонанд, аз даромади умумии солона тарҳ карда намешаванд, vale арзиши чунин воситаҳои асосиро зиёд менамоянд.

3. Нисбат ба корхона, агар зиёда аз 25 фоизи ҳисса дар сармояи оинномавиаш (шарикиаш) мустақим ё гайримустақим ба гайрирезидентҳо ё шахсони ҳуқуқии аз андоз аз фоида озод тааллук дошта бошад, доир ба ҳар як қарзи дар доираи давраи андоз истифодашуда фоизҳои пардоҳтшуда мувофиқи қисми 1 ҳамин модда тарҳ карда мешаванд, аммо ҳамзамон маблағи ниҳоии фоизҳое, ки мувофиқи қисми 1 ҳамин модда метавонанд тарҳ шавад, бо маблағи зерин маҳдуд мегардад:

- ҳама гуна даромади фоизии чунин корхона;
- ҷамъи 50 фоизи бузургие, ки дар натиҷаи кам кардани даромади умумии (гайр аз даромади фоизии) ин корхона ба тарҳҳои мутобики боби мазкур иҷозатшуда, ба истиснои тарҳҳо нисбат ба фоизҳо ҳосил шудааст.

Моддаи 115. Тарҳҳо нисбат ба қарзҳои беэътиҳод (шубҳанок)

1. Андозсупорандагон нисбат ба қарзҳои беэътиҳоди (шубҳаноки) вобаста ба таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба тарҳ ҳуқуқ доранд, агар даромади марбут ба онҳо қаблан ба даромади умумие, ки аз фаъолияти соҳибкорӣ гирифта шудааст, дохил карда шуда бошад.

2. Тарҳ нисбат ба қарзи беэътиҳод (шубҳанок) ҳангоми аз дафтарҳои муҳосибавии андозсупоранда чун қарзи беарзиш аз ҳисоб баровардани он иҷозат дода мешавад.

3. Бонкҳо, ширкатҳои қарзӣ ва ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ба тархи 90 фоизи ҳиссаҷудокуниҳо ба захира барои пӯшонидани талафҳои эҳтимолӣ доир ба қарзҳо (минбаъд - захира) мувофиқи қоидаҳои ташаккули ин захира ва таснифи қарзҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд, ба истиснои қарзҳои стандартӣ, қарзҳое, ки барои мақсадҳои лизинг ё таъминоти бегарав, қарзҳои ба фоидаи тарафҳои бо ҳам алоқаманд ё ин ки тибқи ўҳдадориҳои тарафҳои бо ҳам алоқаманд ба шахсони сеюм дода шудаанд.

4. Ҳиссаҷудокуниҳо аз рӯи қарзҳое, ки дар захира зиёда аз 2 сол пас аз анҷом ёфтани мӯҳлати пешбининамудаи шартномаи қарзӣ нигоҳ дошта шудаанд, ба даромади бонкҳо, ширкатҳои қарзӣ ва ташкилотҳои амонатии қарзии хурди зикршуда дохил карда мешаванд.

5. Захираҳои ташкилшаванд даир ба қарзҳои беэътиҳод (шубҳанок) наметавонанд, ки аз 10 фоизи даромади дар давраи ҳисботӣ бадастовардашуда зиёд бошанд.

6. Дастурал оид ба муайян намудани маблағи тарҳи иҷозатшударо аз даромади умумӣ барои мақсадҳои қисмҳои 3, 4 ва 5 ҳамин модда мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Моддаи 116. Тарҳи ҳиссаҷудокуниҳо ба фондҳои захиравии сӯгурта

Шахси хуқуқие, ки ба фаъолияти сӯгуртавӣ машғул аст, хуқуқ дорад тарҳи ҳиссаҷудокуниҳоро ба фондҳои захиравии сӯгуртавӣ мувофиқи тартиб ва меъёрҳое, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар намудааст, анҷом диҳад.

Моддаи 117. Тарҳҳо нисбат ба ҳароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашиӣ ва таҷрибавию конструкторӣ

1. Тарҳ нисбат ба ҳароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашиӣ ва таҷрибавию конструктории вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ба истиснои ҳароҷот барои ҳаридани воситаҳои асосӣ, васли онҳо ва дигар ҳароҷоти ҳусусияти асосидошта (капиталиӣ) анҷом дода мешавад. Асос барои тарҳи чунин ҳароҷот супоришҳои техникӣ, ҳучҷатҳои лоиҳавию сметавӣ, санади корҳои иҷрошуда ва санадҳои қабули зинаҳои иҷрошудаи чунин корҳо ба ҳисоб мераванд.

2. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба ҳароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашиӣ ва (ё) таҷрибавию конструкторӣ дар ташкилотҳое, ки ин намудҳои фаъолиятро ба сифати иҷроҷӣ (пурдатҷӣ ё зерпурдатҷӣ) анҷом медиҳанд, паҳн намешаванд. Ҳароҷоти зикршуда ҳамчун ҳароҷот барои амалӣ намудани фаъолияти ин ташкилотҳо, ки барои гирифтани фоида (даромад) равона шудааст, ҳисобида мешавад.

Моддаи 118. Тарҳи маблағҳои ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлокӣ ва дигар тарҳҳо аз рӯи воситаҳои асосии истеҳлокшаванда

1. Ҳиссаҷудокуни истеҳлокӣ доир ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои гайримоддие, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода мешаванд, бояд мувофиқи муқаррароти ҳамин модда тарҳ карда шавад. Ҳиссаҷудокуни истеҳлокӣ доир ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои гайримоддие, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд (дар фаъолияти гайрисоҳибкорӣ истифода мешаванд), ҳисоб ва тарҳ карда намешавад.

2. Ба дороиҳое, ки бояд истеҳлок шаванд, инҳо мансуб нестанд:

- замин, чорво, асарҳои санъат, захираҳои молию моддӣ, аз ҷумла объектҳои соҳтмонашон нотамом ва таҷҳизоти васлнашуда, инчунин молу мулке, ки арзишаш ҳангоми муайян намудани манбаи андозбандишавандаи соли равон пурра тарҳ карда мешавад ва дигар дороиҳое, ки истеҳлок намешаванд;

- воситаҳои асосие, ки ройгон гирифта шудаанд;

- воситаҳои асосие, ки арзишашон пештар пурра тарҳ шуда буд;

- воситаҳои асосии ташкилотҳои ғайритичоратӣ, муассисаҳои давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла воситаҳои асосие, ки онҳо барои гирифтани даромад истифода мебаранд.

3. Воситаҳои асосии истеҳлоказаванда ба ғурӯҳҳои дорои меъёрҳои зерини истеҳлокӣ тақсим мешаванд:

Гурӯҳ	Намуди молу мулк	Меъёри истеҳлек (бо фоиз)
1.	Техникаи автотрактории роҳсозӣ; асбобу анҷом ва лавозимоти маҳсус; мошинаҳои электронии ҳисоббарор, дастгоҳҳо ва воситаҳои маҳаллии коркарди маълумот	20
2.	Автомобилҳои боркаш, автобусҳо, автомобилҳои маҳсус ва ядакҳо; мошинаҳо ва таҷхизот барои тамоми соҳаҳои саноат, истеҳсолоти рехтагарӣ; таҷхизоти оҳангарию прессҳо; таҷхизоти соҳтмон; мошинаҳо ва таҷхизоти кишоварзӣ; автомобилҳои сабукрав; мебели идора.	15
3.	Мошинаҳо ва таҷхизоти қуввадиҳанда; таҷхизоти техникӣ, таҷхизоти турбинӣ, муҳаррикҳои электрикӣ ва генераторҳои дизелӣ; воситаҳои интиқоли барқ; таҷхизоти электронӣ ва воситаҳои алоқа; хатҳои қубур	8
4.	Биноҳо, иншоот ва иморатҳо, воситаҳои нақлиёти роҳи оҳан, баҳрӣ, дарёӣ ва ҳавоӣ	7
5.	Дороиҳои истеҳлоказавандае, ки ба дигар ғурӯҳҳо мансуб нестанд	10

4. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ доир ба ҳар ғурӯҳи воситаҳои асосӣ (минбаъд - ғурӯҳ) бо роҳи татбиқи меъёри истеҳлокӣ дар қисми З ҳамин модда нишондодашуда, нисбат ба тавозуни арзишии ғурӯҳ дар охири соли тақвимӣ ҳисоб карда мешавад. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ нисбат ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддии дар давоми соли тақвимӣ воридшуда (хориҷшуда) аз моҳи тақвимии пас аз истифодай воқеии (аз истифода баровардани воқеии) онҳо анҷом дода (қатъ карда) мешавад.

5. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ доир ба воситаҳои асосии ғурӯҳи 4 на аз рӯи ғурӯҳбандӣ, балки барои ҳар як воситаи асосӣ дар алоҳидагӣ ҳисоб карда мешавад.

6. Тавозуни арзишии ғурӯҳ дар охири соли тақвимӣ ба маблағе баробар аст, ки бо тариқи зайл муайян карда мешавад (вале бояд аз сифр кам (манғӣ) набошад):

- тавозуни арзишии ғурӯҳ дар охири соли гузашта бо дарназардошти тарҳи маблағҳои истеҳлокӣ барои соли гузашта, инчунин маблағе, ки дар қисмҳои 8 ва 9 ҳамин модда пешбинӣ шудааст;

- чамъи арзиши воситаҳои асосӣ мутобики қисми 1 ҳамин модда ва моддаи 153 Кодекси мазкур (бе дарназардошти зиёдшавии арзиши дороихо дар натиҷаи азnavнархгузорӣ), ки дар давоми соли тақвимӣ ба гурӯҳ чамъ мешавад, бо дарназардошти маблағи дар қисми 4 ҳамин модда ва қисми 2 моддаи 119 Кодекси мазкур нишондодашуда (дар қисми харочот барои таъмире, ки барои тарҳроҳ дода намешаванд);

- тарҳи маблағе, ки дар давоми соли тақвимӣ аз фурӯши воситаҳои асосӣ гирифта шудааст, ки дар асоси нархи фурӯш муқаррар карда мешавад, бо дарназардошти талаботи муқаррарномудаи қисми 4 ҳамин модда.

7. Агар тавозуни арзиши гурӯҳи муайянни воситаҳои асосӣ дар охири соли тақвимӣ аз сифр кам бошад, андозсупоранда бояд бузургии мутлақи чунин тавозуни арзиширо ҳамчун даромад ба даромади умумӣ ҳамроҳ намояд ва тавозуни арзиши чунин гурӯҳи воситаҳои асосиро ба сифр баробар кунад. Бузургии манфии тавозуни арзиши гурӯҳи муайянни воситаҳои асосӣ маънои онро дорад, ки дар давоми соли тақвимӣ маблағи аз фурӯши воситаҳои асосии ин гурӯҳ бадастомада аз маблағи (бузургии) тавозуни арзиши ин гурӯҳи воситаҳои асосӣ дар охири соли гузашта бо тарҳи истехлӯк барои соли гузашта бо дарназардошти (зам кардани) арзиши воситаҳои асосие, ки ба гурӯҳ дар давоми соли тақвимӣ илова карда шудаанд, зиёд мебошад.

8. Агар тавозуни арзиши гурӯҳ дар охири сол камтар аз 50 нишондиҳанда барои ҳисобҳоро ташкил намояд, маблағи тавозуни арзиши гурӯҳ бояд тарҳ карда шавад.

9. Агар тамоми воситаҳои асосии гурӯҳ фурӯҳта, дода ё барҳам дода шуда бошанд, тавозуни арзиши гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ бо дарназардошти муқаррароти қисми 4 ҳамин модда бояд тарҳ карда шавад.

10 Арзиши воситаҳои асосии барои иchorai молиявӣ (лизинг) додашуда (аз рӯи иchorai молиявӣ (лизинг) гирифташуда) дар тавозуни арзиши гурӯҳ даҳлдори иchoragir ҳисоб карда мешавад.

11. Барои иchorадеҳ маблағи асосие, ки барои воситаҳои асосии ба иchorai молиявӣ (лизинг) додашуда ба ў пардоҳт шудааст, ҳамчун маблағе баррасӣ мегардад, ки ҳангоми фурӯши чунин воситаҳои асосӣ барои мақсадҳои сарҳати сеюми қисми 6 ҳамин модда гирифта шудааст, агар воситаҳои асосӣ ба тавозуни арзиши гурӯҳ то интиқоли онҳо ба иchorai молиявӣ (лизинг) доҳил карда шуда бошанд. Барои иchoragir маблағи асосие, ки он ба иchorадеҳ мепардозад, ҳамчун нархи хариди воситаҳои асосӣ баррасӣ мегардад.

Моддаи 119. Тарҳҳо нисбат ба харочоти таъмири воситаҳои асосии истехлӯкшаванда

1. Тарҳи маблағ нисбат ба ҳар як гурӯҳ оид ба харочоти таъмири воситаи асосии шомили гурӯҳи мазкур дар ҳаҷми воқеии маблағҳои чунин таъмир, вале на бештар аз 10 фоизи тавозуни арзиши гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ иҷозат дода мешавад.

2. Маблағи воқеи харочоти таъмир зиёда аз 10 фоизи тавозуни арзиши гурӯҳ ба афзоиши тавозуни арзиши ҳамин гурӯҳ дохил карда мешавад.

Моддаи 120. Тарҳи харочот нисбат ба саҳмҳои сұғұртавӣ

Саҳмҳои сұғұртавӣ, ки сұғұртакунандагон дар асоси шартномаҳои сұғұртаи ҳатмӣ мепардозанд, ба истиснои саҳмҳои сұғұртавӣ тибқи шартномаҳои дори хусусияти ҷамъшаванда ва баргардонидашаванда, бояд тарҳ карда шаванд.

Моддаи 121. Харочот барои корҳои ҷустуҷӯю геологӣ ва корҳои омодагӣ ба истиҳроҳи заҳираҳои табӣ

1. Харочот барои корҳои ҷустуҷӯю геологӣ ва омодагӣ ба истиҳроҳи заҳираҳои табӣ ҳамчун маблағгузорӣ ба воситаҳои асосие, ки гурӯҳи алоҳидаро ташкил медиҳанд, баррасӣ мегардад ва бояд аз даромади умумӣ мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур дар намуди ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ тибқи меъёри истеҳлоқи воситаҳои асосии гурӯҳи 2 тарҳ карда шавад.

2. Ҳамин модда ҳамчунин нисбат ба харочоти андозсупоранда барои дороиҳои гайримоддии вобаста ба гирифтани ҳуқуқ барои иҷрои корҳои ҷустуҷӯю геологӣ, коркард ё истифодаи заҳираҳои табӣ татбиқ мегардад.

Моддаи 122. Харочот барои дороиҳои гайримоддӣ

1. Ба дороиҳои гайримоддӣ харочот барои объектҳои гайримоддӣ (объектҳои моликияти гайримоддӣ ба монанди иҷозатнома, патенти ихтироотӣ, тамғаи савдо, ҳуқуқи муаллифӣ, шартнома оид ба истифодаи номи шахси ҳуқуқӣ, таъминоти барномавӣ ва гайра), ки дар давоми на камтар аз дувоздаҳ моҳ истифода мегарданд, дохил мешаванд, агар мӯҳлати истифодабарии хизматии онҳо маҳдуд бошад.

2. Харочот барои ба даст овардани (истеҳсол кардани) дороиҳои гайримоддӣ ҳамчун маблағгузорӣ ба воситаҳои асосие, ки гурӯҳи алоҳидаро ташкил медиҳанд, ба назар гирифта мешавад ва бояд мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур аз даромади умумӣ дар намуди ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ тибқи меъёри истеҳлоқи воситаҳои асосии гурӯҳи 5 тарҳ карда шавад.

3. Ба арзиши дороиҳои гайримоддии истеҳлоқшаванда харочот барои ба даст овардан ё истеҳсол кардани онҳо дохил карда намешавад, агар онҳо ҳангоми ҳисоби фоидай андозбандишавандаи андозсупоранда аллакай тарҳ шуда бошанд.

4. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳои гайримоддие, ки дар моддаи 121 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, татбиқ намегардад.

Моддаи 123. Маҳдудияти тарҳ нисбат ба андозҳо ва ҷаримаҳо

Тарҳҳо оид ба андозҳо ва ҷаримаҳо нисбат ба инҳо иҷозат дода намешаванд:

- андоз аз даромад ва андоз аз фоидае, ки дар қаламрави Ҷумхурии Тоҷикистон ё дар давлатҳои дигар супорида шудааст;

- ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки ба буҷети Ҷумхурии Тоҷикистон ё буҷети дигар давлат пардоҳт шудаанд (бояд пардоҳт шаванд).

Моддаи 124. Ба давраи дигар гузаронидани зарар, зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани молу мулк

1. Барзиёдии тарҳҳои имконпазири андозсупоранда нисбат ба даромади умумӣ (зарар аз фаъолияти соҳибкорӣ) ба давраи минбаъдаи давомнокиаш то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби фоидаи то андозбандишавии давраҳои минбаъда пӯшонида мешавад.

2. Зараре, ки аз фурӯш ё супоридани молу мулк (ба истиснои молу мулке, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода мешавад ё молу мулке, ки фоидаи фурӯш ё супоридани онҳо аз андоз озод аст) расонида мешавад, аз ҳисоби фоидаи фурӯш ё супоридани чунин молу мулки дигар ҷуброн мегардад.

3. Агар ҷуброни зарари дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда дар ҳамон сол имконнопазир бошад, он ба давраи минбаъдаи то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби фоидаи аз фурӯш ё супоридани дигар чунин молу мулк гирифташуда ҷуброн мегардад. Заарҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда набояд аз даромади умумӣ барои мақсадҳои андоз аз фоида тарҳ карда шаванд.

ЗЕРФАСЛИ 4. СИТОНИДАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

БОБИ 19. СИТОНИДАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

Моддаи 125. Тартиби ситонидани андоз дар манбаи пардоҳт

1. Шахсони (агентҳои андози) зерин вазифадоранд, ки андозро аз манбаъҳои пардоҳт ситонанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеии кироякори худ дар шакли музди меҳнат даромад медиҳанд (бояд диханд);

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки барои хизматрасонӣ (ичрои кор) дар Ҷумхурии Тоҷикистон ба шахсони воқеие, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифта нашудаанд, дар асоси шартномаҳои ҳусусияти гражданини ҳуқуқидошта ё бе чунин шартномаҳо, ба истиснои шартномаҳои гражданини ҳуқуқие, ки мавзӯи онҳо гузаштани ҳуқуқи моликият ё ҳуқуқҳои дигари ашёй (ҳуқуқҳои молумулкӣ) мебошад, барои ичрои кор (хизматрасонӣ) даромад пардоҳт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеӣ

нафақа, стипендия ва кўмакпулӣ медиҳанд, ба истиснои нафақа, стипендия ва кўмакпулиҳо давлатӣ;

- резидентҳое, ки суди саҳмияҳо ва фоизҳоро пардоҳт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ - резидентҳое, ки қисми саҳмияи (хиссаи иштироки) ба ғайрирезидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқдоштаашон фурӯҳта (бегона карда) шудааст, инчунин агентҳои ваколатдори ғайрирезидентҳо, ки молу мулки (саҳмияҳои, хиссаи иштироки) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вуҷуддоштаи чунин ғайрирезидентҳоро фурӯҳтаанд (бегона кардаанд) ё додаанд, агар ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи пардоҳти андоз аз ҷониби худи ғайрирезидентҳо пас аз фурӯш (бегонакуни) ё додани молу мулки зикршуда пешниҳод нашуда бошанд;

- шахсоне, ки пардоҳтҳои дар моддаи 128 Кодекси мазкур пешбинишударо анҷом медиҳанд;

- шахсоне, ки бурдҳоро оид ба вомбаргҳо, лотереяҳо, оид ба натиҷаҳои озмунҳо, мусобиқаҳо ва дигар ҷорабиниҳо мукофотҳо (бурдҳо, тӯҳфаҳо) медиҳанд.

2. Шахсе, ки даромади дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо пардоҳт менамояд, барои ситонидан ва ба буҷет гузаронидани андоз ҷавобгар мебошад. Агар маблағи андоз сари вақт ба буҷет гузаронида нашавад, шахси даромад пардоҳткунанда ўҳдадор аст маблағи андози нигоҳдоштанашуда ва ба буҷет гузарониданашударо, инчунин ҷаримаҳо ва фоизҳои даҳлдорро аз ҳисоби худ ба буҷет гузаронад.

3. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозро аз манбаи пардоҳт меситонанд (ҳисоб мекунанд), аз ҷумла шахсоне, ки барои пардоҳти музди меҳнат аз ташкилотҳои қарзӣ маблағ мегиранд, вазифадоранд:

- андозҳои ситонидашударо (ҳисобшударо), аз ҷумла андози иҷтимиоиро ба буҷет ҳамзамон бо гирифтани маблағҳо барои пардоҳти даромад дар шакли музди меҳнат, дар дигар ҳолатҳо – дар давоми 5 рӯзи корӣ баъди ба охир расидани моҳе, ки дар он пардоҳтҳо (маблағҳо) супорида шуда буданд, гузаронанд;

- ҳангоми пардоҳти даромад дар шакли музди меҳнат, бо дарҳости шахсони воқеие, ки даромад мегиранд, дар давоми 5 рӯзи корӣ ба онҳо, бо зикри насад, ном ва номи падар, рақами мушаҳҳаси андозсупоранд, маблағ ва намуди даромад ва андозҳои ситонидашуда (агар андоз нигоҳ дошта шавад) маълумотнома диҳанд;

- бо дарҳости шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиёе, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда даромад мегиранд (гирифтаанд), ба онҳо дар давоми 5 рӯзи корӣ бо зикри рақами мушаҳҳаси андозсупоранд, номи (насад, ном ва номи падари) шахс, маблағи умумии даромад ва маблағи умумии андози дар соли ҳисботӣ ситонидашуда маълумотнома фиристонанд (пешниҳод кунанд).

4. Ба ташкилотҳои қарзӣ додани маблағҳои пули нақд барои пардоҳти даромад дар шакли музди меҳнат бе пешакӣ ба буҷет аз ҷониби андозсупорандагон (агентҳои андоз) гузарондани маблағи андоз аз

даромад ва андози ичтимоие, ки ба маблағи воситаҳои пули нақди дар боло пешбинигардида алоқаманд аст, манъ аст.

5. Нигоҳ доштани андоз аз даромад ва пардоҳт намудани андози иҷтимоӣ аз даромадҳои аз бӯҷет маблағузоришаванди шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, муассисаҳои дипломатӣ, консулий ва дигар муассисаҳои ба онҳо баробаркардашуда ба ҳайси намояндаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ба таври марказонидашуда бо тартибе, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо мақоми ваколатдори давлатӣ муайян кардаанд, анҷом дода мешаванд.

Моддаи 126. Ситонидани андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардоҳт

1. Суди саҳмияҳое, ки корхонаҳои резидентӣ мепардозанд, ба истиснои суди саҳмияҳое, ки ба корхонаҳои резидентӣ пардоҳт мешаванд, бояд аз манбаи пардоҳт тибқи меъёри 12 фоиза андозбанӣ шаванд.

2. Суди саҳмияҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбанӣ мегарданд, ба даромади умумии шахси гирандаи он дохил карда намешавад ва минбаъд андозбанӣ намегардад.

Моддаи 127. Ситонидани андоз аз фоизҳо дар манбаи пардоҳт

1. Фоизҳое, ки резидент ё муассисаи доимии ғайрирезидент медиҳад ё аз номи чунин муассиса дода мешаванд, аз манбаи пардоҳт тибқи меъёри 12 фоиза аз маблағи додашаванда андозбанӣ мегарданд, агар даромад аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шавад, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда.

2. Фоизҳое, ки ба ташкилотҳои қарзии резидентӣ, ширкатҳои резидентии иҷораи молиявӣ (лизингӣ), аз ҷумла тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) пардоҳт мешаванд, дар манбаи пардоҳт андозбанӣ намегарданд.

3. Фоизҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбанӣ шудаанд, ба даромади умумии гирандаи онҳо – шахси воқеъ дохил намешаванд ва дар оянда, баъди пардоҳти онҳо ба ин шахс, андозбанӣ намегарданд.

4. Шахси ҳуқуқӣ – резидент, ки фоидай он бояд андозбанӣ гардад, ҳангоми гирифтани фоизҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандишуда, тамоми маблағи даромади фоизиро бе тарҳи андози ситонидашуда ба даромади умумии худ дохил менамояд ва ҳуқуқ дорад ин андози аз манбаи пардоҳт нигоҳдошташударо, ҳангоми мавҷудияти ҳучҷатҳои тасдиқкунандай ниғаҳдошти андоз дар манбаи пардоҳт, ба ҳисоб гирад.

Моддаи 128. Ситонидани андоз аз даромади ғайрирезидентҳо дар манбаи пардоҳт

1. Даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба муассисаи доимии ҳамин ғайрирезидент дар

қаламрави Ҷумхурии Тоҷикистон марбут намебошад, аз манбаи пардоҳт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи ҳароҷот (ба истиснои тарҳи андоз аз арзиши иловашуда дар ҳолати андозбандӣ мутобиқи моддаи 177 Кодекси мазкур) бояд тибқи меъёрҳои муайяннамудаи қисми 6 ҳамин модда андозбандӣ гардад.

2. Таҳти мағҳуми пардоҳти даромад супоридани пул дар шакли нақдӣ ва (ё) ғайринақдӣ, коғазҳои қиматнок, молҳо, дигар молу мулӯк, додани манфиат, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо фаҳмида мешаванд.

3. Пардоҳтҳо ба манфиати ғайрирезидентҳо мутобиқи қисми 1 ҳамин модда, вобаста ба таҳвили молҳо ҳангоми амалиёти тиҷорати ҳориҷӣ (вобаста ба воридоти молҳо) ба қаламрави Ҷумхурии Тоҷикистон дар манбаи пардоҳт бояд андозбандӣ нагарданд.

4. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидент, ки дар Ҷумхурии Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд, сарфи назар аз ихтиёрдории ин ғайрирезидент нисбат ба даромадҳои худ ба манфиати шахсони сеюм дар Ҷумхурии Тоҷикистон ва (ё) воҳидҳои алоҳидай худ (шахсони дигар) дар дигар давлатҳо, дар манбаи пардоҳт анҷом дода мешавад.

5. Андоз аз даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумхурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардоҳти даромад ситонида мешавад.

6. Бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда даромадҳои ғайрирезидент аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумхурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доимии ин ғайрирезидент дар қаламрави Ҷумхурии Тоҷикистон алоқаманд намебошанд, бояд дар манбаи пардоҳт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи ҳароҷот (ба истиснои дар ҳолати андозбандӣ тарҳи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи моддаи 177 Кодекси мазкур) тибқи меъёрҳои зайл андозбандӣ шаванд:

- суди саҳмияҳо – мутобиқи моддаи 126 Кодекси мазкур;

- фоизҳо – мутобиқи моддаи 127 Кодекси мазкур;

- саҳмҳои суғуртавие, ки мутобиқи шартномаҳои суғурта ва азnavсуғуртакуни таваккалҳо аз тарафи резидент пардоҳт мешаванд – тибқи меъёри 6 фоиза;

- маблағҳое, ки барои хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми алоқа ё боркашонии байналмилалӣ байни Ҷумхурии Тоҷикистон ва дигар давлатҳо аз тарафи резидент пардоҳт мешаванд, ба истиснои маблағҳо барои фраҳти баҳрӣ – тибқи меъёри 5 фоиза, маблағҳо барои фраҳти баҳрӣ - тибқи меъёри 6 фоиза;

- даромадҳо дар шакли музди меҳнат, ки моддаи 99 Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст ва аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумхурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардоҳти даромадҳо пардоҳт мешаванд, – тибқи меъёри дар қисми 3 моддаи 103 Кодекси мазкур пешбинигардида;

- даромадҳои дигар, ки дар сарҳатҳои якум - панҷуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд – тибқи меъёри 15 фоиза.

7. Барои мақсадҳои ҳамин модда маблағҳои пардоҳтшудаи муассисаи доимии ғайрирезидент дар Ҷумхурии Тоҷикистон ё аз номи

чунин муассиса пардохтшуда ҳамчун маблағҳои супоридаи корхонаи резидентӣ баррасӣ мегарданд.

8. Ташкилотҳое, ки новобаста ба маҳалли пардохт ба гайрирезидентҳои дар татбиқи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) бе таъсиси муассисай доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иштироккунанда даромад пардохт менамоянд, ўҳдадоранд ба сифати агентҳои андоз аз манбаи пардохт андозро нигоҳ доранд ва ба буҷет пардохт намоянд. Дар ҳолати риоя накардани талаботи мазкур, андоз аз ҳисоби ташкилотҳои зикршуда ситонида мешавад.

ЗЕРФАСЛИ 5. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ ОИД БА АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЙ БОБИ 20. АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЙ

Моддаи 129. Андозбандии фоидаи софи муассисай доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ

Илова ба андоз аз фоида муассисай доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, аз фоидаи софи ин муассисай доимӣ тибқи меъёри 15 фоиз андозбандӣ мешавад.

Моддаи 130. Баҳисобигирии андози хориҷӣ

1. Маблағи андоз аз даромад ё андоз аз фоида, ки берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудаанд, ҳангоми дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтани чунин андозҳо, дар сурати тасдиқ шудани пардохти андоз берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ, ба ҳисоби гирифта мешавад.

2. Ҳаҷми баҳисобигирӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, набояд аз маблағи андозе, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин даромад ё фоида тибқи меъёрҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунанда ҳисоб карда шудааст, зиёд бошад.

Моддаи 131. Даромаде, ки дар мамлакатҳои дорои андозбандии имтиёзномок гирифта шудааст

1. Агар резидент мустақиман ё гайримустақим дорои зиёда аз 10 фоизи фонди оинномавӣ ё зиёда аз 10 фоизи саҳмияҳо бо ҳуқуқи овози корхонаи хориҷӣ бошад, ки дар навбати худ дар мамлакати дорои андозбандии имтиёзномок даромад мегирад, як қисми чунин даромад, ки ба резидент тааллук дорад, ба даромади (фоидаи) андозбандишавандай вай (резидент) дохил карда мешавад.

2. Давлати хориҷӣ давлати дорои андозбандии имтиёзномок ҳисобида мешавад, агар:

- меъёри андоз дар он нисбат ба меъёри мувоғики Кодекси мазкур муқарраршуда, 30 фоиз кам бошад;
- дар он қонунҳо дар бораи маҳфӣ нигоҳ доштани маълумоти молиявӣ ё маълумот дар бораи ширкатҳо амал мекунанд, ки имконият

медиҳанд сирри соҳиби воқеи молу мулк ё гирандаи даромад (фоида) маҳфӣ нигоҳ дошта шавад.

БОБИ 21. МУҚАРРАРОТИ МАҲСУС ДОИР БА САНАДХОИ ХУҚУҚИИ БАЙНАЛМИЛАЙ

Моддаи 132. Тартиби татбики санадҳои хуқуқии байналмилалӣ

Татбики санадҳои хуқуқии байналмилалӣ дар хусуси бартараф намудани андозбандии дукарата ва пешгирии саркашиҳо аз пардохтани андозҳо аз даромадҳо ва молу мулк (сармоя) тибқи дастурамале амалӣ карда мешавад, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи боби мазкур тасдиқ меқунад.

Моддаи 133. Тартиби пардохти андоз аз даромадҳои ғайрирезидентҳо аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсиси муассисаи доимӣ намешавад

1. Тартиби пардохти андозе, ки ҳамин модда пешбинӣ намудааст, нисбат ба даромади ғайрирезидент аз фаъолияташ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсис додани муассисаи доимӣ намегардад, тибқи муқаррароти санади хуқуқии байналмилалӣ татбиқ карда мешавад, ба истиснои даромадҳое, ки дар моддаҳои 134-137 Кодекси мазкур зикр шудаанд.

2. Ғайрирезиденти дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, хуқуқ дорад тартиби пардохти андози пешбининамудаи ҳамин моддаро амалӣ намояд. Дар ҳолати татбиқ накардани муқаррароти ҳамин модда агенти андоз ӯҳдадор аст андозро аз манбаи пардохт нигоҳ дорад ва тибқи тартиби муқаррароти умумӣ ба буҷети давлатӣ пардохт намояд.

3. Ғайрирезиденте, ки аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад ва ҳоҳиш дорад муқаррароти санади хуқуқии байналмилалиро дар хусуси бартараф намудани андозбандии дукарата истифода барад, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ӯҳдадор аст ба мақоми даҳлдори андоз тибқи тартиби муқарраргардида нусҳаи аслии ҳуҷҷати тасдиқунандай резидентиашро барои соли даҳлдори тақвимӣ ва ариза оид ба татбики санади хуқуқии байналмилалӣ пешниҳод намояд.

4. Агенти андоз дар лаҳзай ба ғайрирезидент пардохт намудани даромад ӯҳдадор аст аз манбаи пардохт андозро тибқи меъёри муайяннамудаи моддаи 128 Кодекси мазкур нигоҳ дорад ва ба мақомоти даҳлдори андоз иттилоот пешниҳод намояд.

5. Мақомоти андоз дар давоми 15 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзай гирифтани иттилооти пешниҳоднамудаи агенти андоз ҳуҷҷатҳои зарурии ғайрирезидентро омӯхта, ӯҳдадоранд дар ҳамон мӯҳлат қарори худро ба агенти андоз хабар диҳанд. Дар ҳолати зарурати гирифтани иттилооти иловагӣ дар бораи ғайрирезидент аз мақоми андози давлати дигар,

мӯҳлати қабули қарори мусбӣ ё манфии мақомоти андоз метавонад дароз карда шавад.

6. Ҳангоми гирифтани қарори мусбии мақомоти андоз барои баргардонидани андози нигоҳдошташуда, агенти андоз маблағи андози нигоҳдошташударо ба ғайрирезидент месупорад (мепардозад).

7. Дар ҳолати розӣ набудан бо қарори манфии мақомоти андоз, ғайрирезидент ҳуқуқ дорад дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи гирифтани чунин қарор ба мақоми ваколатдори давлатӣ (дар ҳолати зарурат, бо ҷалб намудани мақоми ваколатдори мамлакати резидентиаш) бо ариза дар хусуси такроран баррасӣ кардани масъалаи вобаста ба қонунан дуруст будани татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ муроҷиат ва ҳамзамон мақомоти андоз ва агенти андозро дар хусуси шикояти қарори онҳо огоҳ намояд.

8. Ҳангоми аз ҷониби мақомоти андоз қабул гардидани қарори манфӣ аз рӯи ариза ва дар ҳолати аз ҷониби агенти андоз дар мӯҳлати 10 рӯз аз ғайрирезидент нагирифтани огоҳии дар қисми 7 ҳамин модда муқарраршуда оид ба норозӣ будан бо қарори мақомоти андоз, агенти андоз ӯҳдадор аст маблағи нигоҳдошташудаи андозро ба буҷет гузаронад.

9. Дар ҳолати аз ҷониби ғайрирезидент ё агенти андоз ичро нагардидани талаботи ҳамин модда, ӯҳдадорӣ оид ба гузаронидани андози аз манбаи пардоҳт нигоҳдошташуда ба буҷет ва мӯҷозоти ҷаримавӣ барои дар вақташ нагузаронидани андоз ба зиммаи агенти андоз гузошта мешавад.

10. Мақомоти андоз ӯҳдадоранд баҳисобгирии маблағҳои зеринро баранд:

- маблағҳои даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки агентҳои андоз ба ғайрирезидентҳо пардоҳт намудаанд (барои пардоҳт пешбинӣ намудаанд), новобаста ба маҳалли пардоҳт ва маблағи андози нигоҳдошташуда;

- маблағҳои андозҳои ба ғайрирезидентҳои дорои ҳуқуқ ба татбиқи муқаррароти санадҳои ҳуқуқии байналмилаӣ пардоҳткардашуда (баргардонидашуда);

- маблағҳои андозҳоеро, ки агентҳои андоз аз даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ доштаанд ва ба буҷет гузаронидаанд.

Моддаи 134. Тартиби татбиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилаӣ нисбат ба андозбандии даромадҳо аз расонидани хизматрасонии нақлиётӣ дар боркашонии байналмилаӣ

1. Даромадҳо аз хизматрасонии нақлиётӣ дар боркашонии байналмилаӣ, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезиденти дорои ҳуқуқ барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ гирифта мешавад, бояд бе пешниҳоди ариза оид ба татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ дар асоси ҳуҷҷате, ки резидент будани ӯро тасдиқ

мекунад, аз андозбандӣ озод карда шавад, агар ин шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба чунин фаъолият муассисаи доимӣ дошта бошад.

2. Ҳамзамон чунин шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент ӯхдадор аст баҳисобигирии алоҳидаи маблағи даромадҳоро аз хизматрасонии нақлиётӣ дар боркашонии байналмилаӣ (ки бояд мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилаӣ андозбандӣ нашаванд) ва аз хизматрасонии нақлиётӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон (андозбандишаванда) таъмин намуда, ин даромадҳоро дар эъломияи андоз аз фоида дарҷ намояд. Маблағи умумии фоидаи андозбандишаванда (даромади андозбандишаванда) дар эъломияи дар боло пешбинишуда ба маблағи фоидаи андозбандишавандае (даромади андозбандишавандае), ки дар асоси баҳисобигирии алоҳида ҳисоб карда шуда, мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилаӣ бояд аз андозбандӣ озод гардад, кам карда мешавад.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонуни мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, ғайрирезидент мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

4. Даромади шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, ки воситаҳои нақлиётро дар боркашонии байналмилалие, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, бе таъсиси муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мебарад ва ҳуқуқи татбиқи мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалиро дорад, бояд тибқи тартиби мұқаррарнамудаи моддаи 133 Кодекси мазкур аз андозбандӣ озод карда шавад.

Моддаи 135. Тартиби татбиқи санади ҳуқуқии байналмилаӣ нисбат ба андозбандии суди саҳмияҳо, фоизҳо, роялти

1. Агенти андоз ҳуқуқ дорад дар лаҳзаи пардохти даромад ба ғайрирезидент дар шакли суди саҳмияҳо, фоизҳо, роялти мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалии даҳлдорро бе пешниҳоди ариза аз ҷониби ғайрирезидент ҷиҳати татбиқи мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ дар асоси ҳуччати тасдиқунандаи резидентӣ татбиқ намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи охирини даромад буда, барои татбиқи мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ ҳуқуқ дошта бошад.

2. Агенти андоз ӯхдадор аст дар ҳисоби андоз дар манбаи пардохт, ки ба мақомоти андоз пешниҳод мешавад, маблағи даромади супоридашуда (ҳисобшуда) ва (ё) андозҳои мутобиқи мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ ситонидашуда, меъёрҳои андоз, номи санади ҳуқуқии байналмилаӣ ва иттилоотро аз ҳуччати тасдиқунандаи резидентии ғайрирезидент дарҷ намояд.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонуни мұқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, агенти андоз мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 136. Тартиби татбики санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият тавассути муассисаи доимӣ

1. Файрирезидент ҳуқуқ дорад муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалиро нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ бе пешниҳоди ариза барои татбики муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳучҷати тасдиқунандай резидентӣ амалӣ намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи охирини фоидаи соф ва дорои ҳуқуқи татбики муқаррароти санади ҳуқуқии даҳлдори байналмилалӣ бошад.

2. Шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент дар эъломия оид ба андоз аз фоида ўҳдадор аст меъёри андоз, маблағи андоз аз фоидаи соф ва номи санади ҳуқуқии байналмилалиро, ки дар асоси он меъёри даҳлдори андоз татбиқ шудааст, зикр намояд.

3. Дар сурати татбики ғайриқонуни музаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, андозсупоранда мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашида мешавад.

Моддаи 137. Тартиби татбики санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии дигар даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Файрирезиденте, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, ба истиснои ҳолатҳои дар моддаҳои 134-136 Кодекси мазкур пешбинишуда, ҳуқуқ дорад то ба он пардоҳт гардидан даромад оид ба татбики муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли бақайдигирии агенти андоз ариза пешниҳод намояд.

2. Мақомоти андоз дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аризаро баррасӣ намуда, дар ҳолати дуруст будани маълумоти дар ариза зикргардида аризай пешниҳодшударо тасдиқ менамоянд.

3. Дар ҳолати ғайриқонунӣ татбиқ гардидан музаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ, мақомоти андоз ба ғайрирезидент раддияи асоснок (қарори манғӣ) пешниҳод менамоянд.

4. Дар ҳолати розӣ нашудан бо қарори манғии мақомоти андоз, ғайрирезидент ҳуқуқ дорад ба мақоми ваколатдори давлатӣ (ҳангоми зарурат бо ҷалби мақомоти салоҳиятдори мамлакати резидентӣ) бо ариза ҷиҳати баррасии такрории масъалаи қонунӣ будани татбики санади ҳуқуқии байналмилалӣ муроҷиат намояд.

Моддаи 138. Талаботи умумӣ ҳангоми пешниҳоди ариза барои татбики муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ

Мақомоти андоз аризаро барои татбики муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми

ваколатдори давлатӣ дар мавриди ичрои талаботи зерин қабул менамоянд:

1) Бо ариза дар як вақт пешниҳод намудани:

а) нусхаи қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) барои ичрои корҳо (хизматрасониҳо) ё барои дигар мақсадҳо;

б) нусхаҳои ҳуччатҳои таъсисӣ;

в) шарҳи маблағи даромадҳо аз хизматрасониҳои нақлиётӣ дар боркашонии байналмилалӣ ва дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон;

г) санади корҳои ичрошуда – ҳангоми аз ҷониби ғайрирезидент ба ичро расидани намудҳои гуногуни корҳо, санади қабули истифодабарии объект – ҳангоми ичрои корҳои соҳтмонӣ, ҳисобнома ё дигар ҳуччати пардоҳт, ки гирифтани даромадро аз хизматрасонӣ тасдиқ менамояд.

2) Аз ҷониби агенти андоз пешниҳод гардидан ҳуччатҳои баҳисобгирӣ, ки маблағи ҳисобшуда ва (ё) пардоҳтшудаи даромадҳо ва андозҳои нигоҳдошташударо тасдиқ менамоянд.

3) Тасдиқи резидент будани аризадиҳанд аз ҷониби мақоми салоҳиятдор ё ваколатдори давлати аризадиҳанд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо он санади ҳуқуқии байналмилалӣ бастааст (бо замимаи ҳуччати тасдиқкунандай резидентӣ).

4) Мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ё санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ба расмияти дипломатӣ ё консулӣ даровардани имзо ва мӯҳри мақомоте, ки резидентии ғайрирезидентро (ҳуччате, ки резидентиро шаҳодат медиҳад) тасдиқ намудааст.

Моддаи 139. Маълумотнома оид ба маблағҳои андозҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳтшуда

Бо талаби ғайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, мақомоти андоз аз рӯи шакл ва бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба маблағҳои даромадҳои аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳтшуда ва андозҳои дар давраи андозбанӣ ситонидашуда маълумотнома пешниҳод менамоянд.

ЗЕРФАСЛИ 6. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ

БОБИ 22. ҚОИДАҲОИ БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ

Моддаи 140. Тартиби баҳисобгирии даромадҳо ва ҳарочот

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, бо дарназардоши талаботи моддаи 48 Кодекси мазкур даромади (фоидаи) андозбандишаванда бо ислоҳоти зарурӣ барои риояи муқаррароти Кодекси мазкур бояд тибқи ҳамон усули баҳисобгирие ҳисоб карда шавад, ки андозсупоранда дар ҳисботи муҳосибавӣ истифода мебарад.

2. Вобаста ба низоми андозбандии истифодашаванда андозсупоранда метавонад бо мақсади андозбанӣ баҳисобгириро тибқи усули кассавӣ ё тибқи усули ҳисобу замкунӣ ба роҳ монад, ба шарте ки,

агар андозсупоранда дар давоми соли тақвимӣ ҳамон як усулро истифода барад.

3. Дар сурати тағиیر ёфтани усули баҳисобигирӣ, ки андозсупоранда истифода мебарад, тағиیرёбӣ дар баҳисобигирии даромад, ҳарочот ва дигар унсурҳое, ки ба маблағи андоз таъсир мерасонанд, бояд дар соли тағиир додани усули баҳисобигирӣ дохил карда шаванд, то ки ҳеч яке аз ин унсурҳо сарфи назар Nagarдад ё дубора ба ҳисоб гирифта нашавад.

4. Нисбат ба супорандагони андоз аз арзиши иловашуда даромаду ҳарочот бе андоз аз арзиши иловашуда ҳисоб карда мешавад, ба истиснои ҳарочоте, ки нисбат ба он ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода намешавад.

Моддаи 141. Принципҳои баҳисобигирии даромадҳо ва ҳарочотҳо тибқи усули кассавӣ

Андозсупорандае, ки баҳисобигирро бо усули кассавӣ пеш мебарад, бояд мутобики моддаҳои 142 ва 143 Кодекси мазкур даромадро дар санаи гирифтани он ҳисоб карда, тарҳи ҳарочотро дар санаи амалӣ намудани он анҷом диҳад.

Моддаи 142. Лаҳзаи гирифтани даромад дар ҳолатҳои чудогона бо истифодай усули кассавӣ

1. Агар андозсупоранда маблағҳои пулӣ гирад, пас лаҳзаи гирифтани даромад лаҳзаи гирифтани маблағҳои пулии нақд ва ҳангоми пардоҳти гайринақдӣ бошад, лаҳзаи ворид гардидан маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби бонкии ӯ ё дигар суратҳисобе ба ҳисоб меравад, ки ӯ ихтиёරдорӣ карда метавонад ё ҳуқуқи аз он гирифтани маблағҳои мазкурро дорад.

2. Агар ҳисоббаробаркунӣ барои дастрас намудани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо дар давоми зиёда аз 6 моҳи тақвимӣ бо усули кассавӣ анҷом дода нашавад, новобаста ба муқаррароти қисми 1 ҳамин модда, барои мақсадҳои андозбандӣ ҳисоббаробаркунӣ дар моҳи пурраи тақвими охирон анҷомдодашуда ҳисобида мешавад.

3. Дар сурати бекор кардан ё пӯшонидани ӯҳдадории молиявии андозсупоранда, аз ҷумла ҳангоми баҳисобигирии байниҳамдигарӣ, лаҳзаи гирифтани даромад лаҳзаи бекор кардан ё пӯшонидани ӯҳдадорӣ ба ҳисоб меравад.

Моддаи 143. Лаҳзаи ҳарочот намудан дар баъзе ҳолатҳои чудогона бо истифодай усули кассавӣ

1. Лаҳзаи ҳарочот намудан, агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, лаҳзаи аз тарафи андозсупоранда воқеан анҷом додани ҳарочот ба ҳисоб меравад.

2. Агар андозсупоранда маблағҳои пулӣ супорад, лаҳзаи ҳарочот намудан лаҳзаи пардоҳти маблағҳои пули нақд, ҳангоми пардоҳти гайринақдӣ бошад, ин лаҳза лаҳзаи аз тарафи бонк гирифтани супоришномаи андозсупоранда дар бораи гузаронидани маблағҳои пулӣ

(дар холате, ки дар суратхисобҳои бонкии андозсупоранд маблағҳои кофӣ мавҷуд бошанд) дониста мешавад.

3. Ҳангоми бекор кардан ё пӯшонидани ўҳдадории молиявӣ дар назди андозсупоранд, аз ҷумла ҳангоми баҳисобгирии байниҳамдигарӣ, лаҳзай ҳарочот намудан лаҳзай бекор кардан ё пӯшонидани ўҳдадории молиявӣ дониста мешавад.

4. Ҳангоми пардохтани фоизҳо тибқи ўҳдадории қарзӣ ё додани маблағ барои ичораи молу мулк, агар мӯҳлати ўҳдадорӣ ё шартномаи ичора якчанд давраи андозро дар бар гирад, маблағи фоизҳои пардохтшуда (пардохти ичора), ки амалан барои давраи андоз нигоҳ дошта мешавад, маблағи фоизҳое (пардохти ичорае) мебошад, ки бояд дар ин давра супорида шавад.

Моддаи 144. Принципҳои баҳисобгирии даромадҳо ва ҳарочот ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

Андозсупоранде, ки тибқи усули ҳисобу замкунӣ баҳисобгириро пеш мебарад, бояд даромаду ҳарочотро мутобиқи моддаҳои 145 ва 146 Кодекси мазкур мутаносибан аз лаҳзай гирифтани ҳуқуқ ба даромад ё пайдо шудани ўҳдадории пардохт, сарфи назар аз вақти воқеии гирифтани даромад ё ичрои пардохт, ба ҳисоб гирад.

Моддаи 145. Лаҳзай гирифтани даромад ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

1. Ҳуқуқи гирифтани даромад ҳангоме пайдошууда ба ҳисоб меравад, ки агар маблағи даҳлдор бояд ҳатман ба андозсупоранд пардохт шавад ё андозсупоранда тамоми ўҳдадориҳояшро тибқи аҳд ё шартнома ичро карда бошад.

2. Агар андозсупоранд корро икро қунад ё хизмат расонад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзай ичрои ниҳоии кор ё хизматрасонии дар аҳд ё шартнома пешбинишуда бадастовардашуда ба ҳисоб меравад.

Агар аҳд ё шартнома ичрои кор ё хизматрасониро марҳала ба марҳала пешбинӣ намояд, ҳуқуқи гирифтани даромад дар ҳар марҳала дар лаҳзай ниҳоии ичрои кор ё хизматрасонии ин марҳала пайдо мешавад, агар моддаи 148 Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Агар андозсупоранд даромад гирад ё барои гирифтани даромад дар шакли фоиз ё даромад барои ба ичора додани молу мулк ҳуқуқ дошта бошад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзай ба охир расидани мӯҳлати ўҳдадории қарз ё шартномаи ичора бадастовардашуда ҳисоб мешавад. Агар мӯҳлати ўҳдадории қарз ё шартномаи ичора якчанд давраи андозро дар бар гирад, даромад ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкуни он тақсим карда мешавад.

Моддаи 146. Лаҳзай ҳарочот ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

1. Лахзай харочоти вобаста ба аҳд (шартнома) лахзай ичрои ҳамаи шартҳои зайл ҳисобида мешавад, ба шарте, ки агар ҳамин модда муқаррароти дигареро пешбинӣ накарда бошад:

- ҳангоми аз тарафи андозсупоранда бечуну чаро эътироф шудани ўҳдадории молиявӣ;

- ҳангоми арзёбии ба қадри кофӣ дақиқи ҳачми ўҳдадории молиявӣ;

- агар ҳамаи тарафҳои дар аҳд ё шартнома иштирокдошта тибқи аҳд ё шартнома ўҳдадориҳояшонро воқеан ичро карда бошанд ва маблағҳои дахлдор бояд ҳатман пардохт шаванд.

2. Вобаста ба шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ўҳдадории молиявӣ маъни ўҳдадориеро дорад, ки андозсупоранда мутобики аҳд (шартнома) қабул кардааст ва тарафи дигари дар аҳд (шартнома) иштирокдошта бо мақсади ичрои он вазифадор аст, ки даромади дахлдорро дар шакли пулӣ ё шакли дигар ба андозсупоранда пешниҳод намояд.

3. Ҳангоми пардохти фоизҳо тибқи ўҳдадории қарз ё пардохт барои молу мулки ба ичора гирифташуда лахзай харочот намудан лахзай ба охир расидани мӯҳлати ўҳдадории қарз ё шартномаи ичора ҳисобида мешавад. Агар мӯҳлати ўҳдадории қарз ё шартномаи ичора якчанд давраи андозро дар бар гирад, харочот ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замқуни он тақсим карда мешавад.

Моддаи 147. Соҳибии муштарак

Дар мавриди созишиномаи хаттӣ дар бораи соҳибии муштараки молу мулк ё якҷоя анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ ё созишиномаи дигари хаттӣ, ки на камтар аз ду соҳибро бидуни таъсиси шахси ҳуқуқӣ пешбинӣ мекунад, онҳо мувофиқи ҳиссаи иштирокашон андозбандӣ карда мешаванд.

Моддаи 148. Даромадҳо ва тарҳҳо аз рӯи қарордодҳои дарозмӯҳлат

1. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда истифода бурдани баҳисобигирӣ тибқи усули ҳисобу замқунӣ, даромадҳо ва тарҳҳои марбут ба қарордодҳои дарозмуддат барои ҳар як соли тақвимӣ мутобики ҳачми ичрои воқеии онҳо нишон дода мешаванд.

2. Ҳачми ичрои қарордод тавассути муқоисаи харочоти дар давоми соли тақвимӣ суратгирифта бо харочоти умумии баҳогузории тибқи чунин қарордод пешбинишуда муайян мегардад.

3. Таҳти мағҳуми «қарордоди дарозмуддат» қарордод барои истеҳсол, наасб ё соҳтмон ё хизматрасонии вобаста фаҳмида мешавад, ки дар доираи соли тақвимӣ, ки дар он кори дар қарордод пешбинишуда оғоз гардида, ба охир расонида нашудааст, ба истиснои қарордодҳое, ки тибқи арзёбӣ бояд дар доираи 6 моҳи аз санаи оғози корҳои мувофиқи қарордод пешбинигардида ба анҷом расонида шаванд.

Моддаи 149. Тартиби баҳисобигирии захираҳои молию моддӣ

1. Баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ бо мақсадҳои андозбандӣ танҳо тибқи муқаррароти амалкунанда оид ба баҳисобгирии муҳосибӣ, ки дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба баҳисобгирии муҳосиботӣ таҳия гардидааст, ба анҷом расонида мешавад.

2. Ҳангоми баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ андозсупоранда вазифадор аст, ки арзиши молҳои истеҳсолнамуда ё харидаашро, ки мутаносибан дар асоси ҳароҷоти истеҳсолӣ (арзиши аслӣ) ё нарҳи ҳариди онҳо муайян карда мешавад, дар ҳисботи андоз нишон диҳад. Аз ҷумла, андозсупоранда вазифадор аст ба арзиши ин молҳо ҳароҷоти нигоҳдорӣ ва интиқоли онҳоро ҳамроҳ қунад.

3. Ҳангоми ба ҳисоб гирифтани захираҳои молию моддӣ андозсупоранда ҳақ дорад, ки арзиши мол ё маҳсулоти нуқсондор, ботинан қӯҳнашуда ё аз мӯд баромадаро, ки бо ҳамин сабаб ё бо сабабҳои шабеҳ бо нарҳи зиёдтар аз ҳароҷоти барои истеҳсоли (нарҳи ҳариди) онҳо сарфшуда фурӯҳтан мумкин нест, дар асоси нархе, ки онҳоро фурӯҳтан мумкин аст, баҳо диҳад.

4. Нисбат ба молҳое, ки андозсупоранда оид ба онҳо баҳисобгирии инфириодӣ пеш намебарад, ў метавонад барои баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ яке аз се усули зеринро истифода барад:

- усули ФИФО, ки мутобиқи он дар давраи ҳисботӣ сараввал молҳои дар аввали давраи ҳисботӣ ба захираҳои молию моддӣ доҳилгардида ва сипас молҳое, ки дар давоми давраи ҳисботӣ истеҳсол (ҳарид) шудаанд, мувоғиқи навбати истеҳсолашон (ҳаридашон) фурӯҳташуда (истифодашуда) ҳисоб карда мешаванд;

- усули ЛИФО, ки мутобиқи он дар давраи ҳисботӣ сараввал молҳое, ки оҳирин истеҳсол (ҳарид) шудаанд, фурӯҳташуда (истифодашуда) ҳисоб карда мешаванд;

- усули баҳо додан тибқи арзиши аслии миёна.

Моддаи 150. Баҳисобгирий ҳангоми иҷорай молиявӣ (лизинг)

1. Дар ҳолатҳое, ки иҷорадех то оғози иҷорай молиявӣ (лизинг) соҳиби молу мулки моддии истеҳлокшаванда мебошад, аҳд ҳамчун фурӯши молу мулк аз тарафи иҷорадех ва ҳаридани он аз ҷониби иҷорагир дониста мешавад.

2. Молу мулки моддии истеҳлокшаванде, ки тибқи шартномаи иҷорай молиявӣ (лизинг) ба иҷора дода мешаванд, дар давраи амали шартномаи иҷорай молиявӣ (лизинг) бояд дар тавозуни иҷорагир ба ҳисоб гирифта шаванд, ки ин ба иҷорагир (лизинггиранда) ҳуқуқ медиҳад тарҳҳоро вобаста ба мавзӯи лизинг (аз ҷумла истеҳлок ва ҳароҷоти таъмир) амалӣ намояд.

Моддаи 151. Тарҳҳои ҷуброншавандана ва ихтисори захираҳо

1. Агар маблағи ҳароҷот, зарар ва қарзҳои шубҳаноки пештар тарҳшуда ҷуброн гардад, маблағи гирифташуда даромади он давраи андозбандие ҳисоб карда мешавад, ки дар он ҷуброн анҷом дода шудааст.

2. Агар захирахое, ки нисбат ба онҳо пештар мутобиқи моддаҳои 115 ва 116 Кодекси мазкур тарҳ сурат гирифта шудааст, ихтисор шаванд, маблағи чунин ихтисор ба даромад дохил карда мешавад.

Моддаи 152. Фоида ва зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани дороиҳо

1. Фоида аз фурӯш ё супоридани дороиҳо фарқи мусбии байни маблағҳои аз фурӯш ё супоридани дороиҳо бадастомада ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур муайян карда мешавад. Ҳангоми дар асоси ройгон ё бо нарҳҳои таҳфиҷӣ супоридани дороиҳо фоидаи шахсе, ки дороиҳоро медиҳад, ҳамчун фарқи мусбии байни нарҳи бозории молу мулки ба ҳамин тарз супоридашаванда ва арзиши он, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур муқаррар мегардад, муайян карда мешавад.

2. Зарари аз фурӯш ё супоридани дороиҳо расонидашуда фарқи манфии байни маблағҳои аз фурӯш ё супоридани дороиҳо воридгардида ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур муайян карда мешавад.

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба дороиҳои тибқи гурӯҳҳо истеҳлокшаванда, инчунин нисбат ба захираҳои молию моддӣ татбик намегарданд.

Моддаи 153. Арзиши дороиҳо

1. Ба арзиши дороиҳо харочот барои харид, истеҳсол, соҳтмон, васл ва насли онҳо, инчуни дигар харочоте, ки арзиши онҳоро зиёд меқунад, ба истиснои азнавнарҳузории воситаҳои асосӣ ва харочот, ки нисбат ба онҳо андозсупоранда барои тарҳ ҳуқуқ дорад, дохил карда мешаванд.

2. Агар танҳо як қисми дороиҳо фурӯҳта ё дода шаванд, пас арзиши дороиҳо дар лаҳзаи фурӯш ё додан байни қисмҳои боқимонда ва қисмҳои фурӯҳта ё додашуда тақсим карда мешавад.

Моддаи 154. Эътироф накардани фоида ё зарар

1. Дар ҳолатҳои зайл ҳеҷ гуна фоида ё зарар ҳангоми муайян кардани даромади (фоидаи) андозбандишаванда ба эътибор гирифта намешавад:

- доду гирифти дороиҳо байни зану шавҳар;
- доду гирифти дороиҳо байни собиқ ҳамсарон ҳангоми бекор кардани ақди никоҳ;
- ноҳост нобуд кардани дороӣ ё бегона кардани он бо сармоягузории тақрории воридот (масалан, ҷубронпулии сүғуртавии гирифташуда ҳангоми ноҳост нобуд соҳтани дороӣ) ба дороии шабеҳи он ё дар дороии дороӣ ҳамон ҳусусият то ба охир расидани соли дуюми баъди соле, ки дороӣ нобуд ё бегона карда шудааст.

2. Арзиши дороии ивазшаванда, ки дар сарҳати сеюми қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, бо дарназардошти (дар сатҳи) арзиши дороии ивазкардашуда дар лаҳзаи нобуд ё бегона кардани он ба афзоиши арзиши дороии ивазшаванда ба фарқи мусбии байни харочоти

андозсупоранда барои сармоягузории такрорӣ ва бузургии воридот мутобики сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

3. Арзиши дороии дар натиҷаи аҳд (шартнома) бадастомада, ки ҳангоми он фоида мувофиқи сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда барои мақсадҳои андозбандӣ ба ҳисоб гирифта намешавад, аз арзиши дорой барои тарафи супорандаи он дар санаи аҳд иборат мебошад.

4. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳое, ки аз рӯи гурӯҳҳо истеҳлок мешаванд, татбиқ намегардад, ба истиснои сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда, ки онҳо ҳангоме татбиқ мегарданд, ки ҳамаи дороиҳои гурӯҳ дар як вақт дода шаванд.

ЗЕРФАСЛИ 7. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРИЙ БОБИ 23. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРИЙ

Моддаи 155. Давраи андоз

1. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои дар шакли музди меҳнати аз ҷониби шахсони воқеӣ гирифташуда, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардоҳт ситонида шудааст, моҳи тақвимӣ мебошад, агар тартиби дигар дар Кодекси мазкур пешбинӣ нагардида бошад.

2. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои шахсони воқеие, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардоҳт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида намешавад, соли тақвимӣ мебошад, агар боби мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

3. Давраи андоз аз фоида соли тақвимӣ мебошад. Ҳамзамон пешниҳоди ҳисобҳои пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида ва пардоҳти онҳо дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи моддаҳои 156-158 Кодекси мазкур амалӣ мешавад.

Моддаи 156. Пешниҳоди эъломия

1. Эъломияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои дар шакли музди меҳнати шахсони воқеӣ, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардоҳт ситонида мешавад, аз ҷумла аз ҷониби воҳиди алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад.

2. Эъломияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шахсони воқеӣ – шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар муассисаҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ ва ба онҳо баробаркардашудаи намояндагиҳои ташкилотҳои хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд, то санаи 15-уми пардоҳтшуд моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад. Иттилоот дар бораи шахсони воқеии дар боло пешбiniшуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи гузашта фаро мерасад.

3. Ҳисоби ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои дипломатӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ҳар семоҳа аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад ва дар ҳамин мӯҳлат андозҳо ситонида мешаванд.

4. Андозсупорандагони зерин эъломияро оид ба андоз аз даромад аз даромадҳои дигар шахсони воқеи, ки дар манбаи пардоҳт андозбандӣ намешаванд ва (ё) эъломияро оид ба андоз аз фоида то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз месупоранд:

- резидентҳо – супорандагони андоз аз фоида;

- шахсони воқеӣ – резидентҳои дорои даромад, ки дар манбаи пардоҳти воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ намешаванд, ба истиснои шахсоне, ки андозҳоро мутобики фасли XVI Кодекси мазкур пардоҳт менамоянд;

- шахсони воқеӣ – резидентҳое, ки дар суратҳисобҳояшон дар бонкҳои хориҷии воқеъ берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағҳои пулӣ доранд, инчунин онҳое, ки берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд;

- шахсони воқеи, ки мутобики қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаашон вазифаи пешниҳоди эъломия оид ба андоз аз даромад ва эъломия оид ба вазъи молумулӣ гузошта шудааст. Тартиб, мӯҳлатҳои пешниҳод, инчунин шакли эъломияро, ки ин шахсон пешниҳод мекунанд, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд;

- дигар шахсони ҳукуқӣ ва воқеӣ – ғайрирезидентҳое, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромаде мегиранд, ки бояд андозбандӣ карда шавад, аммо дар манбаи пардоҳт андозбандӣ намешавад.

5. Ҳангоми барҳам додани шахси ҳукуқӣ комиссияи барҳамдиҳӣ ё андозсупоранда фавран дар ин бора ба мақоми андоз оғоҳиномаи хаттӣ мефиристад. Комиссияи барҳамдиҳӣ вазифадор аст, ки эъломияи андозро ба мақомоти даҳлдори андоз пешниҳод намояд.

6. Шахси воқеи, ки аз вай пешниҳод кардани эъломияи андоз талаб карда намешавад, метавонад бо пешниҳоди ҳучҷатҳои тасдиқунанда бо талаби аз нав ҳисоб кардани андоз ва баргардонидани маблағи барзиёд супоридааш эъломия пешниҳод кунад.

7. Ҳисобҳо оид ба пардоҳти маблағҳои ҷорӣ (пешпардоҳт) аз рӯи андоз аз фоида, инчунин маълумот дар бораи шахсоне, ки андозашон дар манбаи пардоҳт нигоҳ дошта шудааст, тибқи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи қисмҳои 1, 2 ва 3 моддаи 157 Кодекси мазкур ҳар моҳ (ҳар семоҳа) то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешаванд, ки баъди моҳи (семоҳаи) ҳисоботӣ фаро мерасад.

8. Эъломияи андоз аз фоида то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 157. Пардохтҳои чории (пешпардохти) андоз

1. Супорандагони андоз аз фоида, ба истисной шахсоне, ки мутобики фасли XVI Кодекси мазкур андозбанӣ мешаванд, вазифадоранд пардохти чории ҳармоҳаро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд.

2. Супорандагони андоз аз фоида, ба истисной шахсоне, ки дар баҳисобигирии нозироти андози андозсупорандагони калон мебошанд ва шахсоне, ки маблағи андоз аз фоидай онҳо барои соли гузаштаи тақвимӣ аз маблағи муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ зиёд мебошад, вазифадоранд ҳар семоҳа пардохти чориро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд.

3. Маблағи ҳар пардохти чории моҳона (семоҳа) дар давраи 12-моҳа, ки ҳар 15-уми апрел оғоз меёбад, наметавонад аз ҳар як маблағҳои зерин камтар бошад:

- аз дувоздаҳ як қисми (аз чор як қисми) маблағи андоз аз фоида барои соли гузаштаи андоз, ки ба коэффиценти 1,1 зиёд карда шудааст;
- 1 фоизи даромади умумии моҳи (семоҳаи) ҳисоботӣ.

4. Пардохтҳои чории андоз аз фоида ба маблағи ин андози барои соли тақвимӣ пардохтшаванда ба ҳисоб гирифта мешаванд. Ҳама гуна пардохтҳои барзиёди чории андоз аз фоида дар муқоиса бо ӯҳдадорӣ доир ба ин андоз барои соли тақвимӣ ба ҳисоби ӯҳдадориҳо оид ба дигар андозҳо гирифта мешаванд ё ба андозсупоранда баргардонида мешаванд.

5. Пардохтҳои чорӣ аз рӯи андоз аз фоида пардохтҳои ҳатмӣ буда, барои сари вақт напардохтани онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

Моддаи 158. Пардохти андозҳо ва муқаррароти маъмури

1. Супорандагони андоз аз даромад андозро дар маҳалли баҳисобигириашон дар мӯҳлатҳои барои пешниҳод намудани эъломияҳои андоз муқарраршуда пардохт менамоянд.

2. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҳисоби кор дар ташкилотҳои дипломатию консулгарию давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд, вазифадоранд аз даромадҳои худ мустақилона андози даромадро дар мӯҳлатҳои барои пешниҳоди эъломия муқарраршуда супоранд.

3. Тақсим кардани маблағи пардохтҳои чории андоз аз фоида, инчунин маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбости соли тақвимӣ гузаронида шаванд, аз ҷониби корхона байни буҷетҳои маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона, инчунин дар маҳалли ҷойгиршавии ҳар як воҳиди алоҳидаи он бо дарназардошти ҳиссаи ҳароҷот барои пардохти музди меҳнате, ки ба воҳиди асосии корхона ва ба ҳар як воҳиди алоҳидаи корхона дар ҳароҷоти умумии музди меҳнат дар корхона (воҳиди асосии корхона дар якҷоягӣ бо ҳамаи

воҳидҳои алоҳидаи корхона) тааллуқ дорад, мутобики маълумоти баҳисобигирии муҳосибии корхона сурат мегирад. Ҳиссаҳои харочоти барои пардоҳти музди меҳнат дар ҳамин қисм пешбинигардида бо дарназардошти нишондиҳандаҳои воқеии харочот барои музди меҳнати воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он мутобики маълумоти баҳисобигирии муҳосибии корхона барои охири давраи ҳисботӣ муайян карда мешаванд.

4. Ҳисоб кардани маблағи пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида, инчунин маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ дар маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва ҳар қадом воҳиди алоҳидаи он пардоҳт шаванд, аз ҷониби корхона мустақилона анҷом дода мешавад. Маълумотро дар бораи маблағҳои пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида, инчунин дар бораи маблағҳои аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисобкардашуда корхона ба воҳидҳои алоҳидаи ҳуд, инчунин ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии ҳуд ва маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида на дертар аз мӯҳлати барои амалий намудани пардоҳтҳои ҷорӣ мутобики моддаи 157 Кодекси мазкур муқарраргардида ва барои пешниҳоди эъломия аз рӯи андоз аз фоида мутобики моддаи 156 Кодекси мазкур дастрас менамояд.

5. Корхона маблағи пешпардоҳтҳо ва маблағи андозоро, ки аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисоб карда шудааст, ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он тавассути воҳиди асосии корхона ё тариқи ҳар воҳиди алоҳидаи на дертар аз мӯҳлати муқаррарнамудаи ҳамин модда ва моддаи 157 Кодекси мазкур месупорад.

6. Супорандагони андоз аз фоида ҳисоби ниҳоӣ анҷом медиҳанд ва андозро дар маҳалли баҳисобигириашон на дертар аз 10-уми апрели соли байди соли тақвимии ҳисботӣ фарорасанд пардоҳт менамоянд.

7. Назорати пардоҳти андоз аз фоида ва андоз аз даромад аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

8. Дастурамалҳо оид ба ҳисоб ва пардоҳт намудани андоз аз фоида ва андоз аз даромад, инчунин шаклҳои эъломияҳо ва ҳисобҳои даҳлдор аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ IX. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА БОБИ 24. МУҚАРРАРОТИ УМУМИЙ

Моддаи 159. Мағҳуми андоз аз арзиши иловашуда

Андоз аз арзиши иловашуда ҳамчун андози ғайримустақим бояд дар тамоми марҳилаҳои истеҳсолот, муомилоти молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо пардоҳт шавад.

БОБИ 25. АНДОЗСУПОРАНДАГОН

Моддаи 160. Андозсупорандагон

1. Супорандай андоз аз арзиши иловашуда шахсе мебошад, ки тибқи моддаи 161 Кодекси мазкур ўҳдадор аст ариза дода, ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад.

2. Шахсе, ки ўҳдадор аст ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад, аз аввали соли тақвимие, ки баъди соли тақвимии ба миён омадани ўҳдадории бақайдигирӣ фаро мерасад, оид ба андоз аз арзиши иловашуда андозсупорандай мебошад.

3. Ба ғайр аз шахсоне, ки тибқи қисми 1 ҳамин модда супорандагони андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, ҳамаи шахсоне, ки воридоти андозбандишавандай молҳоро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, оид ба чунин воридот супорандагони андоз аз арзиши иловашуда хисобида мешаванд.

4. Шахси ғайрирезидент, ки бидуни қайд барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба ичрои корҳо ва хизматрасоние машғул аст, ки бояд мувофиқи моддаи 177 Кодекси мазкур андозбандӣ шаванд, оид ба чунин кору хизматрасониҳо супорандай андоз аз арзиши иловашуда мебошад.

Моддаи 161. Талабот оид ба додани ариза барои бақайдигирӣ

1. Шахси машғули фаъолияти соҳибкорӣ, ки даромади умумиаш дар соли сипаригашта аз ҳадди даромади 500 ҳазор сомонӣ зиёд шудааст, ўҳдадор аст ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ гузарад ва ба мақоми андози маҳалли баҳисобгирӣ худ ҷиҳати бақайдигирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда якҷоя бо ариза барои гузаштан ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ ариза диҳад.

2. Агар даромади умумии солонаи ғайрирезидент аз таҳвили молҳои, ичрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин (ба истиснои воридоти молҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доимии ин ғайрирезидент алоқаманд нест, аз ҳадди 500 ҳазор сомонӣ бештар бошад, зимнан гирандагони ин молҳо (кору хизматрасонӣ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон супорандагони андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, ў ўҳдадор аст бо мақсади бақайдигирӣ ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ариза диҳад:

- корҳо (хизматрасониҳо) дар амал аз ҷониби шахсе ичро шудаанд, ки ҳангоми ичрои ин корҳо (хизматрасониҳо) дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошт, новобаста ба он, ки ин корҳо (хизматрасониҳо) аз ҷониби шахсони воқеии кироякор ё ташкилотҳои (пудратчиёни) ғайрирезидент ичро шуда бошанд;

- корҳои (хизматрасониҳои) ичрошуда бевосита бо молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда алоқаманд бошанд;

- ба мизочон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳизматрасониҳои алоқаи барқӣ, пахши радио ва телевизионӣ расонида шуда бошад;

- ба зангҳои телефонии аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон содиршуда хизмат расонад ва (ё) шахси пардохткунандай чунин зангҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошта бошад;

- хизматрасониҳои сугуртавии таваккалҳо ва (ё) молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда, ба истиснои хизматрасониҳои сугуртавии ҳаёт, анҷом дода шуда бошанд.

3. Вориси ҳуқуқии андозсупоранде, ки фаъолияти андозсупорандаро давом медиҳад, ӯҳдадор аст ҷиҳати бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар давоми 10 рӯзи баъди ба даст овардани ҳуқуқ ариза диҳад.

Моддаи 162. Бақайдгирий

1. Ариза ҷиҳати бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиб ва шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дода мешавад.

2. Ҳангоми додани ариза ҷиҳати бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мақомоти андоз вазифадоранд чунин шахсро дар феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта, дар давоми 10 рӯзи баъди супоридани ариза ба ӯ дар хусуси аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуданаш шаҳодатнома диҳанд ва дар он номи пурра (насаб, ном ва номи падар), суроғаи ҳуқуқӣ (маҳалли истиқомат) ва маълумоти дигар дар бораи андозсупоранд, санаи додани шаҳодатнома, санае, ки аз он бақайдгирий эътибор пайдо мекунад ва рақами мушаххаси андозсупорандаро зикр намоянд.

3. Варақаи шаҳодатномаи бақайдгирий оид ба андоз аз арзиши иловашуда варақаи ҳисботии қатъӣ мебошад ва он ба андозсупоранда ройгон дода мешавад.

4. Шаҳодатномаи бақайдгирий оид ба андоз аз арзиши иловашударо андозсупоранд бо ҳуд нигоҳ медорад ва ҳангоми бекор шудани бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда онро бояд ба мақомоти андози даҳлдор баргардонад.

5. Шакли варақа, тартиби супоридан ва гирифтани шаҳодатномаи бақайдгирий оид ба андоз аз арзиши иловашуда аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

6. Бақайдгирий дар яке аз санаҳои зерин, вобаста ба он ки қадоме аз ин санаҳо пештар фаро мерасад, эътибор пайдо мекунад:

- ҳангоми бақайдгирӣ ҳатмӣ – аз 1-уми январи соли тақвимии гузариш ба низоми умумии андозбанӣ;

- ҳангоми ба низоми умумии андозбанӣ ихтиёран гузаштани истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ – аз 1-уми январи соли тақвимии гузариш ба низоми умумии андозбанӣ;

- нисбат ба вориси ҳуқуқӣ – аз лаҳзай ба даст овардани ҳуқуқ.

7. Мақомоти андоз вазифадоранд тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашударо, ки он дар бораи ҳамаи шахсони барои мақсадҳои андоз аз

арзиши иловашуда бақайдгирифташуда маълумоти муфассалро дар бар мегирад, кушоянд ва пеш баранд.

8. Агар шахс ўҳдадор бошад, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад ва ў барои бақайдгирий сари вакт ариза надода бошад, мақомоти андоз бо ташаббуси худ андозсупорандаро ба қайд гирифта, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ўро ба ҷавобгарӣ қашида, ба вай ҳучҷатҳои дахлдор мефиристанд.

Моддаи 163. Бекор кардани бақайдгирий

1. Андозсупоранда вазифадор аст ҷиҳати бекор кардани бақайдгирий бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бо ариза муроҷиат намояд, агар ҳамзамон шартҳои зерин ичро гарданд:

- аз рӯи ҷамбости соли гузаштаи тақвимӣ даромади умумии андозсупорандае, ки низоми умумии андозбандиро истифода менамояд, аз 500 ҳазор сомонӣ кам шуда бошад;

- пас аз гузариши охирин ба низоми умумии андозбандӣ 3 соли тақвимӣ гузашта бошад.

2. Бекор кардани бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда аз 1-уми январи соли тақвимӣ ҳамзамон бо гузаштан ба низоми маҳсуси андозбандӣ эътибор пайдо мекунад.

3. Дар сурати барҳам дода шудани шахси ҳукуқӣ (қатъ гардиданӣ фаъолияти муассисаи доимии ғайрирезидент), ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда мебошад, чунин шахс бояд аз рӯзи аз феҳристӣ андозсупорандагон ҳориҷ шуданаш аз қайди андоз аз арзиши иловашуда (яъне бекор кардани бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба ин шахс эътибор пайдо мекунад) бароварда шавад.

4. Агар бақайдгирии шахс барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор карда шавад, мақомоти андоз ўҳдадоранд номи (насаб, ном ва номи падари) шахс ва дигар маълумотро дар бораи вай аз феҳристӣ супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ҳориҷ намоянд, инчунин шаҳодатномаи додашударо дар бораи бақайдгирий оид ба андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ аз ў гиранд.

5. Бекор намудани бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи Кодекси мазкур мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ анҷом дода мешавад.

БОБИ 26. ОБЪЕКТҲОИ АНДОЗБАНДӢ

Моддаи 164. Объектҳои андозбандӣ

1. Объектҳои андозбандии андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда мебошанд.

2. Таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо, ба истиснои таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо, ки аз пардоҳти андоз аз арзиши иловашуда озод буда, дар доираи фаъолияти соҳибкорӣ анҷом

дода мешаванд, агар онҳо мутобиқи моддаҳои 175 ва 176 Кодекси мазкур дар худути Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷрошаванда эътироф гарданд, амалиёти андозбандишаванда мебошанд. Амалиёти андозбандишаванда мутобиқи моддаи 176 Кодекси мазкур хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашударо дар бар намегирад.

3. Агар андозсупоранда молҳоро (корҳоро, хизматрасониҳоро) бо пардоҳти андоз аз арзиши иловашуда ҳарад ва маблағи даҳлдорро ба ҳисоб гирад (ё ҳуқуқи ба ҳисоб гирифтанро дошта бошад), истифодаи чунин молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ё натиҷаи истифодаи молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) барои фаъолияти ғайрисоҳибкорӣ амалиёти андозбандишаванда ҳисобида мешавад.

4. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда ба кормандони худ ва ҳар шахси дигаре, ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, аз ҷумла ройгон, амалиёти андозбандишаванда мебошад.

5. Сарфи назар аз муқаррароти дигари ҳамин модда, таҳвили молҳо аз тарафи супорандай андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои истифодабарии меъёри пасткардашуда, ки ин молҳоро дар натиҷаи амалиёти андозбандишавандай андоз аз арзиши иловашуда ҳаридашт, аммо мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур ҳангоми ҳаридани ин молҳо барои баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳуқуқ надошт, ҳамчун амалиёти андозбандишаванда ҳисобида намешавад. Агар ҳангоми ҳаридани молҳо баҳисобгирий қисман иҷозат нашуда бошад, дар ин сурат андозаи амалиёти андозбандишаванда мутаносибан ба ҳиссаи баҳисобгирии иҷозатнашуда кам карда мешавад.

6. Арзиши бастаҳое (зарфҳое), ки бояд тибқи шарт ва мӯҳлатҳои муқарраркардаи шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳо баргардонида шаванд, ба истиснои ҳолатҳои фурӯши чакана, ба маблағи андозбандишаванда дохил карда намешавад. Чаканаfurӯшон метавонанд ҳаҷми амалиёти андозбандишавандаро ба маблағе, ки онҳо ба сифати ҳаққи ҷуброни баргардонидани бастаҳо (зарфҳо) ба мизочон пардоҳтанд, кам кунанд.

7. Агар бақайдгирии андозсупоранда бекор карда шавад, молҳои дар лаҳзаи бекоркунӣ дар ихтиёри он қарордошта, ба истиснои истифодаи меъёри пасткардашуда, ҳамчун дар доираи амалиёти андозбандишаванда дар ин лаҳза таҳвилшуда баррасӣ мегарданд.

8. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то бақайдгирий оид ба андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба бақияи молҳо ҳаридашуда, ки пештар ҳангоми андозбандӣ аз даромади андозбандишаванда тарҳ карда нашуда буданд, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ пас аз бақайдгирий ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби пешбининамудаи Кодекси мазкур ба ҳисоб гирифта мешаванд.

9. Дар ҳолати истеҳсоли молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо аз ашё ва маводи фармоишгар, ҳангоме, ки соҳиби ашё, мавод ва маҳсулоти коркард худи фармоишгар мемонад, амалиёти андозбандишаванда

барои коркардкунанда (истеҳсолкунанда, ичрокунанда) хизматрасонихо (корҳо) оид ба коркарди ашё ва мавод барои молҳо (кору хизматрасонихо) ба ҳисоб меравад.

10. Молҳо ва воситаҳои нақлиёти ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда (ба истиснои молҳо, ки мутобиқи моддаи 169 Кодекси мазкур аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд), ки мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд дар эъломия зикр шаванд, воридоти андозбандишаванда ба ҳисоб мераванд.

Моддаи 165. Фурӯш ё супоридани корхона

1. Аз тарафи як супорандай андоз аз арзиши иловашуда ба дигар супорандай андоз аз арзиши иловашуда дар доираи як амалиёт фурӯхтан ё супоридани корхона дар маҷмӯъ чун комплекси молумулкӣ ё воҳиди мустақилан амалкунандай корхона амалиёти андозбандишаванда ҳисоб карда намешавад.

2. Дар мавриди қисми 1 ҳамин модда ҳаридор ё гиранда ҳамон ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои фурӯшандай дар фасли мазкур пешбинишуваро қабул менамояд, ки ба корхонаи фурӯхта ё додашуда ё воҳиди мустақилона амалкунандай корхона вобаста мебошанд.

3. Ҳамин модда танҳо ҳангоме татбиқ мегардад, ки агар тарафҳои фурӯшандай (супорандай) ва ҳаридор (гиранда) дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимии баъди фурӯш (супоридан) мақомоти андозро дар бораи қарор оид ба татбиқи муқаррароти ҳамин модда ба таври хаттӣ оғоҳ намоянд.

БОБИ 27. МАНБАИ АНДОЗ

Моддаи 166. Арзиши амалиёти андозбандишаванда

1. Арзиши амалиёти андозбандишаванда дар асоси маблағе (арзише, аз ҷумла дар шакли аслӣ (натуралиӣ)), ки андозсупоранда аз мизоҷ ё аз ҳар шахси дигар мегирад ё ҳуқуқи гирифтсанро дорад, аз ҷумла ҳама гуна бочҳо, андозҳо ва (ё) дигар пардохтҳо, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда, муайян мегардад.

2. Агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда молҳо, корҳо ё хизматрасонихоро дастрас намояд ё ҳуқуқи гирифтани онҳоро дошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасонихоро (аз ҷумла ҳама гуна бочҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро) дар бар мегирад, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда.

3. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда ҳеч сарвате нагирад ё ҳуқуқи гирифтсанро надошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба арзиши бозории молҳои таҳвилшуда, корҳои ичрошуда ё хизматҳои расонидаи андозсупоранда дар рафти чунин амалиёти андозбандишаванда (аз ҷумла ҳама гуна бочҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

4. Дар сурати бо мақсадҳои ғайритичоратӣ истеъмол ё истифода бурдани молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо) тибқи қисми 3 моддаи 164 Кодекси мазкур, инчунин ҳангоми таҳвили молҳо (ичрои корҳо ё хизматрасониҳо) ба ҳама гуна шахсон, инчунин кормандони худ мувофиқи қисми 4 моддаи 164 Кодекси мазкур, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо (аз ҷумла ҳама гуна бочҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

5. Ҳангоми таҳвили мол бо шарти пардохти ба мӯҳлатҳо ҷудошуда арзиши амалиёти андозбандишаванда мутобики қисми 1 ҳамин модда бо дарназардошти тамоми маблағҳои пардохтшаванда мувофиқи ҷадвали пардохти ба мӯҳлатҳо ҷудошуда, ки дар шартнома муқаррар шудааст, муайян карда мешавад.

6. Ҳангоми фурӯши (бегона кардани) молу мулки ба гарав гузошташуда арзиши чунин амалиёти андозбандишавандай гаравдиҳанда бо дарназардошти арзиши бозории молу мулки ба гарав гузошташудаи фурӯхташаванда (бегонашаванда) бидуни илова намудани андоз аз арзиши иловашуда ба арзиши молу мулки (молҳои) ба гарав гузошташуда муайян мегардад.

Моддаи 167. Тасҳехи амалиёти андозбандишаванда

1. Ҳамин модда нисбат ба амалиёти андозбандишавандай андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин татбиқ мегардад:

- бекор кардани амалиёт ё тағиیر ёфтани ҳусусияти он;
- тағиир ёфтани арзиши амалиёти андозбандишаванда;
- тағиир ёфтани ҷуброни мувофиқашуда барои амалиёт бо сабаби пастшавии нарҳ ва бо ҳар гуна сабабҳои дигар;
- турра ё қисман баргардонидани молҳо ба андозсупоранда (қабул накардани корҳо ё хизматрасониҳои анҷомдодаи андозсупоранда);
- тарҳи карзҳои беэътиҳод (шубҳанок) мувофиқи моддаи 115 Кодекси мазкур.

2. Агар андозсупоранда дар натиҷаи яке аз сабабҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳисобнома – фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод кунад, ки дар он маблағи андоз аз арзиши иловашуда нодуруст нишон дода шуда бошад ё дар эъломияи андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашударо нодуруст зикр карда бошад, пас мувофиқи қисми 2 моддаи 182 ва қисми 8 моддаи 183 Кодекси мазкур тасҳех гузаронида мешавад.

3. Тасҳехи амалиёти андозбандишаванда дар асоси ҳисобнома – фактураи иловагӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ё дигар хуччатҳо, ки фаро расидани ҳолатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо баъди содир гардидани амалиёти ибтидоии андозбандишаванда тасдиқ менамоянд, гузаронида мешавад.

Моддаи 168. Арзиши воридоти андозбандишаванда

Арзиши воридоти андозбандишаванда арзиши гумрукии молҳо, ки мутобики қонунгузории гумруки Ҷумхурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин ҷамъи маблағи бочи гумrukӣ ва андозҳое мебошад, ки ҳангоми воридоти молҳо ба Ҷумхурии Тоҷикистон бояд супорида шаванд, аммо бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

БОБИ 28. ИМТИЁЗҲОИ АНДОЗ

Моддаи 169. Озод кардан аз андоз

1. Озод кардан аз андоз аз арзиши иловашуда маънои онро дорад, ки таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда амалиёти андозбандишаванда намебошанд ва арзиши онҳо аз ҷониби андозсупоранда ба амалиёти андозбандишаванда дохил карда намешавад, воридоти аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда бошад, ба арзиши воридоти андозбандишаванда дохил карда намешавад. Ҳамзамон, мутаносибан арзиши чунин таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо ва чунин воридоти молҳо барои аз ҷониби андозсупоранда тибқи моддаи 181 Кодекси мазкур ҳисоб кардани андоз аз арзиши иловашуда асос шуда наметавонад.

2. Таҳвили молҳо (ба ғайр аз содироти молҳо), ичрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин, ки дар Ҷумхурии Тоҷикистон анҷом дода шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд:

- 1) Фурӯш, супоридан ё иchorai молу мулки ғайриманқул, ба ғайр аз:
 - а) фурӯш ё супоридани бинои меҳмонхонаҳо ё манзилгоҳ барои истироҳаткунандагон;
 - б) фурӯш ё супоридани биноҳои истиқоматии нави соҳташуда;
 - в) фурӯш ё иchorai молу мулки ғайриманқул, ки барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифода бурда мешавад, ба истиснои фурӯш ё супоридан мутобики моддаи 165 Кодекси мазкур.

2) Хизматрасониҳои алоҳидаи молиявӣ бар ивази подошпулӣ, ки номгӯи онҳоро Вазорати молияи Ҷумхурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муайян менамояд, аз ҷумла молу мулки моддии истеҳлокшаванда тибқи амалиёти иchorai молиявӣ (лизинг) (аз ҷумла ҳавопаймоҳо), ки мутобики моддаи 15 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад, ба истиснои молу мулки ғайриманқул, автомашинаҳои сабукрав ва мебел.

3) Таҳвили пули миллӣ ва (ё) асьори хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок.

4) Хизматрасониҳои динӣ ва маросимӣ аз ҷониби ташкилоти динӣ.

5) Хизматрасонии тиббии муассисаҳои давлатӣ, ба истиснои хизматрасониҳои косметологӣ, дандонпизишикӣ ва санаторию курортӣ.

6) Хизматрасониҳои зерини муассисаҳои давлатии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришиаванда дар соҳаи маориф (дар ҳолати мавҷуд будани иҷозатнома, агар он зарур бошад):

- а) таҳсилоти томактабӣ;
- б) таҳсилоти ибтидой, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ;

- в) таҳсилоти ибтидоии қасбӣ ва миёнаи қасбӣ;
- г) таҳсилоти олии қасбӣ;
- д) таҳсилоти қасбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;
- е) таҳсилоти иловагӣ ва маҳсус.

7) Ройгон супоридани (даст қашидан аз) молҳо ба манфиати давлат, таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо ба сифати қӯмаки башардӯстона.

8) Таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳое, ки бевосита аз ҷониби муассисаҳои ичрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё корхонаҳои давлатие, ки ба системаи ичрои ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шомиланд, истеҳсол намудаанд (ичро кардаанд, хизмат расонидаанд).

9) Таҳвили маҳсулоти маҳсуси истифодаи инфиродӣ барои маъюбон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

3. Таҳвили металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, концентрати металлҳо, маъданҳои молӣ, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванд, нахи пахта, қалобаи пахта, пахтаи коркарднашуда, аз ҷумла барои содирот, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад.

4. Намудҳои зерини воридот аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд:

- воридоти пули миллӣ ва (ё) асьори ҳориҷӣ (ба гайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок;

- воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Ҳазинаи давлатии сарватҳо;

- воридоти молҳо, ки ройгон ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд, воридоти молҳо ба сифати қӯмаки башардӯстона, воридоти молҳо, ки ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади рафъи оқибатҳои оғатҳои табиӣ, садама ва фалокатҳо ройгон дода мешаванд;

- воридоти техникаи таъиноти кишоварзӣ, таҷхизоти истеҳсолию технологӣ ва маснуоти такмилии (комплектии) онҳо, ки маҷмӯи ягонаи технологиро ташкил медиҳанд. Номгӯи таҷхизоти истеҳсолию технологӣ ва маснуоти такмилӣ ба он мутобики номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии ҳориҷӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад;

- воридоти дорувории тиббӣ, таҷхизоти тиббӣ, фармасевтӣ ва асбобҳои тиббӣ мувофиқи номгӯи муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- воридоти молҳо, ки барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи маблағҳои созишномаҳои грантӣ (қарзӣ) амалӣ мешаванд;

- воридоти молҳо барои соҳтмони объектҳои маҳсусан муҳим, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;
- воридоти молҳо (ба истиснои молҳои зераксизӣ) тибқи номгӯй ва ҳаҷми муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бевосита истеҳсолқунандагон барои истеҳсоли алюминийи аввалия анҷом медиҳанд;
- воридоти нахи пахта ва алюминийи аввалия;
- воридоти маҳсулоти маҳсуси истифодаи фардӣ барои маъюбон мувоғиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 170. Андозбандии боркашонии байналмилалӣ ва транзитӣ

1. Хизматрасониҳои нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои бевосита марбут ба ҳамлу нақли байналмилалии борҳо ва мусоғирон, инчунин таҳвили сӯзишворию равғанҳои молиданиӣ ва дигар маводи истеъмолӣ, ки ба доҳили киштии ҳавоии худӣ ва (ё) хориҷӣ барои истеъмол ҳангоми парвозҳои байналмилалӣ бор карда мешаванд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд. Таҳти мағҳуми ҳамлу нақли байналмилалӣ қашондани бор ва мусоғирон фаҳмида мешавад, ки маҳалли ҳаракат ё маҳалли таъиноти онҳо (яке аз ин маҳалҳо) берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда ба корҳо ва хизматрасониҳое, ки бинобар ҳамлу нақли байналмилалӣ анҷом дода мешаванд, инҳо дохил мешаванд:

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ (боркашонӣ, ҳамлу нақл), борбардорӣ, борфарорӣ, азнавборкунӣ, ирсоли молҳое, ки аз (ба) қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд, инчунин молҳое, ки тавассути қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзит интиқол дода мешаванд;

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ вобаста ба интиқоли почта, мусоғирон, бағоч аз (ба) қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳои вобаста ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабех, новобаста ба шакли бастани онҳо;

- хизматрасонии техниқӣ, тиҷоратӣ, аэронавигацисионӣ, фурудгоҳии ҳатсайрҳои байналмилалии ҳавоӣ, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳо оид ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабех, новобаста ба шакли бастани онҳо.

3. Дар ҳолати иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои дар сарҳати якуми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми риояи шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷудияти шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо таҳвилкунандай молҳо баста шудааст;

- ба расмият даровардани боркашонӣ бо ҳуччатҳои ягонаи байналмилалии боркашонӣ;

- нисбат ба борҳои транзитӣ – мавҷудияти эъломияи боркашонии гумрукии молҳое, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шуда, таҳти низоми транзит ба расмият дароварда шудаанд.

4. Дар ҳолати ичро намудани корҳо ва хизматрасониҳои дар сарҳатҳои дуюм ва сеюми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда дар сурати риоя намудани шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷуд будани шартнома (қарордод) оид ба ичрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо қабулкунандай (фармоишгари) корҳо, хизматрасониҳои номбаршуда баста шудааст;

- ба расмиятдарории боркашонӣ бо ҳуччатҳои ягонаи байналмилалӣ.

5. Интиқол ва хизматрасонии борғиристониҳои транзитие, ки дар сарҳати сеюми қисми 1 моддаи 171 Кодекси мазкур зикр шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

6. Ҳамин модда нисбат ба давлатҳое, ки оид ба хизматрасонии нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё ичрои корҳои мустақиман вобаста ба боркашонӣ ва мусоғиркашонии байналмилалӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми андозбандӣ бо андоз аз арзиши иловашударо истифода мебаранд, татбиқ намегардад.

Моддаи 171. Ҳусусиятҳои андозбандӣ ҳангоми интиқоли молҳо тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳангоми воридоти молҳо ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба низоми гумрукии интихобшуда ва риояи шартҳои он андозбандӣ тибқи тартиби зайл сурат мегирад:

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз дар ҳаҷми пурра пардоҳт мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти такрорӣ қарор додани молҳо андозсупоранда маблағҳои андозҳоеро, ки ӯ аз пардоҳти онҳо озод шуда буд ё вобаста ба содироти молҳо мутобиқи Кодекси мазкур онҳо ба ӯ баргардонида шуда буданд, мувоғиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон мепардозад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии транзити гумрукии байналмилалӣ, анбори гумрукӣ, содироти такрорӣ (реэкспорт), савдои бебоҷ, коркард таҳти назорати гумрукӣ, минтақаи озоди гумрукӣ, анбори озод, нобудкунӣ ва даст кашидан аз молҳо ба манфиати давлат, интиқоли захираҳо ва таҳти низомҳои гумрукии маҳсус қарор додани молҳо андоз супорида намешавад;

- ҳангоми дар қаламрави гумрукӣ таҳти низоми гумрукии коркард қарор додани молҳои воридшуда, онҳо мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардоҳти андозҳо шартан пурра озод карда мешаванд;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти муваққатӣ қарор додани молҳо мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

- ҳангоми ворид намудани маҳсулоти коркарди молҳое, ки таҳти низоми гумрукии коркард берун аз қаламрави гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии коркард барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз аз арзиши гумрукии маҳсулоти коркард пардохт мешавад.

2. Ҳангоми содироти молҳо аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ мувофиқи тартиби зерин амалӣ мегардад:

- дар сурати таҳти низоми гумрукии содирот берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани молҳо андоз пардохт намешавад ё маблағҳои пардохтшудаи андоз мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси мазкур аз ҷониби мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон баргардонида (ба ҳисоб гирифта) мешавад. Тартиби мазкур инчунин нисбат ба баровардани молҳо берун аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики низоми гумрукии содирот нисбат ба он молҳое, ки дар лаҳзаи содирот таҳти низоми гумрукии анбори гумrukӣ, анбори озод ё минтақаи озоди гумrukӣ қарор доранд, истифода бурда мешавад;

- ҳангоми содироти молҳои ҳориҷии таҳти низоми гумрукии содироти такрорӣ (реэкспорт) қарордодашуда маблағи андозҳои ҳангоми воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда (бо сабаби гузаштани мӯҳлати ҳатмии мувофиқи қонунгузории гумruk муйайяншудаи баровардани молҳои ҳориҷии таҳти низоми содироти гумrukӣ қарордошта) мувофиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба андозсупорандагардонида мешавад;

- ҳангоми содироти молҳо аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики низомҳои дигари гумrukӣ дар муқоиса бо низомҳои дар сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинигардида озод кардан аз пардохти андоз ва (ё) баргардонидани маблағҳои пардохтшудаи андоз анҷом дода намешавад, агар қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Ҳангоми тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби шахсони воқеӣ интиқол гардидани молҳои барои фаъолияти истеҳсолӣ ё фаъолияти дигари соҳибкорӣ пешбининагардида метавонад тартиби соддакардашуда ё имтиёznоки пардохти андоз истифода гардад. Ҳамзамон арзиши молҳои харидашудаи барои истифодай шахсӣ пешбинишуда набояд аз маблағи муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон зиёд бошад. Маблағи зиёdatӣ мувофиқи тартиби умумии муқарраршуда (беимтиёз) таҳти андозбандӣ қарор мегирад. Нисбат ба

чунин амалиёт татбиқ кардани низоми соддакардашуда ё имтиёзноки андозбанӣ мувофики тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

4. Андозсупоранда ҳангоми риоя накардани шартҳои низоми гумруки интихобкардааш дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андоз, инчунин фоизҳои ба ин маблағ ҳисобшударо мепардозад.

Моддаи 172. Андозбандии содироти молҳо

1. Содироти молҳо, ба ғайр аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминий аввалия, концентрати металлҳо, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, молҳои дар минтаҳаҳои озоди иқтисодӣ истеҳсолшуда, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркардишуда бо андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри сифр андозбанӣ карда мешавад.

2. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳо мутобиқи моддаи 173 Кодекси мазкур дар ҷараёни 90 рӯзи тақвимӣ аз санаи сабти мақоми гумруке, ки рухсати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ё ҳангоми баровардани молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти эъломияи нопурраи даврагӣ – аз санаи қайди мақоми гумрук, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст, таҳвили ин молҳо бояд аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри мусбии дар қисмҳои 1 - 3 моддаи 181 Кодекси мазкур пешбинишуда андозбанӣ гардад.

Моддаи 173. Тасдиқи содироти молҳо

1. Ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи содироти молҳо инҳо мебошанд:

- шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳои содиршаванда;

- эъломияи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки иҷозати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ҳангоми содироти молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти эъломияи нопурраи даврӣ эъломияи пурраи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;

- нусҳаи ҳуҷҷатҳои ҳамроҳиқунандаи мол бо қайди мақоми гумруки дар гузаргоҳи сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъгардида. Дар ҳолати таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ, инчунин санади қабул ва супоридани молҳо низ пешниҳод карда мешавад;

- ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва иқтибос аз бонк (нусҳаи иқтибос), ки воридоти воқеии даромади асъорро аз таҳвили молҳо ба содирот ба суратхисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратхисобҳои ў дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, тасдиқ менамоянд.

2. Дар ҳолате, ки агар шартнома (карордод) ҳисобкуниро бо маблағҳои нақдии пулӣ пешбинӣ карда бошад, андозсупорандаги иқтибоси бонкро (нусхай иқтибосро), ки ба суратҳисоби дар бонки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ўдар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, гузаронидани маблағҳои бадастовардаашро тасдиқ мекунад, инчунин нусхайи ордери хазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблағро) аз шахси хориҷӣ - харидори молҳои содиршуда тасдиқ мекунанд, пешниҳод менамояд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ доир ба ивазкуни молҳо (ичрои корҳо, хизматрасониҳо) андозсупорандаги ҳуччатҳои тасдиқкунандай воридоти молҳоро (ичрои корҳоро, хизматрасониҳоро) ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд, инчунин ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

4. Ҳуччатҳои тасдиқкунандай содироти молҳо ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ҳуччатҳои дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинишуда, инчунин нусхайи эъломияи гумрукии бор мебошанд, ки дар кишвари воридоти молҳои аз қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми содирот баровардашуда ба расмият дароварда шудаанд. Мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад тартиби дигари тасдиқи содироти молҳоро ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил муқаррар намояд.

5. Ҳангоми содироти минбаъдаи молҳое, ки қаблан берун аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми коркард берун аз қаламрави гумrukӣ бароварда шудаанд ё маҳсулоти коркарди онҳо, тасдиқи содирот мутобиқи қисмҳои 1, 2, 3 ва 4 ҳамин модда, инчунин дар асоси ҳуччатҳои зерин анҷом дода мешавад:

- эъломияи гумрукии бор, ки мутобиқи он низоми коркард ба низоми содирот тағйир дода мешавад;

- эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми коркарди молҳо берун аз қаламрави гумrukӣ ба расмият дароварда шудааст;

- нусхайи эъломияи гумрукии бор, ки ҳангоми воридоти бор ба қаламрави давлати ҳориҷӣ таҳти низоми коркарди молҳо дар қаламрави гумrukӣ (коркарди молҳо таҳти назорати гумrukӣ) ба расмият дароварда шуда, мақоми гумруки ин барасмиятдарориро анҷомдода тасдиқ кардааст;

- нусхайи эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми гумрукии содирот ҳангоми баровардани молҳо ё маҳсулоти коркарди онҳо аз қаламрави давлати коркарди мол ба расмият дароварда ўшидааст ва онро мақоми гумруки барасмиятдароварда тасдиқ кардааст.

6. Бо пешниҳоди ҳуччатҳои тасдиқкунандай содироти молҳо ба мақоми андози маҳалли бақайдигӣ дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақоми гумрукии дар сарҳати дуюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда андозсупорандаги ҳуқуқ дорад андози мутобиқи қисми 2 моддаи 172 Кодекси мазкур ҳисобшударо баргашта гирад. Дар акси ҳол,

андозсупоранда барои баргашта гирифтани андозе, ки мутобики қисми 2 моддаи 172 Кодекси мазкур пардохт шудааст, ҳукуқ надорад.

БОБИ 29. ВАҚТ ВА МАҲАЛЛИ АНЧОМ ДОДАНИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА ВА ҚОИДАҲОИ МАҲСУС

Моддаи 174. Вақти анчом додани амалиёти андозбандишаванд

1. Амалиёти андозбандишаванд ҳангоми пешниҳод кардани ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо нисбат ба ҳамин амалиёт ҷой дорад, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накунад.

2. Агар ҳисобнома - фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо то ё дар лаҳзаи (рӯзи) амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванд ҳангоми пешниҳод карда нашавад, қисми 1 ҳамин модда татбиқ намегардад ва амалиёти андозбандишаванд дар ҳолатҳои зерин ҷой дорад:

- дар лаҳзаи қабул, фурӯхтан ё супоридани молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо;

- дар ҳолати таҳвили молҳое, ки ҳамлу нақли молҳоро дар назар дорад, дар лаҳзаи боркунӣ.

3. Ҳангоме, ки пардохтулӣ барои таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо то фарорасии мӯҳлати дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда гирифта шуда бошад, пас агар ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дар давоми панҷ рӯзи баъди пардохт пешниҳод карда нашавад, қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда татбиқ карда намешаванд ва амалиёти андозбандишаванд ҳангоми гирифтани пардохтулӣ ҷой дорад.

4. Барои мақсадҳои қисми 3 ҳамин модда, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 5 ҳамин модда, агар барои амалиёти андозбандишаванд ду ва ё зиёда аз он пардохтулӣ гирифта шуда бошад, пас ҳар як пардохтулии гирифташуда ҳамчун пардохт барои амалиёти алоҳида ба андозаи маблағи пардохт анҷомдодашаванд баарасӣ карда мешавад.

5. Агар хизматрасониҳо мунтазам ё доимӣ анҷом дода шаванд, пас хизматрасониҳо ҳамчун ҳар дафъаина дар лаҳзаи пешниҳоди ҳисобнома барои пардохт вобаста ба ҳар қисми ин амалиёт ичрошаванд ӯ агар пардохт барои хизматрасонӣ пештар гирифта шуда бошад, ҳамчун дар лаҳзаи гирифтани пардохт барои ҳар яке аз қисмҳои амалиёт ичрошуда баарасӣ карда мешавад. Дар ҳар ҳолат новобаста ба дигар муқаррароти ҳамин модда барои мақсадҳои ҳамин қисм ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо (ҳисобнома барои пардохт) бояд барои ҳар моҳ на дертар аз рӯзи 10-уми моҳе, ки бевосита баъди моҳи ҳисботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда шавад. Агар ҳисобнома-фактура (ҳисобнома барои пардохт) дар мӯҳлати зикршуда пешниҳод нагардад, чунин шуморида мешавад, ки хизматрасонӣ дар рӯзи охирини моҳи ҳисботӣ сурат мегирад.

6. Ҳангоми татбиқи қисми 3 моддаи 164 Кодекси мазкур лаҳзаи анҷом

додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи оғози истифодабарӣ ё истеъмоли молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо дониста мешавад.

7. Дар ҳолати дар қисми 4 моддаи 164 Кодекси мазкур пешбинишууда лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи таҳвили молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасонӣ ба кормандон ва дигар шахсон мебошад.

8. Лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда оид ба таҳвили қувваи барқ, гармӣ, газ ё об мувофиқи қоидаҳои нисбат ба хизматрасонӣ дар асоси мунтазам ё доимӣ амалкунанда муайян карда мешавад.

9. Барои мақсадҳои ҳамин боб, новобаста ба муқаррароти қисми 3 ҳамин модда, лаҳзаи муайян намудани манбаи андоз ҳангоми ичрои корҳои соҳтмонию васлкунӣ яке аз санаҳои пештарини зерин ба ҳисоб меравад:

- санаи гирифтани (ба даст овардани ҳуқуқ барои гирифтани) пардохти ҷорӣ аз фармоишгар;

- санаи қисман (пурра) ичро намудани корҳои соҳтмонии дар баҳисобирии муҳосибӣ ва ҳисботҳои андозсупоранда қайдгардида.

Моддаи 175. Маҳалли таҳвили мол

1. Агар шартҳои таҳвили мол ҳамлу нақли молро пешбинӣ намоянд, таҳвили мол дар маҳалли саршавии ҳамлу нақли молҳо ба амал бароварда мешавад. Дар дигар ҳолатҳо таҳвили мол дар маҳалли супоридани он анҷом дода мешавад.

2. Таҳвили қувваи барқ, гармӣ ва газ дар ҷойи гирифтани молҳо ба амалбароварда ҳисоб мешавад. Дар ҳолати аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содир намудани чунин молҳо таҳвил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

Моддаи 176. Маҳалли ичрои корҳо ё хизматрасониҳо

1. Барои мақсадҳои ҳамин фасл маҳалли ичрои корҳо ё хизматрасониҳо инҳо мебошанд:

1) Маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул, агар корҳо (хизматрасониҳо) бевосита бо ин молу мулк алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои фасли мазкур хизматрасониҳои алоқаи барқӣ (аз ҷумла, пайвастшавии шабакавӣ, иҷораи канал, интиқол ва қабули трафик ва (ё) интернет, пахши байналмилалии барномаҳои телевизион ва радио), ки анҷом додани онҳо бо молу мулки ғайриманқул алоқаманд мебошад, дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқули зикргардида амалигардида ҳисобида мешаванд.

2) Маҳалли ичрои амалии корҳо (хизматрасониҳо), агар онҳо бо молу мулки манқул алоқаманд бошанд.

3) Маҳалли ичрои амалии хизматрасониҳо, агар онҳо дар соҳаҳои фарҳанг, фароғат, илм, санъат, маориф (таълим), тарбияи ҷисмонӣ, реклама, истироҳат ва варзиш, пешниҳоди кормандон ё дар соҳаи дигари фаъолияти шабех расонида шаванд.

4) Маҳалли воқеии анҷом додани ҳамлу нақл, агар корҳо

(хизматрасонихо) бо ин ҳамлу нақл алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои моддаи 170 Кодекси мазкур чунин амалиёти вобаста ба ичрои корҳо ё хизматрасонихои андозсупоранда берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

5) Маҳалли ҷойгиршавии ҳаридори хизматрасонихо (корҳо), ки ин хизматрасонихо (корҳо) бештар бо он алоқаманд мебошанд. Муқаррароти мазкур нисбат ба хизматрасонихои зерин татбиқ карда мешаванд:

а) ба моликият додан ё гузашт кардани патентҳо, иҷозатномаҳо, тамғаҳои савдо, ҳуқуқҳои муаллифӣ ва ҳуқуқҳои дигари шабех;

б) гузаронидани машваратҳо, расонидани хизматрасонихои ҳуқуқӣ, аудиторӣ, муҳандисӣ-техникӣ (инжинирингӣ), дизайнерӣ, маркетингӣ, адвокатӣ, муҳосибавӣ, муҳандисӣ, инчуни хизматрасонихои коркарди маълумот (ба истиснои паҳнкуни махсули воситаҳои аҳбори омма) ва хизматрасонихои дигари шабех;

в) ба ичора додани молу мулки манқул (ба истиснои воситаҳои нақлиёт);

г) хизматрасонихо оид ба ташкили саёҳат.

6) Маҳалли анҷом додани фаъолияти соҳибкории шаҳси иҷроқунандай корҳо ё хизматрасонихое, ки дар бандҳои 1) – 5) ҳамин қисм зикр нагардидаанд.

2. Ҳангоми истифодаи қисми 1 ҳамин модда маҳалли ичрои корҳо ё хизматрасонихои дар зиёда аз як банди қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида, аз рӯи тартиби ин бандҳо якум муайян карда мешавад.

Моддаи 177. Андозбандии бозгашт

1. Агар шахсе, ки резидент намебошад ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, барои агенти андози дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмат расонад ё корҳоро иҷро кунад, пас барои мақсадҳои ҳамин фасл чунин ичрои корҳо ё хизматрасонихо мувофиқи ҳамин модда андозбандӣ мешавад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда агенти андоз андозсупоранда - ташкилот ё соҳибкори инфириодии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунанда мебошад.

3. Дар сурати татбиқ намудани қисми 1 ҳамин модда, агенти андоз аз маблағе, ки бояд ба ғайрирезидент пардоҳт шавад, андоз мегирад. Маблағи андоз бо роҳи татбиқи меъёри муқаррарнамудаи қисми 1 моддаи 181 Кодекси мазкур нисбат ба маблағе, ки бояд баъди нигоҳ доштани андоз ба ғайрирезидент пардоҳт шавад, муайян мегардад.

4. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад, андози нигоҳдошташуда бояд ба бучет супорида шавад ва ба эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе, ки дар он амалиёт сурат гирифтааст, чун маблағи пардоҳтшаванда (чун маблағи ҳисобу замшуда) дохил карда шавад.

5. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, вай ӯхдадор аст, ки андози нигоҳдошташударо дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи пардоҳт ба ғайрирезидент ба буҷет супорад ва эъломияро оид ба маблағи андоз аз арзиши иловашудаи ба ҷои ғайрирезидент ҳисоб ва пардоҳтшуда то рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод қунад.

Моддаи 178. Вақти воридот

Вақти воридоти молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобики қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 179. Амалиётҳои омехта

1. Таҳвили молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо, ки нисбат ба таҳвили асосии молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо хусусияти ёридиҳанда доранд, ҳамчун қисми таҳвили асосии молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо баррасӣ мешаванд.

2. Амалиёти андозбандишаванде, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидай молҳо, хизматрасониҳо ё икрои корҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодшударо пешбинӣ менамоянд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ мешаванд. Амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озоде, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидай молҳо, хизматрасониҳо ё икрои корҳои бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро пешбинӣ мекунанд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ карда мешаванд.

Моддаи 180. Амалиёте, ки агент анҷом медиҳад

1. Агар дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, таҳвили молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо аз тарафи шахсе, ки агенти (шахси бовариноки) шахси дигар (ваколатдиҳанда) мебошад, бо супориш ё аз номи ин шахси дигар (ваколатдиҳанда) анҷом дода мешаванд, амалиёти иҷронамудай шахси ваколатдиҳанда ба ҳисоб меравад.

2. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба хизматрасониҳои агент ба шахси ваколатдиҳанда татбиқ карда намешавад.

3. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба таҳвили молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби агенти резидентии шахсе, ки резидент набуда, ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, татбиқ намегардад. Дар ин ҳолат барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда таҳвил аз тарафи агент анҷомшаванд ба ҳисоб меравад.

БОБИ 30. ТАРТИБИ ҲИСОБКУНИЙ ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ

Моддаи 181. Меъёрҳои андоз аз арзиши иловашуда ва тартиби ҳисоби он

1. Меъёри андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои содирот ва

истифодаи меъёри пасткардашуда, агар ҳамин модда тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, 18 фоизи муомилоти андозбандишаванда ва (ё) 18 фоизи воридоти андозбандишавандаро (минбаъд - меъёри стандартӣ) ташкил медиҳад. Бо меъёри сифр амалиётҳои андозбандишавандаи дар моддаи 172 Кодекси мазкур пешбинишуда андозбандӣ карда мешаванд.

2. То 1-уми январи соли 2016 ҳамаи муомилоти андозбандишавандаи корхонаҳои истеҳсол ва (ё) фурӯши маҳсулоти соҳаи ҳӯроки умумӣ, корхонаҳои савдои яклухт ва чакана, маҳсулоттайёркунӣ, таъминотию фурӯш, корхонаҳои соҳтмонӣ, ба истиснои воридоти андозбандишаванда ва таҳвили минбаъдаи моли воридшуда, инчунин содироти андозбандишаванда, бо андоз аз арзиши иловашуда бо меъёри 5 фоиз (минбаъд – меъёри пасткардашуда) бе иҷозати баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшуда андозбандӣ карда мешаванд.

3. Андозсупорандагони дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида дар ҳолати анҷом додани воридоти андозбандишаванда таҳвили минбаъдаи молҳои воридшударо бо меъёри 18 фоиз андозбандӣ карда, ҳуқуқ доранд тибқи моддаи 183 Кодекси мазкур андоз аз арзиши иловашудаи ҳангоми воридот пардохт намудаашонро ба ҳисоб гиранд. Ҳангоми ба дигар мол табдил додани молҳои дар натиҷаи воридоти андозбандишаванда ва амалиёти андозбандишаванда харидоришууда, ҳиссаи таҳвили минбаъдаи чунин моли дигар мутаносибан ба вазни қиёсии молҳои воридшуда дар ҳаҷми умумии харид бо меъёри стандартӣ андозбандӣ гардида, ҳиссаи боқимондаи таҳвили чунин моли дигар бо меъёри пасткардашуда андозбандӣ карда мешавад. Андозсупорандагони мазкур ӯҳдадоранд, ки тибқи талаботи моддаи 49 Кодекси мазкур баҳисобгирии чудогонаи обьектҳои андозбандиро (муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишавандаро) аз рӯи ин намудҳои фаъолият амалӣ намоянд.

4. Муомилоти андозбандишаванда аз арзиши умумии амалиёти андозбандишаванда дар давраи ҳисботӣ иборат мебошад.

5. Маблағи андози аз муомилоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши муомилоти андозбандишаванда ба меъёри даҳлдори андоз мутобиқи қисмҳои 1 ва (ё) 2 ҳамин модда муайян карда мешавад.

6. Маблағи андози аз воридоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши воридоти андозбандишаванда мувофиқи моддаи 168 Кодекси мазкур ба меъёри даҳлдори андоз мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

7. Ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда аз муомилоти андозбандишаванда маънии иҷро намудани амалҳои пешбининамудаи қисмҳои 5 ва (ё) 6 ҳамин моддаро дорад.

Моддаи 182. Андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз муомилоти андозбандишаванда ба буҷет пардохт шавад

1. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд мувофиқи моддаи 174 Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда дар давраи ҳисботӣ

ба буҷет пардоҳт шавад, ҳамчун фарқи байни маблағи андоз, ки мутобики моддаи 181 Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда ҳисоб шудааст, бо дарназардошти (иловаи) маблағи андоз, ки тибқи қисми 4 моддаи 177 Кодекси мазкур ҳисоб шудааст ва маблағи андоз, ки мутобики моддаи 183 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани иҷозат дода шудааст, муайян мегардад.

2. Дар ҳолатҳои дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишууда, вақте ки андоз аз арзиши иловашудаи пардоҳтшаванда нисбат ба маблағи воқеан нишондодаи андозсупоранда дар ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ё дар эъломия оид ба андоз аз арзиши иловашуда зиёд аст, маблағи зиёдатӣ ҳамчун андоз аз арзиши иловашудаи пардоҳтшаванда давраи ҳисботӣ, ки дар он ҳолати дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишууда ба миён омадааст, баррасӣ гардида, ба маблағи андози мувофиқи қисми 1 ҳамин модда дар давраи ҳисботӣ пардоҳтшаванда илова мегардад.

Моддаи 183. Андоз аз арзиши иловашуда, ки ҳангоми муайян намудани пардоҳтҳо ба буҷет дар ҳолати истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта мешавад

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда маблағи андозе мебошад, ки андозсупоранда тибқи ҳисбнома - фактураҳои оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои ба вай пешниҳодшууда, бо дарназардошти талаботи қисми 4 ҳамин модда ва фаро расидани вақти амалиёти андозбандишавандаи воридоти молҳо дар давоми давраи ҳисботӣ тибқи моддаи 178 Кодекси мазкур ва амалиётҳои андозбандишаванда, ки таҳвили молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳоро пешбинӣ намуда, тибқи моддаи 174 Кодекси мазкур дар давраи ҳисботӣ ичрошууда ҳисобида мешаванд, бояд пардоҳт намояд (пардоҳт кардааст). Ҳамзамон, баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда танҳо дар ҳолате иҷозат дода мешавад, ки агар молҳо, корҳо ё хизматрасониҳои дар ҳамин қисм пешбинишууда барои мақсадҳои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда истифода шаванд ё бояд истифода гарданд, ҳатто агар ин молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ба ҳароҷоти истеҳсолӣ дохил карда нашаванд. Барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда оид ба воридоти молҳо чунин андоз аз арзиши иловашуда бояд воқеан ба буҷет пардоҳт шавад.

2. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ, ки тибқи қисми 1 ҳамин модда ба ҳисоб гирифташаванда дониста шудаанд, инҳо мебошанд:

- маблағи андозе, ки бояд ба таҳвилкунандагон тибқи ҳисбнома-фактураҳои ба номи (номгӯи) андозсупоранда пешниҳодшууда бо ҷудо кардани андоз аз арзиши иловашуда пардоҳт шавад;

- маблағи андозе, ки дар эъломияи гумрукии бор мутобики қонунгузории гумруки Чумҳурии Тоҷикистон ба расмият даровардашуда нишон дода, мувофиқи тартиби муқарраршуда ба буҷети Чумҳурии

Тоҷикистон пардоҳт шудааст ва мутобиқи шартҳои низоми гумруқӣ бояд баргардонида нашавад;

- маблағи андози дар чиптаи роҳкиро пешбинишуда, ки дар нақлиёти роҳи оҳан ё ҳавоӣ дода мешавад;

- маблағи андозе, ки дар ҳуҷҷатҳои аз ҷониби таҳвилкунандагони хизматҳои коммуналӣ истифодашаванда зикр шудааст ва ҳисоббаробаркуни онҳо тавассути бонкҳо анҷом дода мешавад.

3. Андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қисми 2 ҳамин модда дар ҳамон давраи андозбандӣ, ки молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) гирифта шудаанд, ба ҳисоб гирифта мешавад.

4. Дар мавриди андоз аз арзиши иловашудае, ки андозсупоранда тибқи ҳисобнома - фактураҳои ба вай пешниҳодшудаи андоз аз арзиши иловашуда барои воридоти мол ва амалиёти андозбандишаванда, ки қисман барои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда ва қисман барои дигар мақсадҳо пешбинӣ шудааст, бояд пардоҳт намояд (пардоҳт кардааст), ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда дар асоси вазни қиёсии истифодабарии онҳо дар фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешавад (агар муайян намудани вазни қиёсии мақсадҳои истифодабарии молҳои (корҳои, хизматрасониҳо) ба воситаи воридот ва дар доираи дигар амалиёти андозбандишаванда ҳаридашуда бевосита дар давоми давраи андоз, ки онҳо гирифта шудаанд, имконпазир бошад).

5. Дар ҳолатҳои зерин ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашудае, ки пардоҳт шудааст (бояд пардоҳт шавад), иҷозат дода намешавад:

- автомобилҳои сабукрав, ба истиснои фурӯш ва ба иҷора додани онҳо аз ҷониби шахсе, ки фурӯш ва ба иҷора додани автомобилҳо барои ӯ намуди асосии фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб меравад;

- ҳарочоти фароғат ё намояндагӣ, ҳарочот барои мақсадҳои эҳсонкорӣ ва ё иҷтимоӣ;

- ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда, ки дар онҳо маблағи андоз аз арзиши иловашудаи аз амалиётҳои андозбандишавандай мазкур ситонидашаванда дар ин ҳисобнома-фактураҳо мутобиқи моддаи 186 Кодекси мазкур ба маблағи алоҳида ҷудо карда (нишон дода) нашудааст;

- ҳарочот барои корҳои иқтишофи геологӣ ва омодагӣ ба истихроҷи захираҳои табиӣ;

- ҳарочот барои ҳарид, истеҳсол, соҳтмон, насб ва васлкунӣ, инчунин барои барқарор намудани (таъмири) воситаҳои асосии истеҳлоказшаванда ва дороиҳои ғайримоддии истеҳлоказшаванда, новобаста аз маблағи ҳарочот;

- ҳарочот аз рӯи молҳое (кор, хизматрасоние), ки аз шахсони бинобар беасос пешниҳод намудани ҳисобнома-фактураҳои андози арзиши иловашуда андозсупорандагони бемасъулият эътирофгардида ҳаридорӣ шудааст;

- тамоми ҳарочот дар ҳолати истифодаи меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои ҳарочоти вобаста ба воридоти

андозбандишаванда барои шахсони дар қисми 2 моддаи 181 Кодекси мазкур пешбинигардида.

6. Дар ҳолате, ки агар андозсупорандаи истифодабарандай меъёри стандартии андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озод дошта бошад, барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки мутобики 185 Кодекси мазкур муайян шудааст, қабул карда мешавад. Агар андозсупоранда танҳо амалиёти озод дошта бошад, ба ҳисоб гирифтани иҷозат дода намешавад. Қисми 4 ҳамин модда қабл аз истифодай ҳамин қисми бо дарназардошти муқаррароти моддаи 184 Кодекси мазкур татбиқ карда мешавад.

7. Дар ҳолатҳои дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинигардида, вакте ки дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳисобнома - фактура ё эъломияи андоз аз арзиши иловашуда зикргардида нисбат ба андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд андозсупоранда пардозад, зиёд бошад, ба андозсупоранда ба ҳисоб гирифтани маблағи зиёдатӣ дар давраи ҳисботӣ, ки дар он ҳолати дар қисми 1 моддаи 167 Кодекси мазкур пешнишуда чой дошт, иҷозат дода мешавад (яъне кам карданӣ ӯҳдадориҳои андозсупоранда оид ба андоз ба ҳаҷми маблағи зиёдатӣ иҷозат дода мешавад).

8. Дар ҳолатҳо ва бо тартибе, ки моддаи 261 Кодекси мазкур муқаррар кардааст, баҳисобгирии маблағи андоз аз фурӯши нахи пахта ва алюминийи аввалия дар сурати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқунанда иҷозат дода мешавад.

9. Новобаста ба муқаррароти қисми 1 ҳамин модда ба ҳисоби пардохти андоз аз арзиши иловашуда маблағи воқеии аз ҷониби андозсупоранда барои гирифтани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобики 186 Кодекси мазкур пардохтшуда ба ҳисоб гирифта мешавад (ба истиснои истифодабарандай меъёри пасткардашуда).

Моддаи 184. Тасҳехи маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки ба ҳисоб гирифта мешаванд

1. Андоз аз арзиши иловашудае, ки қаблан ба ҳисоб гирифта шуда буд, бояд дар ҳолатҳои зерин аз маблағҳои баҳисобгирифтавандай минбаъдаи андоз аз арзиши иловашуда хориҷ карда шавад:

- оид ба молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки на ба мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шудаанд;

- оид ба молҳо, аз ҷумла воситаҳои асосӣ, ҳангоми вайрон ва гум шудани онҳо (ба истиснои ҳолатҳое, ки дар натиҷаи ҳодисаҳои фавқулодда рӯх додаанд). Вайрон, гум шудани молҳо дар натиҷаи ҳолатҳои фавқулодда бояд бо хулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ҳолатҳои фавқулодда, ки дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвими баъди санаи рӯх додани ҳолатҳои фавқулодда таҳия ва ба мақоми даҳлдори андоз на дертар аз мӯҳлати пешбинигардида пешниҳод

гардидааст, тасдиқ карда шавад. Дар айни замон нисбат ба молҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда талаботи мазкур дар он ҳолат истифода бурда мешавад, ки андозсупоранда имконияти супоридани андозро барои молҳои амалан воридшуда бевосита дар лаҳзаи воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои воридшуда расмиёт ва (ё) низомҳои пешбиникунандаи насупоридани пардохтҳои гумрукиро истифода бурдааст ва молҳои воридшуда дар давраи таҳти расмиёт ва (ё) низомҳои дар боло пешбинигардида қарор доштанашон вайрон ва нобуд шуда бошанд;

- дар ҳолати риоя накардани муқаррароти пешбининамудаи моддаи 186 Кодекси мазкур.

2. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур вайрон шудани мол (молу мулк) маъни бад шудани ҳама ё баъзе сифатҳои (хусусиятҳои) алоҳидаи молро (молу мулкро) дорад, ки дар натиҷаи он моли (молу мулки) мазкур барои мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шуда наметавонад. Таҳти мағҳуми гум шудани мол (молу мулк) ҳодисае фаҳмида мешавад, ки дар натиҷаи он нобудшавӣ ва (ё) гумшавии мол (молу мулк) рух додааст. Дар ҳудуди меъёрҳои камшавии табиӣ муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нест шудани моли (молу мулки) андозсупоранда маъни гум шуданро надорад.

3. Ҳангоми тағиیرёбии арзиши молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) қабулшуда дар ҳолатҳои дар қисми 1 моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинигардида, бо тарзи даҳлдор тасҳехи маблағи андоз аз арзиши иловашудаи қаблан баҳисобгирифташуда анҷом дода мешавад.

4. Тасҳехи маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташуда дар ҳамон давраи андозбандие гузаронида мешавад, ки дар он ҳолатҳои дар қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида рух додаанд.

5. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1-4 ҳамин модда, андозсупоранди истифодабаранди меъёри стандартӣ ӯҳдадор аст то 1-уми апрели ҳар сол тасҳехи андоз аз арзиши иловашударо барои тамоми давраи соли тақвимии гузашта гузаронад.

Моддаи 185. Тартиби ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми амалиёти аз андози арзиши иловашуда озодшуда ва истифодабарии меъёри стандартӣ

1. Дар мавриди молҳое (корҳо, хизматрасониҳо), ки барои мақсадҳои амалиёти озодкардашуда истифода мешаванд, андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ба таҳвилкунандагон ва оид ба воридот пардоҳт шавад, ба ҳисоб гирифта намешавад.

2. Ҳангоми амалиёти андозбандишаванда ва озодкардашуда маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд ба ҳисоб гирифта шавад, бо усули мутаносибӣ дар давраи андоз муайян карда мешавад.

3. Бо усули мутаносибӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта шавад, дар асоси

вазни қиёсии амалиёти андозбандишаванда дар маблағи умумии амалиёт муайян карда мешавад.

Моддаи 186. Ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо

1. Агар дар қисмҳои 11, 13 ва 14 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, шахси ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда бақайдгирифташуда ва ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохилнашуда, ки амалиёти андозбандишавандаро ичро менамояд, аз рӯзи амалӣ гардидани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ўҳдадор аст ба қабулкунандай молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд. Шахсе, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашудааст ё ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда шудааст (ба истиснои супорандагони андози аксиз, ки супорандагони андоз аз арзиши иловашуда намебошанд), ҳукуқ надорад, ки ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд.

2. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ҳуҷҷатест, ки мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ асос мебошад ва дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ таҳия гардида, дорои маълумоти зерин мебошад:

- номгӯи (насад, ном ва номи падар, сурогай) андозсупоранда ва харидор (фармоишгар), инчунин номи тиҷоратии андозсупоранда, агар он аз номи ҳуқуқӣ фарқ кунад;
- рақами мушаҳҳаси андозсупоранда ва харидор (фармоишгар);
- рақам ва санаи додани шаҳодатнома дар хусуси бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашудаи андозсупоранда (таҳвилкунанда);
- номи молҳои ҳамлунақлкардашуда, интиқолшуда, корҳо ё хизматрасониҳои ичрошуда;
- маблағи амалиёти андозбандишаванда;
- маблағи андози аксиз аз молҳои зераксизӣ;
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки аз ин амалиёти андозбандишаванда гирифта мешавад;
- санаи додани ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;
- рақами тартибии ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо.

3. Ҳисобнома-фактура дар чор нусха тартиб дода (navišta) мешавад. Нусхаҳои якум ва дуюми ҳисобнома-фактураҳои таҳиягардида оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ба гирандаи (харидори, фармоишгари) молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дода мешаванд, нусхаҳои сеюм ва чорум дар ҳуҷҷатҳои баҳисобгирии андозсупоранда (шахсе, ки ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро навиштааст) мемонанд.

4. Ҳангоми аз ҷониби андозсупорандада ба мақоми андози даҳлдор пешниҳод намудани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда дар як вақт дар ҳомилҳои коғазӣ ва (ё) электронӣ дар шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ феҳрист ва нусхаҳои сеюми ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, ки андозсупорандай мазкур тартиб додааст, инчунин нусхаҳои дуюми ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, ки ҳамин андозсупорандада ҳангоми хариди (дастрас намудани) молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) гирифтааст, пешниҳод карда мешаванд.

5. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои ба расмият даровардашаванд (навишташаванд) дар китоби бақайдгирии ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо навишташудаи андозсупорандада ба қайд гирифта мешавад.

6. Ҳисобнома-фактураҳои гирифташудаи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дар китоби бақайдгирии ҳисобнома-фактураҳои гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои андозсупорандада ба қайд гирифта мешаванд.

7. Шакл ва тартиби пешбуруди китобҳои дар қисмҳои 5 ва 6 ҳамин модда пешбинигардида аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд. Китобҳои дар боло пешбинигардида ва феҳристи ҳисобнома-фактураҳои навишташудаи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо метавонанд дар ҳомилҳои коғазӣ ва электронии маълумот пеш бурда шаванд.

8. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ҳуҷҷатҳои ҳисботи қатъӣ буда, силсила ва рақами даҳлдор доранд, дар матбааҳои маҳсус бо фармоиши Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп карда мешаванд ва бо нархе, ки ҳароҷоти чоп, нигоҳдорӣ ва тақсимоти онҳоро мепӯшонад, аз рӯи дарҳости супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ба онҳо аз ҷониби мақомоти андози даҳлдор фурӯхта мешаванд.

9. Супорандагони андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои истифодабарандагони меъёри пасткардашуда, арзиши ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои харидашонро ҳамчун маблағи андоз аз арзиши иловашуда тибқи мукаррароти моддаи 183 Кодекси мазкур ба ҳисоб мегиранд.

10. Андозсупорандада ўҳдадор аст на дертар аз санаи амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванд (таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро ба харидори мол (фармоишгари корҳо, хизматрасониҳо) пешниҳод намояд. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо бо имзои роҳбар ва (ё) сармуҳосиби таҳвилгар ё дигар шахсони мансабдори барои ин кор ваколатдори таҳвилдиҳанда тасдиқ карда мешавад. Андозсупорандагоне, ки таҳвили қувваи барқ, об ва газ, хизматрасонии алоқа, хизматрасонии коммуналӣ, ҳамлу нақл тавассути роҳи оҳан, хизматрасонии нақлиётӣ-экспедиторӣ ва амалиёти бонкии бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро амалӣ менамоянд,

хуқук доранд аз рӯи ҷамъости давраи андоз дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қисми 5 моддаи 174 Кодекси мазкур ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб диханд.

11. Ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда дар ҳисобнома-фактура оид ба ҳар як номгӯи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) алоҳида нишон дода мешавад. Агар ба ҷунин ҳисобнома-фактура ҳӯҷат бо номгӯи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) таҳвилшаванда замима шавад, дар он зикр намудани ҳаҷми умумии амалиёти андозбандишаванда роҳ дода мешавад. Ҳамзамон, дар ҳисобнома-фактура бояд рақам ва санаи ҳӯҷати замимашаванда, инҷунин номи он нишон дода шаванд.

12. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо танҳо ҳангоми иҷрои амалиётҳои андозбандишаванда пешниҳод карда мешаванд. Агар таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва (ё) хизматрасониҳо мувофиқи муқаррароти ҳамин фасл аз андоз аз арзиши иловашуда озод бошанд, ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод карда намешаванд.

13. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ба амалиёти содиротӣ бояд инҳоро дар бар гирифта бошад:

- сабт дар бораи он, ки ҳисобнома-фактура ба амалиёти содиротӣ тааллук дорад;
- мамлакат ва маҳалли таъиноти содирот;
- меъёри татбиқшавандай андоз аз арзиши иловашуда ба амалиёти содиротӣ.

14. Дар ҳолатҳои зерин тартиб додани ҳисобнома-фактураҳо талаб карда намешавад:

- ҳисоббаробаркунӣ барои хизматрасониҳои коммуналӣ, хизматрасониҳои алоқа ба аҳолӣ тавассути бонкҳо бо истифодаи ҳӯҷатҳои ибтидой, ки барои баҳисобгирии муҳосиботӣ асос мебошанд;
- бо чиптаи роҳкиро ба расмият даровардани ҳамлу нақли мусоғирон;
- ҳангоми таҳвили молҳое (иҷрои корҳое, хизматрасониҳое), ки аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд.

15. Ҳангоми таҳвили чаканаи молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо ба ҳаридороне, ки супорандагони андоз аз арзиши иловашуда нестанд, бар ивази ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо расид (квитансия) ё ҳисобнома-фактураи содда дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ё чиптаи мошинаи назоратӣ-ҳазинавии дори хотираи фискалӣ дода мешавад.

16. Дастурамал оид ба тартиби истифодаи ҳисобномаҳо-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

Моддаи 187. Тартиб додани ҳисобнома-фактураҳои иловагӣ ҳангоми тасҳехи муомилоти андозбандишаванда

1. Ҳангоми тасҳехи ҳаҷми муомилоти андозбандишаванда ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода шуда, инҳо зикр карда мешаванд:

- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактураи иловагӣ;
- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактурае, ки ба он ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода мешавад (тааллук дорад);
- ном, суроға ва рақами мушаххаси андозсупорандай таҳвилкунанда ва қабулкунандай молҳо (корҳо, хизматрасониҳо);
- ҳаҷми тасҳехи амалиёти андозбандишаванда бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда;
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда.

2. Ҳисобнома-фактураи иловагӣ аз ҷониби таҳвилкунандай молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тартиб дода шуда, аз тарафи қабулкунандай чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 188. Қоидаҳои маҳсус

Андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми хизматрасонии агентҳои сайёҳӣ, хизматрасонии сугуртавӣ, фурӯши комиссионӣ, фурӯши молҳои нигоҳдошташуда (қисман истифодашуда) ва дигар намудҳои фаъолият, ки ҳангоми амалӣ намудани онҳо мутобиқи фасли мазкур мустақиман (бевосита) муайян кардани манбаи андоз ва унсурҳои дигари андозбандӣ душвор аст, метавонад мувоғики тартиби дигари муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардоҳт карда шавад.

БОБИ 31. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ ВА ХОТИМАВӢ

Моддаи 189. Пешниҳоди эъломияҳо ва пардоҳти андоз аз арзиши иловашуда

1. Ҳар як андозсупоранда ӯҳдадор аст:
 - ба мақомоти андози даҳлдор дар бораи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисботӣ эъломия пешниҳод намояд;
 - ба мақомоти андози даҳлдор то 15-уми апрел эъломияи иловагӣ (тасҳехшуда) оид ба фаъолият дар соли гузашта бо нишон додани ҳароҷот ва бақияи ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод кунад;
 - барои ҳар як давраи ҳисботӣ дар мӯҳлати на дертар аз мӯҳлати барои пешниҳод намудани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда муқарраргардида ба буҷет андозро пардоҳт намояд.
2. Агар дар ҳамин фасл тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисботӣ на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисботӣ пешниҳод карда мешавад. Ҳамзамон, бо эъломия дар ҳомилҳои когазӣ ва (ё) электронӣ феҳрист ва нусхаҳои сеюми ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда барои давраи ҳисботии аз ҷониби андозсупорандай мазкур дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ навишташуда, инчунин нусхаҳои дуюми ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки аз ҷониби ин андозсупоранда аз рӯи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар давоми ин давраи ҳисботӣ харидаш

гирифтааст, пешниҳод карда мешаванд.

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба шахсे, ки танҳо ҳангоми воридоти молҳо андозсупоранд мебошад, татбиқ намегарданд.

4. Агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, андоз аз арзиши иловашударо оид ба воридоти андозбандишаванда мақомоти гумruk мутобики Кодекси мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб мекунанд ва меситонанд.

5. Дастварамал оид ба ҳисоб ва пардоҳти андоз аз арзиши иловашуда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд

Моддаи 190. Давраи андоз

Давраи андоз оид ба андоз аз арзиши иловашуда моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 191. Амалиёт бо буҷет дар ҳолати зиёд будани маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи андозе, ки барои давраи ҳисботӣ ҳисоб карда шудааст

1. Нисбат ба андозсупоранде, ки на камтар аз 70 фоизи муомилоти андозбандишавандааш дар давраи ҳисботии андоз бояд аз рӯи меъёри сифр андозбанӣ шавад, барзиёдии маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобкардашуда дар давраи ҳисботӣ аз ҷониби мақомоти молия якҷоя бо мақомоти андоз дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризai андозсупоранд дар бораи баргардонидани маблағи зиёдатӣ, ки супорандai андоз аз арзиши иловашуда дар шакли муқаррарнамудai мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод кардааст, аз буҷети даҳлдор баргардонда мешавад.

2. Маблағи зиёдатии андози баҳисобгирифташуда нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз дар давраи ҳисботӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин баргардонида мешавад:

- эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои давраи андоз, ки мувофиқи тартиби муқарраршуда пешниҳод шудааст;
- ҳуҷҷатҳое, ки мутобики моддаи 173 Кодекси мазкур барои тасдиқ намудани содироти молҳо лозиманд;
- ҳулосаи мақомоти андоз, ки аз рӯи санади санчиши мавзӯи андози гузаронидашуда дар хусуси тасдиқи ҳаққонӣ будани маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод мегардад, тартиб дода шудааст.

3. Андоз аз арзиши иловашуда бо роҳи пай дар пай иҷро намудани амалҳои зерин баргардонида мешавад:

- ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоби пардоҳти қарзи андози ҷойдоштаи ин супорандai андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла қарзи андоз аз арзиши иловашуда барои давраҳои пешинаи андоз;

- баҳисобигирӣ ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми воридоти молҳо супорида шавад;

- ба суратҳисоби бонкии супорандай андоз аз арзиши иловашуда гузарондани пулҳое, ки баъди ичрои амалҳои пешбиникардаи сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм боқӣ мондаанд.

4. Нисбат ба дигар андозсупорандагоне, ки бо қисми 1 ҳамин модда фаро гирифта нашудаанд, маблағи зиёдатии андози баҳисобигифташуда, нисбат ба маблағи андози барои давраи ҳисботӣ ҳисобшуда ба З давраи минбаъдаи андоз гузаронида мешавад ва ба ҳисоби ўҳдадориҳои оид ба андоз барои ин давраҳо, инчунин ба ҳисоби пардоҳти қарздории супорандай андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла андоз аз арзиши иловашуда барои давраҳои пешинаи андоз гузаронида мешавад. Ҳама гуна бақияи зиёдатӣ дар давоми 30 рӯзи баъди гузаштани ин З давраи андоз аз бучет баргардонида мешавад.

5. Дар ҳама ҳолатҳо, агар аз ҷониби мақомоти андоз ошкор шавад, ки маблағҳои муайян ба андозсупоранда иштибоҳан баргардонда шудаанд, мақомоти андоз метавонад талаб намояд, ки чунин маблағҳо мувофиқи тартиби барои ҷамъоварии андозҳо муқарраршуда баргардонида шаванд.

6. Тартиби баргардонидани маблағи зиёдатии андози баҳисобигифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобшудаи андоз дар давраи ҳисботӣ бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 192. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани таҳвили молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаридашаванда

1. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани таҳвили молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар ин модда – созишномаҳо) ҳаридашаванда дар асоси аризаи грантиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдори он ба унвони таҳвилкунандаи молҳо (кор, хизматрасониҳо) сурат мегирад, агар дар як вақт шартҳои зерин риоя гарданد:

- таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул доништашуда амалӣ гардида бошад;

- молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) танҳо бо мақсадҳои дар созишномаҳои мазкур муқарраргардида ҳаридашаванд;

- таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) мутобики шартномае (қарордоде) амалӣ гардида бошад, ки бевосита бо грантиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдоркардаи он ҷиҳати татбиқи лоиҳа ба имзо расонида шуда бошад.

2. Тартиби аз андоз аз арзиши иловашуда озод намудани таҳвили молҳои (иҷрои корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳо маблағгузоришаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 193. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд

1. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудае, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд (минбаъд дар ҳамин модда – намояндагиҳо), ба шарте амалӣ мегардад, ки агар чунин баргардонидан дар асоси дутарафа (мутақобила) санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбинӣ карда бошанд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад.

2. Андоз аз арзиши иловашуда, ки намояндагиҳо ба таҳвилкунандагони молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) барои истифодаи расмии ин намояндагиҳо, инчунин истифодаи шахсии аъзои ҳайати кормандони дипломатӣ, маъмурию техниқӣ ва хизматрасони онҳо, аз ҷумла аъзои оилаи бо онҳо истиқоматдошта пешбинигардида пардохтанд, дар сурате, ки чунин баргардонӣ дар санади ҳуқуқии байналмилалӣ муқаррар шуда бошад, баргардонида мешавад.

3. Баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо тибқи ҳулосаи раёсатҳои андоз дар Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, дар асоси ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастие, ки аз ҷониби ин намояндагиҳо тартиб дода мешаванд ва нусҳаи ҳуҷҷатҳои тасдиқшуда (ҳисобнома-фактураҳо, чекҳо ва ғ.), ки далели супоридани андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, амалӣ карда мешавад.

4. Ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастӣ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ тайёр карда шуда, аз ҷониби намояндагиҳо ба Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқи мубодилаи ёддоштҳо оид ба риоя намудани принсипи мутақобила ҳангоми пешниҳоди имтиёзҳо оид ба андозҳои ғайримустақим (андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз) мувофиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ пешниҳод карда мешаванд. Баъди тасдиқ шудан ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастӣ ба мақоми андозе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ барои баргардонидани маблағҳо муайян менамояд, пешниҳод карда мешаванд.

5. Агар дар ҳуҷҷатҳои ба ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастӣ замимашаванда маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар сатри алоҳида чудо нашуда бошад, ҳуқуқ барои гирифтани маблағи баргардонидаи андоз аз арзиши иловашуда танҳо ҳангоми аз ҷониби таҳвилгари молҳо

(корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ намудани дохилшавии андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисбнома-фактура имконпазир аст.

6. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси ҳулосаи мақомоти андози даҳлдор дар давоми 30 рӯзи тақвимии баъди ведомостҳои ҷамъбастиро (феҳристҳоро) аз Вазорати корҳои ҳориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтани мақоми ваколатдори давлатӣ баргардонида мешавад. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз буҷет баргардонида шавад, ба суратҳисобҳои даҳлдори намояндагиҳо гузаронида мешавад.

7. Тартиби баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

ФАСЛИ X. АКСИЗҲО БОБИ 32. АКСИЗҲО

Моддаи 194. Мағҳуми аксизҳо

Аксиз (андози аксиз) андози ғайримустақим мебошад, ки ба нархи фурӯши молҳои (хизматрасониҳои) зераксизӣ дохил карда мешавад.

Моддаи 195. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагон (супорандагони аксизҳо) шахсоне, аз ҷумла воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ мебошанд, ки амалиётҳои андозбандишавандаро анҷом медиҳанд.

2. Супорандагони аксизҳо мутобиқи ҳамин боб инчунин шахсони ҳуқуқӣ ва воқеии ҳориҷие мебошанд, ки амалиёти андозбандишавандаро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд.

3. Дар мавриди молҳои зераксизие, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби ашёи ҳоми таҳвилкардаи (ашёи ҳоми барои коркард додашудаи) фармоишгар истеҳсол мешаванд, супорандаи аксизҳо молистеҳсолкунандае мебошад, ки ўҳдадор аст ба фармоишгар молҳои зераксизии аз ашёи ҳоми он истеҳсолкардаашро (маҳсулоти тайёро) бо нархи фурӯше, ки мутобиқи Кодекси мазкур аксизро дар бар мегирад, супорад, чуноне ки ин ашёи ҳоми додашуда ашёи ҳоми молистеҳсолкунанда бошад.

4. Шахсони воқеӣ, аз ҷумла соҳибкорони инфиродӣ барои воридоти (истеҳсоли) молҳои зераксизӣ, ба истиснои воридоти (истеҳсоли) молҳои зераксизӣ барои истеъмоли шахсӣ дар доираи ҳадди муқарраршуда, ҳукуқ надоранд.

Моддаи 196. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандӣ амалиёти андозбандишаванда бо молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизии зерин мебошанд:

1) Аз ҳудуди корхона (макони истеҳсолот) берун баровардани молҳои зераксизие, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол шудаанд,

аз чумла:

- а) таҳвили молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки андози аксиз барои ин молҳо пешакӣ пардоҳт шудааст;
 - б) супоридани молҳои зераксизӣ барои коркард дар асоси ашёи фармоишгар ба дигар шахс;
 - в) таҳвили (супоридани) молҳои зераксизие, ки маҳсули коркард аз ашёи хом ва (ё) маводи барои коркард додашуда, аз чумла ашёи хом ва (ё) маводи зераксизии барои коркард додашуда мебошад;
 - г) ба фонди (сармояи) оинномавии субъекти соҳибкорӣ дохил намудани молҳои зераксизӣ;
 - д) истифодаи молҳои зераксизӣ ҳангоми ҳисоббаробаркуни молӣ ва ҳангоми пардоҳт дар шакли аслӣ (натуралӣ);
 - е) фиристодани молҳои зераксизӣ аз ҷониби истеҳсолкунанда ба воҳидҳои алоҳидаи худ;
 - ж) фурӯши миқдори озмуни молҳои зераксизӣ ҳангоми гузаронидани расмиёти муфлишавии андозсупоранд, агар аз рӯи молҳои мазкур дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз пардоҳт нашуда бошад.
- 2) Воридоти молҳои зераксизӣ ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузории гумруқӣ.
 - 3) Фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузашта ва ройгон ба моликияти давлат дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои зикргардида дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардоҳт нашуда бошад.
 - 4) Истифодаи молҳои зераксизӣ барои эҳтиёҷоти истеҳсолии худ ва (ё) барои истеҳсоли молҳои дигари зераксизӣ.
 - 5) Ҷамъкунии (комплекткунии) молҳои зераксизии дар сарҳати панҷуми қисми 1 моддаи 197 Кодекси мазкур муайяншуда ва бегонакунии онҳо.
 - 6) Вайроншавӣ, нобудшавии молҳои зераксизӣ.
 - 7) Расонидани намудҳои алоҳидаи хизмат дар соҳаи алоқаи барқӣ (новобаста ба намуд ва шакли дар иҷозатномаҳо барои хизматрасонии алоқаи барқӣ қайдгардида), ки дар қисми 2 моддаи 197 Кодекси мазкур муайян шудаанд.

Моддаи 197. Номгӯи молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизӣ

1. Молҳои зераксизӣ инҳо мебошанд:
 - ҳамаи намудҳои спирт, нӯшоқиҳои беспирт ва спиртдор;
 - тамокуи коркардшуда, маҳсулоти саноатии ивазкунандаи тамоку ва маҳсулоти тамоку;
 - сӯзишвории минералӣ, ҳама намудҳои нафти хом ва маҳсулоти коркарди он, моддаҳои битуминозӣ, мумҳои минералӣ, гази моеъ;
 - шина ва покришкаҳои пневматикии резинии нав, шина ва покришкаҳои пневматикии резинии барқароршуда ё пештар истифодашуда; шина ва покришкаҳои яклухт ё нимпневматикӣ,

протекторҳои шинагӣ ва тасмаҳои ҳошиядори резинӣ;

- автомобилҳои сабукрав ва ҳама гуна воситаҳои нақлиёти муҳарриқдоре, ки барои қашонидани одамон пешбинӣ шудаанд;

- маҳсулоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин қисмҳои онҳо аз металлҳои қиматбаҳо ва (ё) бо металлҳои қиматбаҳо рӯйпӯшкардашуда.

2. Намудҳои фаъолияти зераксизӣ инҳо мебошанд:

- хизматрасонии алоқаи сайёри истифодаи умуми ҳамаи стандартҳо (хизматрасонии алоқаи қандуи мобилий);

- хизматрасонӣ оид ба интиқоли маълумот (аз ҷумла алоқаи телеграфӣ ва IP-телефонӣ), аз ҷумла тавассути шабакаҳои операторон;

- хизматрасонии ҳадамоти телематикий;

- хизматрасонии алоқаҳои телефонии байналмилалӣ (байнишаҳрӣ) тавассути шабакаҳои операторҳо.

Моддаи 198. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз оид ба андози аксиз нисбат ба моли андозбандишаванда инҳо мебошанд:

- ҳаҷми воқеии молҳои зераксизӣ;

- маблағи амалиёти андозбандишавандаи дар асоси нархи фурӯши чаканаи молҳои зераксизӣ муайяншаванда, бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;

- маблағи амалиёти андозбандишавандаи ба арзиши гумруқӣ ё нишондиҳандай ҳаҷми воқеии моли зераксизӣ асосёфта, ки мутобиқи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, муайян карда мешавад;

- маблағи амалиёти андозбандишавандае, ки дар асоси нархи чаканаи мол бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо – ҳангоми аз ҷониби молистехсолкунандай молҳои зераксизӣ ба сифати пардоҳт дар шакли аслӣ (натуралӣ), тӯхфа додани молҳои зераксизӣ, ҳангоми ба моликияти гаравгиранда додани молҳои ба гарав мондашуда ё амалиёти мубодила, инчунин дар асоси ройгон додани молҳои зераксизӣ.

2. Нарҳҳои мутобиқи сарҳатҳои дуюм ва ҷоруми қисми 1 ҳамин модда барои ҳисоб намудани ӯҳдадориҳои андозӣ оид ба аксизҳо муайяншаванда аз нарҳҳои чаканаи амалкунанда паст буда наметавонанд.

3. Дар ҳолате ки мутобиқи муқаррароти қисми 1 моддаи 200 Кодекси мазкур барои намудҳои гуногуни спирт, нӯшокиҳои беспирт ва спиртдор меъёрҳои гуногуни аксиз муқаррар шавад, манбаи андоз барои амалиётҳои бо меъёрҳои гуногун андозбандишаванда алоҳида муайян карда мешавад.

4. Нархи бастаҳо, ба гайр аз бастаҳои баргардондашаванда, ҳангоми муайян намудани маблағи амалиёти андозбандишаванда ба инобат гирифта мешавад.

5. Муқаррароти қисмҳои 1-3 ҳамин модда, новобаста ба он ки мол аз ашёи хоми шахсӣ ё аз ашёи хоми барои коркард додашуда истехсол

шудааст, татбиқ карда мешаванд.

6. Манбай андоз барои андозсупорандагоне, ки намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳоро дар соҳаи алоқаи барқӣ анҷом медиҳанд, маблағи подошпулии барои анҷом додани хизматрасониҳои пешбинигардида гирифташуда (гирифташаванда) бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо мебошад.

7. Ҳангоми вайрон, гум шудани молҳои зераксизии истеҳсолшуда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда аксиз дар ҳаҷми пурра аз миқдори молҳои зераксизии вайроншуда ва (ё) гумшуда пардоҳт мешавад, ба истиснои мавридиҳои дар натиҷаи ҳолатҳои фавқулоддаи мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сарҳати дуюми қисми 1 моддаи 184 Кодекси мазкур тасдиқшуда ба миён омадаанд. Ҳамзамон, нисбат ба молҳои зераксизии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда муқаррароти мазкур дар он ҳолат татбиқ мешаванд, ки андозсупоранда имконияти супоридани аксизро барои молҳои зераксизии амалан воридшуда бевосита дар лаҳзай воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошли талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои зераксизии воридшуда расмиёт ва (ё) низомҳои пешбиникунандай насупоридани пардоҳтҳои гумрукиро истифода бурда, вайрон, гум шудани молҳои зераксизии воридшуда дар давраи таҳти амали расмиёт ва низомҳои зикршуда қарор доштанашон рух дода бошад.

8. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мағҳуми вайрон, гум шудани маҳсулоти зераксизӣ ҳодисаҳои дар қисми 2 моддаи 184 Кодекси мазкур пешбинигардида фаҳмида мешаванд.

Моддаи 199. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Вақти (санаи) анҷом додани амалиёти андозбандишаванда нисбат ба молҳои зераксизии дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда вақти (санаи) таҳвили (додани) молҳои зераксизӣ мебошад, аз ҷумла:

- вақти (санаи) баровардани (таҳвили, фурӯши) молҳо берун аз корхона (макони истеҳсолот);
- вақти (санаи) ба пудратҷӣ (коркардкунанда) додани молҳои барои коркард додашаванда, ки молҳои зераксизӣ мебошанд;
- вақти (санаи) ба фармоишгар (шахси муайяннамудаи фармоишгар) додани молҳои зераксизӣ барои коркард ё молҳои аз ашёи хоми барои коркард додашудаи молҳои зераксизӣ истеҳсолшуда;
- вақти (санаи) додани молҳои зераксизӣ ҳангоми истифодаи онҳо барои эҳтиёҷоти истеҳсолии худӣ;
- вақти (санаи) тартиб додани санад дар хусуси аз ҳисоб баровардани маҳсулоти зераксизии вайроншуда ё вақти (санаи) қабули қарор оид ба истифодаи минбаъдаи он дар раванди истеҳсолот дар ҳолати вайроншавии молҳои зераксизӣ;
- вақти (санаи) гумшавии маҳсулоти зераксизӣ ҳангоми гумшавии маҳсулоти зераксизӣ;

- вақти (санаи) ба фонди оинномавӣ (сармоявӣ) дохил кардани молҳои зераксизии субъекти соҳибкорӣ;
- вақти (санаи) додани (боркуни) молҳои зераксизӣ ҳангоми пардоҳти аслий (натуралӣ);
- вақти (санаи) фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузашташуда ва ройгон ба моликияти давлат дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои нишондодашуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардоҳт нашуда бошад;
- вақти (санаи) фурӯши миқдори озмуни молҳои зераксизӣ, агар аз рӯи молҳои зикргардида дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз пардоҳт нашуда бошад;
- вақти (санаи) чамъқуни (комплекткуни) молҳои зераксизие, ки дар сарҳати панҷуми қисми 1 моддаи 197 Кодекси мазкур муайяншуда;
- вақти (санаи) амалӣ намудани воридот мутобики қонунгузории гумрук.

2. Нисбат ба намудҳои фаъолияти зераксизӣ - хизматрасониҳои алоҳидаи алоқаи барқии дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашаванд ва вақти (санаи) анҷом додани амалиёти андозбандишаванд вақти (санаи) муайяннамудаи қисми 5 моддаи 174 Кодекси мазкур ба ҳисоб меравад.

Моддаи 200. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андози аксиз барои молҳои зераксизӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики Номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ муқаррар карда мешаванд.
2. Меъёрҳои аксизҳо метавонанд бо фоизҳо (адвалорӣ) ба арзиши молҳои зераксизӣ ва (ё) бо маблағи устувор (мутлақ) ба воҳиди ченаки молҳои зераксизӣ дар ифодаи натуралӣ муқаррар карда шаванд.
3. Меъёрҳои аксизҳо барои маҳсулоти спиртдор вобаста ба ҳаҷми спирти беоби дар таркибаш мавҷудбуда (садфоиза) тасдиқ карда мешаванд.
4. Меъёри аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасонӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар ҳаҷми 3 фоизи манбаи андоз муқаррар карда мешавад.

Моддаи 201. Озодқунӣ

1. Аз супоридани аксиз озод мебошанд:
 - нӯшокиҳои спиртдор, ки шахси воқеӣ мувофиқи номгӯй ва дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истеъмоли худӣ истехсол мекунад;
 - ворид намудани ду литр нӯшокии спиртӣ, ду баста (400 дона) сигор, маснуоти заргарӣ ба миқдори 4 адад (бо арзиши на зиёда аз 150 нишондиҳанд) ба тарафи шахси воқеӣ барои истеъмоли (истифодаи) худӣ, инчунин сӯзишвории автомобил мувофиқи ғунҷоиши зарфи сӯзишвории автомобил барои шахсоне, ки ба Ҷумҳурии

Тоҷикистон тавассути автомобил ворид мешаванд;

- молҳое, ки ба тариқи транзит тавассути қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд;

- воридоти муваққатии молҳо ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои молҳое, ки барои содироти такрорӣ (реэкспорт) пешбинӣ шудаанд;

- молҳои зераксизӣ, ба ғайр аз маҳсулоти спиртдор ва тамоку, ки дар доираи кӯмаки башардӯстона ворид мешаванд, инчунин молҳои воридшаванда барои беподош додан ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади бартараф намудани оқибатҳои оғатҳои табӣ, садамаҳо, фалокатҳо ва барои беподош додан ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда;

- содироти молҳои зераксизӣ, агар чунин содирот ҷавобгӯи талаботи муқаррарнамудаи моддаи 202 Кодекси мазкур бошад.

2. Озодкунӣ аз аксизҳои дар сарҳатҳои сеюм - шашуми қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида танҳо дар ҳолатҳои татбиқ мешавад, ки шартҳои озодкунӣ аз бочи гумруқӣ дар низомҳои даҳлдор мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон икро шаванд. Дар ин ҳолатҳо, агар барои мақсади ситонидани бочи гумруқӣ воридот таҳти низоми баргардонидани бочи гумруқӣ қарор гирад ё супоридани бочи гумруқӣ дар ҳолати вайрон намудани шарти озодкунӣ талаб карда шавад, ҳамин низом нисбат ба ситонидани аксиз татбиқ мегардад.

Моддаи 202. Тасдиқи содироти молҳои зераксизӣ

1. Ҳангоми содироти молҳои зераксизӣ барои тасдиқи асоснокии озодкунӣ мутобиқи моддаи 201 Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақоми гумруке, ки баровардани молҳои зераксизиро бо низоми содирот амалӣ намудааст, ба мақомоти андози маҳалли бақайдгириаш ҳӯҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- шартнома (қарордод) оид ба таҳвили молҳои зераксизии содиршаванда;

- эъломияи гумрукӣ бор ё нусхай он, ки мақомоти гумruk тасдиқ кардааст, бо қайди мақоми гумруке, ки молҳои зераксизиро бо низоми содирот баровардааст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи қубурҳои магистралӣ ё ин ки бо истифодаи расмиёти барасмиятдарории нопурраи эъломияи даврагӣ бошад, эъломияи гумрукӣ пурраи бор бо қайди мақоми гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;

- нусхай ҳӯҷатҳои бо мол фиристодашаванда бо қайди мақоми гумруке, ки дар гузаргоҳи қаламрави гумрукӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъ аст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи қубурҳои магистралӣ бошад, санади қабулу супоридани молҳо пешниҳод карда мешавад;

- ҳӯҷатҳои пардоҳт ва иқтибоси бонк (нусхай иқтибос), ки воридоти воқеии даромади асьорро аз таҳвили молҳои зераксизӣ ба содирот ба

суратхисобҳои андозсупорандадар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратхисобҳои ўдар бонкҳои хориҷӣ тасдиқ менамоянӣ.

2. Агар дар шартнома (қарордод) ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд пешбинӣ шуда бошад, андозсупорандадар иқтибоси бонк (нусхаи иқтибос), ки ба суратхисоби дар бонки ватанӣ ва (ё) ба суратхисобҳои дар бонкҳои дар хориҷа кушодаи ўгузаронидани маблағҳои бадастовардаашро тасдиқ мекунад, инчунин нусхаҳои ордери хазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблағро) аз шахси хориҷӣ – харидори молҳои содиршуда тасдиқ мекунад, пешниҳод менамояд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ оид ба мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) андозсупорандадар ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандай воридоти молҳоро (ичрои корҳо, хизматрасониҳоро) ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд ва ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

4. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳои зераксизӣ мувофиқи қисмҳои 1-3 ҳамин модда чунин содирот мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин фасл барои андозбандии таҳвили молҳои зераксизӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд аксизбандӣ карда шавад.

5. Ҳангоми ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирий пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандай содироти молҳои зераксизӣ дар давоми 180 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардидаи мақоми гумruk андозсупорандадаро баҳисобгирий ё баргардонида гирифтани андози мутобики қисми 4 ҳамин модда пардохтшуда, ба истиснои фоизҳои ҳисобшуда, хуқуқ дорад. Дар акси ҳол андозсупорандадаро баҳисобгирий ё баргардонидани андози мутобики қисми 4 ҳамин модда пардохтшударо надорад.

Моддаи 203. Ба ҳисоб гирифтани аксиз

1. Супорандай аксиз хуқуқ дорад маблағи аксизи ба буҷет пардохтшавандаро ба маблағи аксизе, ки ҳангоми харид (гирифтани) ё ҳангоми воридоти молҳои зераксизӣ ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудаанд, кам кунад, агар молҳои зикргардида ба сифати ашёи хоми асосӣ барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифода шуда бошанд.

2. Супорандай аксиз барои хизматрасониҳои зераксизӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар қисмати хизматрасониҳои интернетӣ хуқуқ дорад маблағи аксизи ҳангоми хариди (гирифтани) чунин хизматрасониҳо пардохтшударо бо усули мутаносибӣ кам кунад, агар хизматрасониҳои зикргардида аз ҷониби андозсупорандадаро баҳисобгирий зераксизии алоқаи барқӣ истифода шуда бошанд.

3. Мутобики қисми 1 ҳамин модда тарҳкунӣ ба маблағи аксизи ба микдори ашёи хоми воқеан дар давраи андоз барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифода шуда, ки дар асоси меъёрҳои барориши маҳсулоти зераксизӣ аз ашёи хоми зераксизӣ ба амал бароварда мешавад.

4. Муқаррароти қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда ҳангоми супоридани молҳои зераксизие, ки аз ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда

истеҳсол шудаанд, ба шарти тасдиқи супоридани аксиз аз ҷониби соҳиби ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда, татбиқ мегарданд.

5. Аз ҷониби супорандагони аксиз ба ҳисоб гирифтани (ё мутобиқи моддаи 69 Кодекси мазкур баргардонидани) аксизе, ки барои молҳои зераксизии аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва доруҳонаҳо бо мақсадҳои тиббӣ, инчунин аз тарафи корхонаҳои фармасевтӣ ҳангоми истеҳсоли доруворӣ мувофиқи тартиб ва бо меъёри муқаррарнамудаи Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда супорида шудааст, иҷозат дода мешавад.

6. Ба ҳисоб гирифтани ё баргардонидани аксиз мутобиқи ҳамин модда танҳо дар мавриди пешниҳод намудани ҳисобнома-фактура, ки супоридани аксизро ҳангоми ҳаридани молҳои зераксизӣ (ашёи хом) тасдиқ менамояд ё ба шарте, ки супоридани аксиз аз ҷониби соҳиби молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои коркард додашуда тасдиқ шавад, ё дар ҳолати воридоти ашёи хом ҳангоми пешниҳоди ҳӯҷатҳои даҳлдор, иҷозат дода мешавад. Номгӯи ҳӯҷатҳоеро, ки супоридани аксизро тасдиқ меқунанд, мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

7. Мутобиқи ҳамин модда ба ҳисоб гирифтани ё баргардонидани андоз нисбат ба маблағи аксизе ба амал бароварда мешавад, ки бо дарназардоши ҳаҷми (микдори, арзиши) дар асл дар давраи андоз истифодашудаи молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои истеҳсоли дигар молҳои зераксизӣ бо мақсадҳои тиббӣ аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва доруҳонаҳо, инчунин аз ҷониби корхонаҳои фармасевтӣ ҳангоми истеҳсоли дорувории тиббӣ ҳаридашуда (додашуда) муайян шудааст.

Моддаи 204. Давраи андоз

Давраи андози аксиз моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 205. Пардоҳти аксизҳо

1. Ҳангоми истеҳсоли молҳои зераксизӣ аксизҳо бояд аз амалиёти андозбандишаванда на дертар аз санаи 10-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда супорида шаванд.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ надорад молҳои зераксизиро аз ҳудуди бинои истеҳсолӣ бе супоридани андози аксизии ин молҳо берун барорад.

3. Ҳангоми воридоти молҳо аксиз аз ҷониби мақомоти гумрук мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумрук ситонида мешавад.

4. Пардоҳти аксиз ба буҷет барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда амалӣ мешавад.

Моддаи 206. Назорати андози маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва тамоку

1. Назорати андозии баҳисобгирии ҳаҷми истеҳсол (рехтан), нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл ва аз ҳудуди бинои истеҳсолӣ берун баровардани маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва (ё) тамоку, ки дар қаламрави

Ҷумхурии Тоҷикистон истеҳсол мешаванд, бо дарназардошти ҳамин модда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумхурии Тоҷикистон сурат мегирад.

2. Ба қаламрави Ҷумхурии Тоҷикистон ворид намудани маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми иҷозат барои муомилоти озод аз ҷониби мақомоти гумruk танҳо баъди пешакӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба ҷунин маҳсулот гузоштани тамғаҳои аксизӣ иҷозат дода мешавад.

3. Ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку гузоштани тамғаҳои аксизӣ аз ҷониби шахси воридкунандай ҷунин маҳсулот таъмин карда мешавад. Барои ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамокуи ба Ҷумхурии Тоҷикистон воридшуда гузоштани тамғаҳои аксизӣ ин маҳсулот бояд мутобики қонунгузории гумруки Ҷумхурии Тоҷикистон дар анборҳои нигоҳдории муваққатӣ ҷойгир ё таҳти низоми анбори гумrukӣ эъломия карда шавад.

4. Барасмиятдарории гумрукии маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми гумruкии иҷозат барои муомилоти озод метавонад бо қисмҳои алоҳида мутаносибан ба маблағи супоридашудаи бочи гумrukӣ ва андозҳое, ки қонунгузории андоз ва гумruки Ҷумхурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, сурат гирад.

Моддаи 207. Маҳалли супоридани аксиз

1. Пардоҳти аксиз барои молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳои дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида, дар маҳалли бақайдгирии супорандай аксиз амалӣ карда мешавад.

2. Супорандагони андози аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд, андози аксизро дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида, ки истеҳсоли молҳои зераксизиро анҷом медиҳанд, месупоранд.

3. Аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ бояд ба буҷет дар маҳалли баҳисобигирии андозсупоранда (новобаста ба мавҷудияти воҳидҳои алоҳида) супорида шавад.

Моддаи 208. Пешниҳоди эъломия

1. Супорандагони аксиз эъломияҳои андозро бо замима намудани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои қабулшуда ва (ё) ирсолшуда мувофиқи тартиб ва дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботии андоз фаро мерасад, пешниҳод менамоянд.

2. Супорандагони аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ дорои воҳидҳои алоҳида ҳамзамон бо эъломия ҳисобҳои аксиз барои воҳидҳои алоҳидаро пешниҳод менамоянд.

3. Эъломия оид ба пардоҳти аксизҳо барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳи баъд аз давраи ҳисботии андоз ба мақомоти андозе, ки андозсупоранда дар он ба ҳисоб гузошта шудааст, пешниҳод карда мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани аксизҳо, инчунин шаклҳои эъломияҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдик карда мешавад.

Моддаи 209. Баргардонидани аксиз ҳангоми содироти такрории (реэкспорт) молҳо

1. Дар ҳолати содироти такрории (реэкспорти) молҳо аксиз ҳангоми воридоти молҳо супорида шуда, баъдан аз ҷониби мақомоти молия, ки ба онҳо ҳангоми воридоти молҳо аксиз супорида шуда буд, якҷоя бо мақомоти даҳлдори гумруқ мутобики ҳаҷми воқеии содироти такрорӣ (реэкспорт) баргардонида мешавад. Баргардонидани маблағ мувофиқи тартиби муқарраргардида дар давоми 30 рӯзи баъди пешниҳод намудани аризай хаттии андозсупоранда анҷом дода мешавад.

2. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба молҳое, ки воридоти онҳо мутобики сарҳати панҷуми қисми 1 моддаи 201 Кодекси мазкур аз аксиз озод аст, татбиқ намегардад.

Моддаи 210. Тамғаҳои аксиз

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон номгӯи молҳои зераксизии ватанӣ ва воридотиро, ки бояд тамғаҳои аксизӣ гузошта шаванд, муқаррар менамояд. Фурӯши чунин молҳои зераксизӣ бе тамғаҳои аксизӣ манъ аст. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд чунин молҳои зераксизиро, ки бе тамғаҳои аксизӣ ба фурӯш бароварда шудаанд, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мусодира намоянд.

2. Тамғаҳои аксизӣ ҳучҷатҳои ҳисботдиҳии қатъӣ буда, дорои дараҷаи муайянни муҳофизат мебошанд. Тартиби таҳия ва муомилоти онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. Тартиби гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба маҳсулоти зераксизӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

3. Истеҳсолкунандагон ва шахсон - воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ ҷавобгар мебошанд.

4. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нагардида бошад, ҳангоми вайрон шудан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ аксиз дар ҳаҷми навъҳои пешниҳодшудаи молҳои зераксизӣ пардохт мешавад.

5. Ҳисоби аксизи тамғаҳои аксизии вайронгардида ё гумшуда (аз ҷумла дуздидашуда), ки барои тамғагузории молҳои зераксизӣ мутобики муқаррароти Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, бо дарназардошти меъёрҳои муқарраргардида, ки нисбат ба воҳиди ҳаҷми зарфи (зарф, бастаи) дар тамға зикргардида истифода мегарданд, анҷом дода мешавад.

6. Ҳангоми дар тамға мавҷуд набудани ишора ба ҳаҷми воҳиди зарф (зарф, баста), ҳисоби аксиз аз рӯи тамғаҳои аксизии гум ё вайроншуда бо дарназардошти ҳаҷми нисбатан калони воҳиди зарф (зарф, баста), ки ба он рехтани (печонидани, бастубанди) молҳои зераксизӣ дар ҷараёни

давраи андозе, ки пеш аз давраи вайрон шудан ё гум шудани тамғаҳои аксиз сурат гирифтааст, муайян карда мешавад.

7. Ҳангоми вайрон шудан, гум шудани тамғаҳои аксизӣ дар ҳолатҳои зайл аксиз пардохт намешавад:

- вайрон шудан ё гум карданни тамғаҳои аксизӣ дар натиҷаи рух додани ҳолатҳои фавқулодда, ки мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сарҳати дуюми қисми 1 моддаи 184 Кодекси мазкур тасдиқ гардидаанд;

- тамғаҳои аксизии вайроншуда, ки аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси санади аз ҳисоб баровардан ҷиҳати нобудсозӣ қабул гардидаанд.

Моддаи 211. Ҳисобнома-фактураҳо

1. Андозсупоранде, ки таҳвил ва (ё) воридоти молҳои зераксизиро амалӣ менамояд, ӯҳдадор аст мутобики тартиби муқаррарнамудаи моддаҳои 186 ва 187 Кодекси мазкур ба қабулкунандагони молҳои зераксизӣ ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб дода (навишта), супорад.

2. Агар андозсупоранда супорандай андоз аз арзиши иловашуда набошад, дар ҳисобнома-фактураҳо маълумот оид ба андоз аз арзиши иловашуда ҷой карда намешавад.

ФАСЛИ XI. АНДОЗИ ИЧТИМОЙ БОБИ 33. АНДОЗИ ИЧТИМОЙ

Моддаи 212. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози иҷтимоӣ инҳо мебошанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии гайрирезидентҳо ва соҳибкорони инфиродӣ – корфармоён, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои бо онҳо дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ё бе шартнома ҳамчун коргарони кироя кор мекунанд, музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар медиҳанд;

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии гайрирезидентҳо ва соҳибкорони инфиродӣ, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифтанишуда дар асоси шартномаҳои дорои хусусияти граждани ҳуқуқӣ ё бе шартнома ҳаққи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаққи хизматҳои расонидашударо (корҳои иҷрошударо) чуброн менамоянд;

- шахсони воқеии дар сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинигардида, ки пардохт гирифтаанд;

- шахсони воқеие, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти соҳибкории инфиродӣ машғуланд, аз ҷумла онҳое, ки ба сифати аъзои хоҷагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолият мекунанд.

2. Агар андозсупоранда дар як вақт ба якчанд категорияҳои андозсупорандагони дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида мансуб бошад, ӯ доир ба ҳар як ҳолат андозро ҳисоб ва пардохт менамояд.

3. Минбаъд дар ҳамин боб супорандагони дар сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда пешбiniшуда сугуртакунандагон,

супорандагони дар сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда - сугурташудагон, супорандагони дар сархати чоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда – ҳамзамон шахсони сугуртакунанда ва сугурташаванда номида мешаванд.

4. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки муҳоҷирони меҳнатӣ мебошанд ҳуқуқ доранд ба мақомоти андози маҳалли зисташон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо аризai ҳаттӣ муроҷиат намуда, ихтиёран супорандай андози иҷтимоӣ шаванд ва онро дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт намоянд.

Моддаи 213. Объекти андозбандӣ

1. Барои андозсупорандагони дар сархатҳои якум ва сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ инҳо мебошанд:

- музди меҳнат, подошпулӣ ва даромадҳои дигари мутобиқи моддаи 99 Кодекси мазкур муайяншаванда, ки аз ҷониби андозсупоранда ба манфиати кормандони кироя пардоҳт мешаванд;

- пардоҳтҳо, подошпулӣ ва ҳар гуна даромад ба манфиати шахси воқеӣ пардоҳтшаванда, ки дар сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур нишон дода нашудааст.

2. Барои андозсупорандагони дар сархатҳои дуюм ва сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар мутобиқи шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва гражданий ҳуқуқӣ оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, аз ҷумла пардоҳт ва подошпулӣ мутобиқи шартномаҳои муаллифӣ мебошад, ки андозсупорандагон ба манфиати шахсони воқеие мепардозанд, ки соҳибкорони инфириодӣ намебошанд.

3. Барои андозсупорандагони дар сархати чоруми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ даромади умумӣ аз фаъолияти соҳибкорӣ мебошад.

4. Мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда инҳо ба объекти андозбандӣ доҳил намешаванд:

- маблағҳое, ки дар доираи шартномаҳои гражданий ҳуқуқӣ, ки мавзӯи онҳо гузариши ҳуқуқи моликият ё дигар ҳуқуқи молӣ ба молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) мебошад, инчунин шартномаҳои марбут ба додани ҳуқуқи истифодаи молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) пардоҳт шудаанд;

- маблағҳое, ки дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатии бо филиал ва намояндагии шахсони ҳуқуқӣ-резидентҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта басташуда ба манфиати шахсони воқеие пардоҳт мешаванд, ки шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрванд мебошанд;

- маблағҳое, ки ба манфиати шахсони воқеӣ - шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрвандӣ бо сабаби аз ҷониби онҳо анҷом додани фаъолият берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи шартномаҳои

басташудаи хусусияти гражданини ҳуқуқидошта, ки матлаби онҳо ичрои кор, расонидани хизмат мебошад, пардохт шудаанд.

Моддаи 214. Манбаи андоз

1. Манбаи андози андозсупорандагон-корфармоёни дар сарҳати якуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида, ҳамчун маблағи музди меҳнат, подошпулий ва манфиатҳои дигаре муайян карда мешаванд, ки корфармоён барои давраи андоз ба шахсони воқей мепардозанд.

2. Манбаи андози андозсупорандагони дар сарҳати дуюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун маблағи пардохтҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳое муайян карда мешаванд, ки бе тарҳкунӣ ба шахсони воқей дар давраи андоз ҷуброн карда мешаванд.

3. Манбаи андози андозсупорандагон-шахсони воқеии дар сарҳати сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун маблағи музди меҳнат, пардохтҳо, подошпулий ва манфиатҳои дигаре муайян карда мешаванд, ки онҳо бе тарҳкунӣ дар давраи андоз мегиранд.

4. Ҳангоми муайянкуни манбаи андоз ҳама гуна пардохтҳо ва подошпулиҳо, аз ҷумла подошпулиҳои муаллифӣ, ки ҳамчун объекти андозбандӣ муайян шудаанд, аз ҷумла пардохти пурра ё ҷузъии молҳои (корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулӣ ё ҳуқуқҳои дигари) барои шахсони воқей муқарраргардида, ба истиснои имтиёзҳои дар моддаи 215 Кодекси мазкур муайяншуда ба ҳисоб гирифта мешаванд.

5. Барои шахсони воқей-резидентҳо, ки ба намояндигиҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ, намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ӯҳдадориҳои худро ба сифати андозсупорандагон ичро намекунанд, дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва (ё) гражданини ҳуқуқӣ кор ичро мекунанд ва хизмат мерасонанд, манбаи андоз ҳамчун маблағи музди меҳнат, пардохтҳо ва дигар подошпулиҳо, ки дар давраи андоз бе тарҳкунӣ мегиранд, муайян карда мешавад. Маълумот дар бораи даромади ин шахсони воқей ба мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи сипаришуда фаро мерасад, аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

6. Манбаи андози соҳибкорони инфириодӣ, аз ҷумла аъзои хоҷагиҳои деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқии дар сарҳати чоруми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун даромади умумӣ бе тарҳкунӣ муайян карда мешавад, ки чунин андозсупоранда дар давраи андоз дар шакли пулӣ ва (ё) аслӣ (натуралӣ) аз фаъолияти соҳибкорӣ гирифтааст.

7. Ҳангоми ҳисобкуни манбаи андози пардохтҳо ва дигар подошпулиҳо дар шакли аслӣ (натуралӣ) дар шакли молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) арзиши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар рӯзи супоридани онҳо (ҳисобкуни) дар асоси нарҳҳои (тарифҳои) бозории

онҳо, ҳангоми танзими давлатии нархҳо (тарифҳо) ба чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бошад, дар асоси нархҳои чаканаи танзимшавандай давлатӣ истифода мешаванд.

Моддаи 215. Озодкуни

Аз супоридани андоз озод карда мешаванд:

- даромади шахсони воқеи, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон набуда, барои намояндагиҳои дипломатӣ ва (ё) консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа корҳоро иҷро мекунанд ва хизмат мерасонанд;
- даромади шаҳрвандони давлатҳои хориҷӣ аз кироякорӣ дар доираи татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- даромадҳое, ки аз андоз аз даромад мутобиқи моддаи 104 Кодекси мазкур озод карда мешаванд.

Моддаи 216. Меъёрҳои андоз

1. Агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, аз рӯи андози иҷтимои, ки ба буҷет гузаронида мешавад, барои сугуртакунандагон меъёри 25 фоиза ва барои сугурташудагон 1 фоиза татбиқ карда мешаванд.

2. Барои шахсони воқеии фаъолияти соҳибкории инфириодиро тибқи патент анҷомдиҳанда, аз ҷумла аъзои хоҷагиҳои дехқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ андозаи ҳадди ақали андози иҷтимоӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад. Барои соҳибкорони инфириодии тибқи шаҳодатнома амалқунанда меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати шахсони сугурtaшудa ба 1,0 фоизи манбаи андоз, вале на камтар аз андозаи ҳадди аксари андози иҷтимоӣ барои соҳибкори инфириодии тибқи патент фаъолияткунанда муқарраршуда, новобаста ба андозаи дарomадi гириftашудa, баробар мебошад.

3. Барои шаҳrвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба намояндагиҳои дипломатии (консулии) давлатҳои хориҷӣ ва намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилаӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд ва хизмат мерасонанд ва андози иҷтимоиро мустақилона пардоҳт менамоянд, меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати сугурtaкунандагон дар ҳаҷми 25 фоиз ва ба сифати сугурtaшудагон 1 фоиз муқаррар карда мешавад.

4. Барои мақсадҳои сугурtaи иҷтимоӣ, аз ҷумла таъмини нафақаи соҳибкорони инфириодӣ, аъзои хоҷагиҳои дехқонӣ (фермерӣ), ки шахсони ҳуқуқӣ нестанд ва шахсони дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида маблағи умумии андози иҷтимоии мутобиқи муқаррароти боби мазкур пардоҳtшудa 20 фоизи дарomадero ташкил медиҳад, ки барои мақсадҳои сугурtaи иҷтимоӣ аз ҷониби шахсони воқеии дар боло нишондодашуда гириfta шудааст (эъломия шудааст). Дар ҳолати нокифоя будани собиқai сугурta, маблағи умумии андози иҷтимоии барои тамоми давраи сугурtaи воқеии иҷтимоӣ пардоҳtшудa барои даврае амалигашта маҳсуб мешавад, ки он на камтар аз собиқai ҳадди ақали сугурtaвии барои таъин намудани нафақаҳо ва шаклҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ

мутобиқи қонунгузорӣ дар бораи суғуртаи иҷтимоии давлатӣ муқарраршуда мебошад.

Моддаи 217. Давраи андоз

Давраи андози иҷтимоӣ моҳи тақвимӣ мебошад, агар дар моддаи 218 Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 218. Тартиби ҳисобкуни пардохтани андоз

1. Маблағи андози иҷтимоӣ, ки ба буҷет бояд гузаронда шавад бо роҳи зарб задани манбаи андозбанӣ ба меъёрҳои даҳлдори андоз муайян карда мешавад, агар дар боби мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад.

2. Андози иҷтимоӣ дар ҳолатҳои дар сарҳатҳои якум - сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбiniшуда, инчунин нисбат ба аъзои ҳочагии дехқонӣ (фермерӣ) бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 125 Кодекси мазкур то санаи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи андозӣ фаро мерасад, ба буҷет гузаронда мешавад.

3. Андози иҷтимоиро ба ҷои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатӣ, консулий ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳориҷа дар хизмати давлатӣ қарор доранд, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа ҳамчун корфармо то санаи 15-уми баъди семоҳаи ҳисоботӣ ҳисоб пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат андозро меситонад.

4. Соҳибкорони инфириodie, ки тибқи патент фаъолият мекунанд, андози иҷтимоиро ҳамзамон бо гузаронидани маблағ ба буҷет барои патент месупоранд. Соҳибкорони инфириodie, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият мекунанд, инчунин шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 2 моддаи 216 Кодекси мазкур зикр шудаанд барои давраи андоз то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисоботӣ фаро мерасад, эъломияи андозро пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозро пардохт менамоянд.

5. Андозсупорандагон-шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимиӣ ғайрирезидентҳо, соҳибкорони инфириodie тибқи шаҳодатнома фаъолияткунандай дар сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбiniгардида эъломияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромадро ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии худ ҳармоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозҳоро пардохт менамоянд.

6. Ҳочагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ ҳар нимсолаи тақвимӣ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз нимсолаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашон нисбат ба аъзои ин ҳочагиҳо дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эъломияи ягонаи андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ пешниҳод

намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозҳоро пардоҳт менамоянд.

7. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 3 моддаи 216 Кодекси мазкур зикр шудаанд, ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии худ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эъломияни ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромад пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат пардоҳти андозҳоро таъмин менамоянд.

8. Назорати пардоҳти андози иҷтимоӣ аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

9. Даствурамал дар бораи ҳисоб ва пардоҳт намудани андози иҷтимоӣ, шаклҳои эъломияҳои (ҳисобҳои) андоз аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ XII. АНДОЗҲО БАРОИ ЗАХИРАҲОИ ТАБИЙ БОБИ 34. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 219. Муносибатхое, ки ҳамин фасл танзим менамояд

1. Андозҳо барои захираҳои табиӣ дар ҳолати истифода бурдани захираҳои табиӣ, аз чумла истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ дар доираи қарордодҳо оид ба истифодаи сарватҳои зеризаминиӣ ва (ё) истифодабарии об барои истеҳсоли нерӯи барқ пардоҳт мешаванд.

2. Ҳангоми истифодабарии захираҳои табиӣ истифодабарандагони онҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар андозҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмиро ба буҷет мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт менамоянд.

3. Фасли мазкур тартиби ҳисобкунӣ ва пардоҳти андозҳои истифодабарии сарватҳои зеризаминиро ҳангоми гузаронидани амалиёт оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ, инчунин роялти барои оби барои истеҳсоли нерӯи барқ истифодашаванда муқаррар мекунад.

4. Хусусиятҳои иҷрои ўҳдадориҳои андоз оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ, ки дар доираи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот анҷом дода мешаванд, дар фасли XVII Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд.

5. Андозҳо барои захираҳои табиӣ инҳоро дар бар мегиранд:

- андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминиӣ (бонуси обунавӣ, бонуси қашфи тиҷоратӣ, роялти барои истиҳроҷ);

- роялти барои об.

6. Тамоми намудҳои бонусҳо ва роялти барои захираҳои табиӣ барои мақсадҳои андоз аз фоида аз даромади умумӣ тарҳ карда мешаванд.

7. Назорати пардоҳти андозҳоро барои захираҳои табиӣ мақомоти андоз анҷом медиҳанд.

8. Даствурамал дар бораи ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳо барои захираҳои табиӣ, инчунин шаклҳои эъломияҳои андоз (ҳисобҳо) аз

чониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 35. АНДОЗҲО АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ САРВАТҲОИ ЗЕРИЗАМИНӢ

§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 220. Муқаррароти асосӣ

1. Дар боби мазкур мағҳумҳои асосии зерин истифода шудаанд:

- истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ –шахсоне, ки новобаста ба доштани иҷозатнома (иҷозат), корҳои геологӣ ва (ё) истихроҷи маъданҳои фоиданокро анҷом медиҳанд;

- кон – қисми қитъаи сарватҳои зеризаминие, ки анбӯҳи табиии маъданҳои фоиданокро дар бар мегирад;

- маъдани фоиданок – моддаҳои табиии минералӣ дар ҳолатҳои саҳт, моеъ ва (ё) газмонанди (аз ҷумла обҳои зеризаминӣ ва лойҳои табобатӣ), ки дар сарватҳои зеризаминӣ ҷой дошта, барои истифодаи истеҳсолӣ ва (ё) истеъмолӣ короям мебошанд;

- истихроҷ – маҷмӯи корҳо, ки бо берун баровардани маъданҳои фоиданок аз сарватҳои зеризаминӣ, аз ҷумла аз зуҳуроти минералии техногенӣ алоқаманд мебошанд;

- коркарди ашёи хоми минералӣ – корҳои марбут ба ҳосил намудани маъданҳои фоиданок аз ашёи хоми минералӣ;

- қашфи тиҷоратӣ – захираҳои маъданҳои фоиданоки дар ҳудуди қарордодии истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ қашфгардида, ки аз чониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба захираҳои маъданҳои фоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ самаранок мебошанд;

- бонуси обунавӣ ва бонуси қашфи тиҷоратӣ – андозҳои устувори яккаратае мебошанд, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, ба истиснои корхонаҳои давлатие, ки корҳои омӯзиши геологии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағузоришавандаро анҷом медиҳанд, бояд пардоҳт намоянд;

- роялти барои истихроҷ – андози доимии аз чониби андозсупоранда (истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ) ҳангоми истихроҷи маъданҳои фоиданок пардоҳтшаванда.

2. Пардоҳти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ истифодабарандай сарватҳои зеризаминиро аз пардоҳти андозҳои дигари муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, инчунин аз иҷрои ӯҳдадориҳои андозӣ барои анҷоми намудҳои дигари фаъолият (ки бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд нестанд) мутобиқи қонунгузории андози дар санаи ба миён омадани чунин ӯҳдадориҳо (бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд набуда) амалкунанда озод намекунад.

3. Гайрирезидент метавонад истифодабарии сарватҳои зеризаминиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути шахси ҳуқуқии таъсисдодааш ё филиали шахси ҳуқуқии хориҷӣ ба амал барорад.

4. Андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризамини ёз аз ҷониби шахсони зерин супорида намешаванд:

- шахсони воқеӣ барои маъданҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризамини, ки дар қитъаҳои замини ба онҳо барои истифода вобасташуда истихроҷ менамоянд, агар чунин маъданҳои фоиданоки истихроҷшаванда барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда нашаванд;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ва муассисаҳои давлатие, ки обҳои зеризаминиро барои эҳтиёҷоти ҳочагидории худ истихроҷ менамоянд;

- истифодабарандагони сарватҳои зеризамини ёз барои истихроҷи зимни обҳои зеризамини ҳангоми баргашта пур кардани ин обҳо барои нигоҳдории фишори қиши замин;

- шахсоне, ки обҳои зеризамини дренажии дар тавозуни давлатии маъданҳои фоиданок ба назар гирифтанашавандаро ҳангоми коркарди конҳои маъданҳои фоиданок, соҳтмон ва истифодаи иншооти зеризамини, истифодабарии заминҳои поёноби ботлоқшуда истихроҷ менамоянд.

Моддаи 221. Муқаррар намудани низоми андоз дар қарордодҳои оид ба истифодаи сарватҳои зеризамин

1. Шартҳои пардоҳти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризамини (минбаъд дар фасли мазкур - низоми андозбандӣ), ки барои ҳар як истифодабарандай сарватҳои зеризамини мутобиқи Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои зеризамини (минбаъд дар фасли мазкур - қарордоди) байни истифодабарандай сарватҳои зеризамини ва мақоми ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар фасли мазкур – мақоми салоҳиятдор) дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон басташаванда муайян карда мешаванд.

2. Қарордод байни истифодабарандай сарватҳои зеризамини ва мақоми салоҳиятдор, агар Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳлатҳои дигарро пешбинӣ накарда бошад, дар мӯҳлати на дертар аз 3 моҳи тақвимии пас аз гирифтани иҷозатнома (иҷозат) баста мешавад.

3. Истифодабарии сарватҳои зеризамини бе бастани қарордод иҷозат дода намешавад. Ҳангоми истифодабарии сарватҳои зеризамини бе бастани қарордод андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризамини (бонусҳо ва роялти барои истихроҷ) барои ҳамаи давраи чунин фаъолият бояд бо меъёри 3-каратаи меъёрхое, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, пардоҳт карда шуда, минбаъд истифодабарандай сарватҳои зеризамини мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида шавад.

4. Низоми андозе, ки дар қарордод муқаррар карда мешавад, бояд ба талаботи қонунгузории андози Ҷумхурии Тоҷикистон дар санаи бастани (имзо намудани) қарордод мувофиқат намояд.

5. Ворид намудани масъалаҳои вобаста ба супоридани андозҳо ба иҷозатномаҳо ва дигар асноде, ки бо истифодабарии сарватҳои зеризамини aloқаманд мебошанд, ба истиснои қарордодҳо оид ба истифодабарии сарватҳои зеризамини, манъ аст.

6. Дар ҳолате ки истифодаи сарватҳои зеризаминиро бо як қарордод якчанд андозсупорандагон амалӣ менамоянд, низоми андозбандии дар қарордод муқарраршуда барои ҳамаи онҳо ягона мебошад. Дар баробари ин, аз рӯи фаъолияти дар доираи чунин қарордод иҷрошаванда андозсупорандагон барои мақсадҳои андозбандӣ ҳамчун андозсупорандай ягона ҳисоб ёфта, онҳо ӯҳдадор мебошанд баҳисобгирии ягонаи муштаракро пеш баранд ва ҳамаи андозҳо барои истифодабарии сарватҳои зеризамини дар қарордод муқарраршударо мутобиқи қонунгузории андози Ҷумхурии Тоҷикистон супоранд.

7. Истифодабарандай сарватҳои зеризамини ӯҳдадор аст баҳисобгирии алоҳидаро барои ҳисоб кардани ӯҳдадориҳои андоз мутобиқи низоми андозбандии пешбининамудаи қарордод ва ҳисоб кардани ӯҳдадориҳои андоз оид ба фаъолияте, ки аз доираи чунин қарордод берун аст (аз ҷумла бо истифодаи сарватҳои зеризамини aloқаманд набуда), амалӣ намояд.

8. Муқаррапоти қисми 7 ҳамин модда дар мавриди баҳисобгирии алоҳида дар ҳолатҳое, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризамини дар баробари фаъолият тибқи қарордоди истихроҷи маъданҳои фоиданоки маъмулӣ ва (ё) обҳои зеризамини фаъолиятеро анҷом медиҳанд, ки аз доираи чунин қарордодҳо берун аст (ба истифодаи сарватҳои зеризамини вобаста нест) татбиқ намегарданд.

9. Ҳангоми бо мақсади соҳибкорӣ коркард намудани маъданҳои фоиданоки ҳамроҳ ва қанданиҳои дигари дар қарордод зикрнагардида истифодабарандай сарватҳои зеризамини доир ба онҳо то ворид намудани тағйирот ба қарордод пардоҳти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминиро бо меъёри 3-карата мувофиқи муқаррапоти боби мазкур анҷом медиҳанд.

§2. Бонуси обунавӣ

Моддаи 222. Муқаррапоти умумӣ

1. Бонуси обунавӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандай сарватҳои зеризамини барои ба даст овардани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризамини дар ҳудуди муайяннамудаи иҷозатнома (иҷозат) мебошад.

Моддаи 223. Андозсупорандагон

1. Бонуси обунавӣ аз ҷониби шахсе пардоҳт мешавад, ки дар озмун барои гирифтани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризамини ғолиб

омадааст ё ҳукуқи истифодабарии сарватҳои зеризаминиро дар асоси музокироти мустаким тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст, инчунин шахсе, ки мувофиқи тартиби муқарраргардида яке аз иҷозатномаҳои (иҷозатҳои) зеринро гирифтааст:

- иҷозатнома (иҷозат) барои омӯзиши геологӣ;
- иҷозатнома (иҷозат) барои истихроҷи маъданҳои фоиданок.

2. Муқаррароти сарҳати дуюми қисми 1 ҳамин модда ба истифодабарандагони сарватҳои зеризамини, ки дар асоси ҳукуқи истисноӣ барои истихроҷ вобаста ба қашфи тиҷоратӣ дар доираи иҷозатнома (иҷозат) барои омӯзиш дар ҳудуди даҳлдор қарордод бастаанд, татбиқ намешавад.

Моддаи 224. Андозаи бонуси обунавӣ

1. Андозаи бонуси обунавӣ мувофиқи қоидаҳои муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои зеризамини инъикос карда мешавад.

2. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад андозаи баландтари бонуси обунавиро муқаррар намояд.

Моддаи 225. Мӯҳлати пардоҳти бонуси обунавӣ

1. Бонуси обунавӣ дар мӯҳлатҳои зерин пардоҳт мешавад:

- панҷоҳ фоизи маблағи муқарраршуда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи додани ҳуҷҷати тасдиқунандай ҳуқуқ барои истифодабарии сарватҳои зеризамини;

- панҷоҳ фоизи маблағи муқарраршудаи боқимонда на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи эътибор пайдо кардани қарордод дар бораи истифодабарии сарватҳои зеризамини.

2. Бонуси обунавӣ доир ба маъданҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризамини ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии кон пардоҳт мешавад.

3. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад мӯҳлати дигари пардоҳти бонуси обунавиро муқаррар намояд.

Моддаи 226. Эъломияи андоз

Эъломияи бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризамини ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар мӯҳлате, ки барои пардоҳти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§3. Бонуси қашфи тиҷоратӣ

Моддаи 227. Муқаррароти умумӣ

1. Бонуси қашфи тиҷоратӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандай сарватҳои зеризамини барои қашф ва бақайдгирии

конҳои аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ муносиб, инчунин гирифтани ҳукуқи истихроҷ дар ҳудуде мебошад, ки дар иҷозатнома (иҷозат) муайян шудааст.

2. Бонуси кашфи тиҷоратиро истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ дар асоси иҷозатномаҳои (иҷозати) зерин фаъолияткунанда пардоҳт менамоянд:

1) Барои истихроҷи маъданҳои фоиданок дар ҳолатҳои зерин:

а) барои ҳар як кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодие, ки қаблан аз ҷониби ҳамин истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ дар қаламрави даҳлдор дар доираи иҷозатнома (иҷозат) барои иктишоф эълон шудааст;

б) барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии ҳаҷми истихроҷи захираҳои маъданҳои фоиданоки дар ибтидо аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда мегардад;

в) барои ҳар як кашфи тиҷоратии дигар маъданҳои фоиданоки дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳои захираҳои истихроҷшаванде, ки аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудаанд.

2) Барои иктишоф ва истихроҷи якҷоя нисбат ба ҳар як кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодӣ, аз ҷумла барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии захираҳои маъданҳои фоиданоки истихроҷшавандай дар ибтидо аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда мегардад.

3. Доир ба иҷозатномаҳо (иҷозатҳо) барои гузаронидани иктишофи конҳои маъданҳои фоиданок, ки истихроҷи минбаъдаи онро пешбинӣ намекунад, бонуси кашфи тиҷоратӣ пардоҳт намешавад.

Моддаи 228. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагони бонуси кашфи тиҷоратӣ ин истифодабарандагони сарватҳои зеризамини мебошанд, ки дар бораи кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодӣ ҳангоми гузаронидани амалиёти истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ дар доираи иҷозатномаи (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ гирифташуда эълон кардаанд.

Моддаи 229. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ мувоғиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истифодаи сарватҳои зеризаминӣ дарҷ карда мешавад.

2. Барои конҳои чудогонаи маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад андозаи баландтари бонуси кашфи тиҷоратиро муқаррар намояд.

Моддаи 230. Мӯҳлати пардоҳти бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Бонуси кашфи тичоратӣ ба буҷет на дертар аз 90 рӯз аз санаи додани иҷозатнома (иҷозат) барои истиҳроҷи маъданҳои фоиданок ё аз рӯзи аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудани ҳаҷми захираҳои маъданҳои фоиданоки ба таври иловагӣ истиҳроҷшаванд аз санаи аз ҷониби мақоми давлатии мазкур тасдиқ намудани ҳаҷми захираҳои истиҳроҷшавандай маъданҳои фоиданок пардоҳт мешавад.

2. Бонуси кашфи тичоратии маъданҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ дар маҳалли ҷойгиршавии кон пардоҳт мешавад.

3. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад мӯҳлати дигари пардоҳти бонуси кашфи тичоратиро муқаррар намояд.

Моддаи 231. Эъломияи андоз

Эъломия оид ба бонуси кашфи тичоратӣ аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар мӯҳлате, ки барои пардоҳти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§4. Роялти барои истиҳроҷ

Моддаи 232. Муқаррапоти умумӣ

Роялти барои истиҳроҷ андозе мебошад, ки истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ аз рӯи ҳар як намуди маъданҳои фоиданоки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон истиҳроҷшаванд, новобаста ба он, ки онҳо ба ҳаридорон (қабулкунандагон) таҳвил (бор карда фиристода) шудаанд ё барои эҳтиёҷоти худӣ истифода гардидаанд, алоҳида месупорад.

Моддаи 233. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои истиҳроҷ истифодабарандагони сарватҳои зеризамини мебошанд, ки дар доираи ҳар як иҷозатномаи (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ додашуда чунин амалҳоро анҷом медиҳанд:

- истиҳроҷи маъданҳои фоиданок, аз ҷумла маъданҳои фоиданок аз зуҳуроти минералии техногенӣ;
- коркарди маъданҳои фоиданок бо ҳосил кардани ҷузъҳои фоиданок аз таркиби онҳо.

Моддаи 234. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ маъданҳои фоиданоки зерин мебошанд:

- аз конҳои дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қитъаи сарватҳои зеризамини ба андозсупоранда ҷудошуда истиҳроҷшаванд;
- аз партовҳо (талағот) ҳосилкардашуда, агар барои чунин ҳосилқунӣ иҷозатномаи (иҷозати) алоҳида дода шавад.

2. Объекти роялти барои истиҳроҷ доир ба ҳар намуди маҳсулоти тайёр алоҳида муқаррар карда мешавад.

3. Объекти андозбандӣ барои карбогидратҳо инҳо мебошанд:

- карбогидратҳои истихроҷудаи коркарди аввалияро гузашта, аз ҷумла маъданҳои фоиданоки ҳамроҳ ва ҷузъҳои фоиданоки он;

- ҷузъҳои фоиданок, ки дар ҷараёни коркарди карбогидратҳо ба даст оварда, ҳамчун маҳсулоти тайёр ҳангоми истихроҷ ва коркарди қаблӣ дар таркиби маъданҳои фоиданоки коркардшаванда андозбандӣ нашудаанд.

4. Объекти роялти барои истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, аз ҷумла аз зуҳуроти минералии техногенӣ мебошад.

5. Объекти роялти барои истихроҷи ҷисмҳои саҳти маъданҳои фоиданок инҳо мебошанд:

- ҷисмҳои саҳти маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда ва (ё) ҳосилшуда, аз ҷумла аз зуҳуроти минералии техногенӣ;

- маъданҳои фоиданоки дар ҷараёни коркард ҳосилнамудаи корхонаҳои коркардкунанд.

6. Объектҳои роялти барои истихроҷ ҷунин истихроҷро дар бар мегиранд:

1) Ҳуди маъданҳои фоиданок:

а) нафт, гази табиӣ ва конденсати газ;

б) ангишт ва варақсанги сӯзанд;

в) маъданҳои молӣ;

г) обҳои зеризаминӣ, аз ҷумла аз коркарди аввалия гузашта;

д) абрақ, асбест, ашёи хом барои истеҳсоли масолеҳи соҳтмон;

е) ашёи хоми гайримаъдан барои металлургия.

2) Металлҳои қиматбаҳо ва (ё) металлҳои соғи химиявӣ дар қум, маъданҳо, концентратҳо.

3) Концентрати металлҳои сиёҳ, ранга, нодир ва радиоактивӣ, ашёи хоми кимиёвии кӯҳӣ.

4) Сангҳои қиматбаҳо, ашёи хоми сангҳои ороишӣ ва пйезооптикаи аз коркарди аввалия гузашта.

5) Маъданҳои фоиданоки дигар, аз ҷумла ашёи хоми минералии аз коркарди аввалия гузашта.

Моддаи 235. Манбаи андоз

1. Манбаи андози роялти барои истихроҷ дар давраи андоз ин арзише мебошад, ки дар асоси нархи таҳвил ё дар ҳолати мавҷуд набудани таҳвил дар асоси арзиши аслии маҳсулоти молии якуми аз маъданҳои фоиданок истихроҷшуда дар натиҷаи коркарди аввалия (полоиш, тозакунӣ) ҳосилшуда бе андоз аз арзиши иловашуда муайян карда мешавад.

2. Манбаи андоз барои навъҳои алоҳидаи маъданҳои фоиданок ҳамчун микдори маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда бо ифодаи аслӣ муайян карда мешавад.

3. Манбаи андоз доир ба ҳар як намуди маъданҳои фоиданок, аз ҷумла барои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маъданҳои

фоиданоки маъмулӣ ва маъданҳои фоиданоки дигар дар шакли софи химиявӣ муайян карда мешавад.

4. Арзиши металлҳои қиматбаҳо (тилло, нукра ва платина) ва дигар металлҳои дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи таҳвили чунин металлҳо, ки дар давраи андоз дар биржай металлҳои Лондон ва биржай металлҳои қиматбаҳои Лондон ташаккул ёфтааст, ҳисоб карда мешавад.

5. Арзиши навъҳои алоҳидаи маъданҳои фоиданоки маъмули дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи сметавии заҳираҳои асосии соҳтмонии муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба масъалаҳои соҳтмон ва меъморӣ муайян карда мешавад.

6. Агар дар қисмҳои дигари ҳамин модда муқаррароти дигаре ҷой надошта бошанд, арзиши маъданҳои фоиданоки дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи таҳвили ин маъданҳои фоиданок ё маҳсули якуми молии аз маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда ҳосилшуда, ки дар биржай байналмилалӣ (минтақавӣ) дар давраи андоз ташаккул ёфтааст ё бо тартиби дигари аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муқарраршаванда муайян карда мешавад.

7. Дар сурати дар давраи андоз маъданҳои фоиданоки истихроҷшударо таҳвил накардани андозсупоранда ва маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда ва (ё) маҳсулоти якуми молии аз ин маъданҳои фоиданок ҳосилшударо пурра барои эҳтиёҷоти худ истифода кардани андозсупоранда, арзиши маъданҳои фоиданоки дар давраи андоз истихроҷшуда дар асоси арзиши аслии воқеии истихроҷ ва (ё) коркарди аввалия (полоиш, тозакунӣ), ки ба ин маъданҳои фоиданок тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ рост меояд, 20 фоиз зиёд карда шуда, муайян карда мешавад. Дар баробари ин ба арзиши аслии маъданҳои фоиданоки истихроҷкарда харочоти моддӣ, харочоти музди меҳнат, маблағҳои ҳисобшудаи истеҳлӯк, харочот барои таъмир, харочоти азхудкунии заҳираҳои табиӣ ва харочоти дигар доҳил карда мешаванд.

8. Баҳодиҳии арзиши сангҳои қиматбаҳои истихроҷшуда дар асоси баҳодиҳии ибтидоии онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо анҷом дода мешавад.

9. Ҳангоми истихроҷи якчанд намудҳои маъданҳои фоиданок роялти барои истихроҷ аз рӯи ҳар намуди маъданҳои фоиданок алоҳида ҳисоб ва пардоҳт карда мешавад.

Моддаи 236. Меъёрҳои роялти барои истихроҷ

1. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи маъданҳои фоиданоки маъмул ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд:

	Меъёрҳо
--	---------

№	Номгүй маъданҳои фоиданоки маъмул	(бо % аз манбай андоз)
1.	Рег (ба гайр аз реги қолибрезӣ, шишасозӣ барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сementбарорӣ)	10
2.	Реги қолибрезӣ, шишасозӣ барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сementбарорӣ	7
3.	Омехтаи регу шағал	10
4.	Гил (ба гайр аз гили оташбардор, мушкилгудоз, қолибрезӣ барои саноати чинисозию фаянсӣ ва сementбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотабардор ва каолин (сафедгил))	6
5.	Гили оташбардор, мушкилгудоз, қолибрезӣ барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сementбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотабардор ва каолин (сафедгил)	5
6.	Гилхок (ба гайр аз гилхоки саноати сementбарорӣ)	6
7.	Гилхок барои саноати сementбарорӣ	5
8.	Санг бинокорӣ	5
9.	Регсанг (ба гайр аз битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ)	7
10.	Регсанги битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ	4
11.	Бӯр	5
12.	Квартсит (ба гайр аз бӯтхашт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан)	6
13.	Квартсити буттхашт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан	5
14.	Доломит (ба гайр аз битумнок ва барои саноати сementбарорӣ)	6
15.	Доломити битумнок ва барои саноати сementбарорӣ	5
16.	Мергел (ба гайр аз битумнок ва барои саноати сementбарорӣ)	7
17.	Мергели битумнок ва барои саноати сementбарорӣ	5
18.	Оҳаксанг (ба гайр аз битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сementбарорӣ, металлургӣ, кимиёвӣ, шишабарорӣ, селлюлозаю коғазбарорӣ ва қандистеҳсолкуниӣ, инчунин барои истеҳсоли гилхок)	6
19.	Оҳаксанг битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сementбарорӣ, металлургӣ, кимиёвӣ,	5

	шишабарорӣ, селлюлозаю қоғазбарорӣ ва қандистехсолкуний, инчунин барои истехсоли гилхок	
20.	Оҳаксанги ковок (ба ғайр аз оҳаксанги рӯйбаст ва ороиши)	6
21.	Мармар ва оҳаксанги ковоки рӯйбаст ва ороиши	5
22.	Варақсанг (ба ғайр аз варақсанги сӯзандва бомпӯши)	6
23.	Варақсанги сӯзандва бомпӯши	5
24.	Аргиллитҳо ва алевролитҳо	5
25.	Чинсҳои магмайӣ, вулқонӣ ва чинсҳои метаморфозӣ (ба ғайр аз чинсҳои рӯйбаст, ороиши, барои истехсоли маводи оташбардор ва кислотабардор, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, ба ғайр аз маводе, ки барои истифода дар саноати сementбарорӣ муносибанд)	6
26.	Чинсҳои магмавӣ, вулқонӣ ва чинсҳои метаморфозӣ, рӯйбаст, ороиши, барои истехсоли маводи оташбардор ва кислотабардор, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, инчунин барои истифода дар саноати сementбарорӣ муносиб	5
27.	Гаҷ	5

2. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи обҳои зеризаминиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

3. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи маъданҳои фоиданок, ба истиснои онҳое, ки дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд, ба андозаҳои зерин муқаррар қарда мешаванд:

№	Номгӯи маъданҳои фоиданок	Меъёрҳо (бо фоиз аз манбаи андоз)
1.	Нафт, конденсати газ ва гази табии	6
2.	Ангишт ва торф	4
3.	Металлҳои сиёҳ (оҳан, манган, хром, ванадий)	4
4.	Металлҳои ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъагӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва ғайра)	6
5.	Маъданҳои фоиданоки пошхӯрда	9
6.	Металлҳои асиљ (тилло, нуқра, платиноидҳо)	6
7.	Сангҳои қиматбаҳо	8
8.	Сангҳои ранга (зинатӣ) ва/ё ашёи хоми пйезооптикӣ	8
9.	Ашёи хоми радиоактивӣ	5
10.	Ашёи хоми қӯҳии кимиёвӣ ва обҳои гарм	5

11.	Ашёи хоми маъдани кӯҳӣ (концентрат) ва/ё ашёи хоми гайримаъданӣ барои металлургия	5
12.	Дигар маъданҳои фоиданoke, ки дар ҳамин ҷадвал, инчунин дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нишон дода нашудаанд	3
13.	Металлҳои ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъагӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва ғайра), металлҳои асил (тилло, нуқра, платиноидҳо), ки аз партовҳои корхонаҳои саноати кӯҳӣ истихроҷ мегарданд	0,5

4. Андозаи роялти барои истихроҷи ҳамаи намудҳои маъданҳои фоиданок, ки бояд ба буҷет пардоҳт шавад, ҳамчун ҳосили зарби арзиши (ҳаҷми) ҳар як намуди маъданҳои фоиданоки истихроҷнамудаи истифодабарандай сарватҳои зеризамини дар давраи андоз ба меъёрҳои даҳлдори роялти муайян карда мешавад.

Моддаи 237. Тартиби муқаррар намудан ва пардоҳти роялти барои истихроҷ дар шакли молӣ (натуралӣ)

1. Ҳангоми бастани созишиномаи иловагӣ байнни истифодабарандай сарватҳои зеризамини ва мақоми салоҳиятдор дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ пардоҳти роялти барои истихроҷ метавонад дар шакли аслӣ (натуралӣ) гузаронида шавад.

2. Маблағи (арзиши) шакли аслии (натуралии) пардоҳти роялти барои истихроҷ бояд ба шакли пулии пардоҳти мазкур баробар бошад.

3. Ҳангоми муқаррар намудани шакли аслии (натуралии) пардоҳти роялти барои истихроҷ дар созишиномаи иловагӣ ҳатман зикр карда мешаванд:

- қабулкунандае, ки аз номи давлат қисми маҳсулоти ба роялти мувофиқро қабул мекунад (минбаъд дар фасли мазкур – қабулкунанда);
- ҳаҷм ва нарҳи маъданҳои фоиданоки супоридашаванда;
- маҳал ва шартҳои таҳвили маъданҳои фоиданок.

4. Дар созишиномаи иловагӣ мӯҳлати аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризамини супоридани маҳсулот ба ҳисоби роялти барои истихроҷ бояд ба мӯҳлати муқарраршудаи пардоҳти он дар шакли пулии мувофиқат намояд. Дар айни замон истифодабарандай сарватҳои зеризамини дар мӯҳлати на дертар аз мӯҳлати пардоҳти шакли пулии роялти барои истихроҷ маҳсулотро ба қабулкунандае, ки дар қарордоди истифодаи сарватҳои зеризамини муқаррар шудааст, месупорад.

5. Қабулкунанда дар мӯҳлати муқарраршуда маблағи баробари роялти барои истихроҷ дар шакли пулиро ба буҷет мегузаронад, инчунин аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризамини сари вақт ва пурра ба вай супоридани ҳаҷми даҳлдори маҳсулотро дар шакли аслӣ (натуралӣ) мустақилона назорат менамояд.

6. Истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ ва қабулкунанда аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли чойгиршавии кон оид ба супоридани роялти барои истихроҷ дар шакли аслӣ (натуралӣ) дар мӯҳлати муқарраргардида ҳисбот пешниҳод менамоянд.

7. Қабулкунанда барои сари вақт ва пурра ба буҷет гузаронидани маблағҳои пулии пардохти роялти барои истихроҷ (тибқи ҳисобҳои истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ), инчунин барои маҳсулоти қабулкардааш мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

Моддаи 238. Тартиби пардохти роялти барои истихроҷ

1. Давраи андоз (ҳисботӣ) оид ба муайян ва пардохт кардани роялти барои истихроҷ моҳи тақвимӣ мебошад.

2. Эъломияи (ҳисби) роялти барои истихроҷ аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақоми андози маҳалли чойгиршавии кон то санаи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи ҳисботии андозӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

3. Роялти барои истихроҷи тамоми намудҳои маъданҳои фоиданок дар мӯҳлати на дертар аз рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи ҳисботӣ фаро мерасад, пардохт мешавад.

БОБИ 36. РОЯЛТИ БАРОИ ОБ

Моддаи 239. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои об (минбаъд дар ҳамин боб - андозсупорандагон) шахсоне эътироф мешаванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон обро барои истеҳсоли нерӯи барқ истифода мебаранд.

Моддаи 240. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандии роялти барои об истифодаи объектҳои обӣ бо мақсади истеҳсоли нерӯи барқ дар нерӯгоҳҳои барқии обӣ эътироф мешавад.

Моддаи 241. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз ҳамчун микдори дар давраи ҳисботӣ истеҳсолшудаи нерӯи барқ бе дарназардошти талаф ҳангоми интиқоли (таҳвили) минбаъдаи он муайян карда мешавад.

2. Манбаи андоз аз ҷониби андозсупоранда нисбат ба ҳар як объекти обӣ алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 242. Озодкунӣ

Истифодаи объекти обӣ барои мақсадҳои истеҳсоли нерӯи барқ ҳангоми аз 1000 киловатт бештар набудани иқтидори объекти обӣ нерӯи барқ истеҳсолкунанда аз пардохти роялти барои об озод карда мешавад.

Моддаи 243. Давраи андоз

Доир ба роялти барои об давраи андоз мохи тақвимӣ эътироф мешавад.

Моддаи 244. Меъёри андоз

Меъёри роялти барои об ҳангоми истифодаи объектҳои обӣ бо мақсадҳои истехсоли нерӯи барқ ба андозаи 0,06 нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои ҳар 1000 киловатт/соат нерӯи барқи истехсолшуда ба ҳолати охири давраи андоз муқаррар карда мешавад.

Моддаи 245. Тартиби ҳисоб кардани роялти барои об

1. Андозсупоранда маблағи роялти барои обро мустақилона ҳисоб менамояд.
2. Маблағи роялти барои об аз рӯи натиҷаи ҳар як давраи андоз ҳамчун ҳосили зарби манбаи андоз ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 246. Мӯхлати пардохти роялти барои об

Маблағи роялти барои об бояд ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пардохт шавад.

Моддаи 247. Эъломияи андоз

Эъломияи андоз аз рӯи шакле, ки мақоми ваколатдори давлатӣ муайян менамояд, аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии он дар мӯхлати барои пардохти андоз муқарраршуда пешниҳод карда мешавад.

ФАСЛИ XIII. АНДОЗ АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРД

БОБИ 37. АНДОЗ АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРД

Моддаи 248. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард шахсоне мебошанд, ки низоми умумии андозбандиро истифода мебаранд ва дорои объекти андозбандӣ мебошанд.

Моддаи 249. Объекти андозбандӣ

1. Агар дар қисми 2 ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, объекти андозбандӣ инҳо мебошанд:

- маблағи ҳамаи хароҷоти воқеии дар давраи ҳисботии андоз барои молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) дар ҳаҷми пурра анҷомдодаи (анҷом додашавандаи) андозсупоранда. Хароҷот барои соҳтмон, ҳариди воситаҳои асосӣ ва насл кардани онҳо, дигар хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур ҳусусияти капиталий дошта, бояд минбаъд дар шакли ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ тибқи моддаи 118 Кодекси мазкур тарҳ карда шаванд, объекти андозбандӣ эътироф намешаванд;

- 70 фоизи даромади умумии дар давраи ҳисботии андоз

гирифташудаи (гирифташаванда) андозсупоранда, агар маблағи воқеан харҷшуда (харҷшаванда) аз 70 фоизи даромади умумӣ зиёд набошад.

2. Ба объекти андозбандӣ инҳо дохил карда намешаванд:

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгарди ҳисобшуда (ба буҷет пардоҳтшуда);

- андозҳое, ки ҳангоми ҳисобкуни андози фоида мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ба арзиши аслии молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дохил намешаванд;

- ҳарочоти шахсоне, ки бо мақсади бартараф намудани оқибатҳои оғатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои дигари иҷтимоӣ иншооти заруриро бунёд намуда, ба таври ройгон ба моликияти мақомоти даҳлдори давлатӣ месупоранд.

Моддаи 250. Имтиёзҳои андоз

Бо ин андоз инҳо андозбандӣ карда намешаванд:

- муассисаҳои давлатӣ, аз ҷумла мақомоти давлатӣ, ки аз ҳисоби буҷети давлатӣ мабалғузорӣ мешаванд, ба истиснои фаъолияти андозбандишаванда барои хизматрасониҳои пулакӣ;

- иттиҳодияҳо ва ташкилотҳои динӣ, ташкилотҳои дигари гайритичоратӣ ба истиснои ҳарочот ва даромадҳои марбут ба фаъолияти соҳибкории онҳо.

Моддаи 251. Манбаи андоз

1. Бо дарназардошти дигар қисмҳои ҳамин модда манбаи андози аз объекти андозбандӣ бароянда бо роҳи ҷамъ намудани ҳамаи маблағҳо, ки андозсупоранда дар давраи ҳисботӣ дар ҳаҷми пурра ҳарҷ кардааст (бояд ҳарҷ кунад), ҳисоб карда мешавад, аз ҷумла:

- ҳарочот дар шакли пулӣ ва шакли молӣ барои молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо, ба истиснои пардоҳтҳо оид ба ҳарочот барои соҳтмон, ҳариди воситаҳои асосӣ ва насл кардани онҳо, дигар ҳарочоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур ҳусусияти капиталиӣ дошта, бояд минбаъд дар шакли ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ тарҳ карда шаванд;

- ҳарочоти дигаре, ки дар сарҳати якуми ҳамин қисм нишон дода нашудаанд, аз ҷумла ҳарочоти коргарони кироя (ҳарочоти фонди музди меҳнат).

2. Агар ҳарочоти кардашуда (кардашаванда) аз 70 фоизи даромади умумӣ зиёд набошад, он гоҳ манбаи андоз баробари 70 фоизи даромади умумӣ аз ҳамаи намудҳои фаъолият бо тарҳ намудани пардоҳтҳо (ҳисобкуниҳо) барои молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), ки қаблан ба манбаи андозбандии давраҳои андози гузашта дохил шудаанд, дониста мешавад.

3. Барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминотию фурӯш арзиши (нарҳи) пардоҳтшудаи (пардоҳтшавандаи) молҳое, ки минбаъд бояд таҳвил (аз нав фурӯҳта) шаванд, ҳамчун пардоҳт (ҳиссаҷудокунӣ) баррасӣ гардида, бояд ба манбаи андозбандӣ дохил карда шавад.

4. Ба манбай андоз инҳо дохил карда намешаванд:
- қарзҳои додашавандай ташкилотҳои қарзӣ;
- арзиши молу мулки ба сифати саҳм ба сармояи оинномавӣ додашуда;
- маблағҳои пулий ва (ё) молу мулки ройгон ба манфиати давлат додашуда.

5. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда дар як вақт анҷом додани фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш, инчунин фаъолияти дигар манбай андоз аз рӯи ҳар намуди чунин фаъолият алоҳида ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 252. Меъёри андоз

Меъёри андоз ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- аз 1-уми январи соли 2013 ба андозаи 0,5 фоиз барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш ва ба андозаи 2 фоиз барои дигар намудҳои фаъолият;
- аз 1-уми январи соли 2015 ба андозаи 0,25 фоиз барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш ва ба андозаи 1 фоиз барои дигар намудҳои фаъолият;
- аз 1-уми январи соли 2017 андоз бекор карда мешавад.

Моддаи 253. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 254. Тартиб ва мӯҳлати пардохти андоз

1. Эъломияи андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботии андоз фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

2. Пардохти андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботии андоз фаро мерасад, анҷом дода мешавад.

3. Назорати пардохти андоз аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард, инчунин шакли эъломияҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ XIV. АНДОЗ АЗ ФУРӯШ (НАХИ ПАХТА ВА АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

БОБИ 38. АНДОЗ АЗ ФУРӯШ (НАХИ ПАХТА ВА АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

Моддаи 255. Муқаррароти умумӣ

1. Дар боби мазкур мағҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:
1) Молҳои андозбандишаванда – нахи пахта ва алюминийи аввалия.

2) Амалиёти зерини андозбандишаванда (минбаъд барои мақсадҳои ҳамин боб– фурӯш):

- а) таҳвали молҳои андозбандишаванда;
- б) воридоти молҳои андозбандишаванда ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) содироти молҳои андозбандишаванда берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- в) коркарди мустақилонаи молҳои андозбандишаванда аз ҷониби истеҳсолкунанда, додани онҳо барои коркард, ба гарав ва (ё) ба сифати ашёи хом барои коркард;
- г) таҳвали (фурӯши) молҳои андозбандишаванда тибқи шартномаҳои фючерсӣ (форвардӣ) ё дигар намудҳои додани (бегона кардани) молҳои андозбандишаванда;
- д) ба шахси дигар додани молҳои андозбандишавандае, ки натиҷаи хизматрасониҳо оид ба истеҳсоли молҳои андозбандишаванда мутобики низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

2. Андоз аз фурӯши нахи пахта ва алюминийи аввалия (минбаъд – андоз аз фурӯш) ҳангоми анҷом додани амалиёти андозбандишаванда пардоҳт мешавад, дар айни замон ҳангоми анҷом додани амалиёти мазкур, ба истиснои амалиёти андозбандишавандай дар зербанди д) банди 2) қисми 1 ҳамин модда муайяншуда, андоз аз арзиши иловашуда ситонида намешавад.

Моддаи 256. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз фурӯш шахсоне мебошанд, ки объекти андозбандӣ доранд.

Моддаи 257. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ анҷом додани амалиёти андозбандишаванда бо молҳои андозбандишаванда мебошад.

2. Намудҳои дигари молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар қаламрави гумруқӣ истеҳсол гардида, бо андози фурӯш андозбандӣ мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 258. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз арзиши молҳои андозбандишаванда мебошад, агар дар қисмҳои 2-4 ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз арзиши воҳиди моли андозбандишаванда бо дарназардошти сифат, намуд ва навъ, дар асоси нарҳҳои дар санаи содир гардидани амалиёти андозбандишаванда дар биржай metallҳои рангаи Лондон ва ассотсиатсияи пахтаи Ливерпул ташаккулёфта муайян карда мешавад.

2. Андозсупорандагоне, ки бо ҳарида фурӯхтани молҳои андозбандишаванда машғуланд, андоз аз фурӯшро дар шакли фарқи байни маблағи андозе, ки дар асоси нарҳҳои барои андозбандӣ

истифодашаванда дар санаи фурӯши молҳои андозбандишаванда ба харидорон ҳисобкардашуда ва нархҳо дар санаи хариди онҳо аз таҳвилкунандагони худ ҳисоб карда шудаанд, пардоҳт менамоянд.

3. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии барориши барои муомилоти озод ворид карда мешаванд, мутобики қонунгузории гумрук дар асоси нархҳои муайяннамудаи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

4. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар худуди гумrukӣ истеҳсол шудаанд, арзиши (ҳачми) маҳсулоти коркарди бо дарназардошти нархҳои мутобики қисми 1 ҳамин модда муайяншуда мебошад.

Моддаи 259. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- барои нахи пахта – 10 фоиз;
- барои алюминий аввалия – 3 фоиз.

2. Меъёри андоз барои фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 258 Кодекси мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 260. Тартиби ҳисобкуни ӯзӣ ва мӯҳлати пардоҳти андоз

1. Маблағи андози пардоҳтшавандаро андозсупорандагон дар асоси арзиши (ҳачми) молҳои андозбандишаванда ва меъёри андоз мустақилона ҳисоб мекунанд. Дар ҳӯҷҷатҳои пардоҳти андоз намуди амалиёти андозбандишаванда зикр карда мешавад.

2. Ҳангоми харида фурӯхтани молҳои андозбандишаванда андоз аз фурӯш бо дарназардошти нархи молҳои андозбандишаванда дар санаи харид (гирифтан), дар санаи фурӯш (интиқол) ва ҳачми амалиёти андозбандишаванда муайян карда мешавад.

3. Ҳангоми дар рӯзи фурӯш (супоридан) мавҷуд набудани маълумот дар бораи нархи бирҷавӣ, андоз дар асоси маълумоти мавҷудаи охирон оид ба нархи бирҷавии моли андозбандишаванда дар санаи наздиктарини рӯзи фурӯш ҳисоб карда мешавад. Маблағи андоз аз ҷониби андозсупоранда ҳангоми ворид гаштани маълумот оид ба нархи моли андозбандишавандаи фурӯхташуда дар санаи фурӯш тасҳҳ карда мешавад.

4. Андоз то таҳвили (интиқоли) моли андозбандишаванда ё дар мӯҳлати на дертар аз 3 рӯзи баъди ворид шудани маблаг ба суратҳисоби андозсупоранда дар бонк ё ҳангоми ҳисоббаробаркуни ӯзӣ бо пули нақд ба хазинаи ӯ воридшуда, ҳангоми дигар амалиётҳои андозбандӣ бошад, то лаҳзаи бор кардан, таҳвил ё интиқоли молҳои андозбандишаванда пардоҳт мешавад. Шаҳсоне, ки дар натиҷаи амалиёти андозбандишаванда молҳои андозбандишавандаро хариданд, ӯҳдадоранд, ки дар мӯҳлати 10 рӯз нусхаи ҳӯҷҷатҳои тасдиқунандаи

пардохти андозро ба нозироти андози андозсупорандагони калон пешниҳод кунанд. Дар ҳолати вуҷуд надоштани ҳӯҷатҳои мазкур, ин шахсон ӯҳдадоранд маблағи пурраи андозро аз ҳисоби худ пардохт намоянд.

5. Ҳангоми аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба берун содир кардани моли андозбандишаванда то гузаштани сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андоз аз рӯи нарҳҳои дар лаҳзаи содирот амалкунанда пардохт мешавад. Барасмиятдарории гумрукии содироти молҳои андозбандишаванда ба берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси тасдиқномаи нозироти андози андозсупорандагони калон доир ба пардохти андоз аз фурӯш амалӣ карда мешавад.

6. Ҳисоб намудани андоз барои амалиёти андозбандишаванда ҳангоми ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани нахи пахта ва алюминийи аввалия бо истифодаи низоми гумрукии барориш ба муомилоти озод бо дарназардошти талаботи боби мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

7. Эъломияи андоз аз фурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳӯҷатҳои тасдиқкунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба мақомоти даҳлдори андоз аз ҷониби андозсупоранда дар мӯҳлатҳои барои пардохти андоз муқарраргардида пешниҳод карда мешавад.

8. Бо мақсади таъмини назорати истеҳсол ва фурӯши нахи пахта шахсони пахтаи хомро ба нахи пахта коркардкунанда ӯҳдадоранд ҳар моҳ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашон оид ба фаъолияти худ бо шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ҳисбот пешниҳод намоянд.

9. Эъломияи андоз аз фурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳӯҷатҳои тасдиқкунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 258 Кодекси мазкур аз ҷониби таҳвилкунанда ба мақомоти даҳлдори андоз на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 261. Ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми таҳвили маҳсули коркарди онҳо ба бозори доҳилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар ҳолати ба бозори доҳилии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил намудани молҳое, ки маҳсули коркарди молҳои андозбандишаванда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, баҳисобгирии маблағҳои пардохтшудаи андоз аз фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода мешавад.

2. Ҳангоми таҳвили маҳсулоти коркарди молҳои андозбандишаванда

ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳисобигирӣ дар асоси қисми 1 ҳамин модда мувофиқи тартиби пешбининамудаи моддаи 185 Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

3. Ҳангоми содироти маҳсули коркард ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд пардоҳт шавад, анҷом дода намешавад.

4. Агар фарқи байни андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз рӯи таҳвили маҳсулоти коркард ба бозори дохилӣ пардоҳт шавад ва маблағи даҳлдори андоз аз фурӯш манғӣ бошад, ҷуброни (баргардонидани) маблағ аз фурӯш аз буҷет анҷом дода намешавад. Фарқи мусбии байни маблағҳои дар боло пешбинигардида бояд ба буҷет пардоҳт шавад.

5. Даствурамал дар бораи тартиби ҳисоб ва пардоҳт намудани андоз аз фурӯш, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

6. Назорати пардоҳти андоз аз фурӯш аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

ФАСЛИ XV. АНДОЗҲОИ МАҲАЛЛӢ БОБИ 39. МУҚАРРАОТИ УМУМИЙ

Моддаи 262. Муқаррапоти умумӣ

1. Маҷlisҳои вакiloni халқи шаҳр (ноҳия) дар ҳудуди худ андозҳои маҳаллиро, ки дар моддаи 6 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, муқаррап менамоянд.

2. Нисбат ба андозҳои маҳаллӣ муқаррапоти қисми умумии Кодекси мазкур татбиқ мегарданد.

3. Қарорҳои Маҷlisҳои вакiloni халқи шаҳр (ноҳия) оид ба андозҳои маҳаллӣ бояд ба муқаррапоти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд ва дар нашрияҳои даврии дастраси омма дар қаламрави даҳлдор расман интишор карда шаванд.

БОБИ 40. АНДОЗ АЗ ВОСИТАҲОИ НАҚЛИЁТ

Моддаи 263. Андозсупорандагон

Андозсупорандагон шахсоне мебошанд, ки соҳиб ва (ё) истифодабарандай воситаҳои нақлиёти дори объекти андозбандианд.

Моддаи 264. Объекти андозбандӣ

1. Объектои андозбандӣ воситаҳои нақлиёт, мошинаҳо ва механизмҳои ҳудгард, воситаҳои шинокунанда ва локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванда мебошанд, ки бояд ба қайди давлатӣ гирифта шаванд ва (ё) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта шуда, номѓӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Объектҳои андозбанӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдор дар соҳаҳои корҳои доҳилӣ, нақлиёт, мудофиа, кишоварзӣ ва (ё) мақомоти дигари давлатӣ (минбаъд дар ин боб - мақомоти ваколатдор) ба ҳисоб гузошта мешаванд.

3. Нагузаронидани бақайдгирии давлатӣ ва (ё) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта нашудани воситаҳои нақлиёт, инчунин вайрон ё бо дигар сабабҳо истифода нагардидани воситаҳои техникӣ, ки аз қайди дар боло пешбинигардида гузаштаанд (ба ҳисоб гирифта шудаанд) барои аз ҷониби соҳибони чунин воситаҳои нақлиёт напардохтани маблағи андози пардохтшаванда асос шуда наметавонад.

4. Аз ҳайати объекти андозбанӣ хориҷ намудани воситаҳои нақлиёт баъд аз хориҷ кардан аз қайди давлатӣ ва (ё) аз ҳисоб баровардан мувофиқи тартиб ва бо асосҳои муқаррарномудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии даҳлдор ба анҷом расонида мешавад.

5. Объектҳои андозбанӣ бояд аз ҷониби мақомоти ваколатдори дар қисми 2 ҳамин модда муайяншуда на зиёда аз 1 маротиба дар 5 соли тақвимӣ инвентаризатсияи ҳӯҷатӣ карда шаванд.

Моддаи 265. Манбаи андоз

Барои воситаи нақлиёти худгард иқтидори муҳаррик, ки бо воҳидҳои қувваи аспи ифода ёфтааст, манбаи андоз ба ҳисоб меравад.

Моддаи 266. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андоз барои воситаҳои нақлиёт ва (ё) мошинҳо ва механизмҳои худгард барои як сол ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд (ба ҳисоби 1 қувваи аспи иқтидори муҳаррик):

Номи объектҳои андозбанӣ	Меъёри андоз бо фоиз нисбат ба нишондиҳанда барои ҳисобҳо
Мотосикл ва мотороллерҳо	2,5
Фургонҳо ва пикап дар заминаи автомобилҳои сабукрав	6
Автомобилҳои сабукрав	7,5
Автобусҳо (то 12 чой)	7,5
Автобусҳо (барои 13-30 чой)	8,5
Автобусҳо (зиёда аз 30 чой)	9,5
Автомобилҳои боркаш ва дигар воситаҳои нақлиёти иқтидори борбардориашон то 10 тонна	11
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон аз 10 то 20 тонна)	12,5
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон аз 20 то 40 тонна)	13,5

Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон зиёда аз 40 тонна)	14,5
Тракторҳо, воситаҳои нақлиёти муҳаррикдор барои соҳтмон, ба истиснои дар соҳаи кишоварзӣ истифодашаванда	2
Заврақҳо, кишиҳо ва дигар воситаҳои нақлиёти худгарди шинокунанда	15
Локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванда	1

2. Меъёрҳои андоз аз рӯи намудҳои воситаҳои нақлиёт, мошин ва механизмҳои худгард ҳарсола то 1 феврали соли тақвимӣ дар сомонаи электронии мақоми ваколатдори давлатӣ ҷойгир карда мешаванд.

Моддаи 267. Озодкунӣ

Аз андозбандӣ озод карда мешаванд:

- тракторҳои дар соҳаи кишоварзӣ истифодашаванда, комбайнҳои муҳаррикдори ғалладараравӣ ва маҳсус, аз ҷумла комбайнҳои пахтачинӣ;
- автобусҳо ва троллейбусҳо, ки корхонаҳои нақлиёти автомобилии истифодаи умум барои мусофирикашонӣ дар шаҳрҳо истифода мебаранд;
- воситаҳои нақлиёти тибии маҳсус;
- як автомобили (мотоколяски) ба маъюб тааллуқдоштаи бо даст идорашаванда;
- нақлиёти саноатии роҳи оҳан (ба истиснои локомотивҳо);
- як автомобил, новобаста ба иқтидори муҳаррик, ки моликияти Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷонги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, ҷанговарони интернатсионалист, иштирокчиёни барҳамдиҳии оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил мебошад ва дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад.

Моддаи 268. Тартиби супоридани андоз

1. Андоз бояд ба буҷети даҳлдори маҳаллии маҳалли бақайдгирии (баҳисобигирии) воситаҳои нақлиёт на дертар аз мӯҳлати гузаштани бақайдгирий, аз нав бақайдгирий ё муоинаи ҳарсолаи техникии нақлиёти автомобилий пардоҳт шавад. Мӯҳлати муоинаи ҳарсолаи техникии воситаҳои нақлиётро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. Риоя накарданӣ мӯҳлати супоридани андоз барои ҳисоб намудани фоизҳо мувоғиқи тартиб ва дар ҳаҷми муқаррарнамудаи Кодекси мазкур асос мебошад. Ҳангоми аз нав ба қайд гирифтани воситаи нақлиёт, агар соҳиби пештари он барои соли мазкури тақвимӣ

андозро пардохта бошад, андоз супорида намешавад.

2. Бе пешниҳоди ҳүчҷатҳо дар хусуси супоридани андоз барои соли ҷорӣ бақайдигирӣ, аз наинбақайдигирӣ ва муоинаи техникий гузаронида намешавад. Андозсупоранда ҳуқуқ надорад бе пардохти андоз аз соҳибони воситаҳои нақлиёт барои соли ҷорӣ воситаи нақлиётро истифода барад.

3. Дар сурати набудани ҳүчҷат дар хусуси гузаштани муоинаи ҳарсолаи техникий мақомоти ваколатдор бояд аз соҳибони воситаҳои нақлиёт ҳүчҷати супоридани андозро талаб намоянд.

4. Ҳисоби маблағи андозе, ки бояд барои соли ҷорӣ пардохт шавад, шахсони ҳуқуқӣ ба мақоми андози маҳалли бақайдигирии худ то 1-уми апрели соли ҷорӣ пешниҳод менамоянд. Шакли ҳисоб оид ба маблағи ҳисобшудаи андоз аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад. Мақомоти андоз воситаҳои нақлиёти шахсони ҳуқуқӣ – соҳибони воситаҳои нақлиёт ва маблағи оид ба онҳо ҳисобшударо аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба ҳисоб мегиранд.

5. Ҳар сол то 1-уми апрели соле, ки баъд аз соли ҳисботӣ фаро мерасад, мақомоти ваколатдор аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби дар мувофиқа бо ин мақомоти ваколатдор муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар бораи воситаҳои нақлиёте, ки ба санаи 31-уми декабри соли ҳисботӣ дар ин мақомот ба қайди давлатӣ гузошта шудаанд (ба ҳисоб гирифта шудаанд), шумораи воситаҳои нақлиёте, ки аз муоинаи ҳарсолаи техникий гузаштаанд ва маблағи андози дар соли ҳисботӣ супоридашуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот пешниҳод менамояд.

6. Назорати пардохти андозро мақомоти ваколатдор амалий менамоянд. Назорати умумии пардохти пурра ва саривақтии андоз аз воситаҳои нақлиётро мақомоти андоз амалий менамоянд.

7. Дастурамал дар бораи ҳисобкуни Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 41. АНДОЗҲО АЗ МОЛУ МУЛКИ ҒАЙРИМАНҚУЛ

§1. Муқаррапоти умумӣ

Моддаи 269. Муқаррапоти асосӣ

1. Дар фасли мазкур андозҳои зерин аз молу мулки ғайриманқули барои истифодаи (иҳтиёрдории) қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқул пардохтшаванд мушкарар карда мешаванд:

- андози замин;
- андоз барои объектҳои ғайриманқул.

2. Барои мақсадҳои фасли мазкур мағҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- молу мулки ғайриманқул
- қитъаҳои замин, объектҳои

ғайриманқул;

- қитъаҳои замин – заминхое, ки барои истифода дода шудаанд ё амалан дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқунанда ё бе онҳо истифода мешаванд;

- объектҳои ғайриманқул – биноҳо, иморатҳо ва молу мулки дигари ба замин мустаҳкам насбгардида, яъне обьектҳое, ки чойивазкуниашон бе расонидани зарари моддӣ ба онҳо ғайриимкон аст.

§2. Муқаррароти марбут ба андози замин

Моддаи 270. Андозсупорандагон

1. Андози заминро заминистифодабарандагон, ки қитъаҳои замин ба онҳо барои истифодаи якумраи меросӣ, bemӯҳлат, mӯҳлатнок ё ба ичора дода шудаанд, ё заминистифодабарандагони воқеан қитъаҳои заминро истифодабаранд, ба истиснои заминистифодабарандагоне, ки шартҳои низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзиро ичро мекунанд, пардоҳт менамоянд.

2. Супорандагони андози замин инчуни инҳо мебошанд:

- истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба низоми умумии андозбанӣ гузаштаанд ва (ё) истифодабарандагони заминхое, ки бо андози ягона андозбанӣ намешаванд;

- шахсони истифодабарандай низоми маҳсус ё имтиёзноми андоз, агар дар асоси чунин низомҳо озодкуниӣ аз андози замин пешбинӣ нагардида бошад.

3. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие, ки шартҳои низомҳои маҳсуси андозро қонеъ мегардонанд ва агар баъди гузариши оҳирин ба низоми умумии андозбанӣ 3 соли тақвимӣ гузашта бошад, ўҳдадоранд бо тартиби муқаррарнамудаи фасли XVI Кодекси мазкур ба пардоҳти андози ягона ё пардоҳти андоз бо шакли соддакардашуда гузаранд.

Моддаи 271. Объекти андозбанӣ

1. Объекти андозбандии андози замин заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои берун аз маҳалҳои аҳолинишин бо дарназардошти сифат, баҳои кадастрии замин, таъиноти истифодабарӣ ва хусусиятҳои экологии қитъаи замин мебошанд, ки мансубияти онҳоро қонунгузории замини Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

2. Асос барои муайян намудани андози замин бо дарназардошти муқаррароти қисми 1 ҳамин модда ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи ҳуқуқи истифодаи замини (ҳуҷҷатҳои кадастри замини) заминистифодабаранд ё истифодабарии воқеии замин мебошад. Агар масоҳати замини амалан истифодашаванда назар ба масоҳати замини мутобики ҳуҷҷатҳои кадастри замини андозсупоранда зиёд бошад, барои мақсадҳои андозбанӣ масоҳати замини амалан истифодашаванда қабул карда мешавад.

3. Маблағи андози замин ба натиҷаи фаъолияти хоҷагидории истифодабарандай замин вобаста набуда, дар шакли пардохтҳои устувор барои воҳиди масоҳати замин ба ҳисоби як сол муқаррар карда мешавад.

4. Супорандагони андози замин дигар андозҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардоҳт менамоянд.

Моддаи 272. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои ҳисоб намудани андози замин масоҳати қитъаи замини дар ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи ҳуқуқи истифодаи замини истифодабарандай замин пешбинигардида ё масоҳати қитъаи замине, ки ў амалан истифода мекунад (дар ихтиёр дорад), ба истиснои заминҳои аз пардоҳти андоз озодшуда, мебошад.

2. Ба масоҳати андозбандишаванда ҳамаи заминҳои вобасташуда, аз ҷумла заминҳои зери биноҳо, иншоот, қитъаҳои замине, ки барои нигоҳдории онҳо заруранд, объектҳои минтақаҳои санитарии муҳофизатӣ, минтақаҳои техниکӣ ва гайра доҳил мешаванд.

3. Барои воҳиди алоҳидаи шаҳси ҳуқуқӣ манбаи андоз масоҳати қитъаи замине мебошад, ки ба ин филиал (намояндагӣ) дар шаҳри (ноҳияи) даҳлдор вобаста шудааст.

Моддаи 273. Меъёрҳои андози замин

1. Меъёрҳои андоз аз як гектари замин дар миқёси вилоятҳо ва шаҳрҳо (ноҳияҳо) бо дарназардошти минтақаҳои кадастрий ва намудҳои замин, аз ҷумла заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои зери ҷангалзор ва буттазорҳои маҳалҳои аҳолинишин ва заминҳои истифодаи қишоварзӣ ҳар 5 сол бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар сол меъёрҳои андози заминро мутобиқи сатҳи таваррум дар соли гузаштаи андоз, ки аз ҷониби мақоми ваколатдор дар соҳаи омор муайян карда мешавад, индексатсия намуда, меъёрҳои индексатсияшудаи андози заминро барои соли ҷории тақвимӣ дар сомонаи расмии электронии худ ҷойгир мекунад.

3. Заминҳо барои соҳтмони манзили истиқоматии шаҳсони воқеӣ дар маҳалҳои аҳолинишин бояд мувофиқи тартиби зайл андозбандӣ гарданд:

1) Масоҳати ҳар як қитъаи замине, ки ба истифодабарандай замин тибқи ҳуҷҷати алоҳидаи (мустақили) тасдиқунанда вобаста карда шудааст, ба истиснои ҳолате, ки ин қитъаҳои замин ҳамҳудуд мебошанд, бо мақсади андозбандӣ алоҳида баррасӣ мегардад. Ҳангоми андозбандӣ масоҳати қитъаҳои замини ҳамҳудуд, ки ба як андозсупоранда дар асоси ҳуҷҷатҳои муҳталифи (якчанд ҳуҷҷатҳои) муайянкунандаи ҳуқуқ вобаста карда шудаанд, ҷамъ карда шуда, ин қитъаҳои ҳамҳудуди замин чун як қитъаи замин баррасӣ мегарданд.

2) Ҳисоб намудани маблағи андози замин мувофиқи тартиби зайл вобаста ба ҳаҷми қитъаи замин, ки ба истифодабарандай замин вобаста карда шудааст, анҷом дода мешавад:

- а) то 800 метри мураббаъ – тибқи меъёрҳои муқарраргардида;
- б) зиёда аз 800 метри мураббаъ то 2000 метри мураббаъ – маблағи андоз, ки тибқи зербанди а) ҳамин банд ҳисоб шудааст, ҷамъи маблағи бо дарназардошти меъёри 2-каратаи андоз ҳисобшуда, барои майдоне, ки аз 800 метри мураббаъ зиёд аст;
- в) беш аз 2000 метри мураббаъ – маблағи андозе, ки тибқи зербанди б) ҳамин банд ҳисоб карда шудааст, ҷамъи маблағи бо дарназардошти меъёри 5-каратаи андоз ҳисобшуда барои майдоне, ки аз 2000 метри мураббаъ зиёд аст.

4. Масоҳати амалан зиёдбудаи қитъаи замини наздиҳавлигии шахсони воқеӣ аз меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон бо меъёри 2-каратаи андоз андозбандӣ карда мешавад.

5. Ҳангоми андозбандии масоҳати ҳар як қитъаи замине, ки ба истифодабарандай замин тибқи ҳӯҷҷати алоҳидаи (мустақили) тасдиқунанда вобаста карда шудааст, ба истиснои ҳолатҳое, ки ин қитъаҳои замин ҳамҳудуд мебошанд, алоҳида баррасӣ мегардад. Ҳангоми андозбандӣ масоҳати қитъаҳои замини ҳамҳудуд, ки ба як заминистифодабаранда дар асоси ҳӯҷҷатҳои муҳталифи (якчанд ҳӯҷҷатҳои) муайянкунандай ҳуқуқ вобаста карда шудаанд, ҷамъ карда шуда, ин қитъаҳои ҳамҳудуди замин чун як қитъаи замин баррасӣ мегарданд.

Моддаи 274. Имтиёзҳо оид ба андози замин

1. Аз андози замин инҳо озод мебошанд:

- ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, ботаникӣ мутобиқи номгӯи чунин ташкилотҳо ва масоҳати ҳудудҳои онҳо, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст;
- заминҳое, ки муассисаҳои давлатӣ барои татбиқи мақсад, вазифа ва амалҳои дар ҳӯҷҷатҳои таъсисии чунин муассисаҳо дарҷардида, истифода мебаранд, ба истиснои заминҳое, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ дода (истифода) шудаанд;
- замини ташкилотҳое, ки дар онҳо биноҳои истифодабарандай онҳо воқеъ гардида, аз ҷониби давлат ҳамчун ёдгориҳои таърихӣ, фарҳангӣ ва меъморӣ ҳифз карда мешаванд, тибқи номгӯи ташкилотҳо ва мутобиқи андозаи замине, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст;
- заминҳои барои истифода гирифташуда, ки мутобиқи хулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ вайроншуда (рекултиватсия талабкунанда) эътироф шудаанд ва заминҳое, ки дар зинаи азхудкуни кишоварзӣ мебошанд дар давоми 5 сол баъди гирифтани (оғози азхудкуни) чунин заминҳо;
- заминҳое, ки таҳти хати мушоҳида дар тӯли сарҳади давлатӣ қарор дошта ба мақсадҳои дигар истифода намешаванд;
- заминҳои истифодаи умумии маҳалҳои аҳолинишин ва хочагиҳои коммуналӣ, аз ҷумла ташкилотҳои динӣ, қабристонҳо, агар дар чунин

заминҳо фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода нашавад;

- заминҳои захираи озоди давлатӣ, инчунин заминҳое, ки дар зери пиряҳҳо, ярҷӯо, дарёҳо ва кӯлҳо воқеъ мебошанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- заминҳои ташкилотҳое, ки на камтар аз 50 фоизи кормандони онҳоро маъюон ташкил медиҳанд;

- заминҳои таҳти роҳҳои автомобилгарди истифодаи умум ва роҳи оҳан, инчунин заминҳои таҳти объектҳои давлатии интиқоли барқ, обтаъминкуниӣ ва иншооти обии давлатӣ қарордошта, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- заминҳое, ки барои таъмини мудофиа ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи ҷойгиркуни онҳо ва масоҳати муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва қитъаи замине, ки барои соҳтмони манзил ба ҷангварони интернатсионалист, иштироқчиёни Ҷанги Бузурги Ватаниӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда чудо гардидаанд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигие, ки ба муҳоҷирони аз дигар ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зисти доимӣ ба ноҳияҳои муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон омада чудо карда шудаанд, дар давоми 3 сол баъд аз чудо намудани чунин заминҳо;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои соҳтмони манзил ба муаллимони дар муассисаҳои таҳсилоти ҳамагонӣ ва духтурони дар муассисаҳои тиббии деҳот коркунанда чудо карда шудаанд, дар давраи кори онҳо дар чунин муассисаҳо;

- заминҳое, ки бевосита барои мақсадҳои илмӣ ва таълими, инчунин озмоиши навъҳои зироатҳои кишоварзӣ, дарохтҳои ороишиӣ ва мевадиҳанда аз ҷониби ташкилотҳои илмӣ, ҳоҷагиҳои таҷрибавӣ ва илмию озмоишиӣ, муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таълимии самтҳои кишоварзӣ ва ҳоҷагии ҷангал тибқи масоҳати замин ва мутобиқи номгӯи истифодабарандагони замин, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, истифода мегарданд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои соҳтмони манзил дар ҳолати мавҷуд набудани аъзои оилаи қобили меҳнат ба ҳамаи гурӯҳи маъюони бекор чудо карда шудаанд;

- замини ҷароғоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳои қаблан дар соҳаи истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашаванд, ки барои бунёди боғҳо ва токзорҳо истифода мешаванд, - дар давоми 5 сол аз соли оғози бунёди ин боғҳо ва токзорҳо.

2. Барои истифодаи имтиёзҳои андозии дар ҳамин модда пешбинишуда андозсупоранда ба мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаи замин ҳучҷатҳои даҳлдори муайянкунандаи ҳуқуқро пешниҳод менамояд.

§3. Муқаррароти вобаста ба андоз аз объектҳои гайриманқул

Моддаи 275. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз молу мулки гайриманқул соҳибони (истифодабарандагони) обьектҳои молу мулки гайриманқул, ки обьекти андозбанӣ мебошанд, ба шумор мераванд.

Моддаи 276. Объекти андозбанӣ

1. Объектҳои андозбанӣ иморатҳо, хонаҳои истиқоматӣ, биноҳо, бӯстонсаройҳо, гаражҳо ва дигар биною иморатҳои дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъбуда, инчунин обьектҳои соҳтмонашон нотамом аз лаҳзай зиндагонӣ кардан, истифода бурдан (минбаъд – обьектҳои гайриманқул) мебошанд.

2. Ба обьектҳои гайриманқул инчунин контейнерҳо, систернаҳо, дӯконҳо, шипангҳо (навесҳо), вагонҳо ва дигар обьектҳое дохил мешаванд, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, дар давоми на камтар аз 3 моҳ дар ҳар соли тақвимӣ дар маҳалли амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ бе ҳаракат ҷойгир карда шудаанд.

Моддаи 277. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз масоҳати умумии ишғолнамудаи обьекти гайриманқул, аз ҷумла масоҳати ҳар як ошёнаи бинои бисёрошёна мебошад.

2. Барои таҳхонаҳо ва болохонаҳои биноҳо, ки баландии онҳо ба ҳисоби миёна зиёда аз 2 метр мебошад, ҳамчун манбаи андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад. Ба манбаи андоз таҳхонаҳо ва болохонаҳои биноҳои истиқоматӣ, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда намешаванд, дохил намегарданд.

3. Барои биноҳои ёрирасони шахсони воқеӣ (гаражҳо, саройҳо ва дигар биноҳои ёридиҳанд), ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд, ба сифати манбаи андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад.

4. Андозаи (ҳаҷми) обьектҳои гайриманқул дар асоси ҳуҷҷатҳои техникии даҳлдор ё дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба чунин обьектҳо муайян карда мешавад. Андозаи (ҳаҷми) обьектҳои гайриманқул инчунин тавассути аз берун ҷен кардан ё дар ҳолати имконнапазир будани ҷенкуни берунӣ, аз рӯи масоҳати умумии муфиди манзили дохилии обьект, ки ба коэффициенти 1,25 зиёд карда шудааст, аз ҷониби мақомоти андоз бо иштироки андозсупорандагони гайриманқул мешавад.

Моддаи 278. Имтиёзҳо

Бо андоз аз обьекти гайриманқул инҳо андозбанӣ намегарданд:

- муассисаҳои давлатие, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ маблағузорӣ мешаванд, нисбат ба обьектҳои гайриманқули давлатие, ки бевосита аз ҷониби чунин муассисаҳо барои татбиқи вазифаҳои оинномавии ҳуд истифода бурда мешаванд;

- шахсони ҳуқуқӣ, ки 50 фоизи кормандонашонро маъюбон ташкил медиҳанд, нисбат ба обьектҳои гайриманқуле, ки бевосита аз ҷониби

чунин шахсон барои ичро намудани вазифаҳои оинномавии худ истифода бурда мешаванд;

- объектои ғайриманқул дар шакли як хонаи истиқоматӣ ва дигар биноҳои дар як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва ё як қитъаи замин барои соҳтмони манзил ҷойдошта ва ё як ҳуҷрае, ки дар онҳо Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони меҳнати сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо ва ҷангварони интернатсионалист, иштирокчиёни рафъи оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил, маъюбони гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд;

- объектои ғайриманқули ташкилотҳои динӣ, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад;

- масоҳати объектои ғайриманқули давлатӣ, ки бо тартиби муқарраргардида ба иchora дода шуда, иchorапулии онҳо дар ҳачми пурра ба буҷети давлатӣ пардоҳт карда мешавад.

Моддаи 279. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз объекти молу мулки ғайриманқул вобаста ба масоҳати ишғолнамудаи объекти молу мулки ғайриманқул ва мақсади истифодабарии он бо фоиз аз рӯи нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо коэффициенти танзимкунанда дар миқёси шаҳру ноҳияҳо муайян карда мешавад.

2. Меъёри андоз тибқи андозаҳои зерин мукаррар карда мешавад:

- барои объектои молу мулки ғайриманқули ба сифати биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ истифодашавандай то 90 метри мураббаъ - ба андозаи 3 фоиз;

- барои объектои молу мулки ғайриманқули ба сифати биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ истифодашавандай зиёда аз 90 метри мураббаъ - ба андозаи 4 фоиз;

- барои объектои молу мулки ғайриманқули барои амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои ҳӯроки умумӣ ва хизматрасонии майшии аҳолӣ истифодашавандай то 250 метри мураббаъ - ба андозаи 12,75 фоиз;

- барои объектои молу мулки ғайриманқули барои амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои ҳӯроки умумӣ ва хизматрасонии майшии аҳолӣ истифодашавандай зиёда аз 250 метри мураббаъ - ба андозаи 15 фоиз;

- барои объектои молу мулки ғайриманқули барои мақсадҳои дигар истифодашавандай то 200 метри мураббаъ - ба андозаи 9 фоиз;

- барои объектои молу мулки ғайриманқули барои мақсадҳои дигар истифодашавандай зиёда аз 200 метри мураббаъ - ба андозаи 12 фоиз.

3. Коэффициентҳои зерини минтақавӣ андозаи пардоҳти андоз аз

объекти молу мулки ғайриманқулро ба танзим медароранд:

Гурӯҳ-ҳо	Номгӯи шаҳрҳо ва ноҳияҳо	Коэффицентҳои минтақавӣ
1.	қаламрави шаҳри Душанбе	1,0
2.	қаламрави шаҳрҳои Ҳуҷанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб	0,8
3.	қаламрави шаҳрҳои Қайроққум, Чкалов, Табошар, Истаравшан, Исфара, Конибодом, Панҷакент, Ваҳдат, Турсунзода, Роғун, Норак, Сарбанд ва Хоруғ	0,55
4.	қаламрави дигар шаҳрҳо ва шаҳракҳое, ки дар гурӯҳҳои 1, 2 ва 3 нишон дода нашудаанд	0,4
5.	қаламрави шаҳрак ва деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Истаравшан, Қайроққум, Чкалов, Бобоҷон Ғафуров, Исфара, Конибодом, Спитамен, Ҷаббор Расулов, Панҷакент, Ваҳдат, Рӯдакӣ, Турсунзода, Шаҳринав, Ҳисор, Ёвон, Восеъ, Дангар, Кўлоб, Фарҳор, Ҳамадонӣ, Мӯъминобод, Норак, Ваҳш, Қубодиён, Қумсангир, Носири Ҳусрав, Панҷ, Сарбанд, Ҳурросон, Ҷалолиддини Румӣ, Ҷилиқӯл ва Шаҳритус	0,3
6.	қаламрави шаҳрак ва деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Ашт, Зафаробод, Маастҷоҳ, Темурмалик, Балҷувон, Ҳовалинг, Абдураҳмони Ҷомӣ, Бохтар, Варзоб, Файзобод, Тавилдара, Тоҷикобод, Ҷиргатол ва Шӯрообод	0,15
7.	қаламрави шаҳрак ва деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Ғонҷӣ, Айнӣ, Қӯҳистони Маастҷоҳ, Шаҳристон, Нуробод, Рашт, Роғун, Ванҷ, Дарвоз, Ишқошим, Роштқалъа, Рӯшон, Хоруғ ва Шуғнон	0,09

4. Аз рӯи объектҳои ғайриманқуле, ки дар минтақаҳои рушди сайёҳӣ ва истироҳат ҷойгир мебошанд, меъёрҳои андоз ба андоза 2-каратаи меъёрҳое, ки дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, муқаррар карда мешаванд.

5. Барои андозбандии таҳҳонаҳо ва болоҳонаҳо, инчунин барои биноҳои (ҳуҷраҳои) ёрирасон меъёрҳои дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда муқарраршуда истифода бурда мешаванд.

§4. Муқаррароти умумӣ дар бораи тартиби ҳисоб ва пардоҳти андоз аз молу мулки ғайриманқул

Моддаи 280. Тартиби умумии ҳисоб ва пардоҳти андозҳо аз молу мулки

Гайриманқул

1. Ҳисоб намудани андозҳо аз молу мулки гайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои гайриманқул) бо роҳи зарб задани манбаи андоз ба меъёрҳои даҳлдори андоз оид ба ҳар як обьекти андозбандӣ алоҳида сурат мегирад.

2. Андоз аз молу мулки гайриманқул аз моҳи минбаъдаи моҳе, ки дар он андозсупоранда ҳукуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) обьекти андозбандиро ба даст овардааст (гирифтааст), ҳисоб карда мешавад.

3. Ҳангоми қатъ гаштани ҳукуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) обьекти андозбандӣ андоз аз молу мулки гайриманқул барои микдори воқеии моҳҳои истифода (ё ихтиёрдорӣ) намудани обьекти андозбандӣ, аз ҷумла моҳи қатъ гаштани ҳукуқҳои пешбинигардида ҳисоб карда мешавад.

4. Ҳангоми дар давоми соли тақвими гузаронидани заминҳо (маҳалли аҳолинишин) аз як категорияи замин (маҳалли аҳолинишин) ба категорияи дигар, андоз аз молу мулки гайриманқул барои соли ҷорӣ аз андозсупорандагон мувофиқи меъёрҳои қаблан барои чунин заминҳои маҳалли аҳолинишин (гурӯҳи заминҳо) муқарраргардида, дар соли оянда бошад, тибқи меъёрҳои барои категорияи нави заминҳо (маҳалли аҳолинишин) муқарраргардида, ситонида мешавад.

5. Ҳангоми барҳам додани маҳалли аҳолинишин ва дохил намудани қаламрави он ба таркиби дигар маҳалли аҳолинишин дар қаламрави маҳалли аҳолинишини барҳамхӯрда меъёри нави андоз аз молу мулки гайриманқул аз 1-уми январи соли минбаъдаи соле, ки дар он барҳамдихӣ ба вуқӯъ омадааст, татбиқ мешавад.

Моддаи 281. Тартиби пешниҳоди ҳисоби андоз

1. Андозсупорандагон, ба истиснои шахсони воқеие, ки молу мулки гайриманқули андозбандишавандаро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, ҳар сол на дертар аз 1-уми марта соли ҷорӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) обьектҳои гайриманқули худ ҳисоби маблағи андозҳо аз молу мулки гайриманқулро (андози замин ва (ё) андоз аз обьектҳои молу мулк), ки бояд дар соли ҷорӣ супоранд, пешниҳод менамоянд. Шакл ва тартиби пешниҳоди ҳисботи номбурдаро мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

2. Ҳисоби маблағҳои андозҳои пардохтшаванда аз молу мулки гайриманқули (андози замин ва (ё) андоз аз обьектҳои гайриманқул) шахсони воқеӣ, ки онро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, аз ҷониби мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) обьектҳои гайриманқул амалӣ карда мешавад. Шахсони воқеии пешбинигардида оид ба маблағҳои ҳисобшудаи андоз аз молу мулки гайриманқул бояд дар мӯҳлати на дертар аз 1-уми майи соли ҷорӣ аз ҷониби мақомоти андози даҳлдор огоҳонида шаванд. Шакл ва тартиби огоҳинидани шахсони номбаршуда оид ба маблағҳои андозҳои молу мулки гайриманқулро мақоми ваколатдори андоз муқаррар менамояд.

3. Агар бо ягон сабаб огохинома оид ба маблағҳои андозҳо аз молу мулки гайриманқул ба шахси воқеие, ки чунин молу мулкро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебарад, нарасида бошад, чунин шахси воқеӣ ўҳдадор аст ҳисобҳои андозҳоро аз мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк гирад ва (ё) мустақилона маблағҳои андозҳои пардохтшавандаро дар мӯҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур супорад.

4. Оид ба қитъаҳои замини аз нав ҷудокардашуда (ба даст овардашуда, гирифташуда) ва (ё) объектҳои молу мулки гайриманқули шахсоне, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян шудаанд, ҳисоби андозҳо бояд дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи ҷудокунӣ (бадастоварӣ, гирифтани) пешниҳод карда шавад.

Моддаи 282. Мӯҳлати пардохтҳо

1. Маблағи андозҳо аз молу мулки гайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои гайриманқул) барои соли ҷории андоз аз ҷониби андозсупорандагон, ба истиснои шахсони воқеие, ки чунин молу мулки гайриманқулро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, дар мӯҳлатҳои зерин супорида мешавад:

- барои ба объектҳои гайриманқули (қитъаҳои заминҳо ва (ё) объектҳои гайриманқули) дар маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда - на дертар аз 15-уми феврал (бо тартиби пешпардоҳт), 15-уми май, 15-уми август ва 15-уми ноябр соли ҷорӣ бо ҷамъбости афзоянда аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 25 фоиз, 50 фоиз, 75 фоиз ва 100 фоизи маблағи солона;

- барои ба объектҳои гайриманқули (қитъаҳои заминҳо ва (ё) объектҳои гайриманқули) берун аз маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда - на дертар аз 15-уми феврал (бо тартиби пешпардоҳт), 15-уми май, 15-уми август ва 15-уми ноябр соли ҷорӣ бо ҷамъбости афзоянда аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 15 фоиз, 35 фоиз, 60 фоиз ва 100 фоизи маблағи солона.

2. Аз ҷониби шахсони воқеие, ки молу мулки гайриманқули андозбандишавандаро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд маблағи андозҳо аз молу мулки гайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои гайриманқул) барои соли ҷории андоз дар мӯҳлатҳои на дертар аз 15-уми июн, 15-уми август ва 15-уми ноябр соли ҷорӣ бо ҷамъбости афзоянда аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 33 фоиз, 66 фоиз ва 100 фоизи маблағи солона супорида мешавад.

3. Андозсупоранда ўҳдадор аст пардохтҳои андоз аз молу мулки гайриманқулро дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда ичро намояд. Ҳангоми дар мӯҳлатҳои муқарраргардида аз ҷониби андозсупоранда ичро нагардидани пардохтҳо аз рӯи ҳар яке аз андозҳо аз молу мулки гайриманқул аз ҷониби мақоми андоз барои батаъхиргузории пардоҳт фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар ҳар давраи соли ҷории андоз

қисми боқимондаи пардохтнашудаи маблағи ҳар як андоз аз молу мулки гайриманқулро бо як пардохт пеш аз мӯҳлат супорад.

5. Новобаста аз муқаррароти қисмҳои 1-4 ҳамин модда, андозсупоранд метавонад мутобиқи аризai хаттӣ, ки ҳамчун ҳисботи андоз ба ҳисоб меравад, маблағи пурраи андозҳои молу мулки гайриманқулро дар мӯҳлати якуми пардохти муқаррарнамудаи қисмҳои 1 ё 2 ҳамин модда супорад.

6. Назорати супоридани андозҳо аз молу мулки гайриманқулро мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

7. Даствурамал дар бораи ҳисоб кардан ҳисоб ва супоридани андозҳо аз молу мулки гайриманқул, инчунин шаклҳои эъломияҳоро (ҳисботҳоро) мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

ФАСЛИ XVI. НИЗОМҲОИ МАХСУСИ АНДОЗБАНДӢ **БОБИ 42. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ШАҲСОНИ ВОҚЕИЕ,** **КИ ФАҶОЛИЯТИ СОҲИБКОРИРО ТИБҚИ ПАТЕНТ Ё** **ШАҲОДАТНОМА АМАЛӢ МЕНАМОЯНД**

§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 283. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми андозбандии шахсони воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро тибқи патент амалӣ менамоянд, низоми махсуси андозбандӣ мебошад, ки дар асоси он соҳибони патент ўҳдадоранд андозҳои муқаррарнамударо ба андозаи устувор новобаста ба даромади бадастомада пардохт намоянд. Андозбандии даромадҳои шахсони воқеӣ, ки фаъолияти соҳибкориро тибқи шаҳодатнома амалӣ менамоянд, дар асоси низомҳои андозбандии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур амалӣ гардонида мешавад.

2. Даромади шахси воқеие, ки дар амал фаъолияти соҳибкориро анҷом дода, аз қайди давлатӣ нагузаштааст, мутобиқи фасли мазкур андозбандӣ мегардад.

3. Истифода бурдани низоми махсуси андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб нисбат ба соҳибкорони инфириодӣ манъ аст, агар чунин истифодабарӣ асосан барои кам намудани ўҳдадориҳои андози соҳибкорони инфириодӣ ва (ё) шахсони истифодабаранди хизматрасонии онҳо равона карда шуда бошад, аз чумла:

- агар соҳибкори инфириодии тибқи патент ё шаҳодатнома фаъолияткунанда асосан ба як шахс хизмат расонад ва (ё) даромадҳоро аз як манбъ гирад ва (ё) аз ҷониби ў ичро намудани нишонаҳои шартномаи меҳнатӣ пешбинӣ шуда бошад;

- агар интихоби таҳвилкунандаи молҳо, иҷроқунандаи кор ва ё хизматрасонӣ асосан ба истифодабарии низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб вобаста бошад.

4. Андозбандии даромадҳои фаъолияти соҳибкории инфириодии шахсони воқеӣ – гайрирезидентон мувофиқи тартиби муайяннамудаи

Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дарназардошти меъёри андоз аз даромади муқаррарнамудаи қисми 3 моддаи 103 ва дигар муқаррарати Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

§ 2. Андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда

Моддаи 284. Муқаррарати асосии андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда

1. Шахсони воқеӣ – резидентон ва гайрирезидентон, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ тибқи патент бақайд гирифта шудаанд, аз низоми андозбандии шахсони воқеии фаъолияти соҳибкори инфиродиро тибқи патент амаликунанда (минбаъд – низоми патентӣ), истифода мебаранд, агар ҳамзамон шартҳои зерин ичро гардида бошад:

- ҳучҷати тасдиқкунандаи бақайдгирӣ давлатии онҳо ба сифати соҳибкори инфиродӣ патент мебошад;
- маблағи пешбининамудаи низоми патентии андозҳо аз ҷониби соҳибкор пешакӣ (бо тариқи пешпардоҳт) барои давраҳои пурраи даҳлдори фаъолияти соҳибкорӣ пардоҳт шудааст;
- фаъолияти соҳибкори инфиродӣ бевосита аз ҷониби шахси воқеӣ бо истифодаи молу мулки мавҷуда, аммо бе кирояи қувваи корӣ ва бе амалӣ намудани фаъолияти иқтисодии хориҷӣ ичро карда мешавад;
- намудҳои амалишавандай фаъолияти соҳибкори инфиродӣ ва андозаи устувори маблағи андозҳои аз ҷониби андозсупорандагаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;
- дар соли тақвимӣ даромади умумии истифодабарандай низоми патентӣ наметавонад аз 100 ҳазор сомонӣ бештар бошад (минбаъд – ҳадди даромад барои низоми патентӣ).

2. Истифодабарии низоми патентӣ дар чунин ҳолатҳо иҷозат дода намешавад:

- ичро нагардидани ақаллан яке аз шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида;
- аз ҷониби соҳибкори инфиродӣ истифода гардидани ягон намуди дигари низомҳои андозбандии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур;
- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 3 моддаи 283 Кодекси мазкур.

3. Дар ҳолате, ки фаъолияти соҳибкори инфиродӣ - дорандай патент сарҳатҳои дуюм - панҷуми қисми 1 ҳамин моддаро қонеъ гардонида натавонад, чунин соҳибкори инфиродӣ ҳуқуқи истифодаи низоми патентиро гум мекунад ва ўҳдадор аст дар мӯҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ мувоғиқи тартиби муқарраргардида оид ба қатъ намудани бақайдгирӣ давлатии фаъолияти соҳибкори инфиродӣ тибқи патент ариза дихад. Дар акси ҳол чунин соҳибкори инфиродӣ бо меъёри 10-каратай андозҳои ба фаъолияти ўдаҳлдошта андозбандӣ карда мешавад.

4. Истифодаи низоми патентӣ соҳибкори инфиродиро аз инҳо озод менамояд:

- аз пардохти андозҳо аз даромадҳо аз фаъолияти соҳибкории инфириодии ў, ки дар қисмҳои 2 ва 3 моддаи 6 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, ба истиснои андоз аз даромад ва андози иҷтимоии бевосита ба арзиши (нархи) патент дохилшаванда;

- аз пешниҳоди ҳисоботи андоз, ба истиснои пешниҳод намудани эъломияи даромади умумӣ барои соли гузаштаи тақвимӣ (ё барои давраи аз оғози соли тақвимӣ дар ҳолати қатъ намудани фаъолияти соҳибкорӣ) бо замимаи нусхаҳои ҳуҷҷатҳои бонкӣ доир ба пардохти андозҳо;

- истифодабарии мошинаҳои назоратӣ-хазинавӣ, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

5. Дигар андозҳое, ки барои шахсони воқеӣ муқаррар гардидаанд, аз ҷониби истифодабарандагони низоми патентӣ мутобиқи Кодекси мазкур пардохт карда мешаванд.

6. Ӯҳдадории андози шахси воқеие, ки низоми патентиро интихоб намудааст, то расман бекор кардани қайди давлатӣ давом меқунад.

Моддаи 285. Андозсупорандагон ва баҳисобгирии онҳо

1. Андозсупорандагон шахсони воқеӣ-резидентон ва гайрирезидентон эътироф карда мешаванд, ки ба шартҳои қисмҳои 1 ва 2 моддаи 284 Кодекси мазкур ҷавобгӯ мебошанд.

2. Андозсупорандагони низоми патентиро истифодабаранд ӯҳдадоранд дар мақоми андози маҳалли амалий намудани фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб гузошта шаванд. Дар ҳолати иваз намудани маҳалли фаъолият бо тартиби муқарраргардида парвандай шахсии андозсупоранда ва бақияи варақаи ҳисоббаробаркуни он ба мақоми андози даҳлдор дода мешавад.

3. Гузариш аз низоми патентӣ ба низоми дигари андозбандӣ, инчунин гузариши баръакс мувофиқи тартиби муқарраргардида баъд аз ичро намудани расмиёти бақайдгирии давлатӣ амалий карда мешавад.

4. Ӯҳдадории андози шахси воқеии тибқи патент фаъолияткунанда аз санаи якуми моҳе, ки баъд аз моҳи қатъ намудани бақайдгирии давлатии чунин соҳибкори инфириодӣ фаро мерасад, хотима меёбад.

Моддаи 286. Маблаги андоз

Меъёрҳои андозҳои соҳибкорони инфириodie, ки тибқи патент фаъолият менамоянд, аз рӯи намудҳои алоҳидаи фаъолият бо дарназардошти ҳусусияти минтақавӣ мутобиқи боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайн карда мешавад.

Моддаи 287. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 288. Тартиби супоридани андозҳо

1. Супоридани андозҳо аз рӯи низоми патентӣ аз ҷониби андозсупоранда мустақилона бо тариқи пешпардоҳт барои як ё якчанд моҳи минбаъдаи пай дар пай ба суратҳисобҳои бонкии бучети маҳаллий

дар маҳалли фаъолияти андозсупорандада амалӣ карда мешавад.

2. Нусхаҳои ҳуҷҷатҳои бонкии андозсупорандада доир ба маблағҳои супоридашудаи андозҳо барои соли тақвимии гузашта ба мақомоти андози маҳалли фаъолияти андозсупорандада на дертар аз 1-уми марта соле, ки баъд аз соли ҳисоботии тақвимӣ фаро мерасад, дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод карда мешавад.

3. Назорати андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

§ 3. Принципҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда

Моддаи 289. Принципҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда

1. Даромади умумии солонаи шахсони воқеӣ – резидентон ва гайрирезидентон, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ дар асоси шаҳодатнома бақайд гирифта шудаанд (минбаъд – соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда), аз ҳамаи намудҳои фаъолияти амалишавандай онҳо наметавонад аз 500 ҳазор сомонӣ зиёд бошад.

2. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда вобаста ба намуди фаъолият ва даромади гирифтаашон мувофиқи тартиби муқарраргардида низоми умумии андозбандӣ ё низомҳои зерини маҳсуси андозро истифода мебаранд:

- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ;
- низоми маҳсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ.

3. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки дар як вақт 2 низоми маҳсуси андозбандии дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардидаро истифода мебаранд, ўҳдадоранд мувофиқи тартиби муқарраргардида баҳисобигирии алоҳидаи даромадҳо, ҳароҷот ва амалиёти хочагидории анҷомшавандаро оид ба ҳар як низоми маҳсуси андози истифодашаванда пеш баранд.

4. Низомҳои маҳсуси андоз аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда дар ҳолате истифода мешаванд, ки агар даромад ва фаъолияти онҳо ба шартҳои чунин низомҳои маҳсуси андоз ҷавобгӯ бошанд.

5. Агар ҳамин боб тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда андозҳои дигар дар асоси Кодекси мазкур пардоҳт карда мешаванд.

6. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз иҷрои ўҳдадориҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, озод намебошанд.

7. Намудҳои фаъолияте, ки соҳибкорони тибқи шаҳодатнома

фаъолияткунанда анчом дода метавонанд ва қоидаҳои андозбандии онҳо мутобики боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

8. Назорати андозбандии соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

БОБИ 43. НИЗОМИ СОДДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ СОҲИБКОРИИ ХУРД

Моддаи 290. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд (минбаъд – андози низоми соддакардашуда) низоми маҳсуси андоз мебошад, ки мутобики он субъектҳои соҳибкории хурд андоз аз фоидай шахсони ҳукуқӣ ё андоз аз даромад барои соҳибкорони инфиродиро бо тартиби соддакардашуда пардохт менамоянд.

2. Агар дар боби мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад, субъектҳои соҳибкории хурде, ки даромади умумии бо усули кассавӣ ҳисобшудаи онҳо дар соли пешинаи тақвимӣ (бе дарназардошти андози аксизӣ, андоз аз фурӯш (нахи пахта ва алюминий аввалия)) аз 500 ҳазор сомонӣ зиёд намебошад (минбаъд – ҳадди даромад) аз андози низоми соддакардашуда истифода мебаранд.

3. Гузариш ба андози низоми соддакардашуда ё баргаштан ба низоми умумии андозбандӣ аз ҷониби андозсупорандагон бо тартиби пешбининамудаи ҳамин боб амалӣ карда мешавад.

4. Супорандай андози низоми соддакардашуда супорандай чунин андозҳо ба ҳисоб намеравад:

- андоз аз фоида, ба истиснои даромадҳое, ки аз онҳо андоз дар манбаи пардохт ситонида мешавад;

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;

- андоз аз даромад аз даромадҳои бевоситаи соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ба истиснои даромадҳое, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ карда мешаванд;

- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми воридоти молҳо ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва андоз аз арзиши иловашудаи ғайрирезидент, ки дар манбаи пардохт ситонида мешавад.

5. Агар дар ҳамин боб тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад, дигар андозҳо аз ҷониби супорандагони андози низоми соддакардашуда дар асоси Кодекси мазкур пардохт карда мешаванд.

6. Шахсоне, ки андози низоми соддакардашударо истифода менамоянд, аз иҷрои ӯҳдадориҳои агенти андози пешбининамудаи Кодекси мазкур озод намебошанд.

Моддаи 291. Андозсупорандагон

1. Инҳо супорандагони андози низоми соддакардашуда эътироф мешаванд:

- шахсоне, ки фаъолияти соҳибкории онҳо дар соли ҷории тақвимӣ

оғоз ёфтааст, новобаста аз воқеяти барасмиятдарории бақайдгирии давлатии ин шахсон;

- шахсоне, ки ба шартҳои қисмҳои 1 ва 2 моддаи 290 Кодекси мазкур ва сархати якуми қисми 3 ҳамин модда ҷавобгӯ мебошанд.

2. Андози низоми соддакардашуда нисбат ба андозсупорандагони зерин татбиқ намегардад:

- шахсони воқеие, ки ба сифати соҳибкорони инфириодӣ тибқи патент ба қайд гирифта шудаанд ва нисбат ба даромадҳо аз чунин фаъолияти соҳибкорӣ бо андозҳои низоми патент андозбанӣ мешаванд;

- соҳибкорони инфириодии истифодакунандай низоми соддакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ба истиснои даромадҳое, ки андозбандии онҳо дар доираи низоми соддакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ба танзим дароварда нашудааст;

- шахсони истифодабарандай низоми соддакардашудаи андозбандии субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳое, ки ба бизнеси бозӣ тааллук надоранд.

3. Гузариш аз низоми умумии андозбанӣ ба андози низоми соддакардашуда, инчунин гузариши баръакс аз 1-уми январи соли тақвимӣ бо чунин тартиб амалӣ карда мешавад:

- агар аз рӯи натиҷаҳои соли тақвимии гузашта даромади умумии андозсупорандай истифодабарандай низоми умумии андоз аз ҳадди даромад кам бошад ва агар баъди гузариши охирон аз системаи соддакардашудаи андоз ба низоми умумӣ 3 соли тақвимӣ гузашта бошад, андозсупорандай мазкур ўҳдадор аст на дертар аз 10-уми январи соли ҷорӣ ба таври хаттӣ мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади худ ҳабардор созад ва доир ба гузариш ба андози низоми соддакардашуда аз 1-уми январи соли ҷории тақвимӣ ариза диҳад;

- агар дар давоми соли тақвимии гузашта даромади умумии андозсупорандай истифодабарандай андози низоми соддакардашуда (бо дарназардошти даромадҳои дигаре, ки дар ҳолати истифодабарии низомҳои дигари андозбанӣ ба даст омадаанд) аз ҳадди даромад зиёд бошад, андозсупорандай мазкур ўҳдадор аст на дертар аз 10-уми январи соли ҷорӣ бо тариқи хаттӣ андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади умумии худ ҳабардор созад ва доир ба гузариш ба низоми умумии андоз аз 1-уми январи соли ҷории тақвимӣ ариза диҳад;

- дар ҳолати аз ҷониби худи андозсупоранда иҷро нагардидани талаботи сарҳатҳои якум ё дуюми ҳамин қисм, мақомоти даҳлдори андоз гузариши чунин андозсупорандаро ба дигар низоми андозбанӣ таъмин карда, дар ин ҳусус ин андозсупорандаро ҳабардор месозад, инчунин ўро барои сари вақт ба дигар низоми андозбанӣ нагузаштан мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ мекашад.

Моддаи 292. Объекти андозбанӣ

1. Объекти андозбандии андози низоми соддакардашуда даромади

умумӣ, аз чумла даромад аз таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасонихо, инчуни даромади дигари бадастомада мебошад, ба истиснои даромадҳое, ки дар манбаи пардоҳт андозбандӣ карда шудаанд.

2. Даромади умумии супорандай андози низоми соддакардашуда бо усули кассавӣ муайян карда мешавад.

3. Даромади умумии дар давраи ҳисботӣ бадастовардаи шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияти худро тавассути филиал ва (ё) намояндагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, дар асоси даромадҳои он, ки аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шудаанд, муайян карда мешавад.

4. Барои мақсадҳои ҳамин боб санаи гирифтани даромади андозсупоранда рӯзи ворид гардидани маблаг ба суратҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ ва (ё) ҳазина (касса), гирифтани дигар молу мулк (корҳо, хизматрасонихо) ва (ё) ҳуқуки молумулкӣ, инчуни пардоҳти маблаг ба андозсупоранда ба тариқи дигар (усули кассавӣ) эътироф карда мешавад.

Моддаи 293. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз оид ба андози низоми соддакардашуда ифодаи пулӣ даромади умумии дар давраи андоз гирифташуда эътироф карда мешавад.

2. Даромади умумӣ бо усули кассавӣ ҳисоб карда шуда, андози аксизӣ ва андоз аз фурӯшро (нахи пахта ва алюминий аввалияро) дар бар намегирад. Дар ҳолати дар мӯҳлати зиёда аз 6 моҳи амалӣ нагардидани ҳисоббаробаркуниҳо барои молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҷониби андозсупоранда таҳвилшуда, барои мақсадҳои ҳисоб намудани андози низоми соддакардашуда молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) зикргардида ба андозсупоранда пардоҳтшуда ҳисобида мешаванд.

3. Андозсупорандагони истифодакунандай андози низоми соддакардашуда ўҳдадоранд барои мақсадҳои муайян намудани манбаи андоз баҳисобгирии муҳосибии даромади умушишонро пеш баранд.

4. Андозсупорандагон метавонанд низоми соддакардашудаи баҳисобгирии муҳосибии аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ муқарраршударо истифода намоянд.

Моддаи 294. Имтиёзҳо

1. Имтиёзҳои пешбининамудаи моддаи 110 Кодекси мазкур барои мақсадҳои боби мазкур татбиқ карда мешаванд.

2. Озодкунӣ аз пардоҳти андози низоми соддакардашуда андозсупорандаро аз пешниҳод намудани эъломияи андоз доир ба даромадҳои озодкардашуда барои ҳар нимсолаи соли тақвимӣ бо шакли тасдиқардаи мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз санаи 20-уми моҳе, ки баъд аз нимсолаи ҳисботӣ фаро мерасад, озод намекунад.

Моддаи 295. Давраи андоз

Давраи андоз семоҳа эътироф карда мешавад.

Моддаи 296. Меъёри андоз

Меъёри андози низоми соддакардашуда ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- барои фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо – 5 фоиз;
- барои намудҳои дигари фаъолият – 6 фоиз.

Моддаи 297. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андози низоми соддакардашуда

1. Андози низоми соддакардашуда ҳамчун ҳосили зарби манбаи андози даҳлдор ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

2. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранд амалӣ гардидан якчанд намудҳои фаъолият, баҳисобигирии даромади умумӣ барои ин намудҳои фаъолият, инчунин ҳисоб намудани маблағҳои андози даҳлдор ҷудогона бурда мешавад.

3. Андозсупорандагоне, ки то гузариш ба андози низоми соддакардашуда ҳангоми ҳисоб намудани андозҳо аз рӯи низоми умумии андозбандӣ усули ҳисобу замқуниро истифода мебурданд, дар вақти пардохти андози низоми соддакардашуда қоидаҳои зеринро ичро менамоянд:

- маблағҳои пулии то гузариш ба андози низоми соддакардашуда ба ҳисоби пардохт тибқи шартномаҳое, ки андозсупоранд ачрои онҳоро баъд аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда амалӣ менамояд, гирифташуда ба манбаи андози низоми соддакардашуда дохил карда мешаванд;

- маблағҳои пулие, ки баъд аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда гирифта шудаанд, агар мувофиқи қоидаҳои баҳисобигирии андоз бо усули ҳисобу замқунӣ маблағҳои пешбинигардида ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз доир ба низоми умумии андозбандӣ ба даромадҳо илова шуда бошанд, ба манбаи андоз дохил карда намешаванд.

4. Ба таркиби даромадҳои супорандай андози низоми соддакардашуда ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ даромадҳои аз таҳвили молҳо (ичрои корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулкӣ) дар давраи истифодаи андози низоми соддакардашуда, ки пардохти (пардохти ҷузъии) онҳо то санаи гузариш ба низоми умумии андозбандӣ амалӣ нашудааст, дохил карда мешаванд.

5. Даромадҳои дар қисми 4 ҳамин модда пешбинигардида даромадҳои давраи охирини андоз то гузариш ба ҳисоб намудани манбаи андоз аз рӯи низоми умумии андозбандӣ эътироф карда мешаванд.

6. Ҳангоми гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба андози низоми соддакардашуда ва гузариши баръакс, андозсупорандагон дар мавриди андоз аз арзиши иловашуда қоидаҳои зеринро ичро менамоянд:

- ҳангоми гузариш ба андози низоми соддакардашуда маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то чунин гузариш аз маблағи ба ҳисоби таҳвили минбаъдаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар давраи пас аз

гузариш ба андози низоми соддакардашуда пардохтшуда (қисман пардохтшуда) ҳисоб ва ба буҷет пардохт шудаанд, дар давраи охирини андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешавад;

- ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбанӣ маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки супорандагони андози низоми соддакардашуда барои бақияи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) ҳаридаш супоридааст, аз ҷониби ин андозсупоранда дар давраи якуми андоз пас аз гузариш ба низоми умуми андозбанӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешаванд.

7. Маблағи ҳисобшудаи андози низоми соддакардашуда супорида мешавад ва эъломияи андоз бо шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

8. Пардохти андози низоми соддакардашуда ба буҷети маҳаллӣ дар маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда анҷом дода мешавад.

9. Назорати пардохти андози низоми соддакардашударо мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

10. Дастурамал дар бораи ҳисоб кардан ва супоридани андози низоми соддакардашуда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 44. НИЗОМИ СОДДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ ИСТЕҲСОЛҚУНАНДАГОНИ МАҲСУЛОТИ КИШОВАРЗӢ (АНДОЗИ ЯГОНА)

Моддаи 298. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои истеҳсолқунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (минбаъд – андози ягона) барои низоми маҳсус андозбандии субъектҳои соҳибкории хурде мебошад, ки истеҳсоли маҳсулоти кишоварзиро бе коркарди минбаъда амалӣ менамоянд. Андози ягона аз ҷониби хоҷагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) ва дигар истеҳсолқунандагони маҳсулоти кишоварзие истифода карда мешавад, ки барои онҳо замин воситаи асосии фаъолияти соҳибкорӣ (минбаъд – истеҳсолқунандагони маҳсулоти кишоварзӣ) мебошад.

2. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, супорандаи андози ягона дар қисми фаъолияте, ки бо андози ягона андозбанӣ мешавад, аз пардохти андозҳои зерин озод карда мешавад:

- андоз аз фоида (андози низоми соддакардашуда барои субъектҳои соҳибкории хурд), ба истиснои даромадҳои дар манбаи пардохт андозбандишаванда;

- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда, ки ҳангоми воридоти молҳо ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешавад ва (ё) дар ҳолати анҷом ёфтани амалиётҳои дар манбаи пардохт андозбандишаванда;

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;

- андози замин.

3. Аз андози даромад даромадҳои вобаста ба фаъолияти кишоварзӣ бадастовардаи аъзои хоҷагии дехқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолияткунанда, ки супорандай андози ягона мебошад, озод карда мешавад.

4. Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти гайрикишоварзӣ нисбат ба чунин фаъолият истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ – супорандагони андози ягона иловатан супорандагони андози низоми соддакардашуда мешаванд (ё дар ҳолати аз ҳадди даромад зиёд гардидани даромади умумӣ - андозҳо тибқи низоми умумии андозбандӣ) ва баҳисобирии алоҳидаи даромаду ҳароҷотро аз истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ва гайрикишоварзӣ пеш мебаранд.

5. Супорандагони андози ягона дигар андозҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардоҳт менамоянд.

6. Супорандагони андози ягона аз иҷрои вазифаҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, озод карда намешаванд.

7. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба шартҳои низоми умумии андозбандӣ ҷавобғӯ мебошанд, метавонанд ихтиёран бо тартиби муқарраргардида супорандай андози замин ва дигар андозҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур шаванд.

Моддаи 299. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози ягона истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие эътироф карда мешаванд, ки ба шартҳои қисми 1 моддаи 298 Кодекси мазкур мувофиқат менамоянд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ба маҳсулоти кишоварзӣ натиҷаи ибтидоии (маҳсули) парвариши маҳсулоти кишоварзӣ, ки таҳти коркарди минбаъда қарор нағирифтааст, доҳил мешавад.

3. Ҳуқуқи гузариш ба пардоҳти (мондан ҳамчун супорандай) андози ягонаро инҳо надоранд:

- андозсупорандагоне, ки ба истеҳсоли молҳои зераксизӣ машғуланд;
- андозсупорандагоне, ки дар бизнеси бозӣ фаъолият менамоянд;
- муассисаҳои давлатӣ;
- андозсупорандагоне, ки низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории ҳурдро (барои фаъолияти асосиаш) истифода менамоянд;
- андозсупорандагоне, ки низомҳои имтиёznоки андозро истифода менамоянд.

4. Гузариш аз низоми умумии андоз ба пардоҳти андози ягона, инчунин гузариши баръакс аз 1-уми январи соли тақвимӣ бо чунин тартиб амалӣ карда мешавад:

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки бо андози ягона андозбандӣ карда шуда, даромади умумии онҳо ба талаботи низоми умумии андозбандӣ ҷавобғӯ мебошад, ҳуқуқ доранд на дертар аз 10-уми январи соли тақвимӣ ба мақомоти даҳлдори андоз оид ба гузариш ба низоми умумии андозбандӣ ариза диҳанд;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки даромади умумии онҳо ба талаботи низоми умумии андозбанӣ ҷавобгӯ намебошад, агар пас аз гузариши онҳо ба низоми умумии андозбанӣ на камтар аз 3 соли тақвимӣ гузашта бошад, ўҳдадоранд на дертар аз 10-уми январи соли тақвимӣ ба мақомоти даҳлдори андоз оид ба гузариш аз низоми умумии андозбанӣ ба пардоҳти андози ягона ариза диҳанд.

5. То гузариш ба низоми дигари андозбанӣ андозсупоранда ўҳдадор аст ҳисоббаробаркуни ўҳдадориҳои андозро аз рӯи низоми андозбандии қаблий анҷом диҳад.

Моддаи 300. Объекти андозбанӣ ва манбаи андоз

1. Объекти андозбандии андози ягона қитъаи замини истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ мебошад, ба истиснои заминҳои аз андози ягона озод.

2. Манбаи андоз масоҳати қитъаи замини ҷудокардашуда (истифодашаванда) мебошад.

3. Ўҳдадории андоз оид ба андози ягона аз натиҷаҳои фаъолияти ҳоҷагии истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ вобастагӣ надошта, дар шакли пардоҳт барои масоҳати замини вобасташуда муқаррар карда мешавад.

4. Даромади умумии супорандаи андози ягона барои соли тақвими гузашта дар асоси усули кассавӣ бо ҳамон тартиби барои супорандагони андози низоми соддакардашуда муқарраршуда муайян карда мешавад.

5. Ҳангоми гузариш аз андози ягона ба низоми умумии андозбанӣ ва гузариши баръакси он қоидаҳои гузариш барои супорандагони андози низоми соддакардашудае, ки дар моддаи 297 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, истифода бурда мешаванд.

6. Супорандагони андози ягона, ки оид ба навъҳои алоҳидаи даромадҳо ва фаъолият низомҳои дигари андозро истифода мекунанд, ҳисоби даромадҳо ва ҳарочотро дар асоси чунин низомҳои андозбанӣ алоҳида пеш мебаранд.

7. Андозсупорандагон ўҳдадоранд баҳисобигирии андозии худро, ки барои ҳисоб намудани даромади умумӣ дар соли тақвимӣ зарур аст, дар асоси маълумоти баҳисобигирии муҳосибӣ пеш баранд. Андозсупорандагон метавонанд баҳисобигирии даромадҳо ва ҳарочотро барои мақсадҳои андозбанӣ дар китоби даромадҳо ва ҳарочоти субъектҳои соҳибкории хурд – истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки шакл ва тартиби пур кардани он аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд, пеш баранд.

Моддаи 301. Имтиёзҳои андоз

Аз андози ягона инҳо озод карда мешаванд:

- ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, боғҳои ботаникӣ мутобиқи номгӯи чунин ташкилотҳо ва масоҳати ҳудудҳои онҳо, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст, агар

чунин заминҳо барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода нашаванд;

- дар давоми 5 соли тақвимӣ баъд аз додан заминҳои вайроншуда (рекултиватсия талабкунанда) ва заминҳои дар марҳилаи азхудкуни кишоварзӣ қарордошта, ки мутобики хуносай мақоми ваколатдори давлатӣ доир ба заминсозӣ бо мувофиқаи мақоми ваколатдори давлатӣ эътироф карда шудаанд;

- заминҳое, ки таҳти хатти мушоҳида дар тӯли сарҳади давлатӣ қарор дошта, барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд;

- заминҳои захираи озоди давлатӣ, агар чунин заминҳо барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода нашаванд;

- дар давоми 5 соли тақвимӣ баъд аз додан заминҳои чарогоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳое, ки қаблан дар соҳаи истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашудаанд ва дар онҳо боғҳо ва токзорҳо бунёд карда шудаанд. Доир ба майдони воқеии боғҳо ва токзорҳои дар чунин заминҳо бунёдгардида андозсупоранда ба таври хаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи анҷом ёфтани чунин корҳо иттилоот медиҳад. Дар ҳолати сари вақт пешниҳод нагардидани иттилооти мазкур чунин заминҳо ҳамчун заминҳои бо дараҳтони бисёрсола бандбуда, бе пешниҳоди давраи 5-солаи имтиёзноми дар боло пешбинигардида андозбанӣ карда мешаванд.

Моддаи 302. Меъёрҳои андози ягона

1. Меъёрҳои андози ягона дар минтақаҳои кадастрий бо дарназардоши ноҳияҳои кӯҳӣ аз ҳар як гектар замин барои соли тақвимӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар 5 сол муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои андози ягона барои дигар заминҳо, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян нашудаанд, ба меъёрҳои заминҳои даҳлдори бо андози замин андозбандишаванда баробар карда мешаванд.

3. Оид ба заминҳои кишити обӣ, ки амалан барои парвариши пахта истифода мешаванд, меъёри андози ягона дар ҳаҷми нисфи меъёри мутобики қисми 1 ҳамин модда муайянгардида муқаррар карда мешавад. Маълумот дар бораи масоҳати заминҳое, ки амалан барои парвариши пахта истифода мешаванд, аз ҷониби андозсупоранда ба мақоми андози маҳалли бақайдгириаш то 1-уми июни соли тақвимӣ (ҳисоботӣ) пешниҳод менамояд.

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар сол индексатсияи меъёрҳои андози ягона ва андози заминро мутобики сатҳи таваррум дар соли гузаштаи тақвимӣ, ки аз ҷониби мақоми ваколатдор дар соҳаи омор муайян гардидааст, анҷом дода, меъёрҳои индексатсияшудаи андози ягона ва андози заминро барои соли ҷорӣ дар сомонаи электронии расмии худ ҷойгир мекунад.

Моддаи 303. Давраи андоз

Давраи андози ягона ин соли тақвимӣ мебошад.

Моддаи 304. Тартиби пешниҳоди ҳисботи андоз

1. Ҳар сол то 1-уми марта соли ҷорӣ истеҳсолкунандай маҳсулоти кишоварзӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии заминҳои худ эъломияи андози ягона барои соли ҷории тақвимиро дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод менамояд.

2. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки маҳсулоти гайрикишоварзӣ истеҳсол менамоянд, нисбат ба ҷунин маҳсулот андозҳоро пардоҳт мекунанд ва ҳисботи андозро ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии худ дар шакл, бо тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи низоми даҳлдори андозбандӣ пешниҳод менамоянд.

Моддаи 305. Мӯҳлат, андоза ва тартиби пардоҳти андоз

1. Андози ягона барои соли ҷории андоз дар маҳалли ҷойгиршавии заминҳои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ дар мӯҳлатҳо ва бо андозаҳои зерин (бо ҷамъбасти афзоянда аз оғози сол) пардоҳт карда мешавад:

- на дертар аз 10-уми март ба андозаи на камтар аз 15 фоизи маблағи солонаи андоз;
- на дертар аз 10-уми июн ба андозаи на камтар аз 30 фоизи маблағи солонаи андоз;
- на дертар аз 10-уми сентябр ба андозаи на камтар аз 50 фоизи маблағи солонаи андоз;
- на дертар аз 10-уми декабр ба андозаи на камтар аз 100 фоизи маблағи солонаи андоз.

2. Маблағи пурраи андози ягона метавонад аз ҷониби андозсупоранда бо як пардоҳт пеш аз мӯҳлат пардоҳт шавад.

3. Андозсупоранда метавонад маблағи пурраи андози ягонаро тибқи аризai ҳаттӣ, ки ҳисботи андоз ба ҳисоб меравад, то мӯҳлати якуми пардоҳти дар қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда пардозад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб кардан ва супоридани андози ягона, шакли эъломияҳои (ҳисобҳои) андози ягона аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

5. Назорати пардоҳти андози ягона аз ҷониби мақомоти андоз бо қӯмаки мақомоти худидоракуни шаҳрак ва деҳот амалӣ карда мешавад.

БОБИ 45. НИЗОМИ МАҲСУСИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ БИЗНЕСИ БОЗӢ

Моддаи 306. Мағҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

1. Низоми маҳсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ (минбаъд – андоз аз бизнеси бозӣ) низоми маҳсуси андоз мебошад, ки субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳои бизнеси бозӣ, ки

андозбандии онҳо дар манбаи пардохт амалӣ карда мешавад, ӯҳдадоранд истифода намоянд.

2. Барои мақсадҳои боби мазкур мағҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- бизнеси бозӣ – фаъолияти соҳибкорӣ, ки бо гирифтани даромадҳои шаҳс дар шакли бурд ва (ё) пардохтҳо барои гузаронидани бозӣ ва (ё) гарав ва (ё) баровардани лотерея алоқаманд буда, таҳвили молҳо (хуқуқ ба молумулк), иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо намебошад;

- гарав - созишномаи ба тавакkal асосёфта доир ба бурд, ки байни ду ё якчанд иштирокчиёни бизнеси бозӣ байни худ ё бо субъекти (соҳиби, намояндаи соҳиби) бизнеси бозӣ баста шудааст ва натиҷаи он аз ҳодисае вобаста аст, ки фаро расидан ё нарасидани он маълум нест;

- мизи бозӣ – ҷойи маҳсуси бо як ё якчанд майдони бозӣ таҷхизонидашудаи субъекти (соҳиби) бизнеси бозӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) пешбинӣ гардида, дар он субъекти (соҳиби) бизнеси бозӣ ба воситаи намояндагони худ ҳамчун тараф ё чун ташкилкунанда иштирок менамояд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- автомати бозӣ – таҷхизоти маҳсуси (механикӣ, барқӣ, электронӣ ё дигар таҷхизоти техникӣ) ва (ё) компьютери шаҳсӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) бе иштироки субъекти (соҳиби, намояндаи соҳиби) бизнеси бозӣ дар бозиҳои мазкур истифода мешаванд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- кассаи тотализатор ё идораи букмекерӣ – ҷои маҳсуси таҷхизонидашудаи соҳиби бизнеси бозӣ, ки дар он маблағи гарав ба ҳисоб гирифта шуда, маблағи бурди пардохтшаванда муайян карда мешавад;

- роҳрави бозӣ – роҳрави маҳсус, ки барои бозии боулинг (кегелбан) пешбинӣ гардидааст;

- мизи билиард – мизи маҳсус, ки барои бозии билиард пешбинӣ шудааст;

- лото – бозӣ бо қартаҳои маҳсуси рақамдор (суратдор ё дигар алломатдор), ки бо мӯҳрача (фишка) пӯшонида мешаванд;

- лотерея – бозии омавии муташаккилона мебошад, ки дар он тақсимоти даромад ва зарап аз тасодуфанд гирифтани ин ё он чипта ё рақам (куръа, лот) ва ҳаҷми фонди мукофот барои ҳар барориши лотерея вобаста аст. Як қисми маблағҳои супоридаи бозингарон ба ташкилкунандагони лотерея равона шуда, қисми дигари он дар шакли андоз ба давлат пардохт карда мешавад;

- дигар объектҳои бизнеси бозии аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ муайяншуда, ки барои гирифтани даромад истифода бурда мешаванд;

- барориши лотерея – шумораи чиптаҳои лотереяҳои аз ҷониби ташкилкунандай лотерея барои фурӯш тайёршуда;

- варакаи бақайдгирии объектҳои андозбандӣ – санади тасдиқкунандай бақайдгирии объектҳои андозбандии марбут ба бизнеси

бозӣ дар мақомоти андоз, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

3. Истифодаи низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз пардохти чунин андозҳо, ба истиснои даромадҳои дар манбаи пардохт андозбандишуда озод меқунад:

- андоз аз фоида аз бизнеси бозӣ;
 - андоз аз даромад бевосита аз даромадҳои бизнеси бозии соҳибкори инфириодӣ, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият меқунад;
 - андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашудаи барои хизматрасониҳои (корҳои) ба гайрирезидент таҳвилшуда ва марбут ба воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон.

4. Шахсоне, ки илова бар бизнеси бозӣ дигар намудҳои фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, ўҳдадоранд ҳисоби алоҳидаи даромадҳо, ҳарочот ва фаъолияти хочагидориро пеш баранд ва дар асоси Кодекси мазкур андозбанӣ карда мешаванд.

5. Шахсоне, ки андоз барои бизнеси бозиро истифода менамоянд аз ичрои ўҳдадориҳои агенти андози пешбинишудаи Кодекси мазкур озод карда намешаванд.

Моддаи 307. Андозсупорандагон

Андозсупорандагони андоз аз бизнеси бозӣ шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳои онҳо, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ ва соҳибкорони инфириодие мебошанд, ки фаъолияти соҳибкориро дар соҳаи бизнеси бозӣ амалӣ менамоянд.

Моддаи 308. Объекти андозбанӣ

1. Объекти андозбанӣ барои андоз аз бизнеси бозӣ инҳо мебошанд:

- мизи бозӣ;
- кассаи тотализатор;
- кассаи идораи букмекерӣ;
- автомати бозӣ бе бурди пулӣ;
- роҳрави бозӣ (ҳангоми бозии боулинг (кегелбан);
- мизи билиард (ҳангоми бозии билиард);
- ташкили лото (ҳангоми бозии лото);
- ба фурӯш баровардани лотерея;
- дигар объектои бизнеси бозӣ, ки аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ барои гирифтани даромад муайян карда мешаванд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ҳар як объекти андозбандии дар қисми 1 ҳамин модда (ба гайр аз барориши лотерея ба фурӯш) пешбинигардида на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи оғози татбиқӣ (истифодаи) он дар мақомоти андози маҳалли ҷойгиришавии чунин объекти андозбанӣ ба қайд гирифта мешавад.

3. Ҳар як барориши чиптаҳои лотерея ба фурӯш, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд ва ҳаҷми фурӯши номиналии онҳо бо

ифодаи пулӣ бояд дар мақомоти андози даҳлдор на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи фурӯши чиптаҳои лотерея ба қайд гирифта шаванд.

4. Бақайдгирӣ аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси аризаи андозсупоранда дар бораи баҳисобигрии объекти (объектҳои) андозбандӣ дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ бо ҳатман додани шаҳодатномаи даҳлдор сурат мегирад. Шаклҳои ариза ва шаҳодатнома аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд.

5. Андозсупоранда ўҳдадор аст, ки ҳар тағиироти миқдории объектҳои андозбандиро на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи ҷойгиркунӣ ё қатъ гардидани татбиқи (истифодаи) ҳар объекти андозбандӣ, аз ҷумла ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш, дар мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии объектҳои андозбандӣ ба қайд гузорад.

6. Ҳангоми қатъи фаъолият дар соҳаи бизнеси бозӣ ва (ё) аз кор мондани ҳамаи объектҳои андозбандӣ (анҷом додани фурӯши чиптаҳои лотерея) ва рақаи бақайдгирии баҳисобигрии объектҳо бояд дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ ба мақоми андоз супорида шавад.

7. Амалӣ намудани фаъолияти бизнеси бозӣ бе бақайдгирии объектҳои андозбандӣ роҳ дода намешавад. Дар давраҳои андозе, ки дар онҳо мақомоти андоз чунин объектҳои андозбандиро ошкор намудаанд, андоз барои ҳар объекти ба қайд гирифтанашууда дар ҳаҷми 10-каратаи меъёри ба ин намуди объекти андозбандӣ муқарраргардида бо бақайдгирии минбаъдаи объекти андозбандӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда, пардоҳт мешавад.

Моддаи 309. Манбаи андоз ва меъёри андоз

1. Барои мақсадҳои ҳисоб намудани манбаи андоз аз бизнеси бозӣ даромади аз ҳар як воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш) дар назар дошташууда истифода бурда мешавад.

2. Маблағи андоз аз бизнеси бозӣ барои давраи андоз новобаста ба андозаи даромади дар ҳаҷми устувор гирифтанашууда, бо қарат нисбат ба нишондиҳанда барои ҳисобҳо на камтар аз андозаи қалонтарини пардоҳт барои патент барои ҳар воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотерея ба фурӯш) дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимиияти давлатии шаҳрҳо (нохияҳо) муқаррар карда мешавад.

3. Супорандагони андоз аз бизнеси бозӣ ўҳдадоранд ҳисоби даромадҳо ва ҳароҷотро бо тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш баранд.

Моддаи 310. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 311. Тартиби пардоҳти андоз

1. Эъломия дар шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод гардида, маблағи ҳисобшудаи андоз ҳар моҳ на дертар аз

санай 5-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пардохт мешавад.

2. Пардохти андоз аз бизнеси бозӣ аз ҷониби андозсупоранд (шахси ваколатдормунаи ӯ) ба суратҳисобҳои бонкии бучети маҳаллии маҳалли чойгиршавии объекти андозбандӣ амалӣ мешавад.

3. Дар ҳолати аз ҷониби субъекти бизнеси бозӣ амалӣ гардидани намудҳои дигари фаъолият, ҳисоби фаъолият оид ба бизнеси бозӣ ва дигар намудҳои фаъолият, инчунин андозбандии онҳо алоҳида ба анҷом расонида мешаванд.

4. Назорати истифодаи низоми маҳсуси андоз барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

5. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз бизнеси бозӣ, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ XVII. НИЗОМҲОИ ИМТИЁZNOKI АНДОZБАНДӢ **БОБИ 46. АНДОZБАНДИИ СОХТМОНИ НЕРӮГОҲҲОИ** **БАРҚИ ОБӢ**

Моддаи 312. Имтиёзҳо ҳангоми соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ

1. Дар давраи соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ (минбаъд- соҳтмон) дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон фармоишгари соҳтмон ва пудратчии генералии соҳтмон метавонанд аз пардохти андозҳои зерин (аз лаҳзаи фаро расидани мӯҳлати пардохт), ки бевосита ба соҳтмон алоқаманд мебошанд, тибқи номгӯи андозҳо, ба андоза ва мӯҳлати (давраи) муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қисми 5 ҳамин модда пурра ё қисман озод карда шаванд:

- андоз аз арзиши иловашуда;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз фоида (андоз низоми соддакардашуда);
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- андоз аз молу мулки гайриманқул;
- андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони хориҷие, ки бевосита дар соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ фаъолият меқунанд;
- бочи давлатӣ барои бақайдгирии тарҳи эмиссияҳои коғазҳои қиматноки гайридавлатӣ, ки бинобар соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ амалӣ шудаанд.

2. Воридоти молҳо барои соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ, ки барои Ҷумҳурии Тоҷикистон объекти маҳсусан муҳим ба ҳисоб мераванд, аз андоз аз арзиши иловашуда ва бочи гумруқӣ бо тартиби муқаррарнамудаи сарҳати ҳафтуми қисми 4 моддаи 169 Кодекси мазкур ва моддаи 345 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озод карда мешаванд.

3. Дар давраи соҳтмон таҳвилгарони молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) барои соҳтмони дар боло пешбинигардида метавонанд аз пардохти

андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд бевосита нисбат ба соҳтмони (вобаста ба соҳтмони) нерӯгоҳи барқи обӣ ҳисоб карда шаванд, бо андозаи озодкунӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қисми 5 ҳамин модда муайян менамояд, пурра ё қисман озод карда шаванд.

4. Ҳамзамон, ба сифати таҳвилгарони соҳтмон шахсони ҳуқуқиене баррасӣ мешаванд, ки бо фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ё пудратчии генералии он қарордодҳои (шартномаҳои, созишишномаҳои) пешбиникунандай таҳвалии молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои марбут ба соҳтмонро ба имзо расонидаанд.

5. Аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд:

- мӯҳлатҳо, намудҳо ва андозаҳои андозаҳои аз пардоҳт озодшаванда аз номгӯи муайяннамудаи қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда, ки ба онҳо имтиёзи мазкур дода мешавад;

- бо пешниҳоди мутобиқи дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқашудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи энергетика - фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ва пудратчии генералии соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ;

- бо пешниҳоди мувофиқи дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқашудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи энергетика дар яқҷоягӣ бо фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ва пудратчии генералии соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ тайёркардашуда – давраи (мӯҳлати) соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ.

6. Нисбат ба имтиёзҳои пешбининамудаи қисмҳои 1-5 ҳамин модда муқаррар карда шавад:

- қарордодҳои (шартномаҳои, созишишномаҳои) марбут ба соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ қарордодҳо (шартномаҳо, созишишномаҳо) эътироф карда мешаванд, ки аз ҷониби фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ дар асоси сметаи соҳтмон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи соҳтмон тасдиқ карда шудаанд;

- имтиёзҳои андоз ба қарордодҳое (шартномаҳое, созишишномаҳое) дода мешавад, ки ба соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ марбутанд ва дар давраи соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ баста шуда, бояд то ба охир расидани давраи соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ анҷом ёбанд.

7. Фармоишгари соҳтмон, пудратчии генералии соҳтмон ва таҳвилгарони молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) онҳо аз иҷрои дигар ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур озод намебошанд.

8. Дастуралӣ оид ба андозбандии соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисботҳо, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 47. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ КОРХОНАҲОИ НАВТАЪСИС, КИ БА СИЛСИЛАИ ПУРРАИ КОРКАРДИ НАҲИ ПАХТА БА МАҲСУЛОТИ НИҲОЙ (АЗ КАЛОБАИ ПАХТА ТО МАҲСУЛОТИ ПАХТАГИИ)

ДҮЗАНДАГЙ) МАШГУЛ МЕБОШАНД

Моддаи 313. Хусусияти андозбандини корхонаҳои навтаъсис, ки ба силсилаи пурраи коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳоӣ (аз қалобаи пахта то маҳсулоти пахтагии дӯзандагӣ) машғул мебошанд

1. Воридоти молҳо бевосита барои эҳтиёҷоти худ аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис, ки ба силсилаи пурраи коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳоӣ (аз қалобаи пахта то маҳсулоти пахтагии дӯзандагӣ) машғул мебошанд (минбаъд - корхонаҳои навтаъсис), аз боҷи гумруқӣ ва андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад. Дар ҳолати аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис таҳвил додани молҳои воридшуда ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиётҳо бо боҷи гумруқӣ, андоз аз арзиши иловашуда ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд.

2. Содироти молҳое, ки корхонаҳои навтаъсис истеҳсол мекунанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

3. Корхонаҳои навтаъсис аз андоз аз фоида, андози низоми соддакардашуда ва андозҳо аз молу мулки ғайриманқул озод мешаванд.

4. Дар сурати дар корхонаҳои навтаъсис ба миён омадани ӯҳдадориҳои андоз аз рӯи дигар андозҳо, чунин ӯҳдадориҳои андоз бояд мутобиқи қонунгузории андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ичро карда шаванд.

5. Аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи саноат дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқи тартиби муқарраргардида:

- номгӯи корхонаҳои навтаъсис, инчунин имтиёзҳои андозии пешбининамудаи қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин моддаи ба мӯҳлати то 12 сол аз 1-уми январи соли ба қайди давлатӣ гирифтани корхонаҳои навтаъсис додашаванда муайян карда мешаванд;

- нисбат ба ҳар як корхонаи навтаъсис мӯҳлатҳои оғози соҳтмон ва ба кор андохтани объектҳои ҳар силсилаи истеҳсолии коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳоӣ муайян карда мешаванд.

6. Мӯҳлатҳои таъсис додани ҳар силсилаи минбаъдаи коркард бояд бо ҳисобҳои техникию иқтисодӣ ва таҷрибаи байналмилалӣ асоснок карда шаванд. Доир ба оғози амалии корҳо оид ба бунёди объектҳои ҳар силсила ва ба кор андохтани ҳар силсилаи коркард корхонаи навтаъсис барои ташкил намудани баҳисобигрии маҳсус (алоҳида) бо мақсади гирифтани имтиёзҳои дар ҳамин модда муқарраршуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври хаттӣ маълумот медиҳад.

7. Агар корхонаи навтаъсис дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи қисмҳои 5 ва 6 ҳамин модда барои таъсис додани силсилаи минбаъдаи коркард шурӯъ накунад, имтиёзҳои андозии пешбининамудаи ҳамин модда

амали худро қатъ менамоянд. Дар ин сурат маблаги имтиёзҳои андозии аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис аз лаҳзаи ба қайди давлатӣ гирифта шуданашон то лаҳзаи қатъ гардидани ин имтиёзҳо гирифташуда бояд аз рӯи меъёрхое, ки дар давраи гирифтани имтиёзҳои андоз амал мекарданд, ҳисоб карда шуда, бо ҳисобу зам намудани фоизҳо ва ҷаримаҳо ба ҳисоби буҷет рӯёнида мешавад.

8. Имтиёзҳои андозии дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида ба корхонаҳои навтаъсис баъд аз гузоштани онҳо ба ҳисоби маҳсуси (алоҳидаи) иловагӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи ин мақомоти давлатӣ дода мешаванд.

9. Барои корхонаҳои навтаъсис мӯҳлати нигоҳдории ҳуччатҳои баҳисобигирӣ ва ҳисботи андоз, инчунин мӯҳлати даъво ба мӯҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобиқи қисми 5 ҳамин модда дароз карда мешавад.

10. Мувофиқи тартиби пешбининамудаи қисмҳои 1-9 ҳамин модда Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад барои коркарди саноатии пӯст, паҳм, абрешиими хом ва дигар ашёи хоми соҳаи кишоварзӣ ба маҳсулоти ниҳоӣ ба мӯҳлати то 5 сол имтиёзи андозӣ пешниҳод намояд.

11. Даствурамал оид ба андозбандии корхонаҳои азnavtaъsisdodašuda, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисботҳо, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 48. АНДОЗБАНДӢ АЗ РӮИ СОЗИШНОМАҲО ОИД БА ТАҚСИМИ МАҲСУЛОТ

Моддаи 314. Мағхумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

Барои мақсадҳои боби мазкур мағхумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- маҳсулот – маъданни фоиданоке, ки аз сарватҳои зеризамини дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар қитъаи замине, ки тибқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот ба ихтиёри сармоягузор дода шудааст, истихроҷ гардида, аз ҷиҳати сифат ба стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё стандарти байналмилалӣ мутобиқ мебошад. Маҳсулоте, ки дар натиҷаи коркарди минбаъдаи (ғанигардонӣ, тағийирдиҳии технологияи) маъданни фоиданоки истихроҷшуда ҳосил шуда, маҳсулоти саноати коркард мебошад, маъданни фоиданок ҳисобида намешавад;

- маҳсулоти истеҳсолшуда – миқдори маҳсулоти саноати истихроҷи маъдан ва маҳсулоти коркарди конҳои қушода, ки дар таркиби миқдори маъданҳои фоиданок ва ашёи хоми минералии (чинс, моеъ ва омехтаи дигари) амалан аз сарватҳои зеризамини истихроҷшуда (гирифташуда) (партовҳо, талафҳо) мавҷуд аст ва аз ҷиҳати сифат ба стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё стандарти байналмилалӣ мутобиқ буда, аз ҷониби сармоягузор дар ҷараёни иҷрои корҳо тибқи созишинома

оид ба тақсими маҳсулот истихроҷ шудааст ва дар доираи меъёрҳои муқарраргардида ба миқдори талафоти технологии ин маҳсулот кам карда шудааст;

- тақсими маҳсулот – тақсими маҳсулоти истеҳсолшуда байни давлат ва сармоягузор дар ифодаи молӣ ва (ё) арзишӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» ва Кодекси мазкур;

- маҳсулоти фоиданок – маҳсулоте, ки ҳангоми ичрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот дар давраи ҳисботӣ (андозӣ) истеҳсол гардидааст, бе дарназардошти маҳсулоти ҷубронӣ;

- маҳсулоти ҷубронӣ – қисми маҳсулоти ҳангоми ичрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот истеҳсолшудае, ки ба моликияти сармоягузор барои пӯшонидани ҳарочоти бо мақсади ичрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот анҷомдодаи он дода мешавад (ҳарочоти ҷуброншаванд), ки таркиби онҳо мутобиқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар мегардад. Маҳсулоти ҷубронӣ бо дарназардошти арзиши иқтисодии кони коркардшаванд аз рӯи ҳар як созишинома оид ба тақсими маҳсулот ба таври инфириҷӣ муқаррар карда мешавад. Маҳсулоти ҷуброние, ки созишинома муқаррар кардааст, наметавонад аз 70 фоизи ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда зиёд бошад;

- маҳалли тақсимкунӣ – ҷои баҳисобигирии тиҷоратии маҳсулоти истеҳсолшуда, ки дар он андозагирии (ҳисоби) ҳаҷми (миқдори) умумӣ ва муайянкунии сифати он анҷом дода мешавад ва давлат ба сармоягузор қисми маҳсулотеро, ки тибқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот ба ўтааллуқ дорад, месупорад;

- нархи маҳсулот – нархи таҳвил ё содироти воҳиди ченаки даҳлдори маҳсулоти истеҳсолшудае, ки тибқи шартҳои созишинома оид ба тақсими маҳсулот, вале на пасттар аз нархи бозорӣ дар санаи таҳвил ё содирот муайян карда мешавад;

- андозсупорандагон (агентҳои андоз) - нисбат ба андозхое, ки дар асоси ҳамин низоми итиёznоки андоз пардоҳт мешаванд, шахсоне зътироф карда мешаванд, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» ва Кодекси мазкур сармоягузор мебошанд.

Моддаи 315. Муқаррароти асосии низоми андоз

1. Шахсе, ки ҳангоми ичрои созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот ҳуқуқи татбиқи низоми имтиёznоки андозро истифода мекунад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии худ нусхай тасдиқшудаи созишинома оид ба тақсими маҳсулотро пешниҳод менамояд. Иттилооти шабех ба мақоми андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки созишинома оид ба тақсими маҳсулотро аз ҷониби давлат имзо намудааст, пешниҳод карда мешавад.

2. Низоми имтиёznоки андози дар ҳамин боб муқарраргардида:

- метавонад дар созишинома оид ба тақсими маҳсулот инъикос шуда, дар давоми тамоми давраи мӯҳлати амали созишинома оид ба тақсими маҳсулот истифода гардад;

- нисбат ба андозсупорандагоне татбиқ мегардад, ки сармоягузор мебошанд;

- тақсими маҳсулоти фоиданокро байни сармоягузор ва Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз ҷониби сармоягузор пардоҳт намудани андозҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии муқаррарнамудаи ҳамин бобро пешбинӣ менамояд.

3. Ҳангоми иҷрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот, ки шартҳои тақсими маҳсулоти истеҳсолшударо мутобиқи қисми 1 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» пешбинӣ менамояд, сармоягузор андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии зеринро пардоҳт менамояд:

- андозҳо барои захираҳои табиӣ;
- андози иҷтимоӣ;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- бочи давлатӣ;
- хироҷҳои гумруқӣ;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- дигар пардоҳтҳои ҳатмие, ки ба иҷрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот вобастаанд.

4. Ҳангоми иҷрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот, ки шартҳои тақсими маҳсулоти истеҳсолшударо мутобиқи қисми 2 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» пешбинӣ менамояд, сармоягузор андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии зеринро мепардозад:

- андози иҷтимоӣ;
- бочи давлатӣ;
- хироҷҳои гумруқӣ;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- дигар пардоҳтҳои ҳатмие, ки бо иҷрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот вобастаанд.

5. Ҳангоми иҷрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисмҳои 3 ва 4 ҳамин модда:

- сармоягузоре, ки ба коргарони кироя музди меҳнат ва дигар даромадҳои ба он баробаркардашуда медиҳад, мувофиқи тартиби муқарраргардида пардоҳти андоз аз даромад ва андози иҷтимоиро таъмин менамояд;

- аз ҷониби сармоягузор таҳвил намудани маҳсулоти истеҳсолшуда аз андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз озод карда мешавад;

- сармоягузор аз пардоҳти андоз аз фоида озод карда мешавад;

- аз пардоҳти андоз аз арзиши иловашуда молҳои ба қаламрави гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иҷрои корҳо тибқи созишинома

оид ба тақсими маҳсулот воридшаванда, ки дар барномаҳои корҳо ва сметаҳои харочоти мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисми 1 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тасдиқ шудаанд, озод карда мешаванд. Дар сурати дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил шудани (ба истиснои содироти) ин молҳо андозҳои дар боло пешбинигардида ва дигар андозҳо мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёри ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд. Номгӯи ҳуччатҳое, ки дар сурати ба мақомоти гумruk пешниҳод намудани онҳо озод кардан аз пардоҳти андозҳои дар ин қисм пешбинигардида анҷом дода мешавад, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мегардад.

6. Ҳангоми ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот объекти андозбандишаванда, манбаи андоз, давраи андоз, меъёри андоз ва тартиби ҳисоб кардани андоз нисбат ба андозҳое, ки дар қисмҳои 3, 4 ва 5 ҳамин модда зикр гардидаанд, мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти ҳусусиятҳои пешбининамудаи муқаррароти ҳамин боб, ки дар санаи мавриди амал қарор додани созишнома оид ба тақсими маҳсулот амал мекунанд, муайян карда мешаванд.

7. Ҳангоми дар давоми мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот тағиیر ёфтани номгӯи ягон андоз ё дигар пардоҳтҳои ҳатмии дар қонунгузории андоз пешбинигардида, вале дар айни ҳол тағиир наёфтани унсурҳои андозбандӣ, чунин андозҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмӣ ҳангоми ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот бо номи нау ҳисоб ва пардоҳт мешаванд.

8. Ҳангоми дар давоми мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот тағиир ёфтани тартиби пардоҳти андозҳо, инчунин тағиир ёфтани шакл, тартиби пур кардан ва мӯҳлатҳои пешниҳоди эъломияҳои андоз бе тағиир ёфтани манбаи андоз, меъёри андоз ва тартиби ҳисоб кардани андозҳо, пардоҳти андозҳо, инчунин пешниҳод намудани эъломияҳои андоз мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешаванд.

Моддаи 316. Бузургихои (параметрҳои) асосии созишнома

1. Маҳсулоти истеҳсолшуда бояд байни давлат ва сармоягузор мутобиқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки бо дарназардошти талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» ва Кодекси мазкур баста шудааст, тақсим карда шавад.

2. Бо мақсадҳои ҳамин боб харочоти ҷуброншаванда бояд аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ба андозаи харочоти воқеан анҷомдодашуда, вале на бештар аз маҳсулоти ҷубронии муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба сармоягузор ҷуброн карда шавад. Дар айни ҳол маҳсулоти ҷубронӣ дар ҳар як давраи андоз (ҳисбот) наметавонад аз андозае, ки мутобиқи моддаи 314 Кодекси мазкур муайян карда шудааст, зиёдтар бошад.

3. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот, аз ҷумла бо мақсадҳои ҳамин боб, бояд инҳоро пешбинӣ намояд:

1) Дар сурати бастани созишнома тибқи шартҳои қисми 1 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тартиб ва шартҳои:

- а) муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳалли тақсимкуниро гузаштааст ва арзиши он;
- б) муайян намудани қисми маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳсулоти ҷуброниро ташкил медиҳад;
- в) тақсими (муайян намудани таносубҳои тақсими) маҳсулоти фоиданок байни давлат ва сармоягузор.

2) Дар сурати бастани созишнома мутобиқи шартҳои қисми 2 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тартиб ва шартҳои:

- а) муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳалли тақсимкуниро гузаштааст ва арзиши он;
- б) тақсими (муайян намудани таносубҳои тақсими) ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда байни давлат ва сармоягузор ё эквиваленти арзишии ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда. Таносубҳои чунин тақсимкунӣ дар созишнома вобаста ба баҳодиҳии геологӣ-иқтисодӣ ва арзишии конҳои маъданҳои фоиданок, лоиҳаи техникӣ, нишондиҳандаро асосноккунии техникию иқтисодӣ муайян карда мешаванд.

3) Дар ҳамаи ҳолатҳои бастани созишнома мутобиқи моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тартиб ва шартҳои:

- а) аз ҷониби сармоягузор ба давлат додани қисми маҳсулоти истеҳсолшудаи мутобиқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба давлат тааллуқдошта ё эквиваленти арзишии он;
- б) қисми маҳсулоти мутобиқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба сармоягузор тааллуқдоштаро гирифтани сармоягузор.

4. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот метавонад танҳо як усули тақсими маҳсулотро, ки ҳамин модда муқаррар кардааст, пешбинӣ намояд. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот наметавонад гузариш аз як усули тақсими маҳсулот ба усули дигарро, ки ҳамин модда муқаррар кардааст, муайян кунад, ҳамчунин наметавонад иваз кардани як усули тақсими маҳсулотро ба усули дигар пешбинӣ намояд.

5. Фаъолияти сармоягузор дар бобати иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун фаъолияти шахси ҳуқуқии мустақил – корхонае, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ба ҳисоб меравад.

Моддаи 317. Муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда ва арзиши он

1. Ҳаҷми (микдори) умумии маҳсулоти дар давраи ҳисботӣ (андозӣ) истеҳсолшуда дар маҳалли тақсимкуни маҳсулот тибқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда мешавад.

2. Маҳалли тақсимкуни маҳсулотро созишинома оид ба тақсими маҳсулот муайян менамояд.

3. Арзиши маҳсулоти истеҳсолшуда дар маҳалли тақсими маҳсулот барои ҳар як давраи ҳисботӣ (андозӣ) ҳамчун ҳосили зарби ҳаҷми (микдори) умумии маҳсулоти дар давоми давраи ҳисботӣ (андозӣ) истеҳсолшуда, ки дар маҳалли тақсимкунӣ андоза карда шуда, бо воҳидҳои даҳлдори ченак (тонна, метри мукааб, баррел ва гайра) ифода ёфтааст, ба нарҳи таҳвил ва содирот дар маҳалли тақсимкунӣ дар давоми ин давраи ҳисботӣ (андозӣ) мутобики созишинома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда мешавад.

Моддаи 318. Харочоти ҷуброншаванда

Харочоти ҷуброншаванда – харочоти асоснок ва бо ҳуччатҳо тасдиқгардидаи сармоягузор мебошад, ки ӯ воқеан ҳангоми иҷрои корҳо дар доираи созишиномаи басташуда оид ба тақсими маҳсулот мутобики барномаҳои корҳо ва сметаҳои харочоти тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тасдиқгардида анҷом додааст, ба истиснои харочоти ҷуброннашаванда.

Моддаи 319. Таркиби харочоти ҷуброннашаванда

1. Ба харочоти аз ҳисоби ҳиссаи маҳсулоти фоиданок анҷомдодашаванда (пӯшонидашаванда), ки ба сармоягузор тааллуқ дорад ва аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ҷуброн намешавад, намудҳои зерини харочот (масрафҳо) дохил мешаванд:

- пардоҳти саҳм барои иштирок дар озмуни барномаҳои сармоягузорӣ барои гирифтани ҳуқуқи истифодаи сарватҳои зеризаминиӣ аз рӯи шартҳои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот»;

- барои гирифтани иттилооти геологӣ;

- аз рӯи моддаҳои харочоте, ки барои онҳо созишинома оид ба тақсими маҳсулот маҳдудиятҳо муқаррар намудааст, дар қисми зиёдтар аз ин маҳдудиятҳо;

- аз рӯи супоридани пардоҳтҳои ҳатмӣ барои аз меъёрҳои муқарраршуда зиёдтар ифлос кардани муҳити зист;

- барои пардоҳти таҳвил ё содироти маҳсулоти ҷубронӣ ва ҳиссаи маҳсулоти фоиданоки ба сармоягузор тааллуқдошта, бо дарназардошти харочот барои аз маҳалли тақсимот то маҳалли таҳвил ё содирот бурдани ин маҳсулот, талафҳо ҳангоми боркашонӣ, харочот барои суғурта ҳангоми боркашонии маҳсулот то маҳалли таъинот, харочоти комиссияни ва харочоти дигар;

- барои маблағгузории тафтиши (аудити) фаъолияти молиявию ҳоҷагӣ, ки бо талаби саҳмдорони (муассисони) сармоягузор анҷом дода шудааст;

- бинобар аз чониби сармоягузор ичро накардан ё дар сатҳи дахлдор ичро накардани ўҳдадориҳо, ки созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар кардааст, бо дарназардошти ўҳдадориҳои мутобиқи қисми 2 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» пешбинишууда, инчунин ҳарочот барои вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои пардоҳти арзиши экскурсияҳо ва сайёҳатҳо, аз ҷумла бо роҳҳатҳо;

- додани мукофотпулӣ (фоизҳо) барои қарз (заём) ва истифодаи маблағҳои заём, инчунин пардоҳтҳои комиссийӣ ва дигар ҳарочоте, ки бо ҷалб ва истифода намудани маблағҳои заём алоқаманд мебошанд, зиёда аз меъёри ЛИБОР бо ҷамъ намудани маржа, ки бо созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар карда мешавад. Ҳамзамон, маржа наметавонад аз меъёри ЛИБОР зиёд бошад;

- зарари (ҳарочоти) расонидашуда (анҷомдодашуда) дар натиҷаи садамаҳое, ки бо айби сармоягузор бинобар риоя накардани технология ва (ё) техниқи бехатарӣ рӯй додаанд;

- ҳарочот барои сугуртаи ихтиёрии кормандон;

- ҳарочоти вобаста ба тафтишоти судӣ;

- ҷарима ва пиняҳое (фоизҳо), ки мақомоти давлатӣ аз сармоягузор мегиранд;

- ҳарочоти пардоҳти масрафҳо барои истифодаи шахсии кормандон, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ накардааст;

- андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии мутобиқи ҳамин боб пардоҳтшуда;

- тамоми ҳарочоте, ки бевосита ба фаъолият аз рӯи созишнома оид ба тақсими маҳсулот тааллуқ надорад, бо дарназардошти арзиши молу мулки додашуда, корҳои иҷрошуда, хизматрасониҳои аз ҷониби сармоягузор (аз ҳисоби сармоягузор) ройгон (ҳайрия) расонидашуда.

2. Ҳарочоте, ки дар сарҳатҳои сеюм ва ҷоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, дар доираи маҳдудиятҳо ва меъёрҳои муқарраршуда ба таркиби ҳарочоти ҷуброншаванд донил карда мешаванд.

Моддаи 320. Тартиби пӯшонидани ҳарочоти ҷуброншаванд

1. Ҳарочоти ҷуброншаванд аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ тибқи тартиби дар ҳамин модда муайянгардида бо дарназардошти ҳусусиятҳои дар созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқарраргардида ба сармоягузор ҷуброн карда мешаванд.

2. Пӯшонидани ҳарочоти ҷуброншаванди сармоягузор аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ аз моҳи гирифтани маҳсулот сар карда, анҷом дода мешавад.

3. Тақсими маҳсулоти фоиданок ё ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда низ байни давлат ва сармоягузор мутобиқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки байни онҳо баста шудааст, аз моҳи гирифтани маҳсулот оғоз мегардад.

4. Барои мақсадҳои ҳамин боб харочоти ҷуброншаванда бояд аз ҳисоби ба сармоягузор додани маҳсулоти истеҳсолшуда ба миқдори на бештар аз маҳсулоти ҷубронӣ тибқи созишина оид ба тақсими маҳсулот пӯшонида шаванд.

5. Бақияи харочоти ҷуброншавандае, ки дар охири давраи андоз пӯшонида нашудааст, чунин муайян карда мешавад:

- харочоти ҷуброншавандае, ки дар аввали давраи андозӣ ба сармоягузор ҷуброн карда нашудааст;

- ҷамъи харочоти ҷуброншавандае, ки сармоягузор дар давоми давраи андозӣ анҷом додааст;

- тарҳи харочоти ҷуброншавандае, ки дар давраи андозӣ (барои давраи андозӣ) ба сармоягузор ҷуброн карда шудааст.

Моддаи 321. Баҳисобгирии маҳсулоти ҷубронӣ, фоида ва харочоти ҷуброншаванда

1. Сармоягузор пешбуруди ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ва фоидаро бо воҳидҳои ҷенаки молӣ (натуралӣ), инҷунин бо пули миллӣ ва асъори ҳориҷии озод табдилшаванда, ки дар созишина оид ба тақсими маҳсулот муайян карда шудаанд, тибқи қоидаҳои баҳисобгирии андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, бо дарназардошти муқаррарати ҳамин модда анҷом медиҳад.

2. Сармоягузор ўҳдадор аст пешбуруди ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ва харочоти ҷуброншавандаро тавре таъмин намояд, ки ба инъикоси дукаратай ҳамон як харочот дар маҳсулоти ҷубронӣ ва ҳам дар харочоти ҷуброншаванда роҳ дода нашавад.

Моддаи 322. Муайянкунни таносубҳои тақсими маҳсулоти фоиданок

Таносубҳои тақсими маҳсулоти фоиданок байни сармоягузор ва давлат дар созишина оид ба тақсими маҳсулот муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 323. Ҳисоб ва пардоҳт намудани андоз

1. Андозҳои дар асоси ҳамин боб пардоҳтнамудаи сармоягузор бо тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисоб ва ба буҷет супорида мешаванд.

2. Эъломияҳои (ҳисботҳои) андоз аз ҷониби сармоягузор дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешаванд.

3. Назорати пардоҳти андозҳо аз ҷониби сармоягузорро ҳангоми истифодаи низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб нозироти андози андозсупорандагони калон амалий менамояд.

БОБИ 49. АСОСҲОИ АНДОЗБАНДИИ ФАҶОЛИЯТИ МИНТАҚАҲОИ ОЗОДИ ИҚТИСОДӢ

Моддаи 324. Муқаррарати асосӣ

1. Низоми имтиёзники андозбандии пешбининамудаи боби мазкур танҳо нисбат ба субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ дар қитъаи маҳдуни бо девор ихоташуда ва муҳофизатшаванди қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷавобгӯи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, татбиқ карда мешавад.

2. Молҳои хориҷӣ ва ватаний ба минтақаи озоди иқтисодӣ бо пурра озод будан аз пардохти бочҳои гумруқӣ, андозҳо зери назорати мақомоти гумруқ бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумрукии минтақаҳои озоди иқтисодӣ ворид карда мешаванд.

3. Интиқоли молҳо аз ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ ба минтақаи дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумруқ бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумrukии иҷозат барои муомилоти озод амалӣ карда мешавад.

4. Интиқоли молҳо аз ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ ба берун аз ҳудуди гумrukии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумruк бо пардохти ва (ё) бидуни пардохти бочҳои гумruқӣ, андозҳо бо шартҳои муайяннамудаи низомҳои гумruқӣ амалӣ карда мешавад.

5. Андозсупорандагон - шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфириодии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, филиалҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ ба сифати субъектҳои он фаъолият мекунанд, ўҳдадоранд дар айни замон ба чунин шартҳо ҷавобгӯ бошанд:

- ҳуҷҷатҳои тасдиқунанда дар бораи гузаштан аз қайди давлатӣ мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» ва дар нозироти андози ноҳияи (шахри) даҳлдор ба ҳисоб гирифта шудан, дошта бошанд;

- берун аз қаламрави минтақаи озоди иқтисодӣ воҳидҳои алоҳида надошта бошанд;

- намудҳои фаъолиятеро амалӣ намоянд, ки низомномаи минтақаи озоди иқтисодии даҳлдор манъ накардааст.

6. Ба соҳиби объекти молу мулки гайриманкули дар ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ қарордошта дар давоми 3 (се) сол баъд аз таъсис додани минтақаи озоди иқтисодӣ мӯҳлат дода мешавад, ки мақоми субъекти минтақаи озоди иқтисодии мазкурро соҳиб шавад ё дар асоси шартҳои низомҳои андозии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун шахсе фаъолият кунад, ки субъекти минтақаи озоди иқтисодии мазкур намебошад.

Моддаи 325. Низоми андоз дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ

1. Субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ ва маъмурияти минтақаи озоди иқтисодӣ дар доираи фаъолияти дар минтақаи озоди иқтисодӣ амалишаванд ва молу мулки истифодашаванда аз пардохти ҳамаи намудҳои андоз ва ўҳдадориҳои агенти андози муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои андозҳои дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда пешбинигардида озод карда мешаванд.

2. Ташкилотҳо – субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ агентони андоз оид ба андоз аз даромад ва супорандагони андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеие мебошанд, ки ба онҳо даромадҳо, мукофотпулиҳо, пардохтҳо, фоида ва маблағҳои дигар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт мешаванд (бояд пардохт шаванд).

3. Соҳибкорони инфириodie, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият мекунанд- субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ:

- нисбат ба даромадҳои бевосита гирифтai (гирифта мешудаи) онҳо – мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур супорандагони андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ мебошанд, ки ҳар семоҳа пардохт мешаванд;

- нисбат ба даромад, подош, пардохт, фоида ва дигар пардохтҳои ба манфиати шахси воқеӣ пардохтшуда (пардохтшаванд) мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур супорандагони (агентони андози) андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ мебошанд.

4. Имтиёзҳои андоз барои субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ танҳо ба он қисми фаъолияти онҳо, ки он дар ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ ба анҷом расонида мешавад, амал мекунанд.

Моддаи 326. Тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳо

1. Ҳисобкуниӣ, тартиб ва мӯҳлати пардохти андозҳои барои субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ муқарраргардида, инчунин аз ҷониби онҳо пешниҳод намудани эъломияҳо ва ҳисоботи дигари андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешаванд.

2. Маъмурияти минтақаи озоди иқтисодӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақоми андози маҳалли баҳисобигирии худ оид ба субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ ва объектҳои андозбандӣ бо шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот медиҳад.

3. Субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ ҳисоби алоҳидай даромадҳо, ҳароҷот, молу мулк ва фаъолияти хоҷагидории ҳудро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш мебаранд.

4. Объектҳои андозбандии дар ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ қарордоштае, ки ба субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ мансуб нестанд, мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд.

5. Ҳусусиятҳои муносибати мутақобилаи мақомоти андоз бо маъмурияти минтақаҳои озоди иқтисодӣ метавонанд дар созишномаи байни онҳо басташуда муайян карда шаванд.

6. Назорати пардохти андозҳо аз ҷониби субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодиро мақомоти андоз ва гумruk амалӣ менамоянд.

ФАСЛИ XVIII. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ БОБИ 50. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 327. Муқаррароти интиқолӣ

1. Минбаъд, то ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба андозбандӣ дар қисме, ки ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолиф намебошанд, татбиқ карда мешаванд.

2. Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, татбиқ карда мешавад. Дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки то мавриди амал қарор додани он ба миён омадаанд, Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба он ҳукуқ ва ўҳдадориҳое татбиқ карда мешавад, ки онҳо пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, агар мӯҳлатҳои муқарраршудаи даъво нагузашта бошанд.

3. Андозсупорандагоне, ки ба талаботи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи натиҷаҳои соли 2012 мутобиқ намебошанд, ўҳдадоранд:

- соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди ниҳоии даромад барои низоми патентӣ бештар мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2013 фаъолияти соҳибкории худро қатъ намуда, ба фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар шурӯъ намоянд. Дар ҳолати идома додани фаъолияти соҳибкорӣ дар мӯҳлати пешбинигардида аз чунин шахсон бочҳои давлатӣ барои қатъ намудани фаъолият ва оғоз намудани фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар ситонида намешаванд;

- соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди ниҳоии даромад барои андозбандии чунин соҳибкорон бештар мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2013 фаъолияти соҳибкории худро қатъ намуда, ба фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар шурӯъ намоянд. Дар ҳолати идома додани фаъолияти соҳибкорӣ дар мӯҳлати пешбинигардида аз чунин шахсон бочҳои давлатӣ барои қатъ намудани фаъолият ва оғоз намудани фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар ситонида намешаванд;

- супорандагони андоз тибқи низоми соддакардашуда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди даҳлдори даромад бештар мебошад, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба низоми умумии андозбандӣ гузаранд ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд;

- андозсупорандагони тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди даҳлдори даромад кам буда, онҳо на кам аз 3 соли тақвимии пай дар пайи қаблӣ тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолият доштанد, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба яке аз низомҳои маҳсуси андозбандӣ гузаранд ва бақайдгирии худро барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор кунанд;

- андозсупорандагоне, ки бо бизнеси бозӣ машғуланд, ӯҳдадоранд аз 1-уми январи соли 2013 ба низоми маҳсуси андозбанӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ гузаранд. То қабули қарорҳои Маҷlisҳои вакилони халқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) доир ба маблағи андоз аз бизнеси бозӣ, маблағи андоз аз бизнеси бозӣ барои шахсони мазкур дар ҳаҷми миёнаи моҳонаи ҳамаи андозҳои аз фаъолияти онҳо дар соли 2012 ҳисоб карда шуда, бо истифодай коэффиценти баландкунандаи 1,5 муайян карда мешавад;

- то қабули қарорҳои Маҷlisҳои вакилони халқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) доир ба андозҳои маҳаллӣ, ҳисоб ва пардоҳти андозҳои маҳаллӣ тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ анҷом дода мешаванд.

Моддаи 328. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2004 қабул карда шудааст (Ахбори Маҷlisи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №12, қ. 1, мод. 688; мод. 689; с. 2005, №12, мод. 629; с. 2006, №7, мод. 341; №12, мод. 543; с. 2007, №3, мод. 172; №7, мод. 668; с. 2008, №3, мод. 195; №6, мод. 455; с. 2009, №3, мод. 86; №5, мод. 332; №12, мод. 823; с. 2010, №7, мод. 559; с. 2012, №4; мод. 263; №7, мод. 702) аз 1 январи соли 2013 аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 329. Мавриди амал қарор додани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 январи соли 2013 мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон